

Omgevingsanalyse Olen

Op zoek naar de uitdagingen van de toekomst

Omgevingsanalyse

De omgevingsanalyse biedt een objectieve kijk op de ruime omgeving en de interne organisatie van lokaal bestuur Olen. Het biedt gegevens en cijfers aan waarmee rekening kan gehouden worden bij het proces van beleidsvorming.

De omgevingsanalyse vormt samen met het bestuursakkoord, de inspiratienota en de meorandi van het middenveld belangrijke input voor het formuleren van beleidsvoorstellen. Vervolgens moeten de wenselijke beleidsvoorstellen geconfronteerd worden met de financiële middelen, de beschikbare personeelsleden en de interne organisatie van lokaal bestuur Olen. Op basis hiervan volgt een definitief voorstel voor het nieuw meerjarenplan 2020-2025.

Voor de omgevingsanalyse maken we onder meer gebruik van gegevens uit de survey gemeentemonitor. Deze is in het voorjaar 2017 uitgevoerd in alle Vlaamse gemeenten. Voor Olen werden 940 inwoners bevraagd en was er een respons van 44%: 417 inwoners hebben de bevraging afgerond. De integrale vragenlijst die gebruikt is voor de survey kan je terugvinden via de

Wat kan je afleiden uit de omgevingsanalyse?

- Wat zijn de belangrijke evoluties binnen en buiten de organisatie op vlak van maatschappelijke trends, sociale factoren, demografische factoren, financiële factoren, enz.?
- Wat verwachten burgers/ verenigingen/ bedrijven van ons lokaal bestuur op vlak van dienstverlening en beleid?
- Hoe ziet onze interne organisatie eruit?
- Hoe tevreden zijn burgers over mobiliteit, dienstverlening, wonen, enz.?

link: <http://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/docs/gm-vragenlijst.pdf>

Voor de cijfermatige gegevens maken we vaak de vergelijking met de cluster van gemeenten waartoe Olen behoort volgens de indeling die Belfius hanteert (tem 2017). Dit zijn een groep van Vlaamse gemeenten met een gelijkaardig socio-economisch profiel. Het profiel van Olen: verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei. De cluster bestaat uit 12 gemeenten (zie kolom hieronder).

Naast de cijfermatige gegevens is er in de omgevingsanalyse ook ruimte voor het bespreken van maatschappelijke trends, wijzigingen in de wetgeving en resultaten van relevante studies.

Cluster gemeenten (Belfius)

Provincie	Gemeente
Antwerpen	Beerse
	Grobbendonk
	Hoogstraten
	Malle
	Olen
	Westerlo
West-Vlaanderen	Wielsbeke
Oost-Vlaanderen	Aalter
	Deinze
Limburg	Opglabbeek
	Overpelt
	Tessenderlo

Inhoud

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen	6
Interne analyse	7
1 Personeel en organisatie	7
1.1 Evolutie van de organisatie	7
1.2 Organogram	11
1.3 Personeelsformatie	12
1.4 Vacatures.....	15
1.5 Ziekteratio's.....	16
1.6 Pensioen	18
1.7 Extralegale voordelen.....	19
2 Lokale samenwerkingsverbanden	21
2.1 Rapport regioscreening	21
2.2 Neteland	25
2.3 Intergemeentelijke samenwerking OCMW's Middenkempen (ISOM)	25
3 Hulp- en dienstverlening	28
3.1 Survey gemeentemonitor dienstverlening	28
3.2 Een visie als kompas	29
3.3 Maatschappelijke tendensen	29
3.4 Meldingen en klachten.....	30
4 Betrokkenheid en vertrouwen	32
5 Eigen patrimonium	33
5.1 Locatiestudie Olen.....	33
5.2 Patrimoniumstudie Olen	34
6 Financieel profiel	35
6.1 Ontvangsten	35
6.2 Uitgaven	39
Externe analyse	47
7 Bevolking	47
7.1 Bevolkingsevolutie	47
7.2 Huishoudens.....	48
7.3 Samenstelling huishoudens.....	49
7.4 Eenpersoonshuishoudens	50

7.5	Leeftijdsopbouw.....	51
7.6	Jongeren.....	52
7.7	Migratie.....	53
8	Economie.....	54
8.1	Netto-belastbaar inkomen.....	54
8.2	Achterstand op leningen.....	55
8.3	Werkgelegenheid.....	56
8.4	Vergunningen.....	59
8.5	Ambulante handel.....	60
8.6	Ondernemingen.....	61
8.7	Survey gemeentemonitor lokale economie.....	65
9	Werk.....	66
9.1	Werkbaar werken.....	66
9.2	Opleidingsparticipatie.....	74
9.3	Duurzame inzetbaarheid.....	74
9.4	Pensioen.....	75
9.5	Profielen van de toekomst.....	76
9.6	Relevante wijzigingen in de wetgeving.....	78
9.7	Van personeelsadministratie naar strategisch HRM-beleid.....	79
10	Zorg en Welzijn.....	81
10.1	Survey gemeentemonitor zorg en welzijn.....	82
10.2	Vermaatschappelijking van de zorg.....	83
10.3	Buurtgerichte zorg.....	85
10.4	Vereenzaming.....	88
10.5	Reorganisatie eerstelijnszorg.....	88
10.6	Kansarmoede.....	90
10.7	Leefloon.....	94
10.8	Geïndividualiseerd project maatschappelijke integratie.....	95
10.9	Hulpverlening op vlak van wonen.....	97
10.10	Verhoogde tegemoetkomingen.....	98
10.11	Ouderen.....	99
10.12	Woonzorgzone.....	105
10.13	Komie Geire.....	107
10.14	Energie.....	112

10.15	Gezondheid	115
11	Kind	117
11.1	Survey gemeentemonitor kind.....	117
11.2	Huis van het kind.....	118
11.3	Kinderopvang	119
11.4	Onderwijs	121
12	Media en ICT.....	122
12.1	Digitale adaptatie	122
12.2	Nieuws consumeren.....	130
12.3	Survey gemeentemonitor informatieverspreiding	131
12.4	Overheidscommunicatie	132
12.5	Sociale media	135
13	Vrije tijd.....	140
13.1	Vrijwilligers.....	140
13.2	Tendensen in lokaal vrije tijdsbeleid.....	142
13.3	Survey gemeentemonitor vrije tijd	145
13.4	Uit-databank.....	148
13.5	Gemeentelijke vrijetijdsaanbod	150
13.6	Vrijetijdsaanbod door verenigingen of andere actoren.....	154
13.7	Vrijetijdsparticipatie.....	154
13.8	Subsidiëring en financiële ondersteuning.....	155
13.9	Evenementen en dienstverlening aan organisatoren	156
13.10	Bibliotheek	161
14	Wonen	169
14.1	Survey gemeentemonitor wonen	170
14.2	Ruimtegebruik.....	174
14.3	Woongelegenheden	181
15	Mobiliteit.....	197
15.1	Survey gemeentemonitor mobiliteit.....	198
15.2	Personenmobiliteit.....	203
15.3	Goederenmobiliteit	205
15.4	Effecten mobiliteit.....	206
15.5	Pendelstromen	207
15.6	Ongevallen.....	209

15.7	Aantal personenwagens.....	212
15.8	Abonnementen De Lijn.....	213
16	Milieu & groen	214
16.1	Survey gemeentemonitor groen en huisvuil.....	214
16.2	Milieuvergunningen en handhaving.....	216
16.3	Groene ruimte	217
16.4	Afval.....	219
16.5	Dieren	224
16.6	Ecologie	226
17	Veiligheid.....	235
17.1	Survey gemeentemonitor veiligheid	235
17.2	Evoluties in wetgeving.....	236
17.3	Politie-interventies.....	237
17.4	Brandweer	241

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Wat?

De 'Sustainable Development Goals' (SDG's) of 'Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen' werden goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in september 2015. Ze zijn de opvolgers van de Millenniumdoelstellingen, met dit fundamentele verschil dat ze niet meer uitgaan van de klassieke Noord-Zuid indeling. Het is een set van 17 doelstellingen, die wereldwijd duurzame ontwikkeling nastreven tegen 2030. Het gaat om duurzaamheid in de brede zin van het woord, met aandacht voor ecologische, sociale, economische en culturele aspecten. In tegenstelling tot de Millenniumdoelen die voornamelijk gericht waren op het Zuiden, gelden de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen voor elk land wereldwijd.

VVSG

Ook voor het lokaal bestuur

De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen richten zich op overheden, bedrijven, universiteiten en wetenschappelijke instellingen, verenigingen en organisaties, en op de burgers, waar ook ter wereld. Voor steden, gemeenten en OCMW's, als eerstelijnsverantwoordelijke, bieden de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen een interessant kader om vanuit het lokale beleid en de lokale praktijk het verband te leggen tussen lokaal en globaal. Zoeken naar oplossingen voor de klimaatveranderingen, zorgen voor een toegankelijke dienstverlening voor iedereen, samen met de burgers inzetten op de korte voedselketen, ... het zijn maar voorbeelden van hoe de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen kunnen vertaald worden naar het lokale niveau, ook in Vlaanderen.

Steden, gemeenten en OCMW's zijn als eerstelijnsverantwoordelijke cruciale actoren in de realisatie van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Het is immers op lokaal vlak dat de verschillende thema's van de doelstellingen samenkomen, en interdisciplinair en domeinoverschrijdend kunnen worden aangepakt. Daarnaast spelen lokale besturen een voorbeeldrol. Bovendien bieden de ze een uitgelezen kans om invulling te geven aan de opdracht van elke gemeente zoals vervat in artikel 2 van het Gemeentedecreet:

De gemeenten beogen om op het lokale niveau bij te dragen tot het welzijn van de burgers en tot de duurzame ontwikkeling van het gemeentelijk gebied. Overeenkomstig artikel 41 van de Grondwet zijn ze bevoegd voor de aangelegenheden van gemeentelijk belang voor de verwezenlijking waarvan ze alle initiatieven kunnen nemen.

Interne analyse

1 Personeel en organisatie

KERNGEGEVENS

- De structuren voor de nieuwe ééngemaakte organisatie zijn neergezet. De volgende jaren moet verder gewerkt worden aan een ééngemaakte cultuur van autonomie, verantwoordelijkheid, coachend leidinggeven en innovatie
- Lokaal bestuur Olen (gemeente en OCMW) telt een personeelsformatie van 119,74 VTE waarvan in de realiteit 107,22 wordt ingevuld
- Bijna 17% van de medewerkers is ouder dan 55 jaar op 31/12/2017
- Voor 1 op 4 van de uitgeschreven vacatures werd geen geschikte kandidaat gevonden
- Voor 30% van de medewerkers was de bradfordfactor 100 of hoger in 2017. Dit wil zeggen dat er bij deze afwezigheden mogelijk hinder was bij de organisatie van de hulp- en dienstverlening.

1.1 Evolutie van de organisatie

Start één organisatiestructuur – begin 2014

Onder impuls van de Vlaamse overheid is er in de loop van 2013 en 2014 één financieel algemeen directeur en één algemeen directeur voor gemeente en OCMW Olen aangesteld. Naar aanleiding daarvan is er gestart met een proces om te komen tot één, nieuwe organisatiestructuur waarin de werking van beide organisaties maximaal op elkaar is afgestemd. Het was van bij de start de bedoeling om beide organisaties samen te brengen als gelijkwaardige partners. Dit wil ook zeggen dat er verschillen tussen OCMW en gemeente kunnen blijven bestaan. Dit is soms nodig, aangezien beide organisaties specifieke opdrachten hebben.

Om tot de nieuwe organisatiestructuur te komen werd beroep gedaan op externe begeleiding. De doelstelling van deze opdracht is duidelijk geformuleerd: Het opmaken van een adviesrapport waarin een organisatiestructuur is uitgewerkt voor de diensten van Olen. De drie voornaamste uitgangspunten voor deze organisatiestructuur zijn:

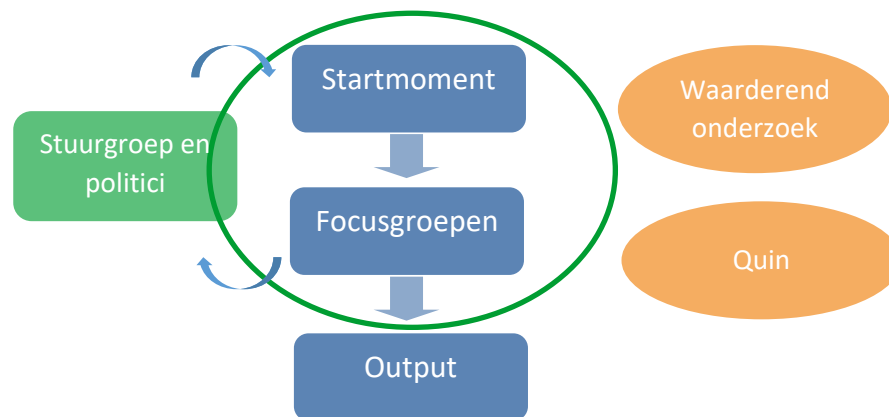
- Een effectieve, efficiënte en klantvriendelijke dienstverlening voor de burgers van Olen
- Gedragen door de medewerkers van het OCMW en de gemeente Olen
- Het vertrekpunt zijn de aanwezige sterktes en kwaliteiten

Werkwijze externe begeleiding

De twee belangrijkste methodieken die gehanteerd werden in het proces om tot één nieuwe organisatiestructuur te komen zijn het organisatiemodel van Quinn en de methodiek van waarderend onderzoek. Omdat het cruciaal was dat de nieuwe organisatiestructuur gedragen werd door de medewerkers en politici, is er gewerkt met focusgroepen. Op die manier werd een bottom-up proces gerealiseerd.

- Het organisatiemodel van Quinn beschrijft de vier aandachtsgebieden die belangrijk zijn om te komen tot een efficiënte en effectieve organisatiestructuur. Deze vier kwadranten zijn: mens, procedure, innovatie/netwerk en klant. Deze aandacht voor deze vier kwadranten moet evenwichtig verdeeld zijn.
- Het waardierend onderzoek vertrekt vanuit sterke voorbeelden, de kwaliteiten van een organisatie (in tegenstelling tot bijvoorbeeld een SWOT-analyse). Bovendien tracht het 'beeldend' te werken. Deze methodiek vertrekt vanuit het principe dat je makkelijker een draagvlak creëert wanneer mensen een duidelijk en positief beeld hebben van waar je naartoe wil.

In februari 2014 vond het startmoment plaats met leidinggevenden, politici en verantwoordelijke medewerkers. Aan de hand van een waarderend onderzoek werd een beeld geschetst van de wenselijke nieuwe organisatie. Ook werd er, op basis van dit startmoment, een leidraad uitgewerkt voor gesprekken met alle medewerkers (focusgesprekken). Uit deze focusgesprekken kwamen heel wat voorstellen om de toekomstige samenwerking concreet vorm te geven. De tussentijdse resultaten werden besproken en verder geanalyseerd samen met de stuurgroep en de politiek.

Output begeleidingsproces – midden 2015

Deze focusgesprekken leidden tot heel wat aanbevelingen en bedenkingen die in het eindrapport opgenomen zijn. Na overleg met de stuurgroep, managementteams en schepencollege, volgden een aantal conclusies. Deze conclusies/ principes zijn het fundament voor deze verdere uitbouw van onze organisatie.

- In het lokaal bestuur zijn er **twee kernprocessen: beleid en dienstverlening**. Beleidsplannen moeten degelijk zijn met voldoende inbreng van alle stakeholders. Een projectmatige aanpak is wenselijk. De organisatie van dienstverlening mag niet ad hoc gebeuren maar vertrekt vanuit een ruimere visie.
- De verschillende **rollen** van medewerkers en de rol van politiek versus medewerker moet duidelijk zijn.
- Er is een **éénduidige communicatie** nodig zowel vanuit de politiek als vanuit de administratie.
- Het is wenselijk om meer aandacht te schenken aan een **Human Resource-beleid**. Tot dan voerde de personeelsdienst bijna uitsluitend administratieve taken uit.
- Meer **autonomie en verantwoordelijkheid** bij medewerkers leggen. Op die manier komt er voor leidinggevenden ook tijd vrij om de rol als **coach** op zich te nemen.
- **Projectmatig werken** bevorderen.

Het was duidelijk dat er meer diende te gebeuren dan enkel een organogram uittekenen voor de nieuwe organisatie om deze principes ‘handen en voeten’ te geven. Er was ook nood aan een nieuwe overlegstructuur die communicatielijnen uitzet en verantwoordelijkheden duidelijk maakt.

Nieuw organogram – eind 2015

Op basis van de bovenvermelde principes werd één functioneel organogram uitgetekend dat door beide raden werd goedgekeurd. Gelijktijdig werd ook de gezamenlijke personeelsformatie goedgekeurd.

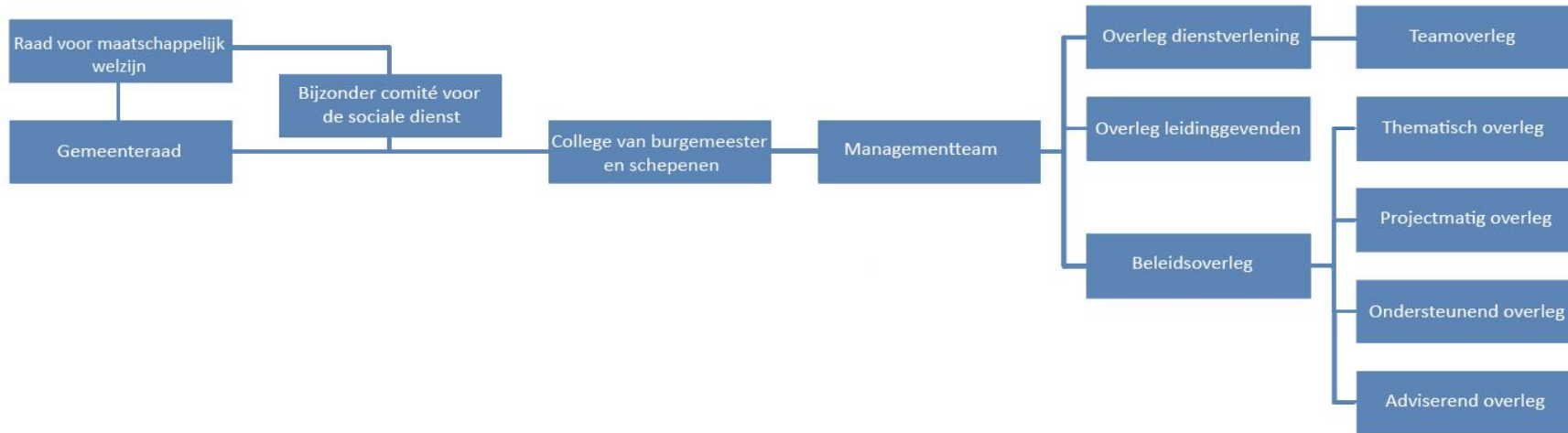
De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vroegere organogrammen zijn:

- Er worden **twee stafmedewerkers** aangeduid (halftijdse functies/ eventueel te combineren): **beleid en dienstverlening**. Zij sturen horizontaal doorheen de organisatie deze twee kernprocessen aan.
- Er zijn **minder hiërarchisch leidinggevenden** dan voorheen. Hiermee streeft de organisatie naar zo weinig mogelijk hiërarchie en wil men zoveel mogelijk verantwoordelijkheid bij de teams leggen.
- De medewerkers krijgen een titel: stafmedewerker, diensthoofd, verantwoordelijk, beleidsmedewerker, expert of medewerker. Het doel van elke rol en de noodzakelijke competenties zijn vastgelegd. Dit **verduidelijkt de rollen** van de medewerkers in de organisatie.

Na de goedkeuring van het nieuw organogram en bijhorende personeelsformatie door de raden kon gestart worden met de concrete implementatie van de nieuwe organisatiestructuur. Dit gebeurt niet langer met externe begeleiding. Via interne mobiliteit en aanwervingen werd de personeelsformatie ingevuld. De nieuwe functiebeschrijvingen worden stelselmatig opgemaakt.

Nieuwe overlegstructuur

In het eindrapport is ook de nieuwe overlegstructuur voorgesteld. Dit is één overlegstructuur voor lokaal bestuur Olen (gemeente en OCMW).

De nieuwe overlegstructuur sluit aan bij de principes van de nieuwe organisatie en op die manier ook bij het organogram. De algemene principes van de organisatie kunnen we vertalen naar de nieuwe overlegstructuur.

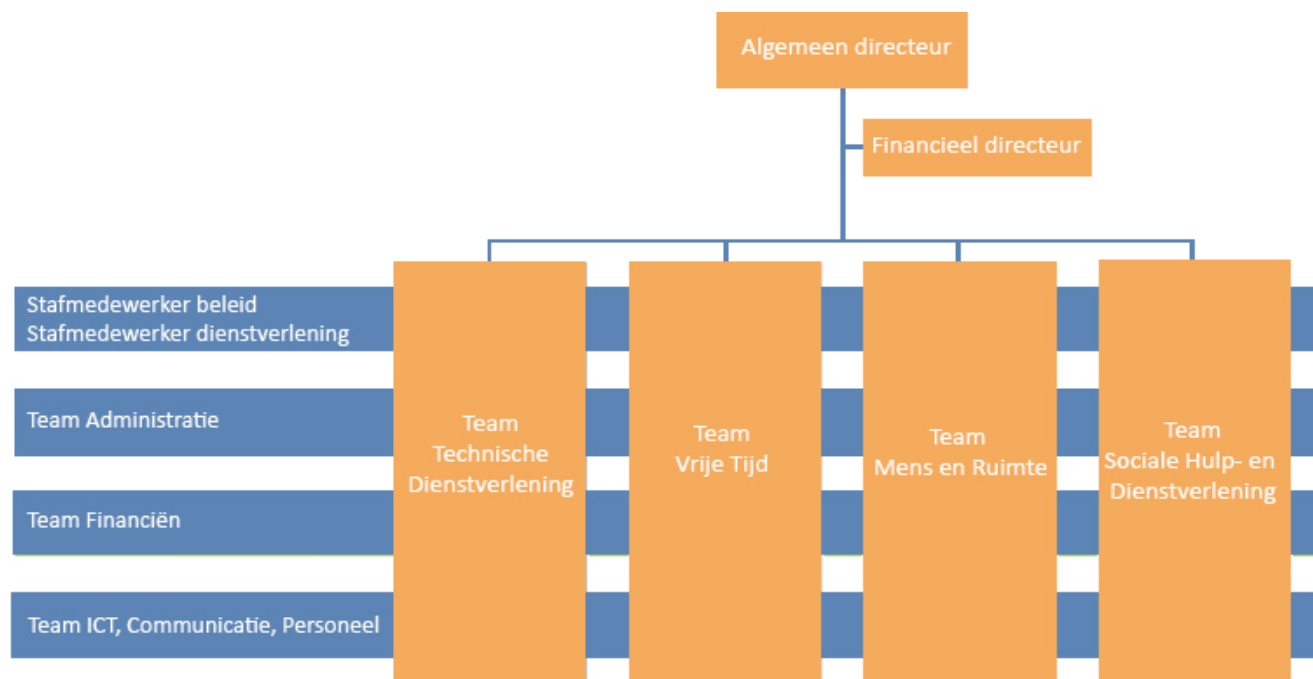
Vier types overleg

In het eindrapport is er sprake van 4 types van overleg. Elk overleg van de nieuwe overlegstructuur kan aan één van deze types toegewezen worden.

- Functioneel overleg: afspraken maken, regelingen treffen, kan op elke manier (ook online)
- Ondersteunend en adviserend overleg: mee nadenken over de beste uitvoering, overleg heeft als resultaat een advies en zoekt mee naar oplossingen
- Beleidsmatig overleg: afleggen van verantwoordelijkheid (toelichting van een stand van zaken) en bijsturing indien nodig
- Innovatief overleg: creatieve denkoefening over toekomstige doelstellingen, het resultaat ligt vooraf niet vast

Dit vergroot de duidelijkheid over het doel en het gewenste resultaat van een overleg.

1.2 Organogram

1.3 Personeelsformatie

Aantal voorziene VTE en VTE in realiteit

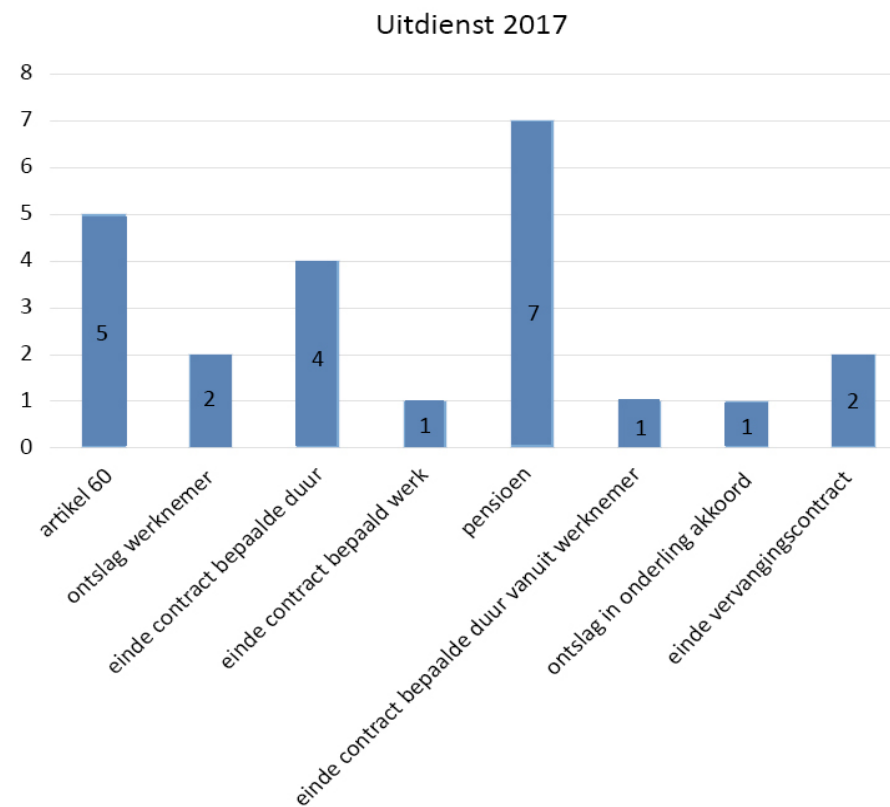
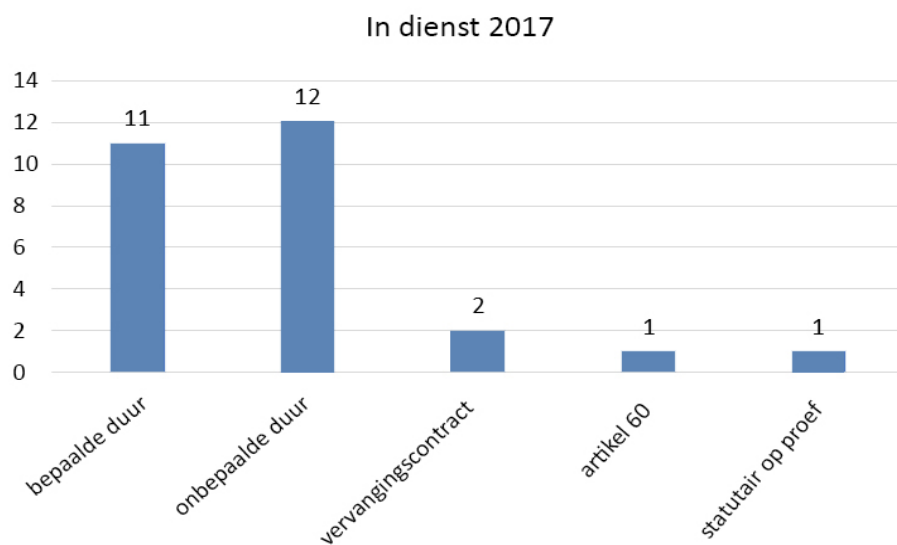
De personeelsformatie geeft weer voor hoeveel voltijdse equivalenten (VTE) het lokaal bestuur budget voorziet. Enkel contracten van onbepaalde duur worden opgenomen in een personeelsformatie. Tijdelijke medewerkers vind je hier dus niet in terug. De personeelsformatie wordt goedgekeurd door de gemeenteraad en raad voor maatschappelijk welzijn, na advies van het managementteam, de vakorganisatie en het CBS.

Onderstaande tabel geeft het aantal VTE weer per team. In de kolom 'VTE-formatie' zie je het aantal VTE zoals ze voorzien zijn in de goedgekeurde personeelsformatie. In de kolom 'VTE realiteit' zie je het aantal VTE dat in praktijk werkt in het team. De verschillen tussen beide kolommen zijn voornamelijk te verklaren door vormen van loopbaanonderbreking en vacatures die dd. 15 januari 2018 nog niet ingevuld waren (2VTE bij Mens & Ruimte, 2VTE bij Technische Dienstverlening en 2VTE bij Sociale Hulp- en Dienstverlening). Gezinszorg vermelden we apart, omdat dit subteam van Sociale Hulp- en Dienstverlening op termijn volledig zal uitdoven. Nieuwe personeelsnoden (bijvoorbeeld na pensionering) worden ingevuld door Welzijnszorg Kempen.

	VTE voorzien	VTE in praktijk
algemeen directeur	1	1
stafmedewerker beleid	0,5	0,5
stafmedewerker dienstverlening	0,5	0,5
financieel directeur	1	1
team financiën	5,3	4,9
team administratie	4,3	3,9
team sociale hulp- en dienstverlening	23,2	19,56
team mens en ruimte	18,6	14,9
team vrije tijd	15,03	15,04
team ondersteunende diensten	6,1	6,1
team technische dienstverlening	36,49	33,43
Kikoen	0,39	0,26
leerlingenvervoer	0,63	0,63
gezinszorg	5,7	4,5
Isom	0,5	0,5
caw de kempen	0,5	0,5
Totaal	119,74	107,22

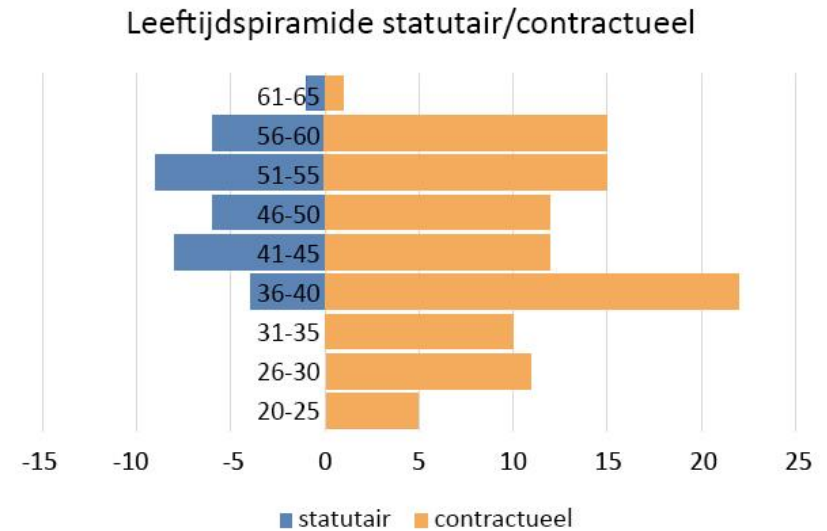
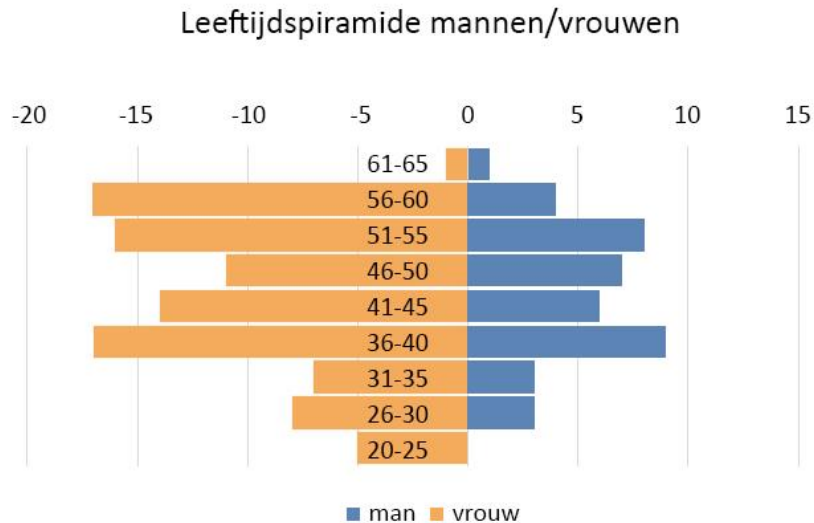
Aantal in- en uitdiensten

In 2017 werden 27 nieuwe contracten afgesloten en eindigden 28 contracten. Bovenstaande cijfers moeten met de nodige nuance worden bekeken. Zo werden er in 2017 verschillende nieuwe contracten afgesloten met medewerkers die reeds in dienst waren (verlenging van een contract, contract bepaalde duur dat omgezet werd naar onbepaalde duur na positieve selectieprocedure,...).

Leeftijdspiramide

Leeftijdspiramide (toestand 31/12/2017) volgens geslacht en volgens soort aanstelling (contractueel of statutair):

Van de 137 medewerkers in dienst op 31/12/2017 zijn er 23 medewerkers ouder dan 55 jaar. Binnen dit en enkele jaren kunnen we dus een **uitstroom van 17%** verwachten door pensioen.

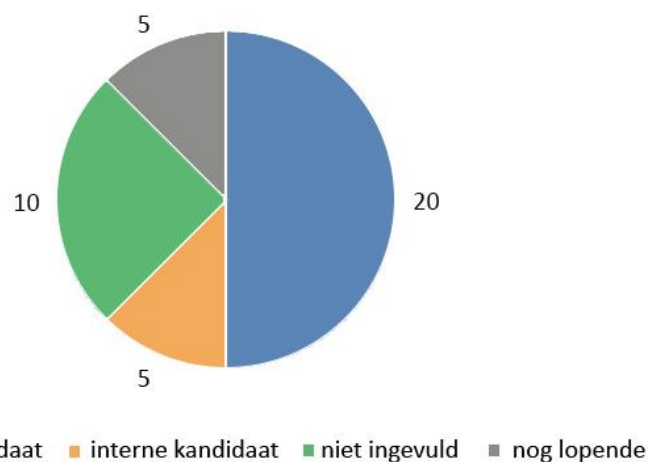
34 (25%) medewerkers zijn statutair aangesteld, 103 (75%) medewerkers hebben een arbeidscontract. De concentratie van statutaire medewerkers zit in de hogere leeftijdscategorieën. **Het lokaal bestuur houdt al enkele jaren de lijn aan om niet meer statutair aan te stellen.** Wanneer een statutaire medewerker uit dienst gaat, wordt deze dus vervangen door een contractuele medewerker. Dit heeft een impact op de bijdrage voor de 2^e pensioenpijler en de responsabiliseringsbijdragen (zie 1.6).

1.4 Vacatures

In 2017 werden **40 vacatures** opengesteld, een stevige hoeveelheid voor een kleiner bestuur. Onder een vacature verstaan we een personeelsbehoefte waarvoor team HR & Personeelsadministratie een vacature publiceert en een selectieprocedure opzet, zowel voor tijdelijke als vaste contracten en jobstudenten. Interim wordt hier niet in meegerekend: dit zijn personeelsbehoeften die op een zeer snelle manier kunnen ingevuld worden en amper coördinatie vanuit HR & Personeelsadministratie vragen. Het inzetten van interimkrachten is wel duurder omwille van een % op het loon dat je betaalt aan het interimkantoor.

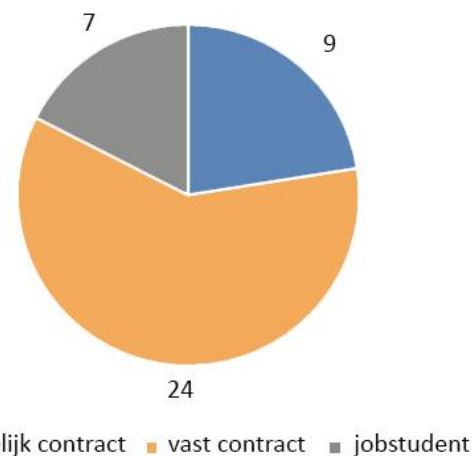
Volgende grafieken geeft weer hoe de vacatures werden ingevuld (dd. 15 januari 2018) en voor welk type contract de vacatures werden uitgeschreven.

Invulling van de vacature

Een hoog aantal vacatures (1 op 4) werd niet ingevuld en moest opnieuw worden opgesteld.

Vacatures per contract

Merk op dat er geen 24 verschillende vacatures werden uitgeschreven voor onbepaalde duur: hierin zitten de 10 procedures vevat die niet resulteerden in een geschikte kandidaat en opnieuw werden opgesteld. Ze worden dubbel meegeteld omdat er opnieuw kosten aan verbonden zijn (publicatie, vergoeding selectiecommissie,...) en werk voor team HR en PA.

De opmerkelijke lezer zal merken dat er 40 vacatures werden uitgeschreven in 2017, maar dat er ‘maar’ 27 nieuwe contracten werden afgesloten (zie 3.2). Dit verschil is te verklaren door:

- Vacatures die niet resulteerden in een geschikte kandidaat
- Vacatures die werden opgestart in 2017, maar waarvan het contract wordt verwacht in 2018
- Jobstudenten waarvoor we wel de selectie coördineren maar die een studentencontract krijgen via interim en geen contract bij het lokaal bestuur

Lokaal bestuur Olen	
Aantal vacatures opengesteld in 2017	40
Kostprijs:	
Publicaties/advertenties/huren lokalen, ...	€ 43.000,00
Erelonen/vergoedingen/assessments	€ 28.000,00
	€ 71.000,00

1.5 Ziekteratio's

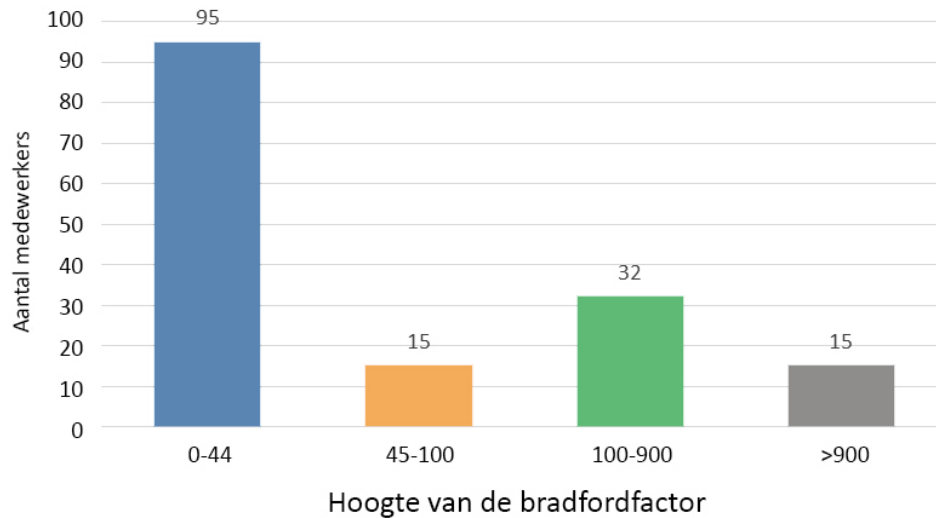
Betaalde en onbetaalde ziektedagen

Periode 1/1/2017-31/12/2017	aantal kalenderdagen
ziekte statutairen: loon à 100% ten laste van bestuur	707
disponibiliteit statutairen: loon à 60% ten laste van bestuur	331
ziekte gewaarborgd maandloon contractuelen bedienden: loon à 100% ten laste van bestuur	786
gewaarborgd weekloon eerste week contractuelen arbeiders: loon à 100% ten laste van bestuur	412
gewaarborgd loon tweede week contractuelen arbeiders: loon à 86,93% ten laste van bestuur	170
3de en 4de week gewaarborgd loon contractuelen arbeiders: loon à 26,93% ten laste van bestuur	191
aantal kalenderdagen ziekte 100% betaald door mutualiteit (contractuelen arbeiders en bedienden)	1191
Totaal	3788
totaal aantal kalenderdagen ziekte 100% betaald door bestuur 2017	1905
totaal aantal kalenderdagen ziekte 0% betaald door bestuur 2017	1191

Bradford factor

De Bradford-factor geeft een indicatie van de hinder die een bepaalde medewerker teweegbrengt door zijn ziekteverzuim. De factor gaat ervan uit dat achtereenvolgende korte afwezigheden een grotere negatieve impact hebben op de organisatie dan een langere aaneensluitende afwezigheid. De berekening gebeurt als volgt: $S^2 \times T$

- S = de som van de afzonderlijke ziekteperiodes over een bepaalde periode
- T = totaal van het aantal ziekteperioden over een bepaalde periode

gegevens van 2017

Bradfordfactor	% van personeel	Betekenis
0-44	60,5%	geen problemen
45-100	9,6%	medewerker is vaker afwezig dan gemiddeld maar er is nog geen sprake van hinder
100-900	20,4%	Medewerker is vaak afwezig, mogelijk is er sprake van hinder
>900	9,6%	Medewerker is zo vaak afwezig dat de ondervonden hinder binnen de organisatie groot is

1.6 Pensioen

Tweede pensioenpijler

Het verschil tussen het wettelijk pensioen van contractuele en statutaire medewerkers is zeer groot. Daarom kunnen lokale besturen (niet verplicht) een tweede pensioenpijler opbouwen voor hun contractuele medewerkers. Zowel gemeente als OCMW Olen hebben ervoor gekozen om een tweede pensioenpijler op te richten die het verschil voor 100% wegwerkt. Dit is niet in elk lokaal bestuur zo, hiermee hebben we een troef naar eventuele nieuwe medewerkers. Ter illustratie: in OCMW Retie en OCMW Arendonk dichten ze de kloof voor 30%, in OCMW Turnhout tot 50% (gegevens van juli 2017).

Responsabiliseringsbijdrage

Een lokaal bestuur betaalt een basisbijdragevoet op de loonmassa van haar statutaire ambtenaren in dienst. Als de pensioenlast van de gepensioneerde ambtenaren groter is dan de basispensioenbijdrage voor een specifiek jaar, moet er voor dat jaar een responsabiliseringsbijdrage betaald worden. Wanneer het aantal statutaire ambtenaren in dienst afneemt, zal bijgevolg de responsabiliseringsbijdrage toenemen. Het OCMW Olen betaalt vanaf 2016 een responsabiliseringsbijdrage. De gemeente Olen zal dit in de toekomst ook moeten betalen.

GEMEENTE OLEN									
Jaar	Loonmassa	Pensioenlast	Wettelijke bijdragevoet	Wettelijke basispensioenbijdragen	Werkelijke bijdragevoet	Werkelijke basispensioenbijdragen	Deficit	Respo.-coëfficiënt	Responsabiliseringsbijdrage
2017	1 090 271 €	421 632 €	42%	452 463 €	38%	414 303 €	-30 831 €	50%	0
2018	1 069 399 €	427 872 €	42%	443 800 €	39%	411 718 €	-15 929 €	50%	0
2019	1 088 755 €	435 616 €	42%	451 833 €	39%	419 171 €	-16 217 €	50%	0
2020	1 090 388 €	436 270 €	42%	452 511 €	42%	452 511 €	-16 241 €	50%	0
2021	1 092 023 €	436 924 €	42%	453 190 €	42%	453 190 €	-16 266 €	50%	0
2022	1 093 662 €	437 579 €	43%	470 274 €	43%	470 274 €	-32 695 €	64%	0
2023	1 056 874 €	438 236 €	43%	454 456 €	43%	454 456 €	-16 220 €	75%	0

OCMW OLEN									
Jaar	Loonmassa	Pensioenlast	Wettelijke bijdragevoet	Wettelijke basispensioenbijdragen	Werkelijke bijdragevoet	Werkelijke basispensioenbijdragen	Deficit	Respo.-coëfficiënt	Responsabiliseringsbijdrage
2017	144 614 €	165 284 €	41,50%	60 015 €	38,00%	54 953 €	105 269 €	50,00%	52 635 €

2018	105 436 €	167 730 €	41,50%	43 756 €	38,50%	40 593 €	123 974 €	50,00%	61 987 €
2019	107 345 €	170 766 €	41,50%	44 548 €	38,50%	41 328 €	126 218 €	50,00%	63 109 €
2020	107 506 €	171 022 €	41,50%	44 615 €	41,50%	44 615 €	126 408 €	50,00%	63 204 €
2021	107 667 €	171 279 €	41,50%	44 682 €	41,50%	44 682 €	126 597 €	50,00%	63 299 €
2022	107 828 €	171 536 €	43,00%	46 366 €	43,00%	46 366 €	125 170 €	64,00%	80 109 €
2023	107 990 €	171 793 €	43,00%	46 436 €	43,00%	46 436 €	125 357 €	75,00%	94 018 €

Federale Pensioendienst

Intussen werd bekend dat de federale regering heeft beslist om in 2018, 2019 en 2020 telkens 121 miljoen bij te dragen aan de financiering van de overheidspensioenen van de lokale besturen (Bron: nieuwsbrief VVSG, januari 2018). De impact hiervan op de responsabiliseringsbijdrage is nog niet gekend.

1.7 Extralegale voordelen

Maaltijdcheques

Bestuur	Huidige waarde / mtch	Onderscheid gemeente / OCMW	Eigen bijdrage
Arendonk	€ 6,50	Neen	€ 1,09
Baarle-Hertog	€ 7,00	Neen	€ 1,10
Balen	€ 7,50	Neen	€ 1,09
Beerse	€ 7,00	Neen	€ 1,09
Dessel	€ 8,00	Neen	€ 1,09
Geel	€ 6,00 - enkel medewerkers die onder federaal gezondheidsakkoord vallen krijgen € 4,50	Neen	€ 1,09 en € 1,51 voor medewerkers die onder het federaal gezondheidsakkoord vallen
Grobbendonk	€ 8,00 via VIA4-middelen	Ja, OCMW € 7,00	€ 1,09
Heist-op-den-Berg	€ 6,00	Neen	€ 1,09
Herentals	€ 6,50	Neen	€ 1,09
Herenthout	€ 8,00	Neen	€ 1,09
Herselt	€ 7,50	Neen	€ 1,09

Hoogstraten	€ 7,20	Neen	€ 1,09
Hulshout	€ 7,25	Neen	€ 1,09
Kasterlee	€ 7,25	Neen	€ 1,09
Laakdal	€ 8,00	Neen	€ 1,09
Lille	€ 7,50	Neen	€ 1,09
Meerhout	€ 7,50	Neen	€ 1,09
Merksplas	€ 8,00	Neen	€ 1,10
Mol	€ 6,00	Neen	€ 1,10
Nijlen	€ 6,00	Neen	€ 1,09
Olen	€ 6,50	Neen	€ 1,09
Oud-Turnhout	€ 8,00	Neen	€ 1,10
Ravels	€ 7,50	Neen	€ 1,09
Retie	€ 7,25	Neen	€ 1,09
Rijkevorsel	€ 6,75	Neen	€ 1,09
Turnhout	€ 6,00	Neen	€ 1,10
Vorselaar	€ 6,00	Neen	€ 1,09
Vosselaar	€ 7,50	Neen	€ 1,09
Westerlo	€ 8,00	Neen	€ 1,09

Eigen bevraging

Hospitalisatieverzekering

Bij het lokaal bestuur Olen kunnen medewerkers zichzelf en hun gezin gratis laten aansluiten bij de hospitalisatieverzekering van Ethias (basisformule). Ter vergelijking: sommige besturen bieden de uitgebreide formule aan. Sommige besturen sluiten de hospitalisatieverzekering enkel gratis af voor de betrokken medewerker, de rest van het gezin moet een premie betalen.

aantal unieke gezinsnummers: 136

aantal aangeslotenen: 282

Gegevens van augustus 2017

2 Lokale samenwerkingsverbanden

KERNGEGEVENS

- Olen werkt in 75% van de bestaande samenwerkingsverbanden samen met Herentals, Vorselaar, Herenthout en Grobbendonk
- De projectvereniging 'Neteland' (Olen, Grobbendonk, Herenthout, Herentals en Vorselaar) is opgericht vanaf 2018
- ISOM (Intergemeentelijk samenwerkingsverband OCMW's Middenkempen) ondersteunt de OCMW's via een juridische dienst, een dienst tewerkstelling, een sociaal verhuurkantoor, de ondersteuning van vrijwilligerswerking en kennisuitwisseling

De Vlaamse steden en gemeenten worden in een snel wijzigende omgeving geconfronteerd met steeds hogere verwachtingen en complexere beleidsvraagstukken, en dit binnen een strak financieel kader. De lokale besturen nemen hierin hun verantwoordelijkheid op en proberen door middel van samenwerkingsverbanden met andere gemeenten hun bestuurskracht te versterken. Deze samenwerking is belangrijk maar door de grote toename aan samenwerkingsverbanden en de sterke versnippering zijn er ook nadelen: gebrek aan overzicht, niet mogelijk om de werking op te volgen, moeilijk inzicht in besteding van de middelen, enz.

2.1 Rapport regioscreening

In opdracht van de Vlaamse overheid is in 2012 een regioscreening uitgevoerd. Dit rapport had als doelstelling om in kaart te brengen in welke samenwerkingsverbanden een gemeente participeert.

In de clusteranalyse werd onderzocht hoe intens bepaalde gemeenten met elkaar samenwerken. Hoe roder de kleur, hoe minder de gemeenten met elkaar samenwerken.

	HEIST-OP-DEN-BERG	NIJLEN	HERENTALS	HERENTHOUT	GROBBENDONK	VORSELAAR	OLEN	HULSHOUT	HERSELT	WESTERLO	LAAKDAL	GEEL	MEERHOUT	BALEN	RETIE	DESSEL	MOL	KASTERLEE	LILLE	HOOGSTRATEN	RIJKEVORSEL	MERKSPLAS	BEERSE	OUD-TURNHOUT	TURNHOUT	VOSSELAAR	RAVELS	ARENDONK	BAARLE-HERTOG
HEIST-OP-DEN-BERG	115	55	43	43	43	39	51	44	45	50	46	49	41	41	37	40	42	41	37	38	40	35	34	32	32	33	37	40	26
NIJLEN	55	87	39	44	49	44	43	36	35	40	45	39	35	37	31	35	32	32	36	30	36	32	33	30	28	32	33	34	23
HERENTALS	43	39	124	104	102	102	111	81	81	88	88	97	84	83	76	79	74	87	88	70	73	71	70	66	72	67	69	60	48
HERENTHOUT	43	44	104	111	101	100	104	83	82	88	87	88	84	82	74	80	69	79	85	70	73	71	70	65	65	65	70	60	48
GROBBENDONK	43	49	102	101	120	105	102	81	77	88	93	92	84	83	76	81	73	81	87	72	76	71	76	69	70	72	72	64	50
VORSELAAR	39	44	102	100	105	120	104	79	78	86	92	88	80	85	79	79	68	83	91	70	76	71	74	69	70	71	73	61	50
OLEN	51	43	111	104	102	104	136	84	88	101	96	101	86	88	83	86	79	89	92	76	78	76	75	72	72	71	78	69	50
HULSHOUT	44	36	81	83	81	79	84	103	97	95	89	85	83	80	73	77	67	73	73	67	68	70	66	65	62	63	70	58	46
HERSELT	45	35	81	82	77	78	88	97	109	97	90	88	82	79	73	76	65	73	71	66	66	67	64	62	60	61	68	57	45
WESTERLO	50	40	88	88	88	86	101	95	97	122	102	101	89	84	78	81	75	77	77	74	75	70	71	68	68	67	75	65	47
LAAKDAL	46	45	88	87	93	92	96	89	90	102	137	111	105	90	81	83	73	77	78	73	78	71	71	68	68	71	77	64	49
GEEL	49	39	97	88	92	88	101	85	88	101	111	140	106	93	85	89	87	86	82	78	78	73	76	70	74	73	77	66	51
MEERHOUT	41	35	84	84	84	80	86	83	82	89	105	106	116	90	77	85	76	77	75	70	70	71	70	65	65	68	69	58	49
BALEN	41	37	83	82	83	85	88	80	79	84	90	93	90	117	90	100	95	80	80	74	75	73	74	70	70	71	74	62	51
RETIE	37	31	76	74	76	79	83	73	73	78	81	85	77	90	111	96	79	89	83	76	78	78	78	80	76	77	84	76	54
DESSEL	40	35	79	80	81	79	86	77	76	81	83	89	85	100	96	113	91	85	81	74	76	77	75	74	72	72	75	69	52
MOL	42	32	74	69	73	68	79	67	65	75	73	87	76	95	79	91	123	71	70	64	64	64	66	63	64	62	66	62	46
KASTERLEE	41	32	87	79	81	83	89	73	73	77	77	86	77	80	89	85	71	120	100	79	80	84	87	87	87	86	84	74	63
LILLE	37	36	88	85	87	91	92	73	71	77	78	82	75	80	83	81	70	100	117	82	84	86	89	87	85	85	84	73	63
HOOGSTRATEN	38	30	70	70	72	70	76	67	66	74	73	78	70	74	76	74	64	79	82	116	105	99	91	82	87	85	91	79	71
RIJKEVORSEL	40	36	73	73	76	76	78	68	66	75	78	78	70	75	78	76	64	80	84	105	117	103	91	86	89	87	94	84	71
MERKSPLAS	35	32	71	71	71	71	76	70	67	70	71	73	71	73	78	77	64	84	86	99	103	121	98	90	91	94	95	82	71
BEERSE	34	33	70	70	76	74	75	66	64	71	71	76	70	74	78	75	66	87	89	91	91	98	151	124	128	131	96	84	68
OUD-TURNHOUT	32	30	66	65	69	69	72	65	62	68	68	70	65	70	80	74	63	87	87	82	86	90	124	133	122	120	92	84	64
TURNHOUT	32	28	72	65	70	70	72	62	60	68	68	74	65	70	76	72	64	87	85	87	89	91	128	122	152	123	93	81	69
VOSSELAAR	33	32	67	65	72	71	71	63	61	67	71	73	68	71	77	72	62	86	85	85	87	94	131	120	123	140	88	76	66
RAVELS	37	33	69	70	72	73	78	70	68	75	77	77	69	74	84	75	66	84	84	91	94	95	96	92	93	88	116	92	70
ARENDONK	40	34	60	60	64	61	69	58	57	65	64	66	58	62	76	69	62	74	73	79	84	82	84	84	81	76	92	109	67
BAARLE-HERTOG	26	23	48	48	50	50	50	46	45	47	49	51	49	51	54	52	46	63	63	71	71	71	68	64	69	66	70	67	86

ABB – Regioscreening – Bestuurlijke regionale samenwerking – Inventarisatie en analyse

Op basis van de clusteranalyse kan er op een kaart weergegeven worden welke gemeenten in de realiteit intensief samenwerken.

De onderstaande clusters van gemeenten delen minstens 50% dezelfde samenwerkingsverbanden.

ABB – Regioscreening – Bestuurlijke regionale samenwerking – Inventarisatie en analyse

Deze clusters van gemeenten delen minstens 75% dezelfde samenwerkingsverbanden.

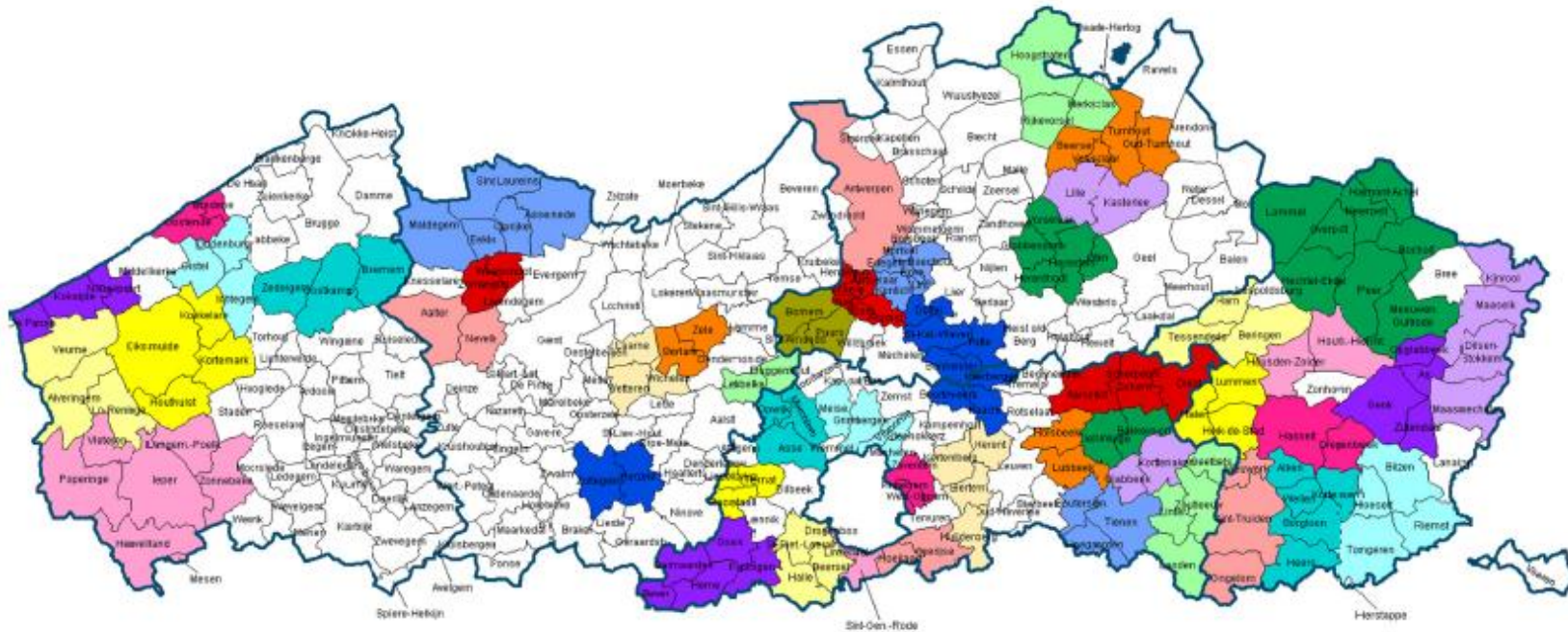

ABB – Regioscreening – Bestuurlijke regionale samenwerking – Inventarisatie en analyse

De regioscreening neemt enkele belangrijke conclusies:

- De eerste resultaten die in dit rapport weergegeven worden, tonen meteen aan dat ‘het intermediaire niveau’ niet onder één noemer te vatten is. Er zijn veel en verschillende soorten van samenwerking op het lokale vlak, gaande van informele vormen tot zwaardere, juridisch verankerde, structuren, van kleine samenwerkingsverbanden tussen enkele gemeenten tot initiatieven waar alle gemeenten van een provincie of zelfs alle Vlaamse gemeenten aan deelnemen, samenwerking binnen verschillende beleidsdomeinen, samenwerkingsverbanden met verschillende functie: het leveren van een bepaalde dienstverlening, informatie uitwisselen tussen leden of een territoriale afbakening gericht op planning.
- In de analyse komen duidelijk geografische clusters tevoorschijn van gemeenten die intensief samenwerken. Dit wil niet zeggen dat een gemeente enkel binnen deze cluster werkt.

- Het aantal samenwerkingsverbanden is sterk toegenomen, vooral de samenwerkingsverbanden op een kleiner schaalniveau. De meer soepele vormen van intergemeentelijke samenwerking die door het decreet van 2001 werden geïntroduceerd, hebben zeker geleid tot een toename van het aantal samenwerkingsverbanden. Maar ook structuren of territoriale afbakening die door andere overheidsniveaus zijn geïnitieerd, kennen sinds 2000 een sterke groei. De Vlaamse overheid heeft tussen 2000 en 2005 een behoorlijk aantal van deze structuren in het veld gezet.
- Vaak worden deze vormen van samenwerking gesubsidieerd door de Vlaamse overheid en de provincies. Hierbij zijn er vaak mechanismen in de subsidievoorwaarden verwerkt die een stimulans inhouden om tot voldoende schaalgroottes te komen.

Het hele rapport is te vinden via deze link: <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/regioscreening-bestuurlijke-regionale-samenwerking-in-vlaanderen>

2.2 Neteland

De gemeenten van de politiezone Neteland (Olen, Vorselaar, Grobbendonk, Herentals en Herenthout) werkten reeds veel samen rond verschillende thema's. De samenwerking is vooral bedoeld om een grotere bestuurskracht te hebben. In november 2017 werd daarom een projectvereniging 'Neteland' opgericht voor de periode 1 januari 2018 tot 1 januari 2024. Hierdoor heeft Neteland een rechtspersoonlijkheid en kunnen ook subsidies aangevraagd worden en kan er eventueel personeel in dienst genomen worden.

De deelnemende gemeenten zullen in de eerste plaats samenwerken rond vrije tijd (onder meer bibliotheek, cultuur en sport) en gemeenschappelijke veiligheidsthema's.

2.3 Intergemeentelijke samenwerking OCMW's Middenkempem (ISOM)

De OCMW's van Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Kasterlee, Lille, Olen en Vorselaar werken sinds 1988 samen om hun sociale dienstverlening te optimaliseren. Die samenwerking heeft de naam ISOM gekregen, wat staat voor Intergemeentelijke Samenwerking OCMW's Middenkempem.

ISOM organiseert diensten en activiteiten die de aangesloten OCMW's ondersteunt in hun opdracht 'elke inwoner een leven te laten leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid'.

2.3.1 Dienst Tewerkstelling

De maatschappelijk werkers van de Tewerkstellingsdienst begeleiden werkzoekenden bij:

- het vinden van een gepaste job;
- het opdoen van de nodige werkervaring;
- het volgen van een bijscholing.

Samen met de werkzoekende zorgen zij ervoor dat hij opnieuw aan de slag kan. Om deze opdracht te doen slagen, werkt de tewerkstellingsdienst samen met allerlei organisaties uit de regio, zoals:

- sociale werkplaatsen;
- vzw's;
- de Werkwinkel;
- werkgevers uit de reguliere economie.

Deze begeleiding biedt een grote meerwaarde aan de maatschappelijk werkers van het team Sociale hulp- en dienstverlening. Zij verwijzen personen die leefloon genieten door naar de tewerkstellingsdienst, zowel in kader van tewerkstelling als sociale activering.

Tewerkstellingsdienst	2014	2015	2016
Aantal cliënten in begeleiding	36	44	36
Aantal nieuwe aanmeldingen	26	24	25

2.3.2 Juridische dienst

Bij de jurist van de dienst rechtshulp kan je aankloppen met allerhande juridische vragen en problemen. De jurist heeft 1 zitdag per week op het OCMW van Olen.

Meest gestelde vragen gaan over:

- rechten van de huurder / verhuurder;
- echtscheiding;
- pro-deo en rechtsbijstand;
- maatschappelijk integratie – leefloon en OCMW dienstverlening;
- onderhoudsplicht.

Juridische dienst	2014	2015	2016
Aantal dossiers	183	205	178
Aantal vragen	269	284	251

2.3.3 Sociaal verhuurkantoor

Het uitgangspunt van het sociaal verhuurkantoor is dat iedereen het recht op wonen heeft. Er gaat bijzondere aandacht naar mensen die het moeilijk hebben om op eigen kracht een degelijke en betaalbare woning te vinden.

In 2016 verhuurde SVK ISOM 112 woningen. 63 van deze woningen liggen op het grondgebied van Herentals. In Olen zijn 7 SVK- woningen aanwezig.

2.3.4 Dienst vrijwilligerswerk

Samen sterk in vrijwilligerswerk! Vanuit deze overtuiging wil het OCMW in samenwerking met ISOM vrijwilligerswerk ondersteunen en promoten. Personen die op zoek zijn naar een zinvolle bezigheid kunnen via deze dienst ondersteuning krijgen in hun zoektocht.

In 2016 waren er binnen het OCMW van Olen 2 vrijwilligers actief als budgetcoach in de budget- en schuldhulpverlening. Samen met de maatschappelijk assistenten en de cliënten bieden ze praktische ondersteuning aan en leren ze vaardigheden aan, zodat cliënten hun budget terug in eigen handen kunnen nemen.

Vrijwilligers binnen de lokale opvang initiatieven (LOI's) bieden praktische ondersteuning bij de begeleiding van asielzoekers die tijdens hun asielprocedure in een LOI verblijven. De vrijwilligerswerking binnen het LOI startte in het najaar van 2016 in Olen met 4 vrijwilligers.

2.3.5 Project Wegwijzer

Dit project startte in 2016. Wegwijzer is een project dat mensen van buitenslandse herkomst wegwijs maken in de Middenkempen:

- 'Wegwijs in je gemeente' zet in op een toegankelijk onthaal en een toegankelijke dienstverlening, met specifieke focus op anderstalige nieuwkomers.
- 'Wegwijs in het onderwijs' legt de nadruk op een sterke instap en participatie van anderstalige ouders en hun kinderen in het onderwijs

De centrale doelstelling van het project Wegwijzer is de opmaak van een regionale procedure voor onthaalbeleid, met specifieke focus op anderstalige nieuwkomers, die verfijnd wordt naar het specifieke karakter van de verschillende gemeentes, hun context en hun inwoners.

3 Hulp- en dienstverlening

KERNGEGEVENS

- De inwoners van Olen zijn tevreden over de loketvoorzieningen, de algemene dienstverlening en de digitale dienstverlening
- De visie op hulp- en dienstverlening vormt een kompas om het lokaal bestuur optimaal te organiseren
- De maatschappij verwacht een lokaal bestuur dat de klant centraal stelt. Digitalisering, betrekken van burgers, proactieve hulp- en dienstverlening zijn hierbij sleutelbegrippen
- De meeste meldingen gaan over verkeersveiligheid en ratten
- Het aantal klachten is zeer beperkt

3.1 Survey gemeentemonitor dienstverlening

De inwoners van Olen zijn tevreden over de loketvoorzieningen, de algemene dienstverlening en de digitale dienstverlening.

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de loketvoorzieningen van de gemeente of stad			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	4%	10%	86%
Vlaams Gewest	9%	14%	77%

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de algemene dienstverlening in de gemeente/stad			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	4%	16%	80%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden	7%	21%	73%

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de digitale dienstverlening in de gemeente/stad			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	5%	20%	75%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden	9%	26%	65%

Gemeentemonitor 2017

3.2 Een visie als kompas

Als lokaal bestuur Olen hebben we reeds heel wat stappen gezet in de integratie van OCMW en gemeente: een nieuwe organisatiestructuur werd opgezet met een gemeenschappelijk organogram, één algemeen directeur, één financieel directeur en twee kernprocessen (beleid en dienstverlening). Hiermee is de structuur –de ‘harde materie’– opgezet. Het moment is daar om de achterliggende filosofie –de ‘softe materie’– verder uit te werken.

- Een krachtige visie werkt als een **kompas**. Het is een richtinggevend kader dat gemakkelijk toe te passen is. Het helpt ons om concrete vraagstukken op te lossen (bv: welke keuzes maken we bij de opmaak van een beleidsplan? In hoeverre kunnen en willen we onze hulp- en dienstverlening digitaliseren? Hoe organiseren we ons onthaal, de openingsuren en de permanentie? Willen we werken op afspraak? ...?)
- Een krachtige visie helpt ons om de **organisatiestructuur** verder te implementeren en in praktijk om te zetten. Het maakt onze waarden duidelijk en draagt bij aan een verdere stap naar één organisatie.
- Een krachtige visie maakt dat we in enkele zinnen duidelijk kunnen maken wie wij zijn en waar wij voor staan. Of het nu aan een burger, mandataris, medewerker of ... wordt gevraagd: er komt een gelijkaardig antwoord op de vraag “waar staat het lokaal bestuur Olen voor?” omdat de visie **duidelijk en gedragen** is. Een krachtige visie wordt dan ook verder ondersteund in de volgende legislatuur.

3.3 Maatschappelijke tendensen

Verschillende overheden evolueren van een aanbod gestuurde organisatie naar een **vraag gestuurde organisatie**. De klant staat centraal: het uitgangspunt is wat de klant nodig heeft en hoe deze zo snel mogelijk aan het juiste adres wordt geholpen.

Burgers worden **mondiger**. Ze willen duidelijke, eerlijke en volledige antwoorden. Ze hebben ideeën voor hun gemeente of stad die ze kwijt willen aan het bestuur. Ze willen meedenken over vraagstukken die ook hun aanbelangen. Ze willen inspraak in belangrijke beslissingen. Sociale media maken het gemakkelijk om hun mening te verkondigen.

De toenemende **digitalisering** opent een gamma aan mogelijkheden op het vlak van hulp- en dienstverlening. Het is daarbij belangrijk om steeds het doel voor ogen te houden en de technologie strategisch in te zetten om dit doel te bereiken. M.a.w.: technologie is een middel, geen doel op zich.

Verschillende overheden beginnen zichzelf te zien als **deel van een netwerk** in een kluwen van andere overheden en partners waarmee ze nauw samenwerken. Een lokaal bestuur heeft daarin een bijzondere positie: het is de meest nabije overheid voor burgers en kan dus nadenken of en in welke mate zij een **toegangspoort** voor burgers wil zijn in het netwerk.

Proactieve hulp- en dienstverlening: het blijft een opdracht voor een lokaal bestuur om de toegang tot dienst- en hulpverlening eenvoudig en verstaanbaar te houden en om actief diensten te verlenen aan wie ze nodig heeft, niet om de vraag af te wachten.

Bron: Toekomst voor dienstverlening, 2012, VVSG

3.4 Meldingen en klachten

Een burger kan melding maken van een probleem aan het openbaar domein of een suggestie doen met betrekking tot de dienstverlening van het openbaar bestuur.

Een klacht is een uiting van ontevredenheid van een burger over het (niet) optreden van het lokaal bestuur. Bijkomend criterium is dat de ontevredenheid redelijkerwijze had kunnen voorkomen worden.

Een klacht kan betrekking hebben op:

- het foutief verrichten of niet uitvoeren van een handeling of prestatie
- een beslissing genomen door een medewerker van het bestuur
- het afwijken van de vastgelegde of gebruikelijke werkwijze door de administratie
- het afwijken van de vastgestelde timing door de administratie
- gedragingen gesteld door een personeelslid of dienst van het gemeentebestuur die niet stroken met de deontologische code van het bestuur

Een groot aantal meldingen bereikt ons via een digitale signaalkaart. Team Mens en Ruimte en team Technische Dienstverlening krijgen de meeste meldingen. De meeste meldingen gaan over verkeersveiligheid, ratten, grachten en rijbanen.

Meldingen volgens maand		
	2016	2017
Maand	Aantal	Aantal
Januari	32	25
Februari	40	31
Maart	28	40
April	23	33
Mei	28	31
Juni	62	38
Juli	37	36
Augustus	32	26
September	49	32
Oktober	40	43
November	35	28
December	34	25
TOTAAL	440	388

Meldingen volgens bron		
	2016	2017
Maand	Aantal	Aantal
Aangetekende brief	0	1
Brief	7	6
Fax	0	1
Signaalkaart - digitaal	187	217
Signaalkaart - schriftelijk	30	26
E-mail	89	45
Telefoon	45	37
Mondeling	68	53
Interne melding	5	1
Sociale media	9	1
TOTAAL	440	388

Meldingen	2016	2017
Dienst	Aantal	Aantal
Bibliotheek	0	0
Communicatie	1	0
Vrije Tijd	5	5
Mens en Ruimte	135	116
Administratie	2	0
Technische Dienstverlening	297	267
TOTAAL	440	388

Meldingen 2016			
Categorie	Subcategorie	Aantal	Plaats in top tien
Verkeer & Vervoer	Verkeersveiligheid	39	1
Dieren	Ratten	32	2
Riolering en grachten	Grachten	31	3
Openbare wegen en openbaar domein	Rijbanen	30	4
Verkeer & Vervoer	Verkeerssignalisatie	27	5
Openbare wegen en openbaar domein	Andere infrastructuur	26	6
Milieu	Sluikstorten	24	7
Openbare wegen en openbaar domein	Voetpaden	23	8
Riolering en grachten	Riolen	22	9
Openbaar groen	Bepanting	18	10

Meldingen 2017			
Categorie	Subcategorie	Aantal	Plaats in top tien
Dieren	Ratten	61	1
Verkeer & Vervoer	Verkeersveiligheid	44	2
Openbare wegen en openbaar domein	Rijbanen	25	3
Openbaar groen	Bomen	23	4
Openbare wegen en openbaar domein	Andere infrastructuur	23	4
Verkeer & Vervoer	Parkeren	16	6
Milieu	Sluikstorten	15	7
Andere	Andere	14	8
Riolering en grachten	Riolen	14	8
Verkeer & Vervoer	Verkeerssignalisatie	13	10

Klachten volgens maand		
	2016	2017
Maand	Aantal	Aantal
Januari	2	1
Februari	0	0
Maart	0	0
April	0	0
Mei	0	0
Juni	0	0
Juli	0	0
Augustus	1	0
September	2	0
Oktober	0	1
November	1	1
December	0	1
TOTAAL	6	4

Klachten volgens bron		
	2016	2017
Maand	Aantal	Aantal
Aangetekende brief	0	0
Brief	1	0
Fax	0	0
Signaalkaart - digitaal	1	2
Signaalkaart - schriftelijk	0	0
E-mail	2	2
Telefoon	0	0
Mondeling	2	0
Overig	0	0
TOTAAL	6	4

4 Betrokkenheid en vertrouwen

Uit de gemeentemonitor blijkt dat inwoners in Olen **tevreden zijn over de manier waarop het gemeentebestuur omspringt met de vragen** van inwoners. Bovendien vindt 69% van de inwoners dat ze voldoende **betrokken worden bij veranderingen** in de gemeente. Beide cijfers liggen **hoger** dan het Vlaamse gemiddelde. Het **vertrouwen** van de inwoners van Olen in het gemeentebestuur is dan ook relatief **hoog**.

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat het gemeentebestuur of stadsbestuur op een goede manier omspringt met de vragen van de inwoners			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	15%	22%	64%
Vlaams gewest	23%	31%	46%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat het gemeentebestuur of stadsbestuur voldoende inspanningen doet om bewoners bij veranderingen in hun gemeente/ stad te betrekken			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	10%	20%	69%
Vlaams gewest	26%	27%	47%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de federale overheid			
2017	Weinig	Neutraal	Veel
Olen	44%	48%	8%
Vlaams Gewest	39%	44%	16%

Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de Vlaamse Overheid			
2017	Weinig	Neutraal	Veel
Olen	37%	47%	16%
Vlaams Gewest	33%	45%	22%

Aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in het gemeentebestuur of stadsbestuur			
2017	Weinig	Neutraal	Veel
Olen	13%	45%	42%
Vlaams Gewest	20%	45%	35%

5 Eigen patrimonium

Het lokaal bestuur Olen heeft een uitgebreid patrimonium. De laatste jaren rijst de vraag hoe we efficiënt en creatief met dit patrimonium kunnen omgaan in de toekomst. Om dit te onderzoeken zijn studies opgemaakt in 2016-2017.

5.1 Locatiestudie Olen

Deze studie onderzoekt de geschiktheid van drie vooropgestelde locaties (sporthal, Sociaal huis, Gemeentehuis) voor het realiseren van een nieuwe gecentraliseerde hulp- en dienstverlening. Om tot een gefundeerd advies te komen werd een uitgebreid onderzoekstraject doorlopen (inspiratiedagen, werkgroepen). Dit groepswork was de start van een werkproces tussen bestuur en administratie dat na de studiedienst verdergezet te worden. Deze studie verliep deels parallel met de patrimoniumstudie. Daarom zijn de adviezen gekoppeld aan een bredere langetermijnvisie over het creatief beheer van heel het gemeentelijk patrimonium. Hierdoor werd ook een extra locatie onderzocht (kerk OLV Olen).

Het onderzoek resulteerde in 4 mogelijke projecten. De projectvoorstellen spiegelen zich aan de ruimtelijke situatie waarin de verschillende locaties zich bevinden. Eerder gemaakte keuzes worden gerespecteerd gezien ze als natuurlijk en gepast worden geëvalueerd.

- Het ceremonieel gebruik van het huidige gemeentehuis met bijhorende dorps tuin is een zelfzeker advies. Het historische gebouw verdient een vernieuwende betekenis, niet enkel door zijn fysieke maar ook mentale waarde voor het dorp.
- De site rond de sporthal toont zich door zijn ruime maat geschikt voor de bouw van een NAC. Met zicht op verdere kernversterking van het dorp in de naburige omgeving lijkt het koesteren van deze groene open ruimte eerder aangewezen.
- Het sociale huis, of de site Villa Leemans, vormt ongetwijfeld de grootste uitdaging in relatie tot het uithuizen van de huidige sociale hulpverlenende diensten. Naast herbestemming voor andere gemeenschapsvoorzieningen is ook een privaat gebruik een erg inspirerend perspectief.
- Als voorkeurslocatie stelt de bundel de locatie van de OLV kerk voor als duurzaamste keuze voor de realisatie van het NAC. Een Huis voor de Burger.

(Bron: Locatieonderzoek – Nieuw Administratief Centrum Olen)

5.2 Patrimoniumstudie Olen

Flankerend aan het onderzoek naar een mogelijke centrale locatie voor de hulp- en dienstverlening in de gemeente Olen, werd een patrimoniumstudie opgemaakt. In deze studie overschouwt men het gemeentelijk patrimonium om zo te komen tot een meer bewust en creatief beheer van het eigen patrimonium. Een slim en doordacht patrimoniumbeheer kan zowel ruimtelijke (fysieke) als socioculturele (mentale) en financiële winsten genereren. In elk geval toont de studie aan dat het verbinden van behoeften en aanbod telkens op schaal van het gehele patrimonium dient te gebeuren. Een beslissing omtrent een bepaalde behoefte of aanbod kan mogelijkheden creëren voor een andere behoefte.

De ideeën en visies die aangereikt worden in de studie zijn het resultaat van veldwerk in dialoog. Het was een bewuste keuze om realistische projecten voorop te stellen. Deze projecten hebben allen als doel om de kernversterking en de demografische groei van de gemeente in de nabije en verdere toekomst te faciliteren.

Enkele vragen/ suggesties die opgeworpen worden in de studie:

- Kan de O.L.V. Geboortekerk een nieuwe toekomst krijgen na volledige herbestemming tot nieuw administratief centrum?
- Kan de mogelijkheid van nevenbestemmingen in de resterende kerken intensiever uitgetest worden?
- Is er ruimte voor de groei naar en nieuwe locatie voor team Technische dienstverlening als buur van agentschap Natuur & Bos?
- Kunnen de eerste stappen gerealiseerd worden in het lopende proces van het ontbouwen op domein Teunenberg en kan de gemeente hierdoor verder vergroenen?
- Wie maakt er werk van een vernieuwde focus op de kwaliteit van de groene open ruimte in het dorp?
- Kan een oproep voor de uitbating van de pastorie in Olen Centrum deze site opnieuw sociaal en economisch verankeren in het dorp?
- Wanneer kunnen de eerste investeringen in de infrastructuur van de kinderopvang gepland worden?

(Bron: Patrimoniumstudie Olen)

6 Financieel profiel

KERNGEGEVENS

- Gemeente Olen heeft relatief hoge ontvangsten, waarvan ongeveer 40% bestaat uit fiscale ontvangsten
- De tarieven voor APP en de opcentiemen OVH zijn relatief laag, toch zijn de fiscale ontvangsten per inwoner gemiddeld
- De investeringsuitgaven per inwoner zijn relatief laag
- De financiële schuld van gemeente en OCMW is relatief laag
- De uitgaven voor goederen en diensten zijn relatief hoog, deze voor bezoldigingen relatief laag

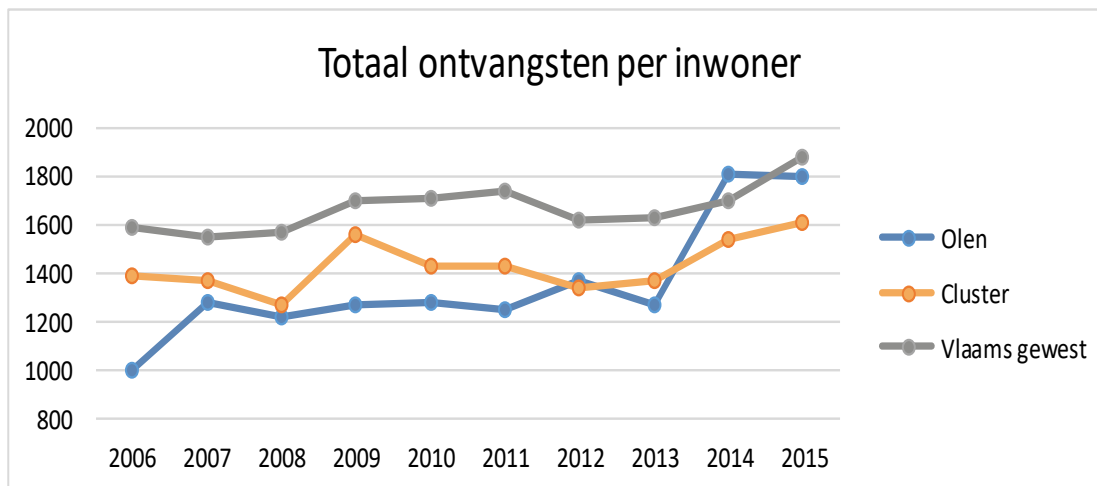
6.1 Ontvangsten

6.1.1 Totale ontvangsten

	Gemeente Olen					Cluster	Vlaams gewest
Ontvangsten in euro per inwoner	2007	2009	2011	2013	2015	2015	2015
Fiscale ontvangsten	710	754	681	767	734	733	762
Werkingsubsidies	302	325	330	320	454	423	584
Overige exploitatieontvangsten	268	182	178	88	309	227	251
Totaal ontv. exploitatie	1280	1261	1189	1175	1497	1383	1597
Totaal ontv. exploitatie (%)	100,1%	99,3%	95,1%	92,7%	83,1%	86,0%	85,1%
Verkoop van vaste activa	1	0	5	0	172	163	163
Investeringsubsidies en -schenkingen	-2	4	49	3	126	32	36
Totaal ont. investeringen	-1	4	54	3	298	195	199
Totaal ont. Investeringen (%)	-0,1%	0,3%	4,3%	0,2%	16,5%	12,1%	10,6%
Op te nemen leningen en leasings	0	0	0	83	0	26	68
Overige transacties	0	5	7	6	7	5	12
Totaal overige ontv.	0	5	7	90	7	31	80
Totaal overige ontv. (%)	0,0%	0,4%	0,6%	7,1%	0,4%	1,9%	4,3%
Totaal ontvangsten	1279	1270	1250	1268	1802	1609	1876

ABB

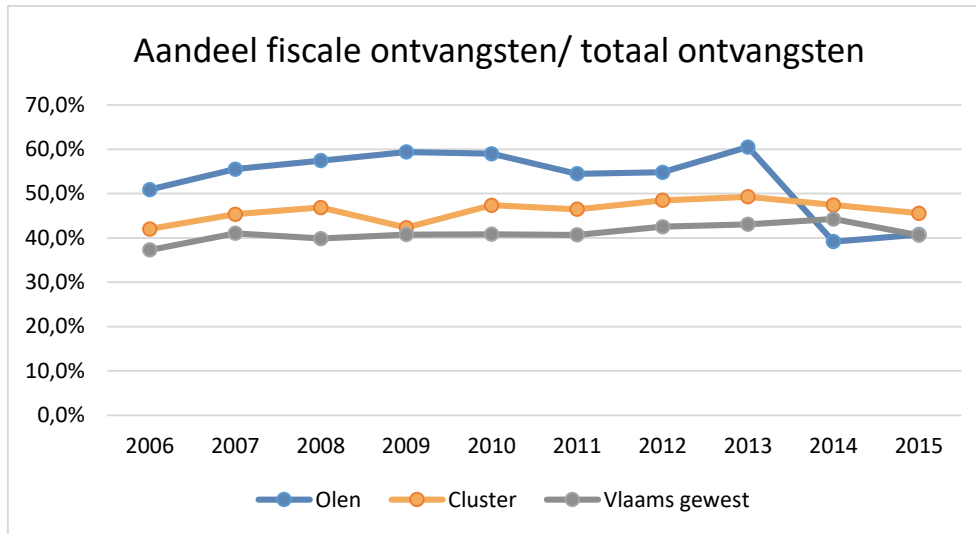

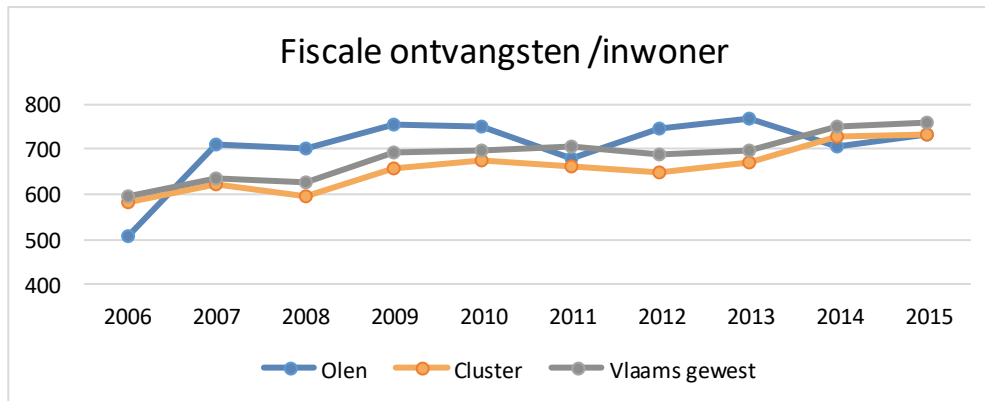
6.1.2 Fiscale ontvangsten

Fiscale ontvangsten t.o.v. totaal ontvangsten										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Olen	50,9%	55,5%	57,4%	59,4%	59,0%	54,5%	54,8%	60,5%	39,2%	40,7%
Cluster	42,0%	45,3%	46,9%	42,3%	47,3%	46,5%	48,5%	49,3%	47,4%	45,6%
Vlaams gewest	37,3%	41,0%	39,9%	40,8%	40,8%	40,7%	42,5%	43,0%	44,3%	40,6%

ABB

ABB

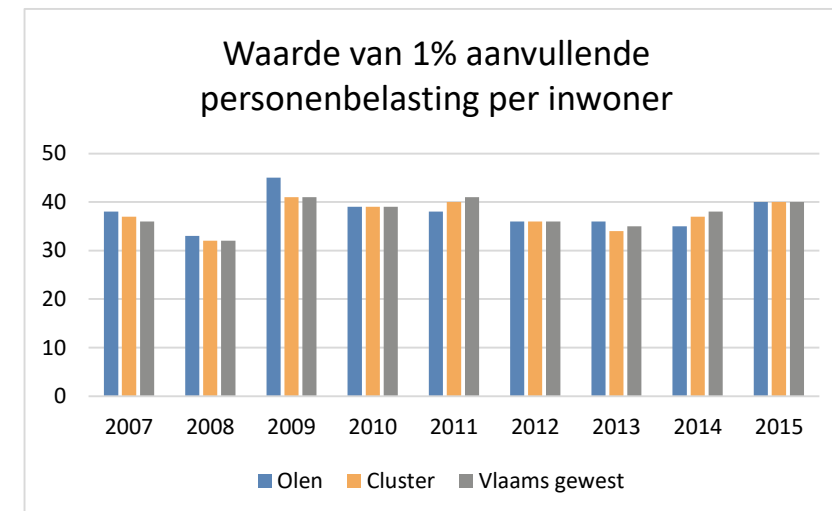

ABB

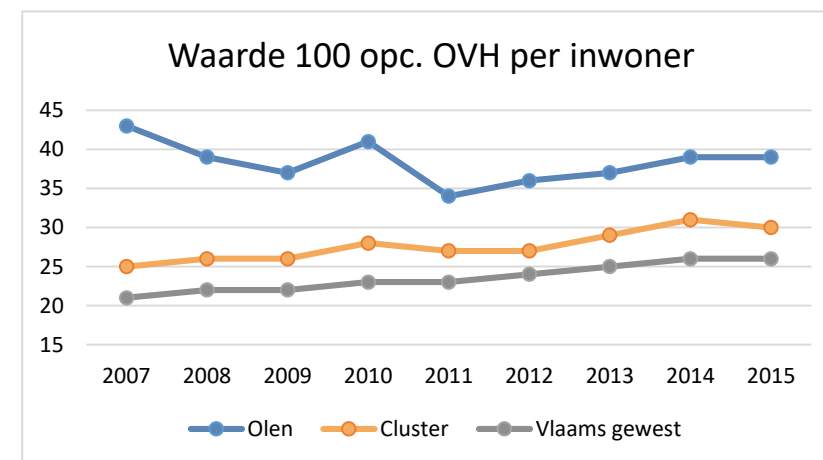
Tarief Aanvullende Personenbelasting										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Olen	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Cluster	6,6	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	6,8	6,8	6,8	6,8
Vlaams gewest	7,1	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3

ABB

Tarief opcentiemen onroerende voorheffing										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Olen	900	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
Cluster	1141	1178	1178	1194	1203	1203	1244	1248	1264	1264
Vlaams gewest	1305	1333	1332	1340	1341	1340	1354	1393	1397	1397

ABB

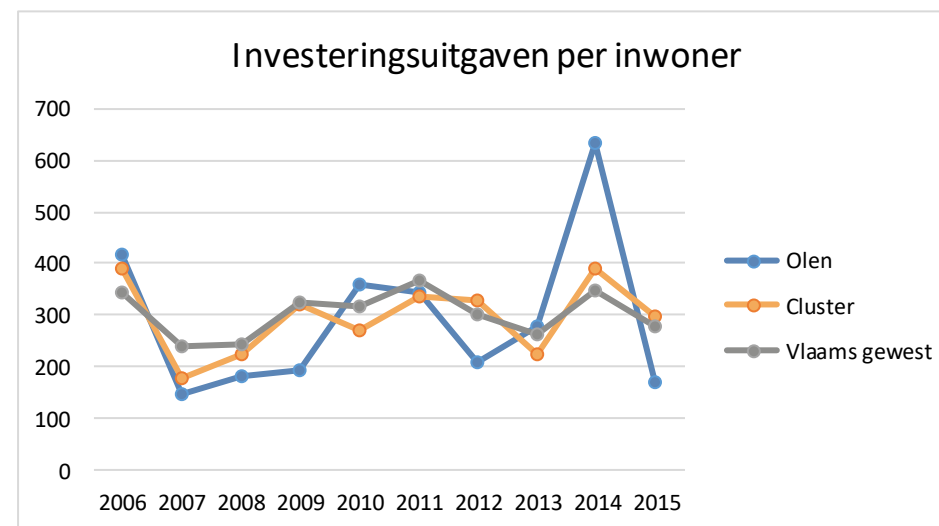
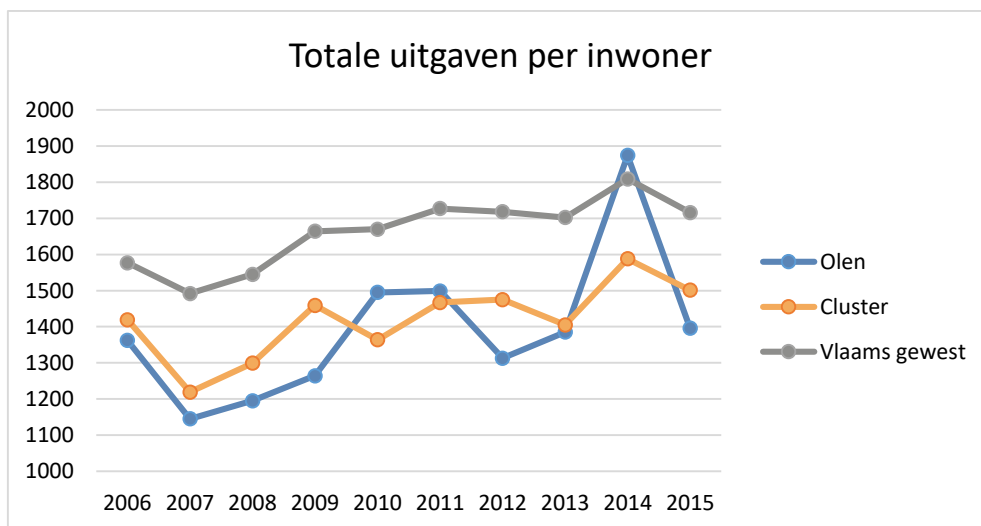
6.2 Uitgaven

6.2.1 Totaal uitgaven

De totale uitgaven per inwoner zijn relatief laag, met uitzondering van het jaar 2014 omwille van de oplevering van de gemeentelijke basisschool. Vooral de investeringsuitgaven per inwoner zijn laag in vergelijking met de clustergemeenten en het Vlaamse gewest.

Uitgaven in euro per inwoner	Olen					Cluster	Vlaams gewest
	2007	2009	2011	2013	2015	2015	2015
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	377	440	467	443	525	503	555
Toegestane werkingssubsidies	315	267	299	285	328	341	465
Overige exploitatie-uitgaven	248	322	343	315	298	260	284
Totaal exploitatie-uitgaven	941	1 029	1 109	1 043	1 150	1 104	1 304
Totaal exploitatie-uitgaven (%)	82,2%	81,4%	74,0%	75,3%	82,4%	73,6%	76,0%
Eigen investeringen	145	179	329	244	165	279	238
Toegestane investeringsubsidies	1	14	16	35	3	16	39
Totaal investeringsuitgaven	146	193	345	279	169	295	276
Totaal investeringsuitgaven (%)	12,8%	15,3%	23,0%	20,1%	12,1%	19,7%	16,1%
Aflossing financiële schulden	57	42	45	63	77	85	122
Overige transacties	1	0	0	0	0	16	14
Totaal overige uitgaven	58	42	45	63	77	102	136
Totaal overige uitgaven (%)	5,1%	3,3%	3,0%	4,5%	5,5%	6,8%	7,9%
Totaal uitgaven	1145	1264	1499	1385	1396	1501	1716

ABB

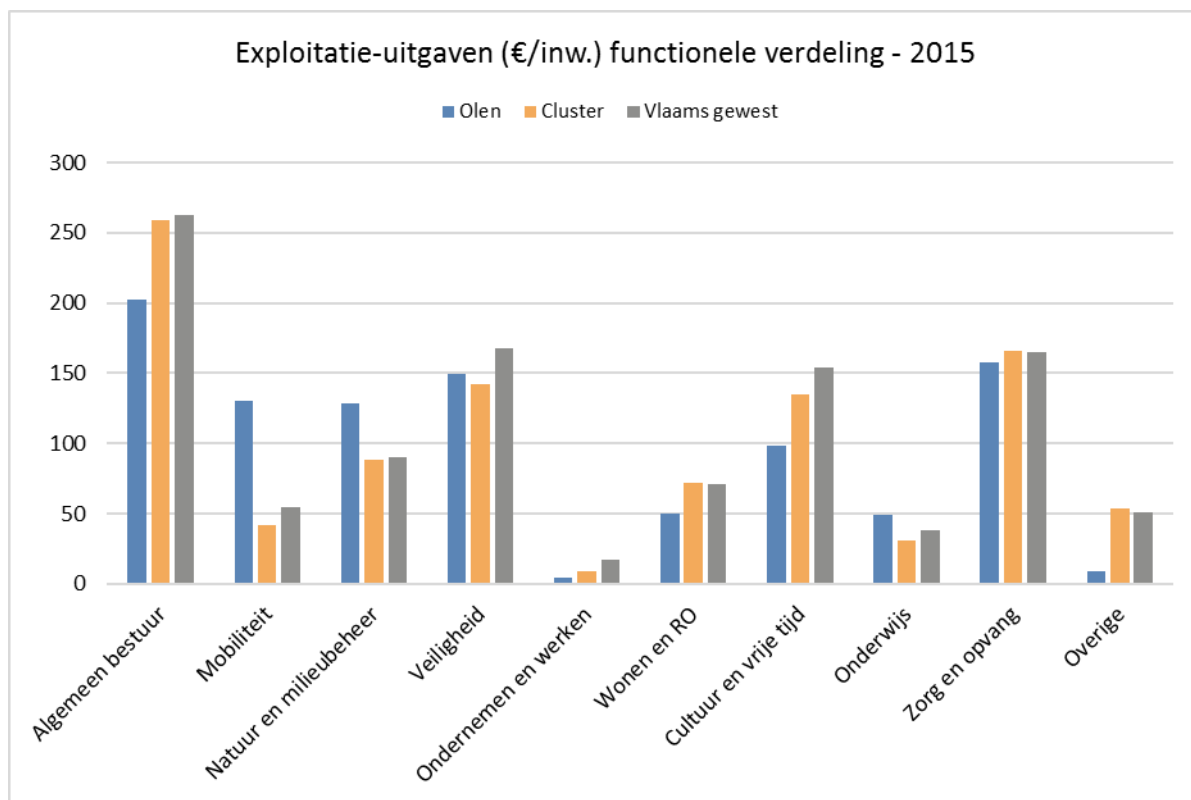
6.2.2 Functionele verdeling van de exploitatie-uitgaven

In onderstaand overzicht zijn de exploitatie-uitgaven ingedeeld per functie. Dit zijn enkele de uitgaven van de gemeente. De exploitatie-uitgaven van een AGB zijn hierin dus niet opgenomen. Ook de uitgaven voor het onderwijzend personeel zijn weggelaten aangezien deze uitgaven geheel terugbetaald worden via de Vlaamse overheid. De uitgaven voor ondersteunende diensten zoals financiën, HR&PA, ICT en administratie en communicatie zitten vervat in de rubriek 'Algemeen bestuur'.

Olen geeft relatief veel exploitatie-middelen uit aan mobiliteit, natuur en milieubeheer en veiligheid. Aan algemeen bestuur en cultuur en vrije tijd worden minder exploitatie-uitgaven uitgekeerd. Een grondigere analyse is nodig om de verschillen te verklaren.

€/inw	Functionele indeling						
	Olen					Cluster	Vlaams gewest
	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2015
Totale uitgaven exploitatierekening	1117	984	972	1012	977	998	1072
Algemeen bestuur	239	236	240	198	202	259	263
Mobiliteit	145	119	127	125	130	42	55
Natuur en milieubeheer		149	137	121	128	88	90
Veiligheid	117	121	120	181	149	142	168
Politie	96	93	97	97	97	92	114
Brandweer	21	22	22	73	44	48	48
Ondernemen en werken	3	4	3	3	4	9	17
Toerisme		2	2	3	3	5	10
Wonen en ruimtelijke ordening		28	26	50	50	72	71
Cultuur en vrije tijd	109	95	92	107	98	135	154
Kunst en cultuur		35	33	33	35	52	65
Sport		9	6	19	23	52	51
Jeugd		5	5	11	9	12	15
Erediensten	2	2	2	2	1	6	8
Onderwijs	120	52	59	64	49	31	38
Zorg en opvang	171	157	145	152	158	166	165
Overige	213	23	23	11	9	54	51

Belfius

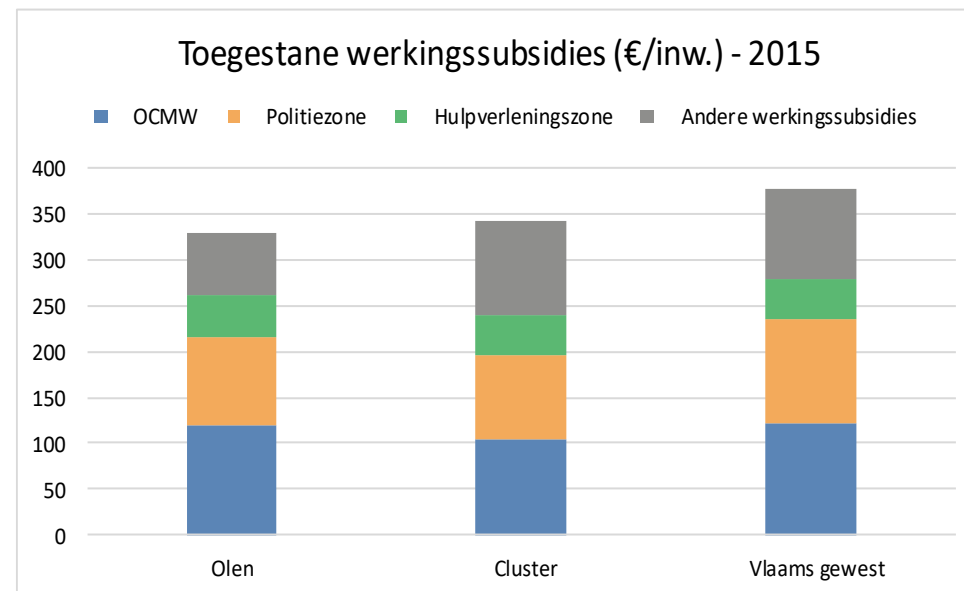
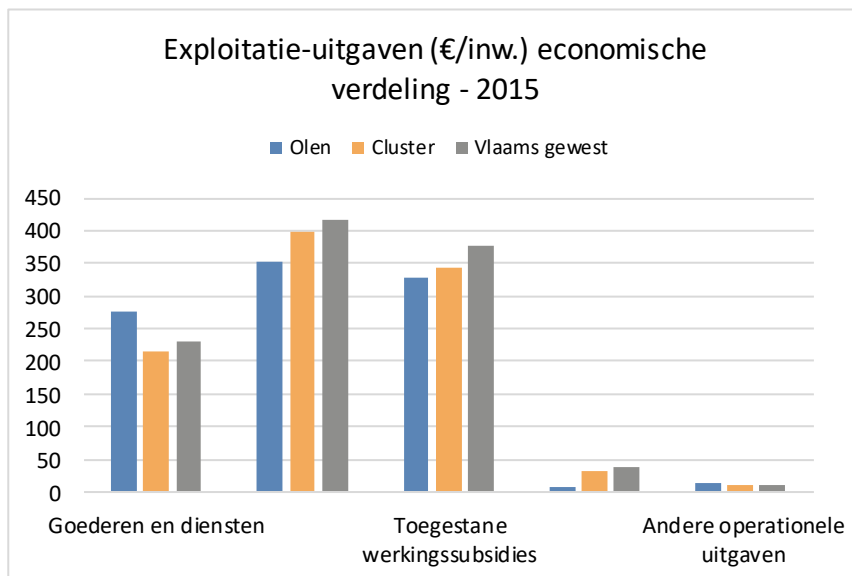
Belfius

6.2.3 Economische verdeling van de exploitatie-uitgaven

Uit de economische verdeling van de exploitatie-uitgaven blijkt dat Olen relatief veel middelen uitgeeft aan goederen en diensten en relatief weinig aan bezoldigingen (de bezoldigingen van het onderwijzend personeel buiten beschouwing gelaten) en werkingsubsidies. De werkingsubsidies voor het OCMW per inwoner zijn ongeveer gelijk aan het Vlaamse gemiddelde.

€/inw	Economische verdeling						
	Olen					Cluster	Vlaams gewest
	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2015
Totale uitgaven exploitatie rekening	1117	984	972	1012	977	998	1072
Goederen en diensten	325	290	279	291	277	216	229
Bezoldigingen en pensioenen	471	388	372	344	352	399	416
Vastbenoemden		179	179	160	160	158	186
Niet-vastbenoemden		150	140	134	148	203	185
Andere personeelskosten		58	54	50	44	37	45
Toegestane werkingssubsidies		265	285	340	328	342	378
OCMW	107	102	111	118	120	104	121
Politiezone	94	93	97	97	97	92	114
Hulpverleningszone		22	22	73	44	45	45
Andere werkingssubsidies		48	55	52	68	101	98
Financiële uitgaven		22	20	24	7	32	39
Andere operationele uitgaven		18	16	13	14	9	11

Belfius

Belfius

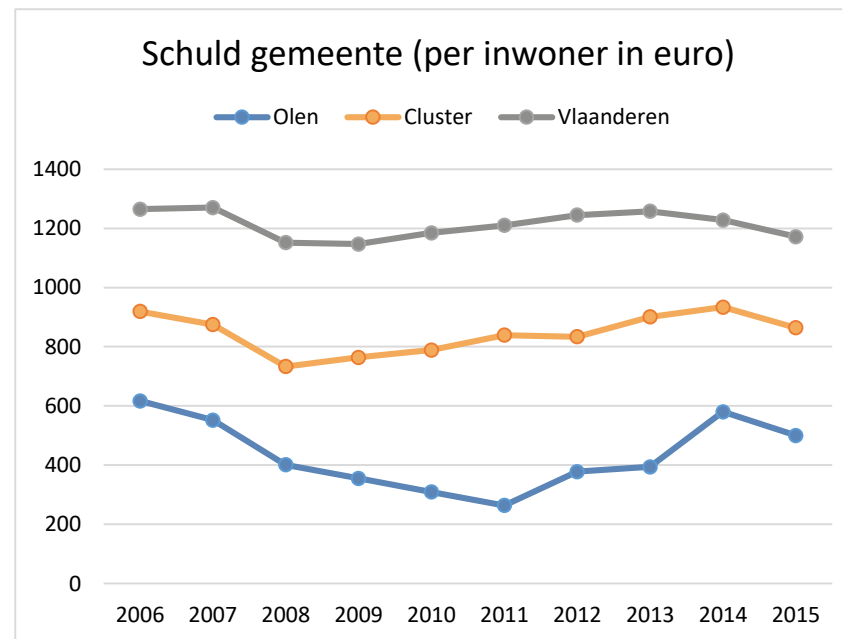
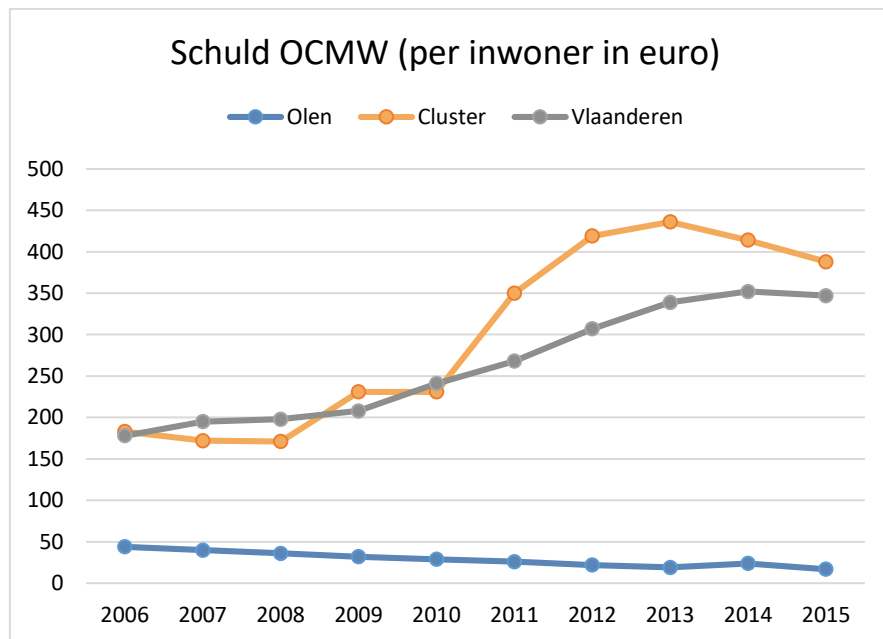
6.2.4 Financiële schuld

De financiële schuld van zowel de gemeente als het OCMW is laag.

Gemeente Olen										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Schuld per inwoner (€)	617	552	401	355	309	264	378	394	580	500
Groei (2006=100)	100	89,4	64,9	57,6	50,1	42,7	61,2	63,9	93,9	80,9

OCMW Olen										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Schuld per inwoner (€)	44	40	36	32	29	26	22	19	24	17
Groei (2006=100)	100	90,9	81,8	72,7	65,9	59,1	50,0	43,2	54,5	38,6

ABB

ABB

6.2.5 Financiële indicatoren

De financiële gezondheid van een lokaal bestuur wordt gemeten aan de hand van indicatoren:

- **Gecumuleerd budgettair resultaat**

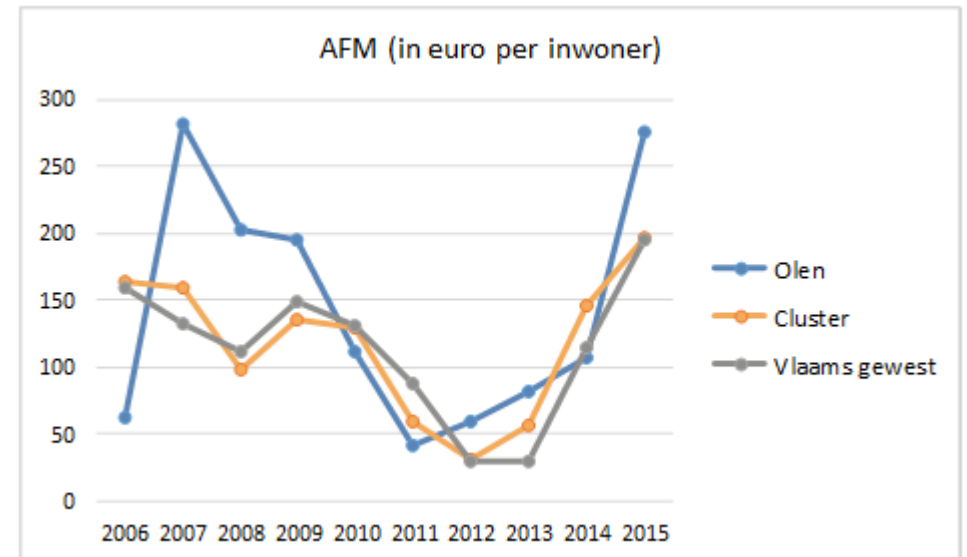
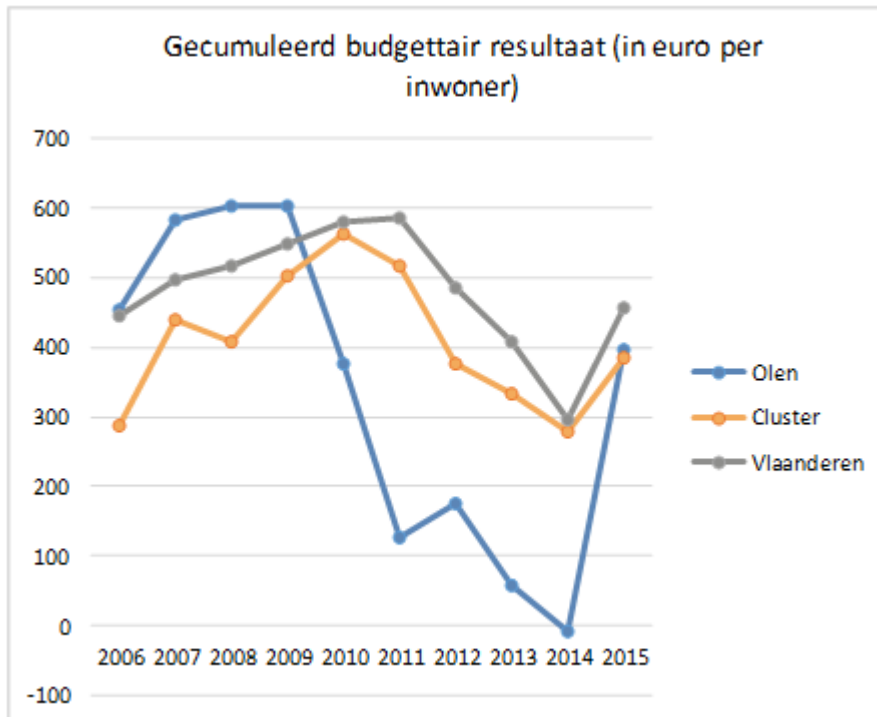
= de som van het budgettair resultaat (= som van alle ontvangsten verminderd met de uitgaven) van het huidige jaar en dit van de voorgaande jaren. Op die manier geeft het aan hoe groot de financiële buffer is.

- **Autofinancieringsmarge (AFM)**

= indicator voor een structureel financieel evenwicht

Moet positief zijn in het laatste boekjaar van het meerjarenplan

Een positieve AFM betekent dat er nog financiële ruimte is om een deel van de investeringsuitgaven rechtstreeks te betalen of om bijkomende leningen aan te gaan.

ABB

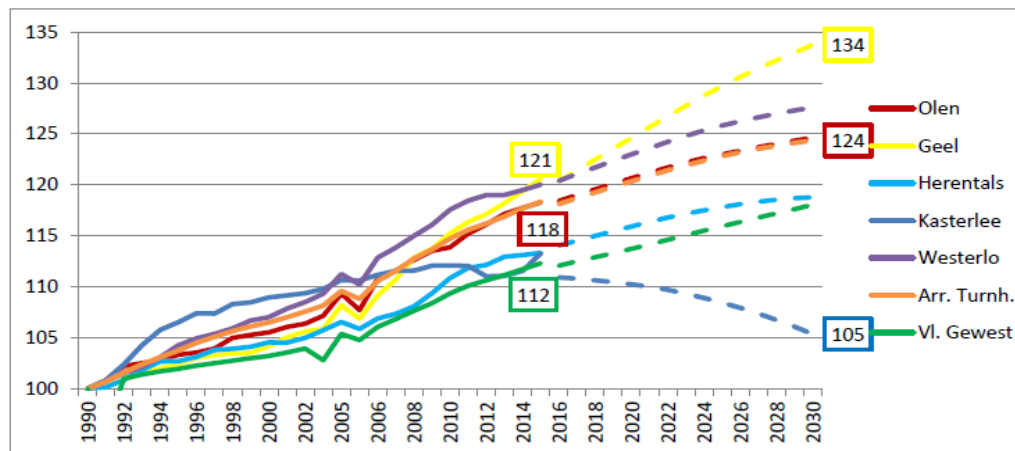
Externe analyse

7 Bevolking

KERNGEGEVENS

- Sterke toename aantal inwoners (24% tussen 1990 en 2030) en aantal huishoudens (58% tussen 1990 en 2030) in Olen
- Aandeel alleenstaanden neemt toe (29% in 2030), net als in de rest van Vlaanderen
- Aandeel ouderen neemt sterk toe en komt net iets boven het Vlaamse gemiddelde: 26% van de bevolking zal ouder zijn dan 65 in 2030
- Aandeel jongeren neemt af en komt onder het Vlaams gemiddelde tegen 2030: 19,6% van de bevolking zal tussen de 0 en 19 jaar oud zijn
- Migratie in Olen is zeer laag

7.1 Bevolkingsevolutie

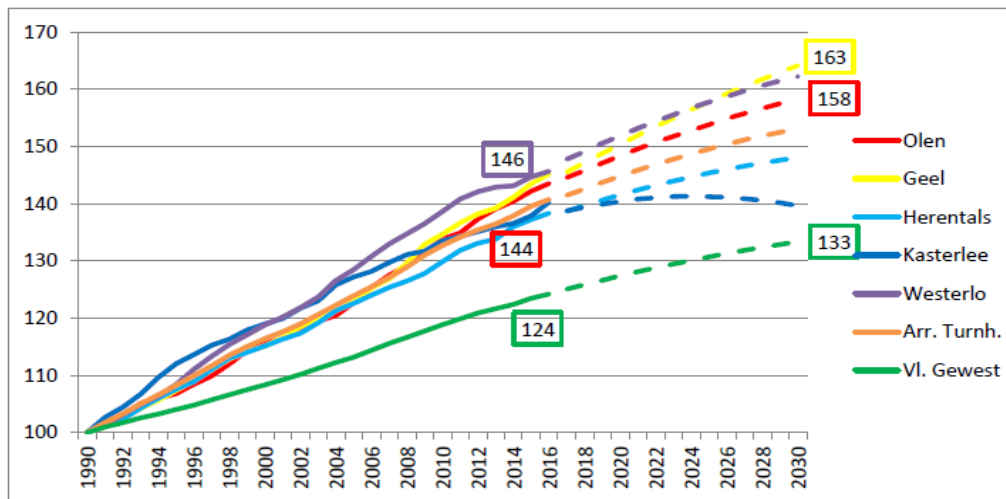

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, Dienst Demografie
1990-2014: waarnemingen, ADS; SVR-datawarehouse
2015-2030: vooruitzichten, SVR

De grafiek geeft weer dat de **bevolking sterk zal toenemen in Olen**. Ten opzichte van 1990 (10.288 inwoners) stijgt het aantal inwoners in Olen met 24% tegen 2030 (naar schatting 12.900 inwoners).

De stijging van de bevolking in Olen is sterker dan de gemiddelde stijging in het arrondissement Turnhout en het Vlaamse gewest.

7.2 Huishoudens

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, Dienst Demografie

Het aantal huishoudens zal sterk toenemen in de toekomst. In Olen zullen er in 2030 58% meer huishoudens zijn dan in 1990 (van 3.565 huishoudens in 1990 naar +/- 5600 huishoudens in 2030). Ook dit is een sterkere stijging dan de gemiddelde stijging in het arrondissement Turnhout en het Vlaamse gewest.

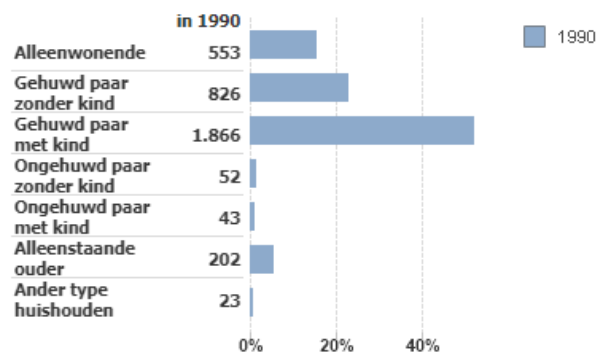
7.3 Samenstelling huishoudens

Het aandeel alleenwonenden en alleenstaande ouders is sterk gestegen in zowel Olen als Vlaanderen. Men verwacht dat deze trend zich zal verderzetten in de toekomst.

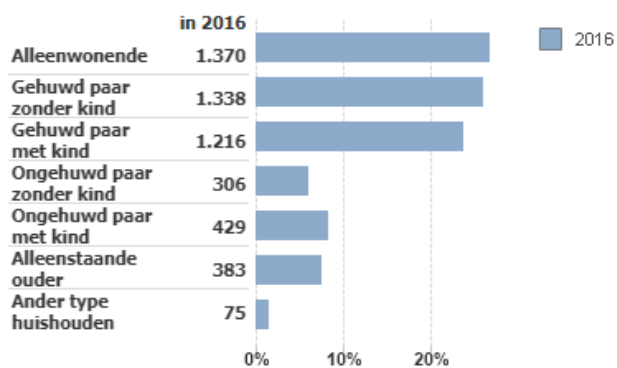
(Huishouden: personen ingeschreven op dezelfde hoofdverblijfplaats)

Gemeente Olen

Huishoudens naar type

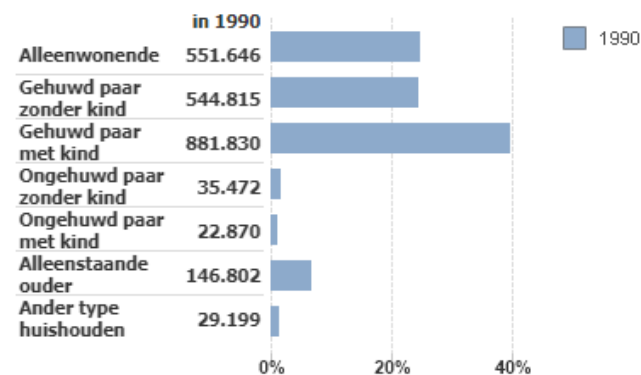

Huishoudens naar type

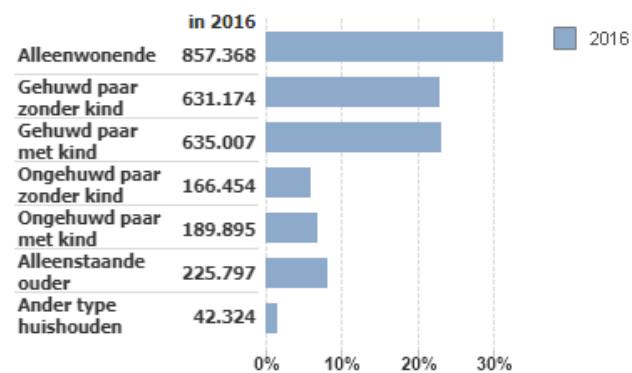

Vlaams gewest

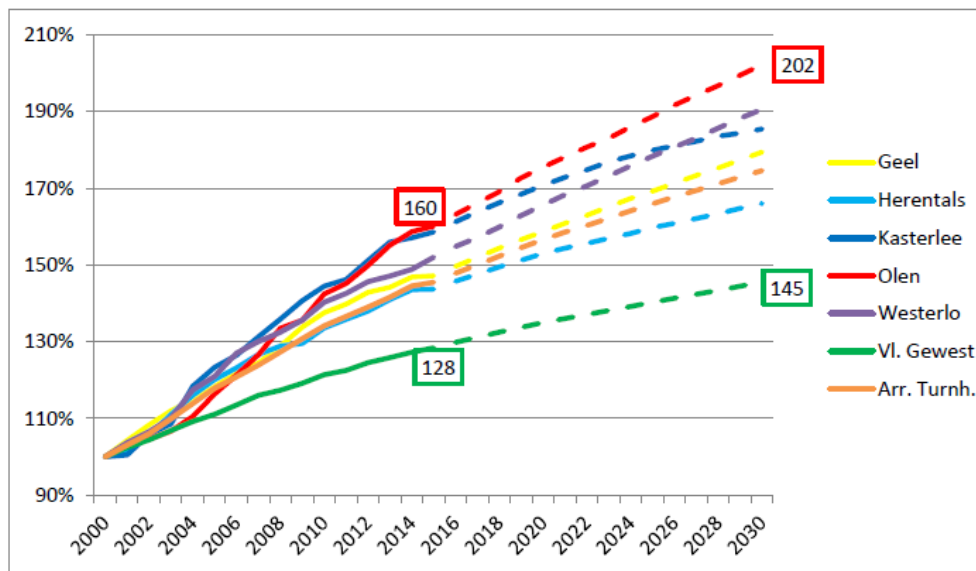
Huishoudens naar type

Huishoudens naar type

7.4 Eenpersoonshuishoudens

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, Dienst Demografie

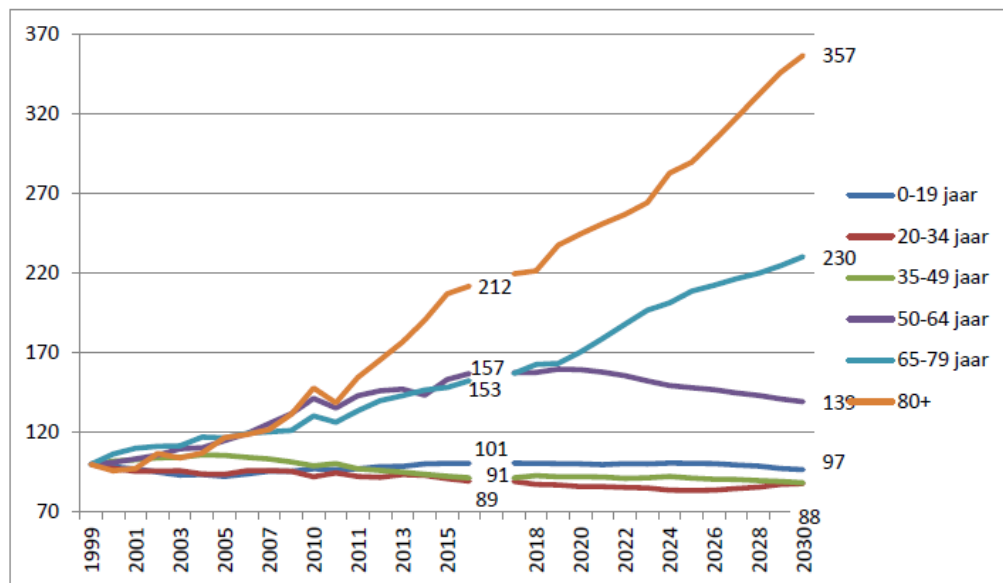
Het aantal huishoudens dat uit één persoon bestaat zal sterk toenemen in Olen.

Dit is een inhaalbeweging. In 2000 was het aandeel één-persoonshuishoudens t.o.v. het totaal aantal huishoudens eerder laag (nl. 20% - 811 éénpersoonshuishoudens). Tegen 2030 zal dit aandeel gemiddeld zijn (nl. 29% - 1640 éénpersoonshuishoudens).

Aandeel tov private huishoudens			
	2000	2014	2030
Olen	20	26	29
Geel	25	30	32
Herentals	26	31	33
Kasterlee	18	25	28
Westerlo	21	26	29
Arr. Turnhout	22	27	29
Vlaams Gewest	27	31	32

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, Dienst Demografie

7.5 Leeftijdsopbouw

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, Dienst Demografie
 1990-2014: waarnemingen, ADS; SVR-datawarehouse
 2015-2030: vooruitzichten, SVR

Het aandeel 65-plussers en 80-plussers zal sterk toenemen in Olen tegen 2030.

De jongere leeftijdscategorieën nemen in dezelfde periode allemaal af.

Hierdoor zullen er tegen 2030 ongeveer 3.347 65-plusser zijn (26% van de hele bevolking) tegenover slechts 2.523 0-19 jarigen (19,6% van de hele bevolking).

Dit wil zeggen dat Olen het volgende decennium sterk zal vergrijzen. Deze vergrijzing is een inhaalbeweging. In 2016 is het aandeel ouderen lager dan het Vlaamse gemiddelde. Tegen 2030 zal dit iets boven het Vlaamse gemiddelde zijn.

	Olen		Arr. Turnhout		Vlaams gewest	
	2016	2030	2016	2030	2016	2030
Grijze druk (+65j / 20-64 j)	0,29	0,48	0,29	0,47	0,33	0,45

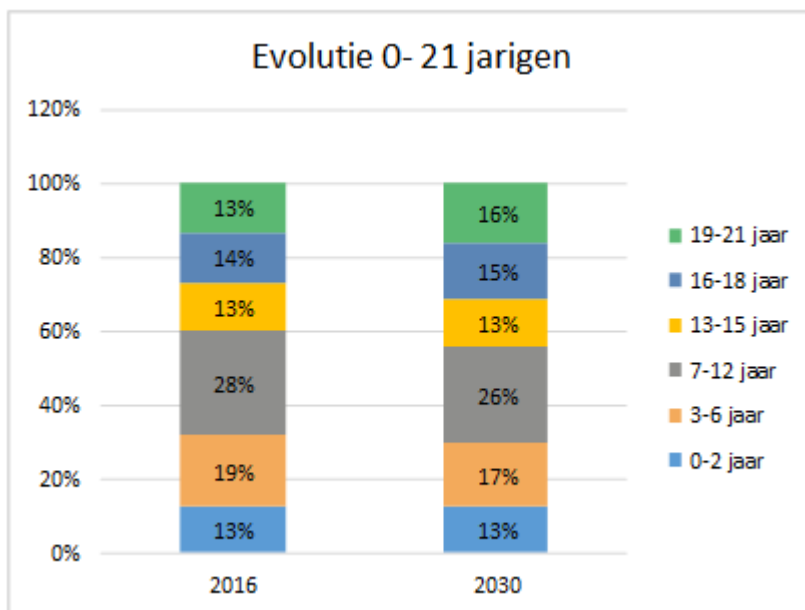
	1999			2016			2030		
	Olen	Arr. Turnhout	Vl. Gewest	Olen	Arr. Turnhout	Vl. Gewest	Olen	Arr. Turnhout	Vl. Gewest
0-19 jaar	24,3	23,9	23,2	21,7	21	21,6	19,6	20,3	21,7
20-34 jaar	22,2	21,3	20,5	17,6	17,7	18,2	16,5	15,8	17
35-49 jaar	25,3	23,9	22,6	20,6	20,3	19,9	18,9	18,6	18,5
50-64 jaar	16,2	16,9	17,2	22,6	22,2	20,7	19,0	19,7	18,5
64-79 jaar	9,6	11,4	13,1	12,9	13,7	13,7	18,6	18,4	17,1
> 80 jaar	2,5	2,6	5,9	4,6	5,1	5,9	7,4	7,2	7,2

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, Dienst Demografie

7.6 Jongeren

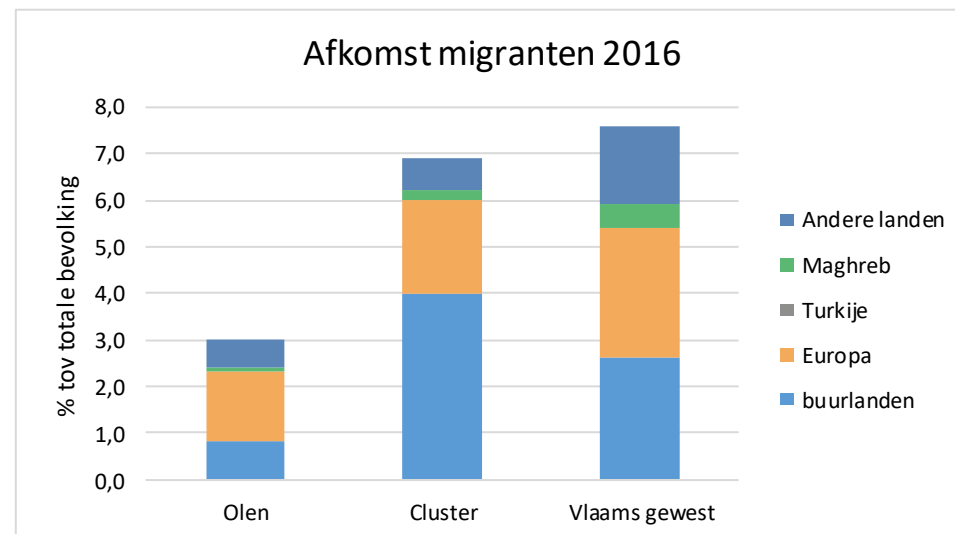
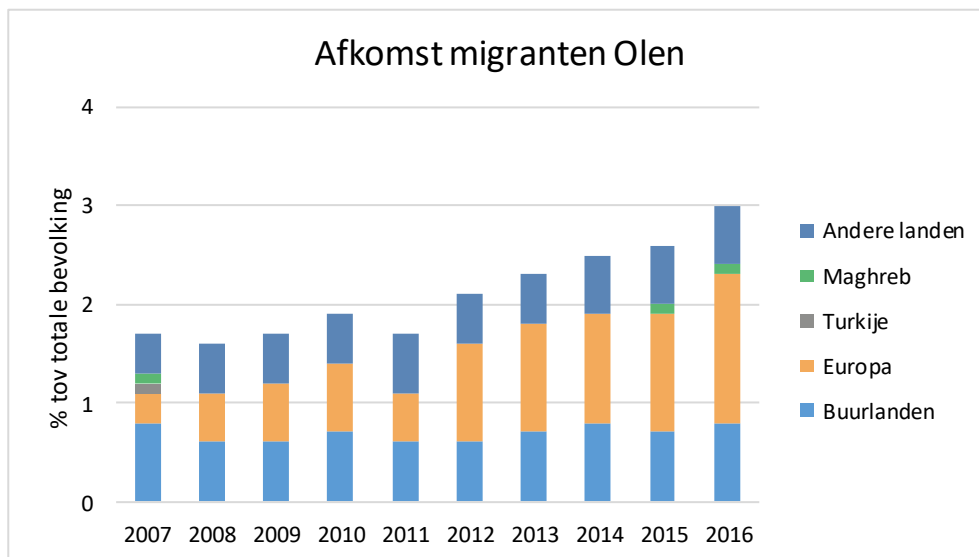
Het **aandeel jongeren (0-19 jarigen) neemt af in de toekomst**. Ook in de rest van Vlaanderen voorspelt men een lichte daling van het aantal jongeren. Toch is de daling in Olen sterker dan in de rest van Vlaanderen. Hierdoor wordt het aandeel jongeren in 2030 (19,6%) lager dan in de rest van Vlaanderen (21,7 %).

Als we de jongeren verder opdelen in leeftijdscategorieën zien we binnen de groep 0-21 jarigen geen significante verschuivingen.

FOD Economie

7.7 Migratie

FOD Economie

Het aandeel migranten neemt zeer lichtjes toe door de tijd. In Olen zijn **relatief weinig migranten** in vergelijking met de clustergemeenten en het Vlaamse gewest. Het merendeel van de migranten (2,3%) is afkomstig van Europa.

8 Economie

KERNGEGEVENS

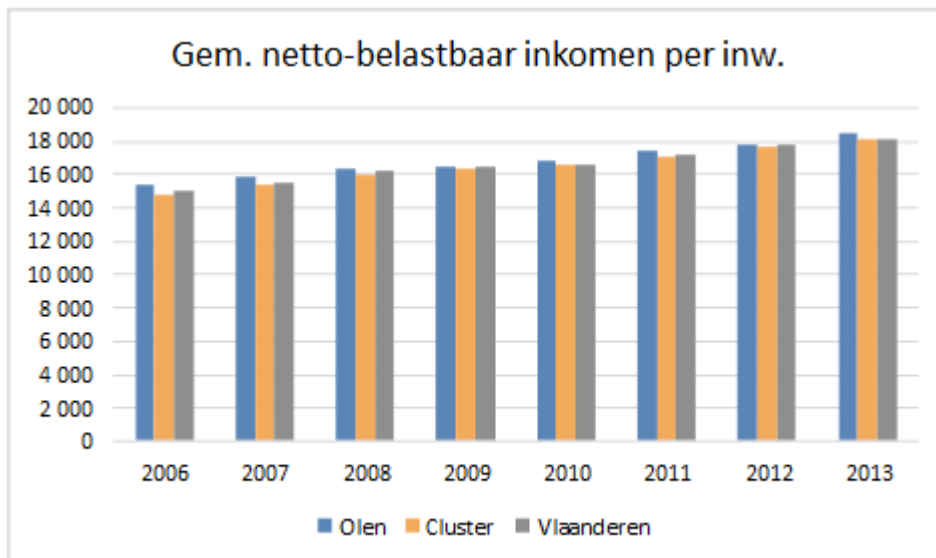
- De inwoners van Olen hebben een relatief hoog netto-belastbaar inkomen
- De werkgelegenheid van de inwoners van Olen is relatief hoog
- Het aantal ondernemingen t.o.v. het aantal inwoners in Olen is iets lager dan het Vlaamse gemiddelde
- De nettogroeiratio voor ondernemingen in Olen is de laatste jaren vaak lager dan het Vlaamse gemiddelde
- Het bedrag aan verkochte cadeaucheques van Olen neemt structureel toe
- De inwoners van Olen zijn tevreden over het aanbod van winkels in de buurt en de gemeente
- Er zijn gemiddeld minder inwoners van Olen tevreden over het aanbod van restaurants en eetcafés in de gemeente t.o.v. het Vlaams gemiddelde

8.1 Netto-belastbaar inkomen

Het gemiddeld **netto-belastbaar inkomen van een inwoner in Olen is iets hoger** (1,6% hoger in 2013) dan dit in de andere gemeenten van de cluster en hoger dan het Vlaams gemiddelde.

Olen								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Netto belastbaar inkomen (x 1 miljoen)	176	182	190	194	198	208	214	224
Totale bevolking in jaar x+1	11.467	11.547	11.655	11.749	11.784	11.923	12.016	12.125
Gemiddeld inkomen per inwoner (€)	15.380	15.803	16.290	16.495	16.782	17.443	17.782	18.448

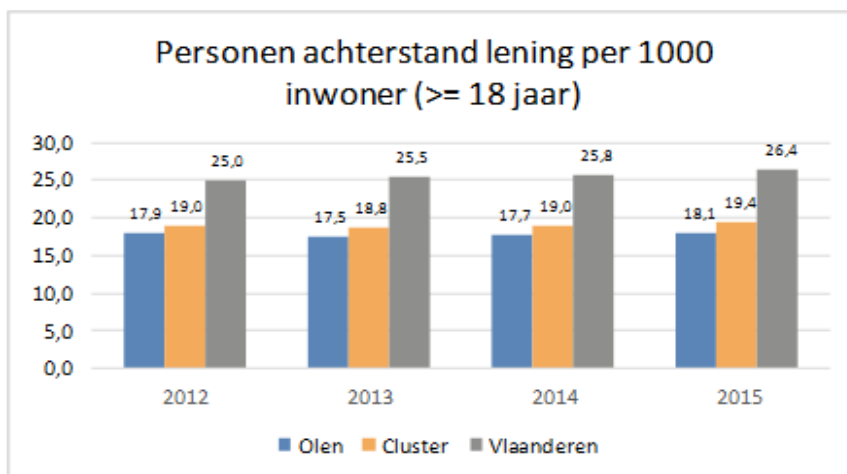
Regionale statistieken

Regionale statistieken

8.2 Achterstand op leningen

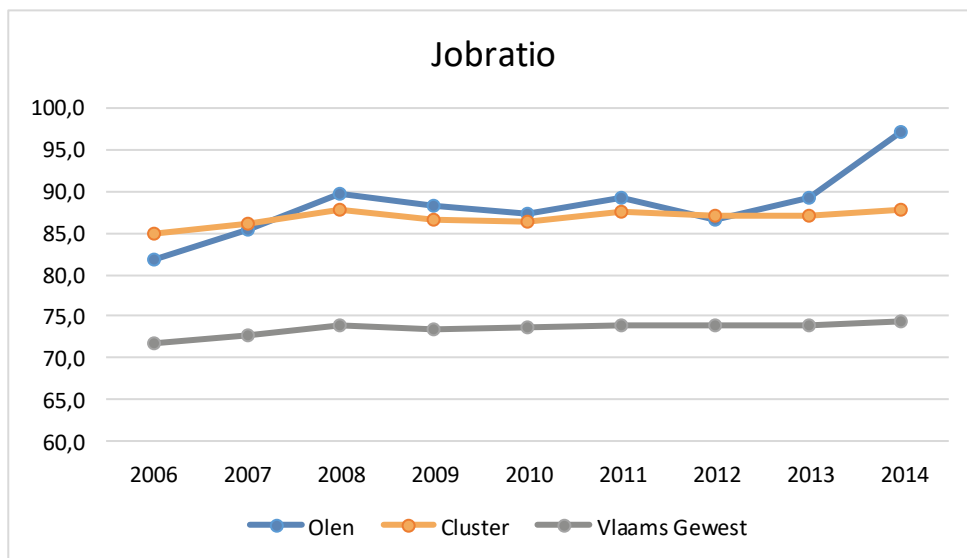
Het aantal personen met een achterstand op hun leningen per 1.000 inwoners in Olen is structureel lager dan dit van de cluster en het Vlaamse gewest.

Bron: Nationale Bank van België

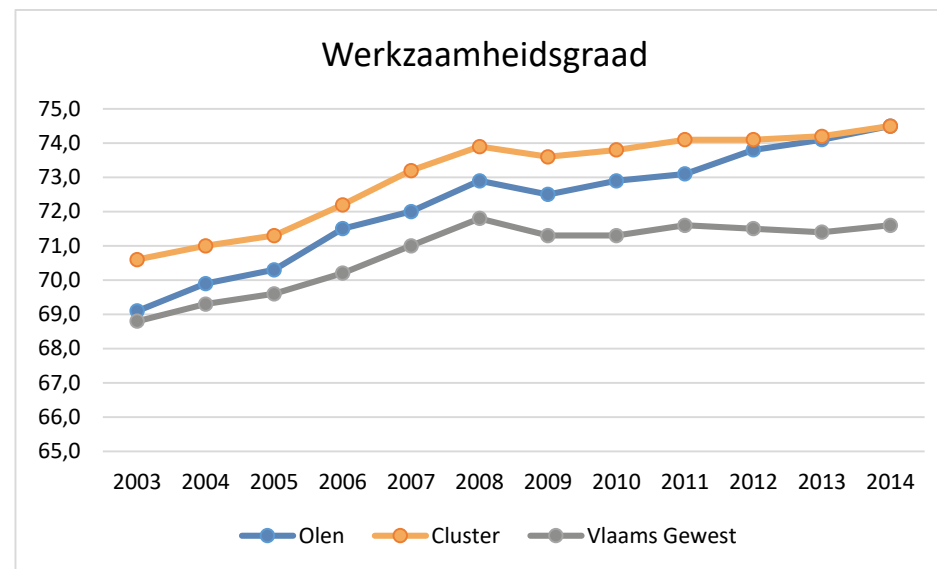
8.3 Werkgelegenheid

De jobratio geeft het aantal jobs t.o.v. de bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar). De jobratio voor Olen is ongeveer **gelijk aan deze in de cluster-gemeenten**. De jobratio van het **Vlaamse gewest** ligt daarentegen **structureel lager**.

SWSE - bewerking SVR-DWH

De werkzaamheidsgraad is het aantal inwoners tussen 20 en 64 jaar die tewerkgesteld zijn t.o.v. het totaal aantal 20 tot 64-jarigen in de gemeente. De **werkzaamheidsgraad voor inwoners van Olen is hoger** dan deze van het Vlaamse gewest en ongeveer dezelfde als deze van de cluster-gemeenten

SWSE - bewerking SVR-DWH

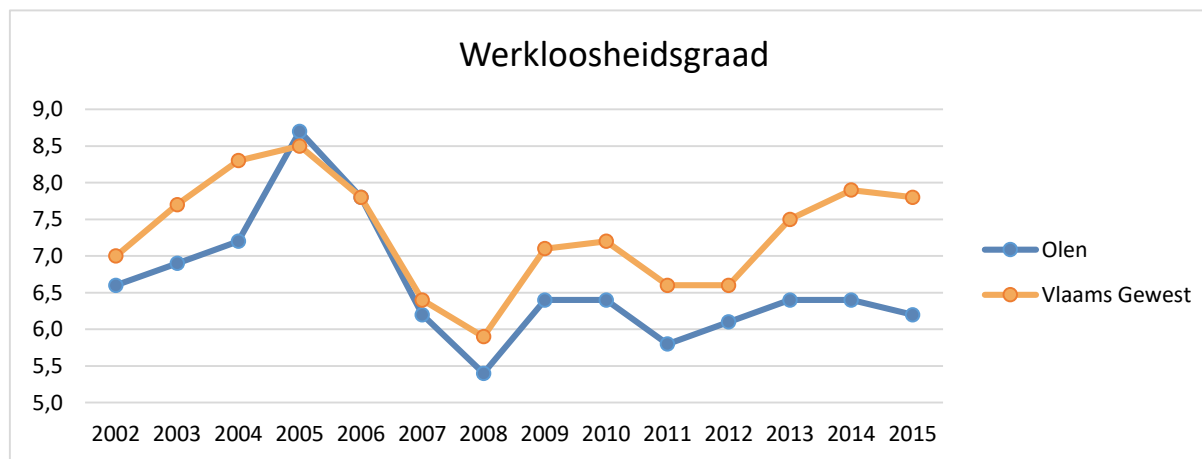
De werkloosheidsgraad in Olen is structureel lager dan deze in het Vlaamse gewest. Het aandeel langdurig werklozen (langer dan 1 jaar) is relatief hoog in Olen.

Werkloosheids- graad	Olen													
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
< 25 jaar	14,2	14,6	14,4	18,1	16,1	10,8	9,8	14,0	14,4	12,4	15,9	16,0	14,4	13,8
25 tot 50 jaar	5,6	6,1	6,0	6,8	5,6	4,3	3,6	4,6	4,5	3,8	3,9	4,7	5,1	4,7
>= 50 jaar	4,9	4,5	6,2	10,5	11,4	11,0	9,5	8,6	8,6	9,1	8,3	7,6	7,0	7,4
Totaal	6,6	6,9	7,2	8,7	7,8	6,2	5,4	6,4	6,4	5,8	6,1	6,4	6,4	6,2

VDAB Studiedienst (Arvastat)

Werkloosheids- graad	Vlaams Gewest													
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
< 25 jaar	16,9	18,2	18,4	18,0	15,2	11,9	11,3	15,5	15,6	14,2	14,2	17,7	17,5	16,9
25 tot 50 jaar	6,4	7,0	7,4	7,3	6,4	5,1	4,6	5,7	5,8	5,3	5,3	6,3	6,7	6,6
>= 50 jaar	3,2	3,9	5,7	7,7	8,4	7,8	7,4	7,6	7,7	7,3	7,3	6,9	7,5	7,8
Totaal	7,0	7,7	8,3	8,5	7,8	6,4	5,9	7,1	7,2	6,6	6,6	7,5	7,9	7,8

VDAB Studiedienst (Arvastat)

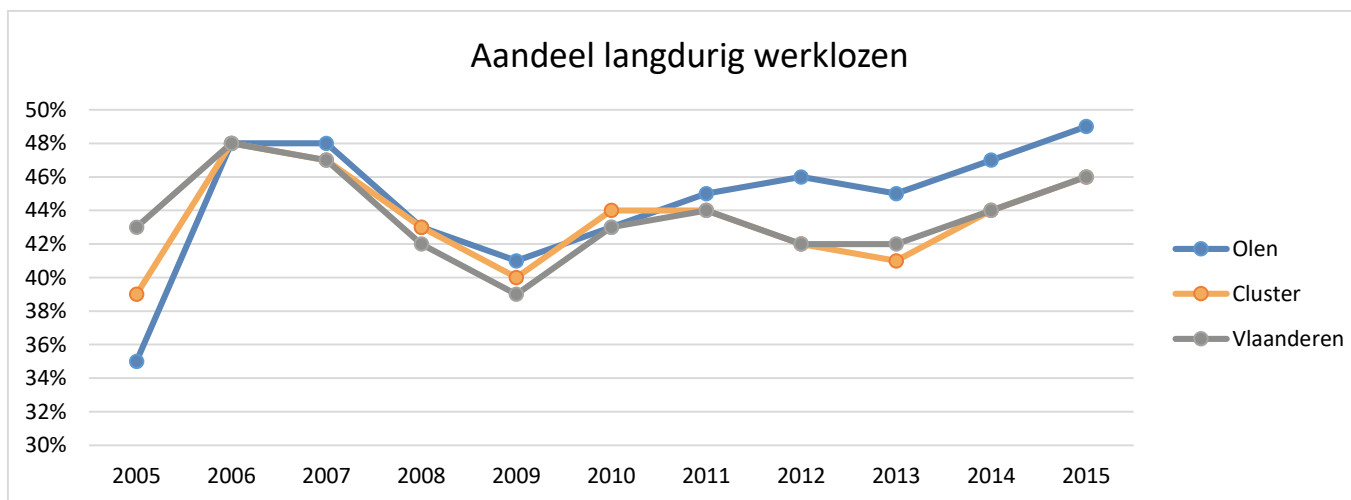

VDAB Studiedienst (Arvastat)

Deze ratio geeft het aantal langdurig (1 jaar en meer) niet-werkende werkzoekenden t.o.v. het totaal aantal niet werkende werkzoekenden. In Olen ligt dit percentage **hoger** dan in de clustergemeenten en Vlaanderen.

Olen											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Totaal aantal langdurig NWWZ	166	206	168	137	154	162	152	165	172	181	182
Totaal aantal NWWZ	468	429	350	317	375	373	341	359	380	384	370
Aandeel langdurig NWWZ, in %	35%	48%	48%	43%	41%	43%	45%	46%	45%	47%	49%

VDAB Studiedienst (Arvastat)

VDAB Studiedienst (Arvastat)

8.4 Vergunningen

Socio-economische vergunningen

Een sociaaleconomische vergunning voor handelsvestigingen is een vergunning nodig voor het openen van een handelszaak met een netto verkoopoppervlakte van meer dan 400 m² die toegankelijk is voor het publiek. Een beperkte uitbreiding moet gemeld worden via een voorafgaande verklaring van beperkte uitbreiding van de socio-economische vergunning.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
aantal afgeleverde socio-economische vergunningen	0	2	0	0	1	0	1	0	1	0	0	2	0
aantal behandelde meldingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Vergunning voor de exploitatie van een taxidienst of verhuurdienst met bestuurder

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
aantal afgeleverde vergunningen voor de exploitatie van een taxidienst	1	1	0	1	3	1
aantal afgeleverde vergunningen (of wijzigingen) voor de exploitatie van een verhuurdienst met bestuurder	3	1	0	0	2	0

Drankvergunningen

Een drankvergunning is een vergunning die een zaak nodig heeft voor het schenken van alcoholische en/of gegiste dranken die ter plaatse geconsumeerd worden.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
aantal afgeleverde drankvergunningen	5	8	6	7	4	5	3	5	5	4	4

Attesten voor kansspelen

Om een kansspel klasse III (bingo's in drankgelegenheden) te mogen plaatsen is een vergunning nodig van de Kansspelcommissie. Daarvoor is een gunstig advies van de burgemeester vereist.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
aantal afgeleverde attesten voor kansspelen	2	8	4	4	5	6	3	1	3	1	3

Terrasvergunning

Een terrasvergunning wordt afgeleverd voor het plaatsen van een terras bij een horecazaak tijdens het terrasseizoen. Een terrasvergunning geldt 3 jaar.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
aantal afgeleverde terrasvergunningen	2	8	4	4	5	6	3	0	4	3	2

Vergunning voor het uitbaten van een nachtwinkel

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
aantal afgeleverde uitbatingsvergunningen	2	8	4	4	5	6	3	0	4	3	2

8.5 Ambulante handel

Standhouders wekelijkse markt Sint-Jozef-Olen

	2012	2013	2014	2015	2016
aantal standhouders met abonnement wekelijkse markt St.-Jozef-Olen	7	7	7	7	6

Standhouders vooraf bepaalde locaties

	2012	2013	2014	2015	2016
aantal standhouders vooraf bepaalde locaties	/	/	9	8	9

8.6 Ondernemingen

Cadeaucheques

De verkoop van de cadeaucheques is ten opzichte van 2011, het eerste jaar dat de cheque werd verkocht, gestegen met 267%.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
bedrag van verkochte cadeaucheques	3.375	3.015	4.475	6.110	8.615	9.025
bedrag terugbetalingen aan meewerkende handelaars	975,00	2.995,00	3.050,00	5.545,00	7.515,00	8.295,00
aantal meewerkende handelaars per 31/12	niet gekend	29	29	29	28	30

Aantal ondernemingen

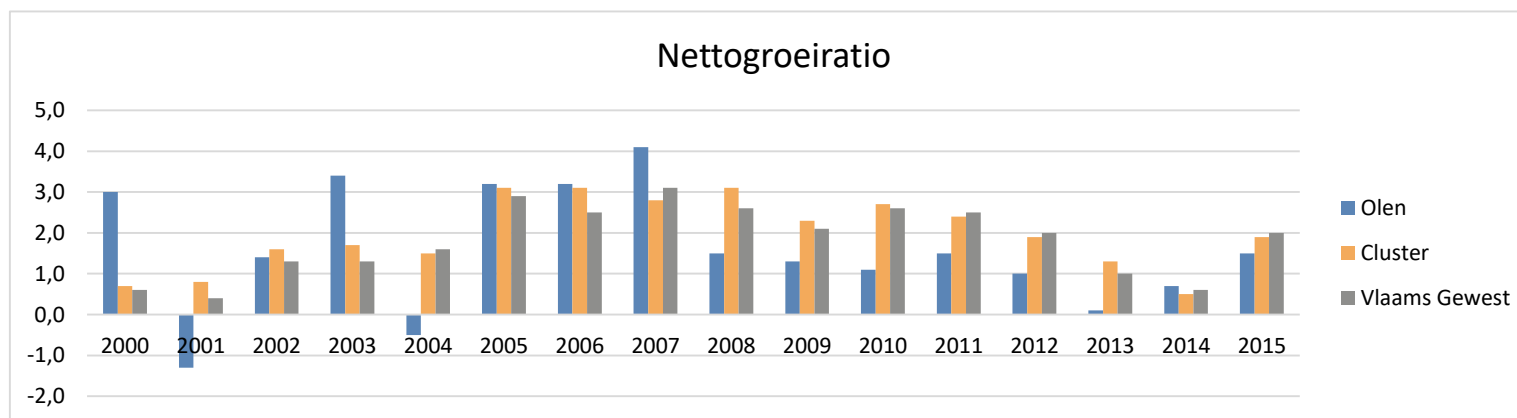
Het aantal ondernemingen zijn zowel btw-plichtige natuurlijke personen als commerciële btw-plichtige rechtspersonen (vb. NV, BVBA, VOF,...). Het aantal ondernemingen in Olen t.o.v. het aantal inwoners is iets lager dan het Vlaamse gemiddelde en de clustergemeenten. Olen zit in de cluster van verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei. Dit wil zeggen dat alle gemeenten van deze cluster industriële activiteiten hebben. Daarom is het niet verwonderlijk dat het gemiddelde van de cluster relatief hoog is.

Jaar	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
# ondernemingen Olen	665	688	703	747	773	791	802	827	841	854	883
# ondernemingen / # inwoners Olen	6,0%	6,1%	6,1%	6,5%	6,6%	6,7%	6,8%	6,9%	7,0%	7,0%	7,2%
# ondernemingen cluster	13.721	14.199	14.665	15.147	15.642	15.959	16.422	16.877	17.202	17.648	17.826
# ondernemingen / # inwoners cluster	7,3%	7,5%	7,6%	7,8%	8,0%	8,1%	8,2%	8,4%	8,5%	8,7%	8,7%
# ondernemingen Vlaams gewest	406.263	417.343	425.757	436.518	446.261	453.617	463.712	475.477	484.492	496.057	501.815
# ondernemingen / # inwoners Vlaams gewest	6,7%	6,9%	7,0%	7,1%	7,2%	7,3%	7,4%	7,5%	7,6%	7,7%	7,8%

FOD Economie

Nettogroeiratio

De nettogroeiratio geeft het aantal opgerichte ondernemingen min het aantal verdwenen ondernemingen en dit resultaat wordt gedeeld door het aantal actieve ondernemingen. Wanneer het nettogroeiratio negatief is wil dit zeggen dat er meer ondernemingen gestopt zijn dan dat er ondernemingen gestart zijn. In Olen is deze nettogroeiratio **de laatste jaren vaak lager dan in de clustergemeenten** en lager dan in Vlaanderen. Dit wil zeggen dat de groei van btw-plichtige natuurlijke personen en btw-plichtige (commerciële) rechtspersonen in Olen **lager** is.

VKBO, bewerking CORVE-SVR

Jobs per sector

Olen heeft **relatief veel jobs in de secundaire sector**.

2015 Hoofdsector	Olen					Vlaams gewest				
	loontrekkend	zelfstandig	helper	Totaal	Totaal %	loontrekkend	zelfstandig	helper	Totaal	Totaal %
Totaal primaire sector	11	43	6	60	1%	19.013	31.279	9.346	59.639	2%
Totaal secundaire sector	3.533	104	5	3.642	52%	472.537	61.034	5.410	538.981	20%
Totaal tertiaire sector	2.034	437	36	2.507	36%	952.240	288.792	21.152	1.262.183	47%
Totaal quartaire sector	728	51	2	781	11%	739.495	39.105	1.593	780.193	29%
Totaal onbekend		34	5	39	1%		16.912	1.356	18.268	1%
Totaal	6.305	669	54	7.028		2.183.285	437.122	38.857	2.659.264	

Steunpunt werk

- De primaire sector of agrarische sector levert grondstoffen en voedsel.
- De secundaire sector of industriële sector is de economische sector met alle bedrijven en activiteiten die de grondstoffen van de primaire sector verwerken. Vb.: hout, metaal, energie, water- en afvalverwerking, enz.
- De tertiaire sector of dienstensector is de economische sector waarin bedrijven met de verkoop van hun goederen of diensten winst willen maken. Vb.: groot- en detailhandel, financiële diensten, informaticadiensten, enz.
- De quartaire sector of niet-commerciële sector is de economische sector van de niet-commerciële gesubsidieerde en of collectief gefinancierde dienstverlening. Vb.: gezondheidszorg, onderwijs, openbare dienstverlening, enz.

Vestigingen met personeel

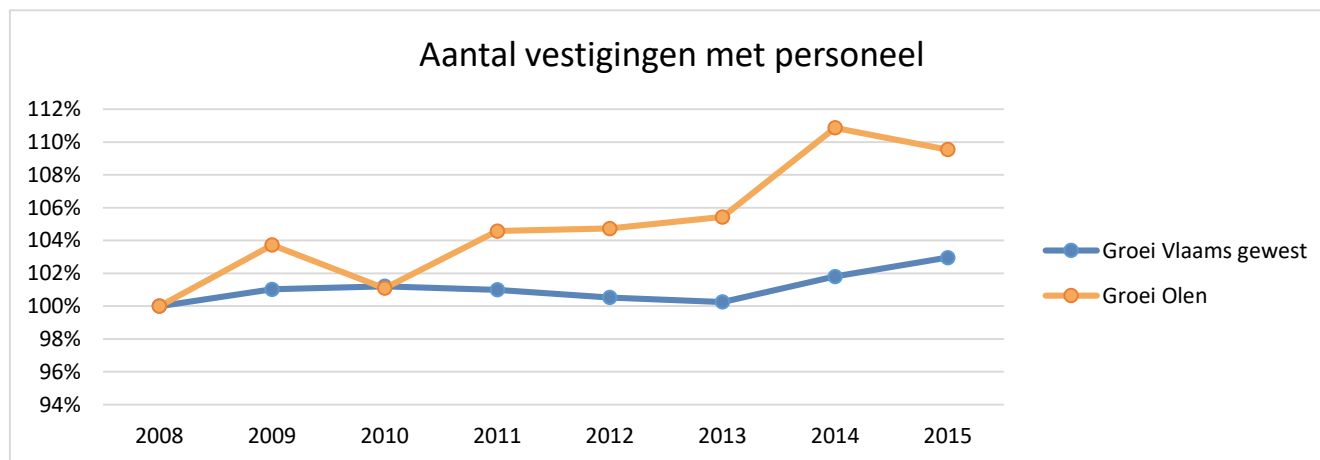
Het aantal vestigingen met personeel is van 2008 tot 2015 gestegen met 10%. In Vlaanderen steeg het aantal vestigingen met 3%.

Olen								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1-9 wn	218	233	227	237	233	232	240	233
	68%	70%	70%	70%	69%	68%	67%	66%
10-49 wn	83	82	80	81	83	87	92	95
	26%	24%	25%	24%	24%	25%	26%	27%
50-199 wn	19	18	17	17	21	20	23	23
	6%	5%	5%	5%	6%	6%	7%	7%
200+ wn	2	2	2	3	1	2	2	2
	1%	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%
Totaal	322	334	326	337	338	340	357	353
groei totaal (2008=100)	100%	104%	101%	105%	105%	105%	111%	110%

Steunpunt werk

Vlaanderen								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1-9 wn	122.475	123.388	123.532	122.898	122.205	121.793	123.994	125.506
	78%	78%	78%	78%	78%	77%	79%	80%
10-49 wn	27.175	27.751	27.679	27.873	27.769	27.774	28.024	28.247
	17%	17%	17%	18%	18%	18%	17%	17%
50-199 wn	6.413	6.551	6.767	6.855	6.911	6.899	6.878	6.914
	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%
200+ wn	1.317	1.292	1.307	1.321	1.328	1.314	1.329	1.355
	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Totaal	157.380	158.981	159.286	158.946	158.213	157.779	160.224	162.022
groei totaal (2008=100)	100%	101%	101%	101%	101%	100%	102%	103%

Steunpunt werk

Steunpunt werk

8.7 Survey gemeentemonitor lokale economie

De inwoners van Olen zijn tevreden over het winkelaanbod in de buurt en gemeente. De inwoners van Olen zijn minder tevreden over het aanbod van restaurants en eetcafés in de gemeente.

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende winkels zijn in de buurt voor dagelijkse boodschappen			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	7%	6%	88%
Vlaams gewest	18%	9%	73%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de shopping- en winkelvoorzieningen in de gemeente/stad			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	4%	8%	88%
Vlaams gewest	19%	18%	63%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het aanbod van restaurants en eetcafés in de gemeente/stad			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	13%	22%	65%
Vlaams gewest	11%	16%	73%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de uitgaansgelegenheden in de gemeente/stad			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	21%	30%	49%
Vlaams gewest	23%	26%	51%

Gemeentemonitor 2017

9 Werk

KERNGEGEVENS

- Werkstress (en burn-outs) en motivatieproblemen nemen toe in de Vlaamse overheidssector. Werkdruk, emotionele belasting, routinematig werk en gebrekkige begeleiding zijn de belangrijkste oorzaken.
- Zowel het frequent ziekteverzuim als het langdurig ziekteverzuim is hoger bij de Vlaamse overheidsdiensten dan in de Vlaamse arbeidsmarkt
- Lokaal bestuur Olen zoekt medewerkers met volgende competenties: autonome medewerkers die flexibel zijn, gericht op samenwerken en het nemen van verantwoordelijkheid
- De invulling van leiding geven wijzigt: coaching in plaats van kennisexpert
- Nieuwe uitdagingen voor team HR&PA: van personeelsadministratie naar een strategisch personeelsbeleid op vlak van aanwerving & selectie, opleiding, gezondheid, omgaan met verandering, enz.

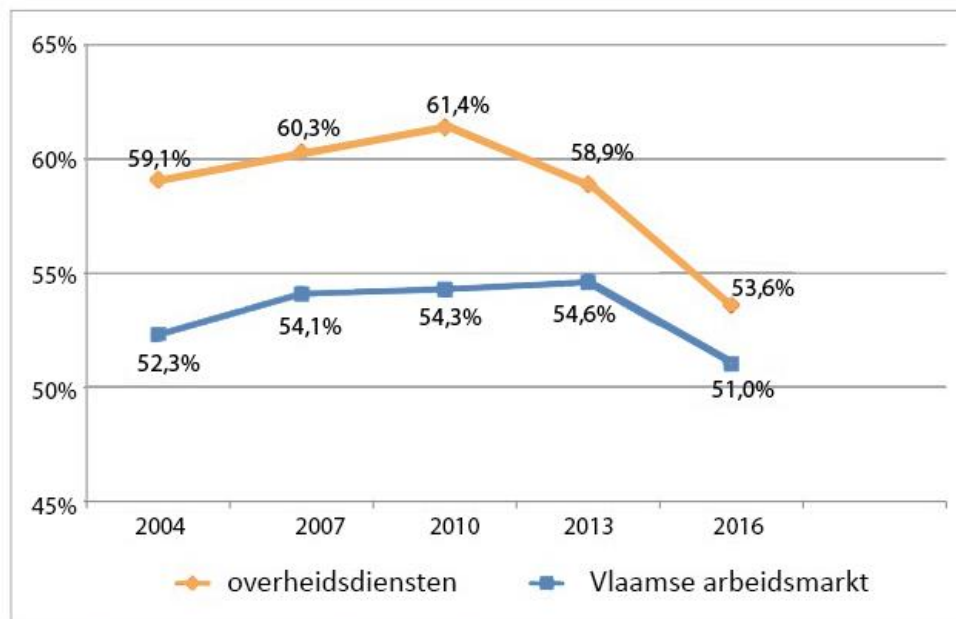
9.1 Werkbaar werken

9.1.1 Werkbaarheidsgraad in overheidsdiensten

De Vlaamse sociale partners hebben de beleidsnotie 'werkbaarheid' concreet gemaakt aan de hand van vier kwaliteitscriteria:

- psychische vermoeidheid (werkstress),
- welbevinden in het werk (motivatie, werkbetrokkenheid),
- leermogelijkheden
- werk-privé-balans

De werkbaarheidsgraad verwijst dan naar het percentage werknemers dat een kwaliteitsvolle job heeft/geen knelpunten signaleert voor alle vier genoemde werkbaarheidsdimensies. Onderstaande figuren tonen aan dat de **werkbaarheidsfactor van de Vlaamse overheidssector nog steeds hoger is dan deze van de Vlaamse arbeidsmarkt**. De werkbaarheidsfactor van de Vlaamse overheidssector is sterker teruggevallen dan deze van de Vlaamse arbeidsmarkt.

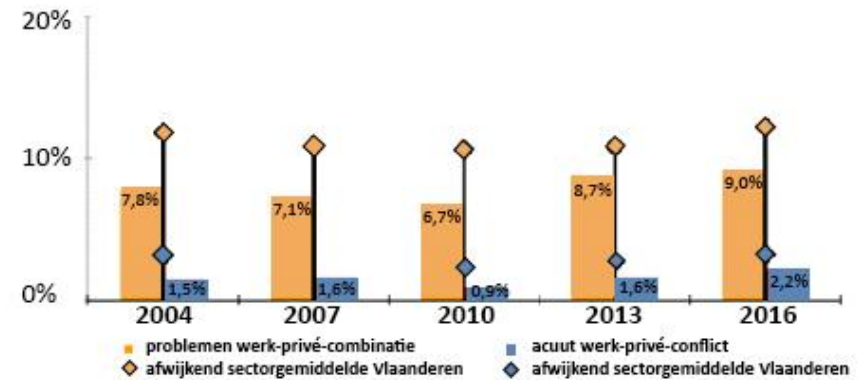
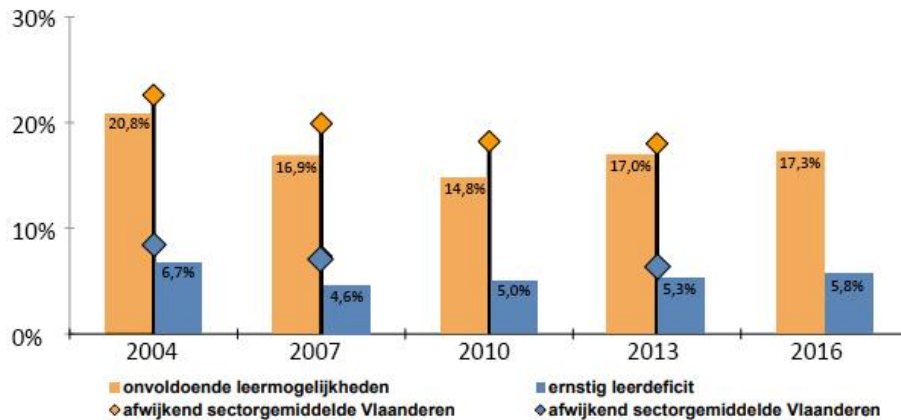
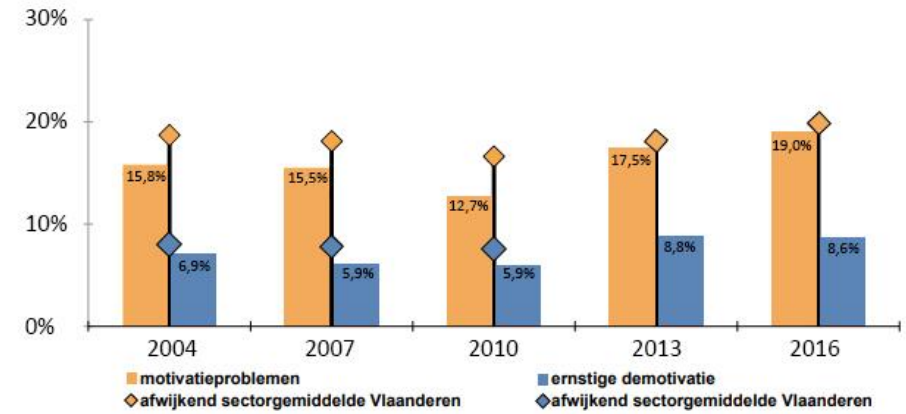
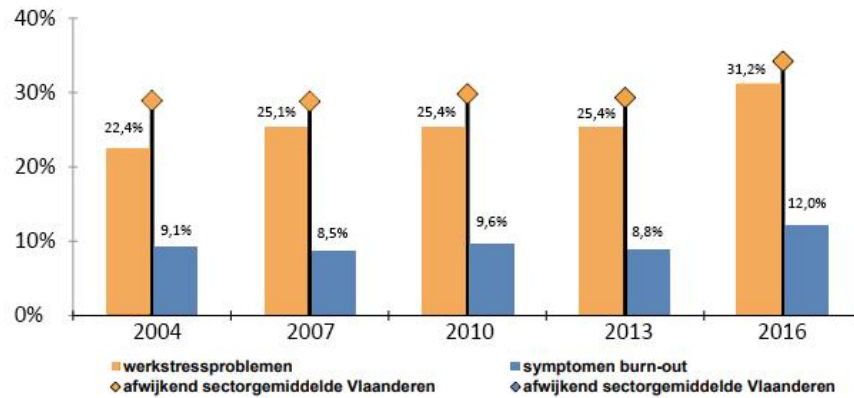

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor Werknemers 2004-2016

9.1.2 Werkbaarheidsknelpunten in overheidsdiensten

De beoordeling van de werkbaarheid van een job (en daarmee de werkbaarheidsgraad) wordt afgeleid uit informatie van de vier werkbaarheidsindicatoren. Voor elk van de vier werkbaarheidsdimensies en -indicatoren zijn grenzen bepaald die aangeven of de situatie al dan niet (acut) problematisch is (Bourdeaud'hui, Janssens, Vanderhaeghe, 2016).

	Niet problematisch = geen knelpunt	Problematisch = knelpunt	Acut-problematisch = acut knelpunt
Psychische vermoeidheid	Geen werkstress	Werkstressproblemen	Symptomen burn-out
Welbevinden in het werk	Geen motivatieproblemen	Motivatieproblemen	Ernstige demotivatie
Leermogelijkheden	Voldoende leermogelijkheden	Onvoldoende leermogelijkheden	Ernstig leerdeficit
Werk-privébalans	Haalbare werk-privé-combinatie	Problemen werk-privé-combinatie	Acuur werk-privéconflict

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor Werknemers 2004-2016

Werkstress:

- In 2016 wordt 31,2% van de werknemers in de overheidssector geconfronteerd met werkstressproblemen, bij 12,0% is de situatie acut-problematisch en is er sprake van burn-outsymptomen. Beiden zijn significant gestegen.
- Toch zien we dat het aantal werkstressproblemen binnen de overheidsdiensten lager ligt dan het Vlaamse sectorgemiddelde. Voor burn-outsymptomen is er geen significant verschil.

Motivatie:

- In 2016 registreren we bij 19,0% van de werknemers in overheidsdiensten met motivatieproblemen, bij 8,6% is er sprake van ernstige demotivatie.
- Het aandeel werknemers met motivatieproblemen bij de overheid voor alle metingen ligt significant lager dan het Vlaamse sectorgemiddelde. Voor 'ernstige demotivatie' is er vanaf 2013 niet langer een verschil.

Leermogelijkheden:

- In 2016 hebben 17,3% van de werknemers in overheidsdiensten af te rekenen met onvoldoende leermogelijkheden, bij 5,8% is er sprake van een ernstig leerdeficit.
- Het aandeel werknemers met een (ernstig) leerdeficit in de overheidsdiensten gedurende een decennium systematisch lager lag dan het Vlaamse sectorgemiddelde, maar in 2016 verliest de sector die relatieve voorsprong en registreren we niet langer significante verschillen.

Werk-privébalans:

- In 2016 worden 9,0% van de werknemers in overheidsdiensten geconfronteerd met problemen met de combinatie werk-privé, bij 2,2% is er sprake van een acuut werk-privé-conflict.
- Het aandeel overheidsmedewerkers met werk-privé- combinatieproblemen - met uitzondering voor de acuut-problematische groep in 2007 - significant lager ligt dan het Vlaamse sectorgemiddelde.

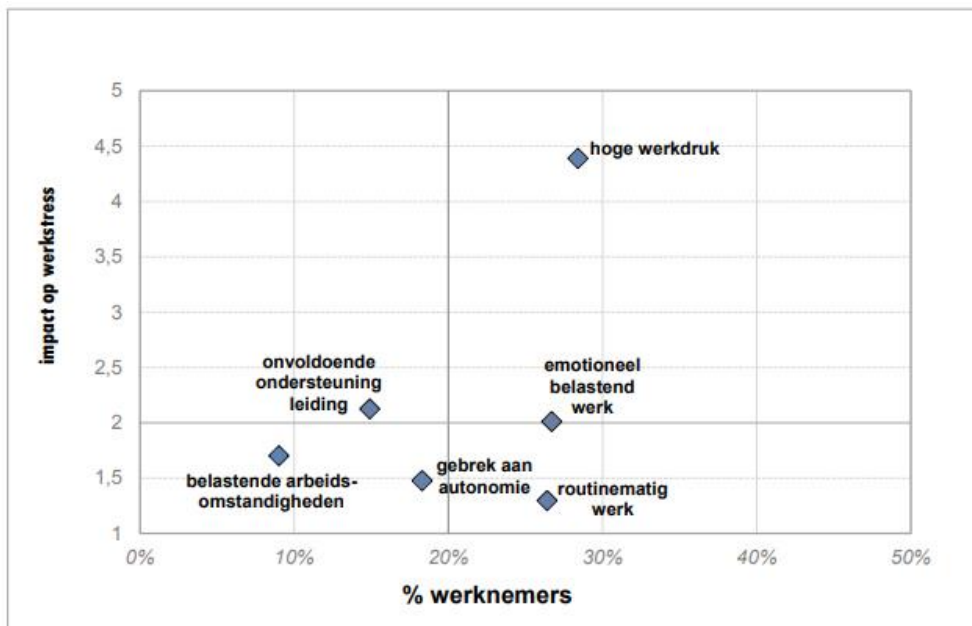
9.1.3 Determinanten van werkbaarheidsknelpunten in overheidsdiensten

Omdat het vanuit beleidsoogpunt uiteraard ook relevant is om de werkbaarheid van jobs oorzakelijk te kunnen duiden (wat maakt werk (on)werkbaar?), wordt in de werkbaarheidsmonitor ook gepeild naar een aantal kenmerken van de arbeidssituatie die de kwaliteit van jobs bedreigen dan wel bevorderen. In de monitor voor werknemers worden zes jobkenmerken via zogenaamde risico-indicatoren in kaart gebracht: werkdruk, emotionele belasting, taakvariatie (afwisseling in het werk), autonomie (zelfstandigheid in het werk), ondersteuning door de directe leiding en (belastende fysieke) arbeidsomstandigheden.

Ook voor deze zes werkbaarheidsrisico's zijn grenzen bepaald die aangeven of de situatie al dan niet (acuut) problematisch is (Bourdeaud'hui, Janssens, Vanderhaeghe, 2016).

	Niet problematisch = geen knelpunt	Problematisch = knelpunt	Acuut-problematisch = acuut knelpunt
Werkdruk	Geen hoge werkdruk	Hoge werkdruk	Zeer hoge werkdruk
Emotionele belasting	Geen emotioneel belastend werk	Emotioneel belastend werk	Emotionele overbelasting
Taakvariatie	Geen routinematig werk	Routinematig werk	Extreem routinematig werk
Autonomie	Voldoende autonomie	Gebrek aan autonomie	Acuut gebrek aan autonomie
Ondersteuning door de directe leiding	Voldoende steun door de directe leiding	Onvoldoende steun door de directe leiding	Negatieve relatie met de directe leiding
Arbeidsomstandigheden	Geen belastende arbeidsomstandigheden	Belastende arbeidsomstandigheden	Zeer hoge fysieke belasting

9.1.4 Risicoprofielen voor de overheidssector

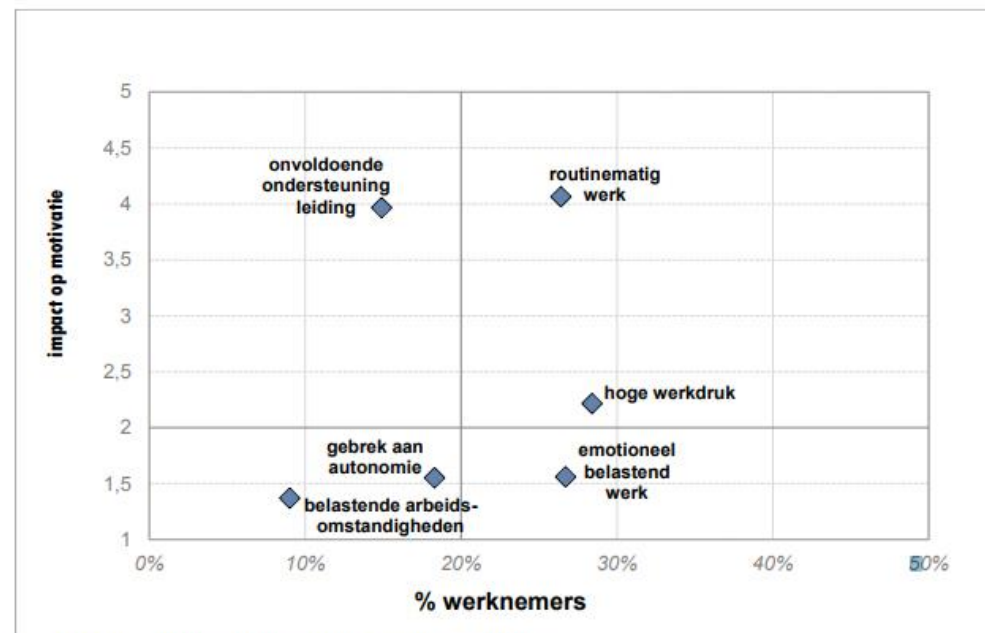

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor Werknemers 2016

Leeswijzer:

De figuur verschaft ons inzicht in de relevantie van diverse risicofactoren voor het ontstaan van werkstressproblemen in de overheidsdiensten. De ernstgraad van specifieke risicofactoren wordt bepaald door 2 elementen:

1. De impact van een specifieke risicofactor (verticale positionering van de onderscheiden buttons, berekend o.b.v. een logistische regressie-analyse en de daaruit resulterende odds ratio's). Zo vormt een hoge werkdruk (ruim verviervoudiging van de kansverhouding werkstress/geen werkstress) duidelijk een hoger risico voor het ontstaan van werkstress dan een gebrek aan autonomie in het werk (de kansverhouding werkstress/geen werkstress verhoogt met factor anderhalf).
2. Het aandeel werknemers dat zich in een problematische situatie voor een specifieke risicofactor bevindt (horizontale positie van de onderscheiden buttons). Zo zijn er in de sector beduidend meer werknemers die met een hoge werkdruk (28,4%) dan met onvoldoende ondersteuning door de directe leiding (14,9%) worden geconfronteerd.

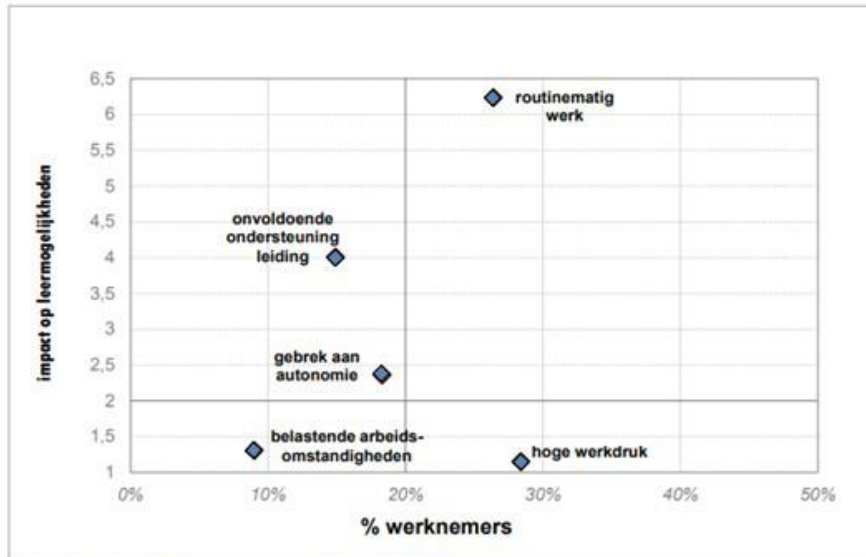

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor Werknemers 2016

Leeswijzer:

De figuur verschaft ons inzicht in de relevantie van diverse risicofactoren voor het ontstaan van motivatieproblemen in de overheidsdiensten. De ernstgraad van specifieke risicofactoren wordt bepaald door 2 elementen:

1. De impact van een specifieke risicofactor (verticale positionering van de onderscheiden buttons, berekend o.b.v. een logistische regressie-analyse en de daaruit resulterende odds ratio's). Zo vormen routinematig werk en onvoldoende ondersteuning vanuit de directe leiding (ruim verviervoudiging van de kansverhouding motivatieproblemen/geen motivatieproblemen) duidelijk een hoger risico voor het ontstaan van motivatieproblemen dan fysiek belastende arbeidsomstandigheden (de toename van de kansverhouding motivatieproblemen/geen motivatieproblemen verhoogt met factor kleiner dan anderhalf).
2. Het aandeel werknemers dat zich in een problematische situatie voor een specifieke risicofactor bevindt (horizontale positie van de onderscheiden buttons). Zo zijn er in de sector beduidend meer werknemers die met routinematig werk (26,4%) dan met onvoldoende ondersteuning vanuit de directe leiding (14,9%) worden geconfronteerd.

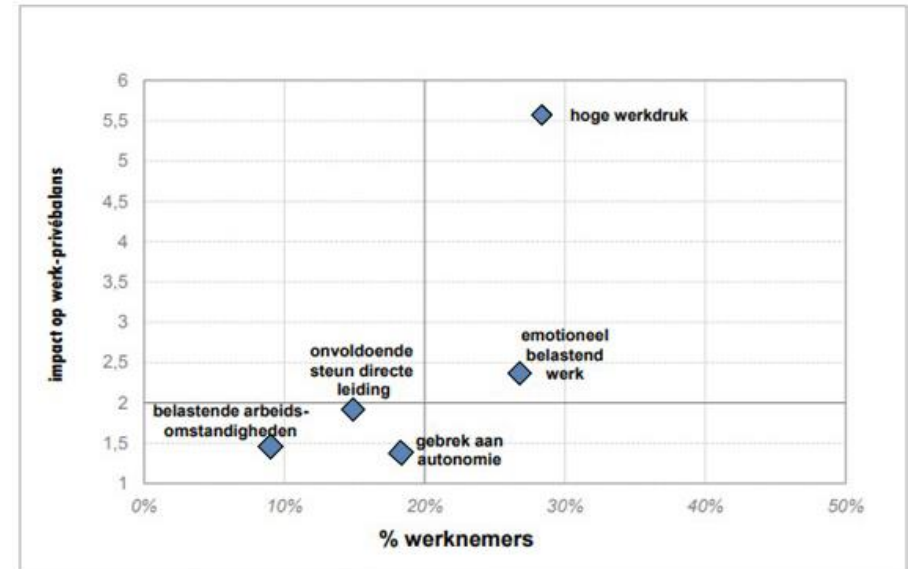

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor Werknemers 2016

Leeswijzer:

De figuur verschaft ons inzicht in de relevantie van diverse risicofactoren voor het ontstaan van een deficit op het vlak van leermogelijkheden in de overheidsdiensten. De ernstgraad van specifieke risicofactoren wordt bepaald door 2 elementen:

1. De impact van een specifieke risicofactor (verticale positionering van de onderscheiden buttons, berekend o.b.v. een logistische regressie-analyse en de daaruit resulterende odds ratio's). Zo vormt routinematig werk (ruim verzesvoudiging van de kansverhouding onvoldoende leermogelijkheden/voldoende leermogelijkheden) duidelijk een hoger risico voor het ontstaan van een leerdeficit dan een hoge werkdruk (de kansverhouding onvoldoende leermogelijkheden/voldoende leermogelijkheden verhoogt met een factor 1,15).
2. Het aandeel werknemers dat zich in een problematische situatie voor een specifieke risicofactor bevindt (horizontale positie van de onderscheiden buttons). Zo zijn er in de sector meer werknemers die met routinematig werk (26,4%) dan met onvoldoende ondersteuning vanuit de directe leiding (14,9%) worden geconfronteerd.

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor Werknemers 2016

Leeswijzer:

De figuur verschaft ons inzicht in de relevantie van diverse risicofactoren voor het ontstaan van problemen met de werk-privé-combinatie in de overheidsdiensten. De ernstgraad van specifieke risicofactoren wordt bepaald door 2 elementen:

1. De impact van een specifieke risicofactor (verticale positionering van de onderscheiden buttons, berekend o.b.v. een logistische regressie-analyse en de daaruit resulterende odds ratio's). Zo vormt een hoge werkdruk (ruim vervijfvoudiging van de kansverhouding problemen met de werk-privé-combinatie/haalbare werk-privé-combinatie) duidelijk een hoger risico voor het ontstaan van een problematische werk-privé-balans dan een gebrek aan autonomie (de kansverhouding problemen met de werk-privé-combinatie/haalbare werk-privé-combinatie verhoogt met een factor kleiner dan anderhalf).
2. Het aandeel werknemers dat zich in een problematische situatie voor een specifieke risicofactor bevindt (horizontale positie van de onderscheiden buttons). Zo zijn er in de sector beduidend meer werknemers die met een hoge werkdruk (28,4%) dan met onvoldoende ondersteuning vanuit de directe leiding (14,9%) worden geconfronteerd.

Risicoprofiel voor werkstress

Werkdruk en emotionele belasting vormen de voornaamste risicofactoren voor werkstress in de overheidssector. Hoge werkdruk en emotioneel belastend werk komen niet alleen vaak voor (28,4% respectievelijk 26,7% van de personeelsleden uit de sector wordt er mee geconfronteerd), maar verhogen ook aanzienlijk de kans op werkstressproblemen (een verviervoudiging respectievelijk verdubbeling van de kansverhouding).

Risicoprofiel voor motivatie

Routinematig werk en een gebrekkige ondersteuning door de directe leiding halen het motivatiepeil sterk naar beneden (verviervoudiging van het risico op motivatieproblemen). In de overheidsdiensten heeft 26,4% van de werknemers routinematig werk en krijgt 14,9% onvoldoende steun van de directe leiding. Omwille van de impact (verdubbeling van het risico) en van het groot aantal betrokken werknemers is ook hoge werkdruk (28,4%) een relevante risicofactor voor het motivatievraagstuk in de sector.

Risicoprofiel voor leermogelijkheden

Routinematig werk verhoogt het risico op problemen op het vlak van leermogelijkheden in hoge mate (een verzesvoudiging van de kansverhouding). In overheidsdiensten heeft 26,4% van de werknemers een routinematige job. Onvoldoende ondersteuning vanuit de directe leiding is eveneens een belangrijk aandachtspunt voor de sector: 14,9% wordt hiermee geconfronteerd en de impact op de leeransen in de job is groot (verviervoudiging van het risico op onvoldoende leermogelijkheden).

Risicoprofiel voor werk-privébalans

Werkdruk blijkt veruit de belangrijkste risicofactor voor de werk-privébalans in de overheidssector. Een hoge werkdruk komt niet alleen vaak voor (28,4% van de werknemers uit de sector wordt er mee geconfronteerd), maar verhoogt ook aanzienlijk (ruim vervijfvoudiging van) het risico op een onevenwicht in de werk-privébalans. Ook emotionele belasting vormt een belangrijk aandachtspunt voor het werk-privé-combinatievraagstuk in de sector: 26,7% van de werknemers heeft met emotioneel belastend werk te maken en de impact op de werkprivébalans is (met een verdubbeling van het risico) relatief groot.

9.2 Opleidingsparticipatie

Het aandeel werknemers in de overheidsdiensten, dat in het afgelopen jaar deelnam aan een bijscholing of bedrijfstraining, bedraagt 61,7%. Deze **participatiegraad ligt iets boven het niveau van de Vlaamse arbeidsmarkt**, waar een percentage van 57,8% wordt opgetekend.

	overheidsdiensten	Vlaamse arbeidsmarkt	verschil-toetsing
	%	%	
deelname aan bijscholing of bedrijfstraining in het afgelopen jaar	61,7	57,8	s

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor Werknemers 2016

Leeswijzer: De codering **s/ns** wijst er op dat bij toetsing een al dan niet significant verschil werd vastgesteld (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) tussen de meetgegevens voor de overheidssector en (de rest van) de Vlaamse arbeidsmarkt.

9.3 Duurzame inzetbaarheid

Frequent en langdurig ziekteverzuim komen in de overheidssector frequenter voor dan in andere bedrijfstakken.

Voor verloopintentie wijkt de indicator voor de overheidssector in gunstige zin af van de andere sectoren: bij 7,3% van de werknemers uit overheidsdiensten registreren we een hoge verloopintentie (tegenover een arbeidsmarktgemiddelde van 10,3%).

Met 1,2% van de werknemers, die de kans om in de nabije toekomst werkloos te worden hoog inschatten, scoort het overheidssector voor de indicator 'werkonzekerheid' eveneens gunstiger dan het percentage van 3,2% dat op het niveau van de Vlaamse arbeidsmarkt wordt gemeten.

Het 'langer doorwerken'-rapport van de overheidsdiensten scoort hoger dan dat van de ruimere Vlaamse arbeidsmarkt (waar respectieve antwoordscores van 57,1%, 37,4% en 5,5% worden opgetekend).

	overheidsdiensten	Vlaamse arbeidsmarkt	verschiltoetsing
	%	%	
ziekteverzuim			
frequent ziekteverzuim (≥ 3 keer afwezig/in afgelopen jaar)	11,4	8,5	s
langdurig ziekteverzuim (> 20 dagen afwezig/in afgelopen jaar)	11,3	9,6	s
verloopintentie en werkonzekerheid			
regelmatig op zoek naar ander werk	7,3	10,3	s
kans op jobverlies groot	1,2	3,2	s
haalbaarheid pensioen			
doorwerken in huidige job tot pensioen haalbaar	69,7	57,1	
doorwerken tot pensioen haalbaar, mits aangepast werk	26,3	37,4	s
doorwerken tot pensioen niet haalbaar	4,1	5,5	

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor Werknemers 2016

Leeswijzer: De codering *s/ns* wijst er op dat bij toetsing een al dan niet significant verschil werd vastgesteld (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) tussen de meetgegevens voor de overheidssector en (de rest van) de Vlaamse arbeidsmarkt.

9.4 Pensioen

De Belg gaat nog altijd relatief jong op pensioen. Belgische mannen gingen in 2016 gemiddeld op 61,3 jaar op pensioen, vrouwen op 59,7 jaar. België bevindt zich hiermee in de staart van het peloton en kent een relatief groot verschil tussen de effectieve pensioenleeftijd en de wettelijke pensioenleeftijd.

Bron: OESO-statistieken 2016

Gemiddelde effectieve en wettelijke pensioenleeftijd

	Mannen			Vrouwen		
	Effectieve leeftijd	Wettelijke leeftijd	2020	Effectieve leeftijd	Wettelijke leeftijd	2020
	<u>2015</u>	<u>2013</u>	<u>2020</u>	<u>2015</u>	<u>2013</u>	<u>2020</u>
BE	60,2	65	65	59,8	65	65
DK	63,7	65	66	61,8	65	66
FI	62,4	68	68	62,6	68	68
FR	59,3	65,8	67	59,7	65,8	67
DE	62,8	65,3	65,8	62,7	65,3	65,8
NL	63,7	65,1	66,3	61,9	65,1	66,3
SE	65,7	67	67	64,4	67	67

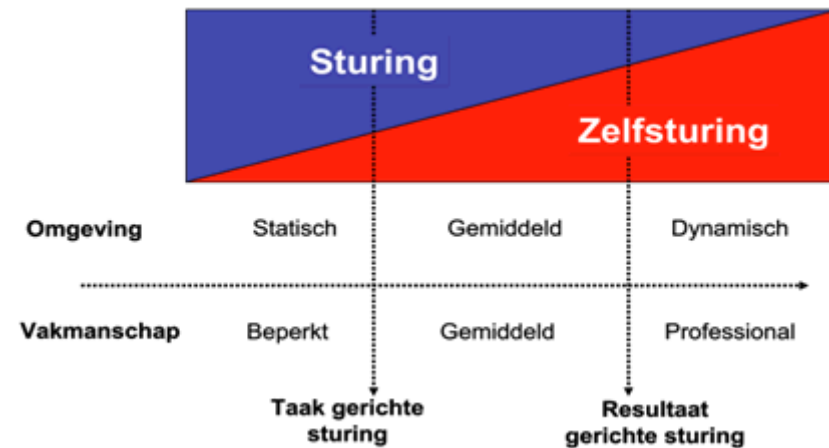
Bron: Verlenging en kwaliteit van de loopbanen, Hoge Raad voor de Werkgelegenheid, 2017

9.5 Profielen van de toekomst

Samengevat:

- Zelfsturende medewerkers
- Resultaatgerichte en coachende leidinggevenden
- Organisaties (en dus ook medewerkers) met een groot aanpassingsvermogen

Onder meer door de toenemende digitalisering, verdwijnen de sterk routinematige jobs. De overblijvende jobs worden steeds complexer. Dit vormt een uitdaging, zeker in een klassieke, hiërarchische arbeidsorganisatie. Leidinggevenden kunnen immers steeds moeilijker ‘micromanagen’ want zij kennen niet langer alle aspecten van het werk dat door hun medewerkers wordt gedaan. Zo evolueren sommige ondernemingen naar **zelfsturende teams**, waarbij de **medewerkers vaker zelf beslissingen nemen over hun werk** en leidinggevenden hen minder frequent en minder gedetailleerd aansturen. **Leidinggevenden zijn niet langer ‘bazen’, maar ‘leiders’.**

In ondernemingen gaat men ook anders om met mensen met **specifieke, zeldzame competenties**. Deze mensen zijn gegeerd, en dus duur om voltijds aan zich te binden. Bovendien zijn hun competenties vaak ook niet voltijds nodig. Dergelijke werknemers worden vaker **tijdelijk ingeschakeld**, als freelancer of consultant.

Voor **sommige werknemers is het niet evident** om in flexibele organisaties of zelfsturende teams te werken. Op heel wat werkvloeren vindt men werknemers met een zwakke arbeidsattitude, waardoor de communicatie stroef kan verlopen, men moeilijk in team werkt, persoonlijke problemen de werkprestaties beïnvloeden, men frequent afwezig is,... Naarmate jobs complexer worden, is het voor werkgevers een groeiende uitdaging om dergelijke werkvloeren in goede banen te blijven leiden.

Hiervoor wordt vaak beroep gedaan op **begeleiding op de werkvloer**, wat een **nieuwe rol betekent voor leidinggevenden en klassieke personeelsdiensten**. Ook **externe begeleiders** kunnen helpen om problemen rond interculturele communicatie, sociaal welzijn, attitude,... op te lossen.

Bron: de Vlaamse arbeidsmarkt na 2020: Analyse door de studiedienst van het Departement WSE, 2016

In Nederland deed het A+O fonds onderzoek naar de impact van digitalisering op het werk bij gemeenten. Hun onderzoeksvraag: "Wat zijn de belangrijkste technologische ontwikkelingen voor gemeenten voor komende jaren en wat zijn de te verwachten gevolgen hiervan voor taken, werkzaamheden en functies van gemeenten op korte, middellange en lange termijn?"

Het onderzoek concludeert dat digitalisering volgende invloed heeft op het werk bij gemeenten:

- Technologische ontwikkeling heeft tot gevolg dat met name het werk in mutatieverwerking (data-entry) gaat verdwijnen. In de inrichting en het beheer van informatievoorziening komt er meer werk.
- Routinematig kenniswerk wordt overgenomen door informatiesystemen (zoals bijvoorbeeld zoekfuncties). Ook zullen beslissingsondersteunende systemen in toenemende mate beslissing nemende systemen zijn.
- Veel toegevoegde waarde in het (gemeentelijk) werk komt te liggen in data en in app-toepassing. Met behulp van apps worden eenvoudig extra functies aan een mobiel apparaat toegevoegd. Ze kunnen bijvoorbeeld gebruikt worden om snel informatie te raadplegen. Bedrijven (inclusief gemeenten) kunnen bepaalde diensten via een app beschikbaar stellen. App-gebruik sluit ook aan bij de leefwereld van gebruikers.
- Big data in combinatie met business intelligence (BI) gaat zorgen voor real-time informatie, voor voorspellende waarde, een andere manier van werken en dat vraagt om andere specialismen dan waar gemeenten nu op inzetten
- We kunnen in het gemeentelijk werk meer (bestaande) technologie toepassen dan we doen. Er wordt nog te weinig gestuurd op informatie als productiefactor.

Het onderzoek sluit af met een aanbeveling voor gemeenten: meer dan inhoudelijk voor te bereiden op veranderingen is het zaak om de organisatie in staat te stellen verandering als zodanig aan te kunnen, ongeacht de inhoud van die verandering. Dit is een zaak van **verandermanagement, vorming en strategisch personeelsbeleid**.

Bron: Digitalisering en de toekomst van werk bij gemeenten, A+O fonds Gemeenten, 2015

9.6 Relevante wijzigingen in de wetgeving

Rechtspositiebesluit:

- Door de wijzigingen aan de organieke decreten (Decreet 3 juni 2016, zie hieronder) kunnen er meer bevoegdheden van de raad naar het uitvoerend orgaan en naar de algemeen directeur (en zelfs verder) gedelegeerd worden. Delegatie dagelijks personeelsbeheer wordt mogelijk naar een personeelslid dat geen leidinggevende bevoegdheid heeft.
- De personeelsformatie zal in de toekomst niet meer verplicht zijn; het bestuur zal dan zelf kiezen hoe personeelsbehoefte en personeelsplanning in kaart worden gebracht.
- De principiële statutaire tewerkstelling wordt verlaten; de keuze van rechtspositie wordt een lokale beleidskeuze die gemotiveerd moet worden.
- Evaluatie wordt facultatief; in de plaatst komt het recht op opvolging en feedback op het functioneren. Evaluatie kan voortaan voorbehouden worden voor specifieke situaties, bijv. enkele weken of maanden na indiensttreding en/of bij manifest disfunctioneren.
- Ruimere mogelijkheden voor terbeschikkingstelling naar andere overheden en naar vzw's; ook ruimere mogelijkheden om met andere overheden samen te werven en selecteren.

Bron: VVSG

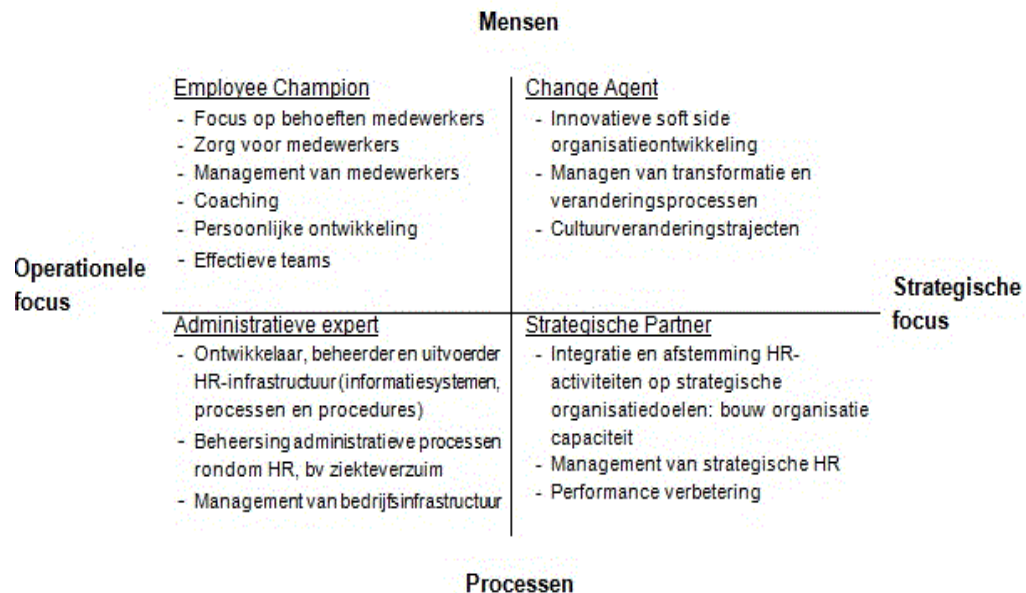
Welzijn op het werk

- Met de uitbreiding van de vroegere ‘pestwet’ naar de ‘welzijnswet’ (2014), worden werkgevers (inclusief lokale besturen) verantwoordelijk gesteld voor het welzijn van werknemers. ‘Welzijn’ omvat onder meer het voorkomen van psychosociale risico’s (= de kans dat één of meerdere werknemers psychische schade ondervinden die al dan niet kan gepaard gaan met lichamelijke schade, ten gevolge van een blootstelling aan de elementen van de arbeidsorganisatie, de arbeidsinhoud, de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsomstandigheden en de interpersoonlijke relaties op het werk, waarop de werkgever een impact heeft en die objectief een gevaar inhouden). Een psychosociale risicoanalyse en het aanstellen van een preventie-adviseur psychosociale risico’s (‘PAPS’) zijn onder meer nieuwe verplichtingen. Het lokaal bestuur Olen voldoet aan de laatste verplichting maar heeft nog geen psychosociale risicoanalyse uitgevoerd.
- Sinds december 2016 wijzigde de regelgeving rond re-integratie bij arbeidsongeschiktheid.

Bron: www.werk.be

9.7 Van personeelsadministratie naar strategisch HRM-beleid

Waar personeelsdiensten van oorsprong de rol van ‘administratief expert’ op zich namen en vooral een operationele focus kenden, blijkt uit onderzoek van Vlerick Business School dat we vandaag een uitbreiding van hun rol zien naar een meer strategische positionering van HR in organisaties (HR Square, Zes Belgische HR-trends, april 2017). Van een HR-dienst wordt niet enkel een stipte en nauwkeurige administratie verwacht, maar ook zorg voor medewerkers, begeleiding bij veranderingstrajecten en integratie en afstemming van hun activiteiten op de strategische organisatiedoelstellingen.

De veranderingen die deze uitbreiding van rol impliceren, werden overzichtelijk weergegeven door Businesschool Nederland (2014):

Uitgangspunten	HRM	Personeelswerk
Arbeidsovereenkomst	Voorbij het 'contract'	Zorgvuldig formuleren
Regelgeving	Ongeduld over bureaucratie	Belangrijk, duidelijk
Managementvoorschriften	Flexibiliteit, commitment	Procedures, consistentie
Gedragreferentie	Waarden en missie	Normen, gebruiken, praktijk
Managementtaak en arbeid	Faciliteren	Beheersen
Aard verstandhoudingen	Individualistisch	Collectivistisch
Conflicten	Minder nadruk	Institutionaliserend
Strategisch	HRM	Personeelswerk
Belangrijke relaties	Business-klant	Arbeid-directie
Initiatieven	Geïntegreerd	Één voor één
Business plan	Centraal	Marginaal
Beslissingssnelheid	Snel	Traag
Lijnmanagement	HRM	Personeelswerk
Rol management	Veranderend leiderschap	Zakelijk
Sleutelposities	Algemeen lijnmanagement	Personeelschef
Communicatie	Direct	Indirect
Standaardisatie	Laag	Hoog
Managementvaardigheden	Faciliteren	Onderhandelen
Instrumenten	HRM	Personeelswerk
Selectie	Integrale hoofdtaak	Marginale taak
Salaris	Prestatiebeloning	Functieclassificatie
Arbeidsovereenkomsten	Individuele overeenkomsten	CAO's
Secundaire arbeidsvoorwaarden	Harmonisatie	Afzonderlijk onderhandeld
Communicatie	Toenemend, direct	Terughoudend, indirect
Functiestructuur	Teamwork	Arbeidsdeling
Conflicthantering	Klimaat en cultuur managen	Tijdelijke wapenstilstand
Training en ontwikkeling	Lerende organisatie	Beheerste toegang tot opleiding
Interventie	Cultureel, structureel en vooral ruime personeelsstrategieën	Personeelsprocedures

(Bron: Businesschool Nederland, 2014)

10 Zorg en Welzijn

KERNGEGEVENS

OUDEREN

- De inwoners van Olen zijn tevreden over de ouderenvoorzieningen in de gemeente
- De tussenkomsten voor ouderen in woonzorgcentra nemen toe
- De programmatie voor het aantal plaatsen in woonzorgcentra en assistentiewoningen (vastgesteld door de Vlaamse overheid) in Olen is gerealiseerd

ZORG

- Relatief veel inwoners van Olen vinden dat er zorg wordt gedragen voor elkaar en dat culturen goed samenleven in Olen
- Toenemende aandacht voor vermaatschappelijking van de zorg vanuit Vlaanderen: een combinatie van zelfzorg, informele zorg en formele/institutionele zorg
- Eenzaamheid is een wijdverspreid fenomeen in onze samenleving
- De inrichting van eerstelijnszorgzones wordt opgelegd vanuit Vlaanderen: samenwerking van verschillende zorgactoren in een afgebakende regio

ARMOEDE/ HULPVragen

- Het aandeel inwoners dat aangeeft betalingsmoeilijkheden te ondervinden (9%) is gelijk aan het Vlaamse gemiddelde
- Kansarmoede stijgt structureel overheen de tijd in Olen en de rest van Vlaanderen
- Het aantal cliënten en intensieve begeleidingen van de kansarmenwerking is sterk toegenomen
- Het aantal leefloners per 1000 inwoners in Olen (3,3) is relatief hoog t.o.v. de cluster (2,2). Het aantal leefloners stijgt structureel overheen de tijd
- Het aantal dossiers GPMI (Geïndividualiseerd project maatschappelijke integratie) is de laatste jaren verdubbeld (mede omwille van een wijziging in de wetgeving)
- Het aantal verhoogde tegemoetkomingen in de ziekteverzekering neemt toe overheen de tijd: zowel in Olen als in de rest van Vlaanderen
- Het aantal hulpvragen m.b.t. wonen neemt toe
- Het aantal geplaatste budgetmeters voor gas en elektriciteit neemt toe overheen de tijd en is relatief hoog in Olen t.o.v. de clustergemeenten

10.1 Survey gemeentemonitor zorg en welzijn

Aandeel (%) van de inwoners dat behoort tot een huishouden met betalingsmoeilijkheden dat het afgelopen jaar problemen heeft gehad om één of meerdere rekeningen te betalen (huishuur, energiekosten, gezondheidskosten, schoolkosten,...)

	2017	Ja	Neen
Olen		9%	91%
Vlaams Gewest		9%	91%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat veel contact heeft met andere buurtbewoners

	2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen		18%	23%	59%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden		20%	22%	58%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat het aangenaam is om in hun buurt met de mensen te praten

	2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen		4%	11%	85%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden		6%	13%	81%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er zorg wordt gedragen voor elkaar

	2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen		7%	19%	74%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden		11%	21%	68%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat het eens is met de volgende stelling: De verschillende culturen leven goed samen in mijn gemeente

	2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen		8%	26%	66%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden		17%	29%	54%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat het eens is met de volgende stelling: Als je mensen uit een andere cultuur beter leert kennen blijken ze best sympathiek te zijn				
	2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen		4%	27%	69%
Vlaams Gewest		8%	29%	63%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de gezondheidsvoorzieningen in de gemeente/ stad				
	2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen		5%	10%	84%
Vlaams Gewest		4%	9%	87%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de ouderenvoorzieningen in de gemeente/ stad				
	2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen		5%	15%	81%
Vlaams Gewest		8%	19%	74%

Gemeentemonitor 2017

10.2 Vermaatschappelijking van de zorg

Vermaatschappelijking van de zorg is de trend in de welzijn – en zorgsector om de samenleving als geheel verantwoordelijkheid te laten nemen in de zorg van hulpbehoevenden. De Vlaamse overheid heeft resoluut voor deze aanpak gekozen.

Citaat uit de beleidsnota 'Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in kort bestek 2014-2019: Wij Samen'

'De nieuwe beleidsnota is een afspiegeling van de tijdsgeest. Het beleid kiest daarbij duidelijk voor de 'vermaatschappelijking van de zorg', waarbij de samenleving verantwoordelijkheid neemt voor de zorg van hulpbehoevenden. Iedereen, ook de zwakkere burger, moet kunnen participeren aan de samenleving. Daarbij gaat het niet alleen om welzijn, maar ook om wonen, werken, onderwijs, mobiliteit, sport en cultuur. Inclusie kan enkel gerealiseerd worden door de betrokkenheid van alle maatschappelijke sectoren.'

De Vlaamse regering keurde op 24 februari principieel het voorontwerp van het nieuwe decreet lokaal sociaal beleid goed. Ook hier is de keuze voor vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening expliciet opgenomen:

Hoofdstuk 5. Vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening

Art. 13. Het lokaal bestuur neemt maatregelen die de vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening stimuleren.

Art. 14. Het lokaal bestuur organiseert initiatieven van vrijwillige en informele zorg, of ondersteunt en stimuleert dergelijke initiatieven die door lokale actoren of de bevolking georganiseerd worden.

Art. 15. Het lokaal bestuur sensibiliseert de bevolking voor deelname aan, oprichting, organisatie of gebruik van de initiatieven van vrijwillige en informele zorg.

Art. 16. Het lokaal bestuur kan de taken, vermeld in artikel 13, 14 en 15, uitvoeren in samenwerking met andere lokale besturen.

In de memorie van toelichting van bovenstaand decreet vinden we meer informatie over de invulling van het begrip ‘vermaatschappelijking van de zorg’:

“Met de vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening beogen we de verschuiving waarbij ernaar gestreefd wordt om kwetsbare mensen (bijvoorbeeld mensen met een beperking, chronisch zieken, kwetsbare ouderen, jongeren met gedrags- en emotionele problemen, mensen die in armoede leven enzovoort), met al hun mogelijkheden en kwetsbaarheden een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen, hen daarbij waar nodig te ondersteunen en de lokale sociale hulp- en dienstverlening zoveel mogelijk in de samenleving te laten verlopen. ...”

“Vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening impliceert een paradigmashift: voor het bieden van de lokale sociale hulp- en dienstverlening wordt de volledige leefsituatie van een persoon in rekening gebracht. Dit betekent ook dat de lokale sociale hulp- en dienstverlening van de verschillende beleidsdomeinen op een integrale wijze moet worden aangeboden en maximaal moet afgestemd worden in functie van de behoeften van personen. Integrale zorg impliceert een gedeelde zorg. Met andere woorden gaat het om een combinatie van zelfzorg, professionele zorg en informele/vrijwillige zorg, waarvan de mate waarin deze drie componenten in een individuele situatie aanwezig zijn, afhankelijk zijn van de zelfredzaamheid van de persoon met een (zorg)behoefte en diens sociale netwerk.”

“Om de paradigmashift te bewerkstelligen stimuleren we de informele en vrijwillige zorg. Vermaatschappelijking betekent niet dat de overheid zich terugtrekt door haar verantwoordelijkheid af te wentelen op de burger en de samenleving.

De overheid speelt nog steeds een belangrijke rol:

(1) faciliterend, als oprichter en ondersteuner van informele en vrijwillige zorgnetwerken in de buurt (de nodige systemen ontwikkelen en aanbieden),

(2) subsidiërend, als financier van organisaties die nieuwe initiatieven ontwikkelen,

of (3) als organisator van een uitgebreid netwerk aan professionele dienstverlening waar mensen een beroep op kunnen doen wanneer de eigen kracht of de informele zorg in de samenleving te kort schiet.

De keuze voor meer vermaatschappelijking is dus een keuze voor meer maatschappelijk engagement en responsabilisering, vanuit een overtuiging dat kwetsbare mensen baat hebben bij verbondenheid en contact, voorbij en naast de zorgrelatie die er is met professionele zorgvertrekkers. Zin in het leven en menselijke waardigheid kunnen maar ontstaan door dergelijke betrokkenheid en relaties met anderen. De lokale schaal is bij uitstek de schaal waarop dergelijke initiatieven kunnen functioneren. ...”

De hele tekst van het ontwerp van het decreet betreffende het lokaal sociaal beleid kan je terugvinden via deze link:

<http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1348978>

10.3 Buurtgerichte zorg

Het zorg- en welzijnslandschap in Vlaanderen en Brussel staat voor grote uitdagingen: demografische evoluties, budgettaire beperkingen, organisatorische uitdagingen, andere financieringsmodellen,... Hieruit ontstond de nood om een visietekst te schrijven over de toekomst van dit zorg- en welzijnslandschap. Het begrip buurtgerichte zorg wordt naar voor geschoven als mogelijke oplossingsstrategie.

De visietekst 'Buurtgerichte Zorg – De actieve zorgzame buurt als toekomstmodel voor Vlaanderen en Brussel' omschrijft dit model:

Zorg voor een aangename buurt

Het eerste wat telt, is dat mensen zich thuis voelen in de buurt waar ze wonen. In zo'n buurt zijn er ontmoetingsplekken en activiteiten voor iedereen, genoeg hulp- en zorgvoorzieningen, winkels, groen, speelruimte, veilig verkeer ... alles wat nodig is om er aangenaam te wonen. Het is ook een buurt waar mensen elkaar kennen, waar ze sociale contacten hebben, een beroep op elkaar kunnen doen en ergens terecht kunnen als het nodig is.

Buurtgerichte Zorg ondersteunt de kwaliteit van leven en het welzijn van iedereen in de buurt, met extra aandacht voor mensen met hulp- of zorgvragen. Iedereen krijgt immers ooit met zulke vragen te maken. Dat kan als naaste van een zorgbehoevende, of wanneer het nodig wordt om zelf een beroep te doen op iemand.

Een bundeling van krachten

Buurgerichte Zorg wil alle krachten op lokaal vlak bundelen en alle deskundigheid en capaciteit op elkaar afstemmen en aansturen, om samen de best mogelijke hulp en zorg te bieden aan iedereen in de buurt.

Het is een organisatiemodel

- dat gericht is op het welzijn van alle buurtbewoners
- dat de sociale cohesie versterkt en blijvend ondersteunt
- dat hulp en zorg beschikbaar stelt voor iedereen die het nodig heeft: ouderen, personen met een handicap, mensen met psychische problemen, kwetsbare groepen
- dat op lokaal niveau voor een goede samenwerking zorgt tussen
 - burens, vrijwilligers en mantelzorgers
 - basisdiensten zoals thuiszorg, huishoudhulp, poetsen, klussendiensten, warme maaltijden ...
 - medische verzorging zoals thuisverpleging, huisartsen, apothekers, kinesisten ...

- buurt overschrijdende diensten zoals ziekenhuizen, verhuisdiensten, psychiatrische instellingen, palliatieve zorg, enz.
- sectoren zoals sport, cultuur, ruimtelijke ordening, lokaal sociaal beleid, enzovoort.

Passende hulp en zorg voor elke buurtbewoner

Buurtgerichte Zorg zorgt ervoor dat iedereen in de buurt

- weet dat hij altijd ergens terecht kan,
- alle dienstverlening, hulp en zorgen die hij nodig heeft kan krijgen, dicht bij huis, 24 uur per dag, 7 dagen per week,
- ondersteund wordt om voor zichzelf te zorgen, met behoud van eigenwaarde,
- steeds de passende hulp en zorgen krijgt, ook als die evolueren of met het ouder worden toenemen,
- gestimuleerd wordt om tijdig na te denken en te beslissen over mogelijke woonvormen, de aanpassing van de eigen woning, opties om te verhuizen, enzovoort,
- zo lang mogelijk zelfstandig thuis kan blijven wonen, of als dat niet meer gaat, zo dicht mogelijk bij thuis in de vertrouwde omgeving kan blijven.

Passende woningen in een toegankelijke buurt

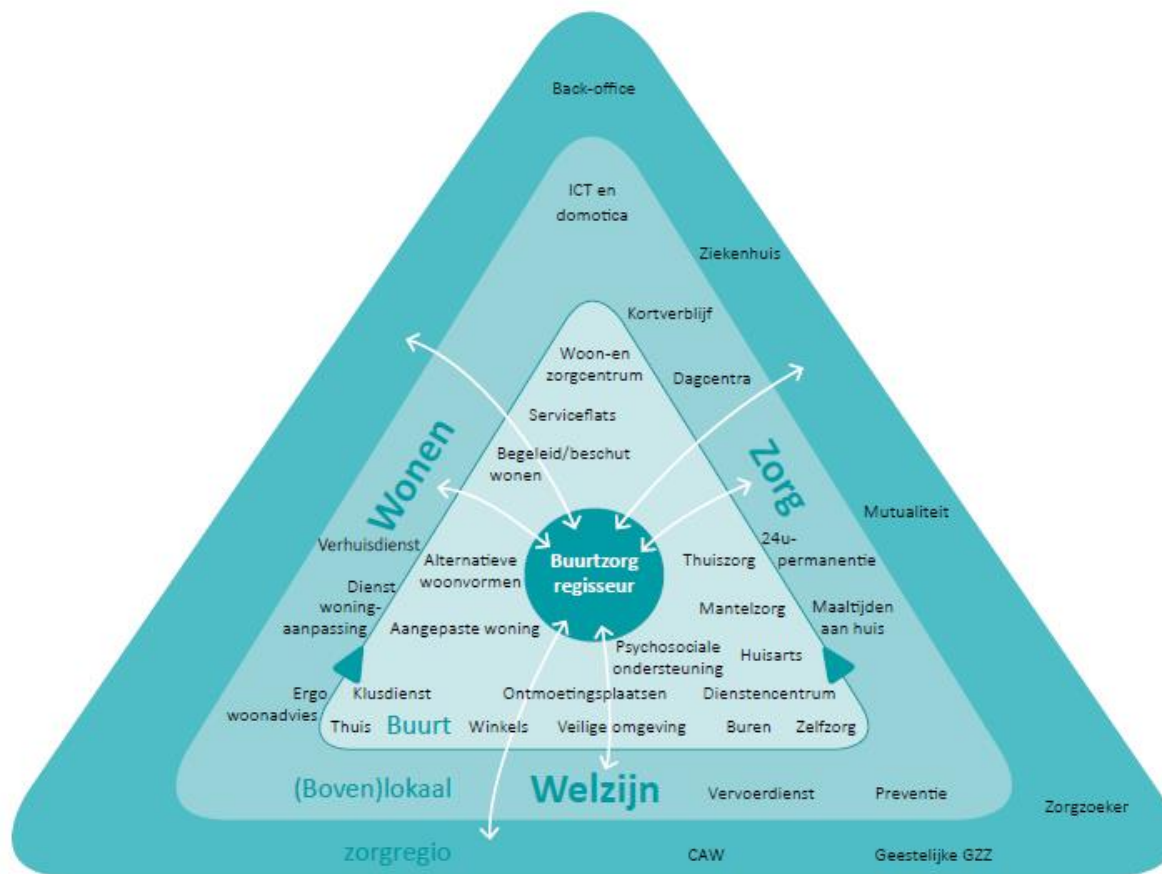
Om gelukkig thuis te kunnen blijven wonen, moet de woning van een zorgbehoevende aangepast zijn aan zijn noden. Dat vergt een waaier aan voorzieningen, zoals

- hulp bij het onderhoud van de eigen woning, klussendienst ...
- steun om de eigen woning aan te passen (levenslang wonen, ergotherapie aan huis)
- aangepaste woonvormen (appartementen, groepswoningen, kangoeroe wonen, gestippeld wonen ...) ingebed in de buurt,
- voldoende zorgwoningen in de buurt (serviceflats, aanleunwoningen, woonzorgcentrum), dus niet op afgelegen campussen,
- de bevordering van een gevoel van veiligheid thuis (bv. crisistelefoon in de buurt).

In een zorgzame buurt zijn

- aangename, gemakkelijk bereikbaar woonkernen
- voldoende aangepaste woningen en verschillende soorten groepswoningen,
- voetpaden zonder obstakels, brede stoepen, voldoende zitbanken, openbare toiletten ...
- voldoende voorzieningen zoals post, buurtwinkels, ontmoetingsplekken, ICT-hulp ...
- gebouwen die toegankelijk zijn
- straten die aangenaam en veilig zijn, met voldoende openbaar vervoer.

Buurtgerichte Zorg gaat hierover in dialoog met architecten, stadsplanners en lokale beleidsmakers.

Visietekst Buurtgerichte zorg – De 'actief zorgzame buurt' als toekomstmodel voor Vlaanderen en Brussel

De hele visietekst 'Buurtgerichte zorg – De actief zorgzame buurt als toekomstmodel voor Vlaanderen en Brussel' is terug te vinden via: <http://www.kenniscentrumwwz.be/sites/default/files/bijlagen/VisietekstBuurtgerichteZorg.pdf>

10.4 Vereenzaming

Algemeen leeft de veronderstelling dat vereenzaming een toenemend probleem is in de samenleving. We zetten enkele feiten op een rij.

- Sociale eenzaamheid: Hierbij gaat het vooral om het ontbreken van contacten met mensen waarmee iemand bepaalde gemeenschappelijke kenmerken deelt, zoals vrienden, kennissen of collega's
- Emotionele eenzaamheid: Dit treedt op als iemand een hechte, intieme band mist met één andere persoon, meestal de levenspartner

Bron: samentegeneenzaamheid

Uit onderzoek (Ouderen, hun sociale contacten en de beleving ervan: continuïteit of verandering? – Lieve Vanderleyden en Ileen Heylen) bij Belgen tussen de 18 en 79 jaar oud blijkt dat:

- 18% onder hen aangeeft zich sterk tot zeer sterk emotioneel eenzaam te voelen
- 14% zich zowel sociaal als emotioneel sterk eenzaam voelen
- 40 tot 69-jarigen zich het meest sociaal eenzaam voelen. Ze hebben dus minder contacten
- bijna 1 op 5 mensen onder 30 jaar een ernstig tekort aan contact met vrienden of familie ervaart

De belangrijkste oorzaken van eenzaamheid

- gebrek aan sociale contacten
- gebrek aan verschillende types van sociale contacten (vb. familiale contacten, vriendschappelijke contacten, enz.)
- stijgende leeftijd en afnemende gezondheid
- lager opleidingsniveau
- afwezigheid van een partner

10.5 Reorganisatie eerstelijnszorg

De Vlaamse overheid publiceerde op 17 februari 2017 haar conceptnota 'Een geïntegreerde zorgverlening in de eerste lijn'. Hierin omschrijft de minister de krijtlijnen voor de reorganisatie van de eerstelijnszorg.

Wat is eerstelijnszorg?

De eerstelijnszorg in Vlaanderen staat voor een hele reorganisatie. De eerste lijn is de zorg waarmee iedereen doorgaans het eerst in contact komt: uw huisarts, apotheker, thuisverpleegkundige, psycholoog, maatschappelijk werker. Die eerste lijn is met andere woorden de toegang tot de zorg.

Doel reorganisatie

Het doel van de reorganisatie van de eerstelijnszorg is de actoren veel beter te laten samenwerken, waardoor de persoon met een zorgnood en zijn mantelzorgger beter hun weg vinden, beter geholpen worden en bij de zorg meer betrokken worden.

De burger met een complexe zorgvraag zal zich omringd weten, niet door allerlei afzonderlijke zorgaanbieders, maar door een team met een zorgcoördinator, en zo nodig ook een externe casemanager. Patiëntenparticipatie, inclusief een klachtenregeling, krijgt een duidelijke plaats.

Er komt een heel andere oriëntering van de zorgverlening: van klachtgerichte behandeling naar doelstellinggerichte (chronische) zorg. De persoon met een zorgnood, zijn mantelzorgger en zijn zorgaanbieder worden gelijkwaardige partners in de zorg. Men wil de patiënt versterken met meer zorg in zijn buurt en met een breed, herkenbaar onthaal met gemeentelijke informatiepunten. De relatie zorgvrager-zorgaanbieder is geen eenrichtingsverkeer meer. Hij zal nog meer de dialoog kunnen aangaan met zijn zorgaanbieders en zal zijn eigen zorgplan helpen vormgeven. Ook de zorgaanbieder ondersteunen we zodat hij zich ten volle op de persoon met een zorgnood kan richten.”

Hoe reorganiseren?

- De eerste lijn versterken via samenwerking, vereenvoudiging van structuren, digitalisering en opleidingen
- Zorgteam: Wie met veel zorgaanbieders tegelijk te maken krijgt, bijvoorbeeld bij chronische zorg, zal geholpen worden door een zorgteam. De samenwerking zal gestructureerd verlopen. Als complexe zorg nodig is, duidt het zorgteam onder zijn leden een zorgcoördinator aan die de coördinatie van het zorgplan op zich neemt.
- Lokaal informatiepunt: Op gemeentelijk niveau worden samenwerkingsverbanden Geïntegreerd Breed en Herkenbaar Onthaal opgericht. De persoon met een zorgnood en zijn mantelzorgger zullen terechtkunnen bij lokale, laagdrempelige onthaalpunten voor alle informatie over zijn vraag naar zorg en ondersteuning. Deze lokale samenwerkingsverbanden omvatten drie spelers: de centra voor algemeen welzijnswerk (CAW), de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW) en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen.
- Zorgzones: Zorgzones moeten de diverse geledingen van eerstelijnszorg beter in staat stellen om samen te werken. Er zijn eerstelijnszones, kort bij de hulpvrager en er zijn grotere regionale zones waar expertise wordt gebundeld en gedeeld. Eerstelijnszones zijn gebieden van 75.000 tot 125.000 inwoners waar de samenwerking tussen de zorgaanbieders wordt opgezet. Dit brengt de zorg tot dicht bij de zorgvrager. Binnen zo'n zone moeten zorgaanbieders en lokale overheden elkaar vinden in samenwerkingsverbanden, kringwerking en buurtzorg. Een zorgraad per zone, met vertegenwoordigers van de verschillende zorgaanbieders en de lokale overheid, ondersteund door een beperkt aantal personeelsleden, zal de motor zijn.
- Gegevensdeling: Cruciaal bij de samenwerkingen die in de zorgzones worden opgezet is de mogelijkheid tot gegevensdeling onder alle eerstelijnsaanbieders. Dit betekent dat ze allemaal werken met eenzelfde zorg- en ondersteuningsplan dat toelaat dat alle zorgaanbieders met wie de persoon met een zorgnood

een therapeutische relatie heeft, snel, betrouwbaar en met respect voor de privacy de juiste gegevens kunnen uitwisselen met het oog op een betere zorgverlening.

Rol openbare besturen?

Goede ondersteuning van chronische zorg vraagt een link met welzijn en preventie, en dus met de lokale besturen. Zij zijn een onmisbare partner om geïntegreerde zorg te kunnen realiseren. In een samenleving met een toenemend aantal mensen met een chronische zorgnood (o.a. door de vergrijzing van de bevolking), zal preventie alleen maar aan belang winnen. De zorg zal zich in de komende jaren anders moeten organiseren. De focus verschuift van het behandelen van ziektes naar het voorkomen ervan en naar het behalen van een optimale levenskwaliteit binnen de grenzen van het mogelijke. Het zorgaanbod zal meer en meer moeten aansluiten op de behoeften van mensen met chronische aandoeningen, waarbij genezing vaak niet meer mogelijk is.

Het lokaal bestuur kan via het lokaal sociaal beleid bijdragen aan een leefomgeving die stimuleert tot gezonder leven. Denk aan de inrichting van de publieke ruimte die uitnodigt tot beweging en sociale interactie, investeringen in sportinfrastructuur, het organiseren van zorg en zorgzame buurten, het stimuleren van gezonde huisvesting en allerlei preventieve acties die kaderen in het concept van 'gezonde gemeente'.

De lokale besturen zullen deel uitmaken van de Zorgraad. De Zorgraad is pluralistisch en divers samengesteld en bestaat uit zorgaanbieders van verschillende disciplines en uit vertegenwoordigers van de woonzorgcentra, gezinszorg, diensten maatschappelijk werk, CAW, en lokale besturen, aangevuld door een vertegenwoordiging van de zorggebruikers en mantelzorgers. Wie actief is in de regio zal een draagvlak moeten zoeken dat werkbaar is. We zullen een aantal essentiële leden benoemen. Betrokkenheid en efficiëntie zijn belangrijk. De Zorgraad wordt bij voorkeur samengesteld door geëngageerde personen die zich willen inzetten voor de uitbouw van een eerstelijnszone.

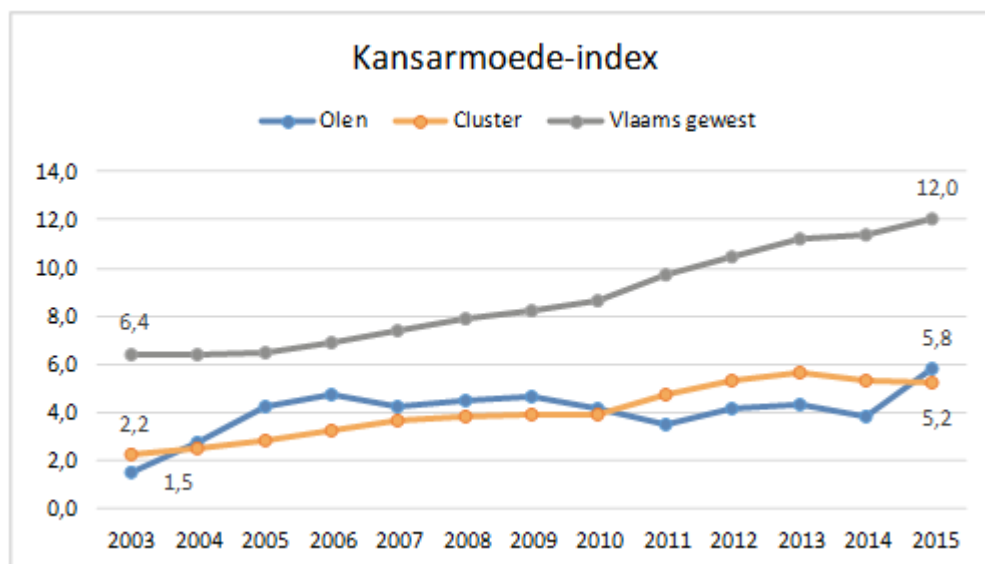
De hele visietekst kan je nalezen via deze link: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/CELZ%20beleidstekst%20hervorming%20eerstelijnszorg.pdf>

Bron: Een geïntegreerde zorgverlening in de eerste lijn (16.02.2017)

10.6 Kansarmoede

Kansarmoede is een toestand waarbij mensen beknut worden in hun kansen om voldoende deel te hebben aan maatschappelijk hooggewaardeerde goederen zoals onderwijs, arbeid, huisvesting. Het gaat hierbij niet om een éénmalig feit, maar om een duurzame toestand die zich voordoet op verschillende terreinen, zowel materiële als immateriële.

Kansarmoede-index

Gemeentelijke profielschets

De kansarmoede-index geeft het percentage geboorten in kansarme gezinnen weer. De kansarmoede-index ligt in Olen veel lager dan in het Vlaams gewest. In de steden ligt dit cijfer veel hoger dan in de landelijke gemeenten. De index voor Olen kent een golvende beweging, om **in 2015 te komen tot het hoogste cijfer van de laatste 12 jaar**.

Tijdens hun contacten met gezinnen gaan de verpleegkundigen en gezinsondersteuners van Kind en Gezin na of er signalen zijn van kansarmoede op 6 domeinen. Het gaat om het maandinkomen van het gezin, de opleiding van de ouders, het stimulatieniveau van de kinderen, de arbeidssituatie van de ouders, de huisvesting en de gezondheid. Wanneer een gezin zwak scoort op drie of meer criteria, spreken we over kinderen die in kansarmoede leven.

Kansarmenwerking OCMW Olen

De kansarmenwerking is één van de kerntaken van het OCMW. Het heeft als doel actief de insluiting van kwetsbare groepen in de maatschappij te realiseren. Doorheen de jaren is **het aantal begeleide cliënten sterk toegenomen, evenals de intensieve begeleidingen**.

Via de kansarmenwerking bieden we:

- tijdelijke ondersteuning en opvolging van gezinnen met opvoedingsproblemen

- gerichte doorverwijzing naar 2de-lijnshulp en gespecialiseerde diensten
- het laagdrempelig en zichtbaar maken van het lokale aanbod op vlak van vrije tijd
- groepswerking
- samenwerking met de Welzijnsschakel (vereniging waar armen het woord nemen)

Kansarmenwerking	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Cliënten	39	49	51	96	107	121
Intensieve begeleidingen	15	15	18	60	64	65

Bron: OCMW Olen

Extra aandacht gaat naar de bestrijding van kinderarmoede. We willen hun gezondheid en onderwijskansen verbeteren, hen kansen geven om te sporten of van cultuur te proeven, om vriendjes te maken en ergens bij te horen.

Het lokaal bestuur krijgt middelen ter beschikking om de doelgroep te betrekken in het sociale, culturele en sportieve leven en kinderarmoede te bestrijden.

Steun via POD Maatschappelijke Integratie (Federale overheid)	2014	2015	2016
Aanvragen via sociale, culturele en sportieve maatregelen	209	202	233
Aanvragen via maatregelen kansarme kinderen tot 18 jaar	50	60	45

Lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie	2014	2015	2016
Aangevraagde vrijetijdspassen	141	208	255
Gebruikers vrijetijdspas	58	70	85

Vanaf 2015 verruimde de doelgroep van de vrijetijdspas. Hierdoor merken we een **stijging van zowel het aantal aangevraagde vrijetijdspassen als de gebruikers** ervan.

Toelage toegankelijkheid sport	2014	2015	2016
Aantal aanvragen	52	34	59

Gemiddeld bedrag per persoon	38 euro	59 euro	34 euro
-------------------------------------	---------	---------	---------

Steunpunt vakantieparticipatie	2014	2015	2016
Aanvragen daguitstap	123	158	132
Aanvragen vakantieverblijf in Vlaanderen	8	1	7
Jeugdkampen ondersteund door het Steunpunt	4	4	7

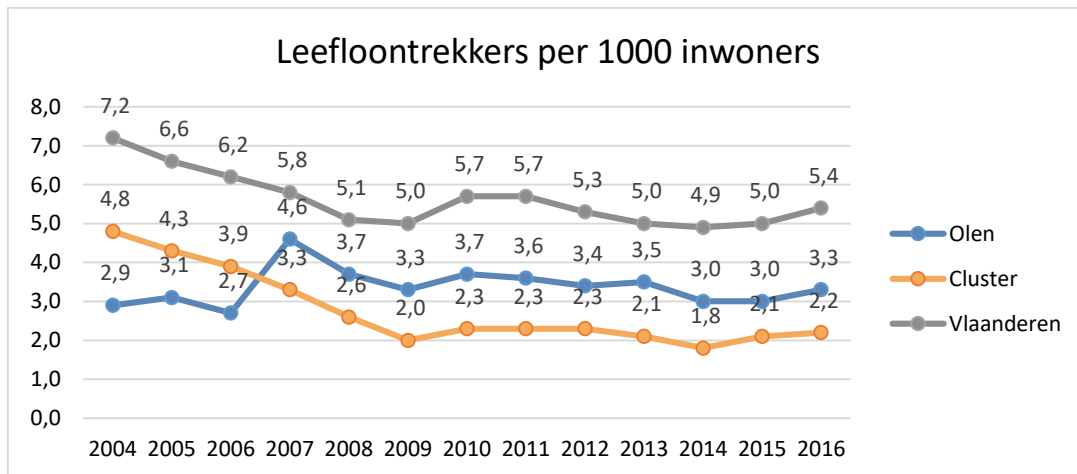
Samenwerking Welzijnsschakel	2014	2015	2016
Vrijwilligers	12	18	21
Groepswerkingen in samenwerking met de kansarmenwerking	25	25	24

Kinderwerking

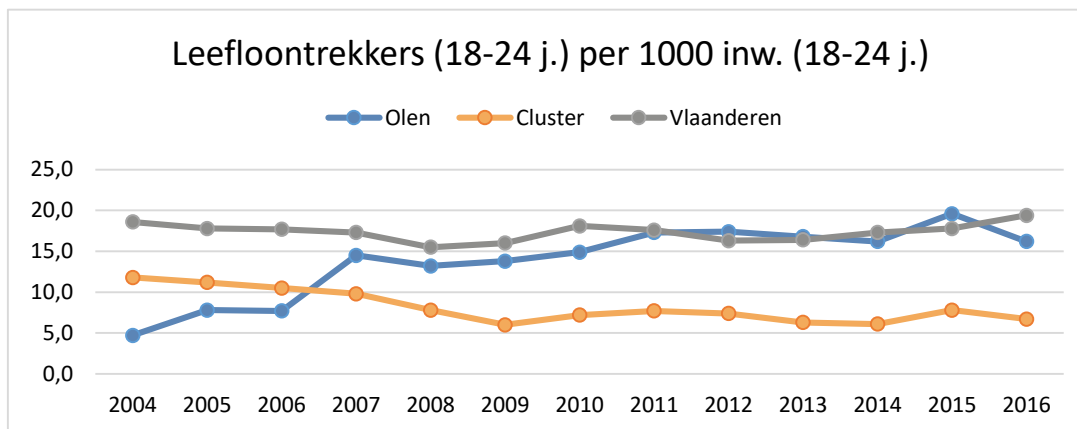
Twaalf kinderen, tussen de 6 en 12 jaar, kunnen naar de kinderwerking Krakboem komen op woensdagnamiddag. Deze kinderen komen uit kwetsbare gezinnen in begeleiding. De kinderwerking is een instrument binnen opvoedingsondersteuning om kansarme gezinnen en hun kinderen te ondersteunen. Binnen de werking van de kinderbijeenkomsten op woensdag ligt het accent op “kansen geven aan kinderen”. De kinderen kunnen binnen een positieve omkadering hun kwaliteiten ontdekken en aanscherpen, hetgeen hun zelfbeeld en zelfwaarde-gevoel omhoog trekt.

10.7 Leefloon

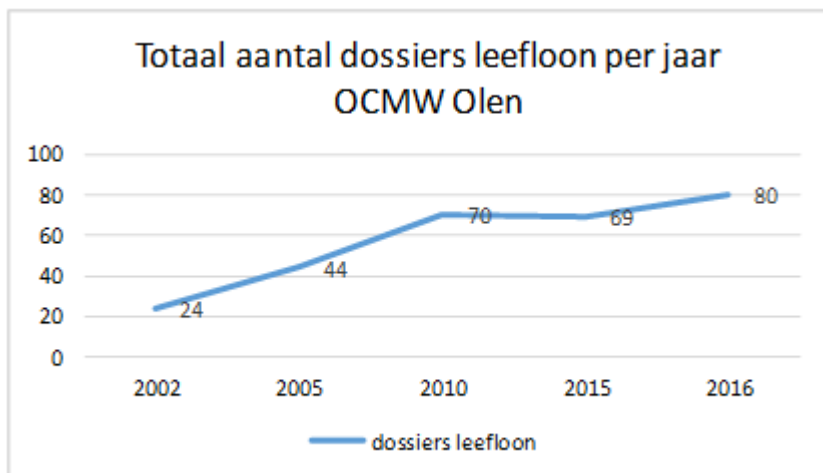
In Olen zijn relatief weinig personen met een leefloon ten opzichte van de rest in Vlaanderen. Ten opzichte van de clustergemeenten zijn er wel meer leefloondossiers. Het aantal leefloondossiers **neemt toe overheen de jaren**.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie

Bron: POD Maatschappelijke Integratie

OCMW Olen

Het aantal dossiers leefloon **stijgt jaarlijks**. De stijging is deels te verklaren door veranderingen aan het leefloon (individualisering van het aanbod, verhoging van de toegang voor specifieke doelgroepen zoals studenten), door demografische evoluties (zoals de verminderde stabiliteit van gezinnen en migratie) en door de zwakke arbeidskansen voor laaggeschoolden.

Daarnaast weerspiegelt de stijging een falen van de sociale verzekeringen. Een groeiende groep mensen kan er geen beroep op doen. Ze zijn niet in staat voldoende rechten op te bouwen of ze komen niet (langer) in aanmerking voor uitkeringen.

De uitdagingen waar maatschappelijk werkers vandaag voor staan zijn complexer geworden. De samenleving is de laatste 30 jaar grondig veranderd, als gevolg van de diverse migratiegolven en -stromen, de nieuwe sociale kwestie (de groeiende kloof tussen laag- en hogeschoolden), de toenemende armoede en sociale uitsluiting, de pluraliteit van gezinsvormen, de groeiende afstand tussen arm en rijk (die zich bijvoorbeeld uit in de gezondheidskloof), de globalisering van de economie en de alomtegenwoordigheid van ICT in het dagelijkse leven.

10.8 Geïndividualiseerd project maatschappelijke integratie

Een GPMI is:

- begeleidings- en opvolgingsinstrument 'op maat'
- contractualisering van de hulpverlening

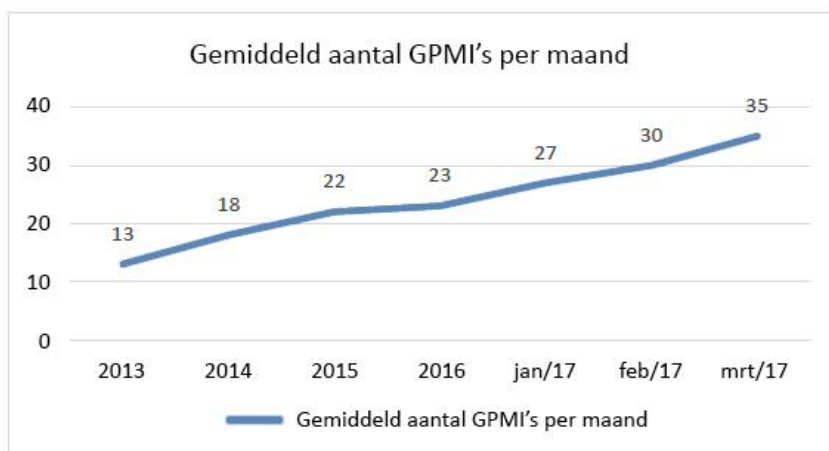
Dankzij het GPMI kunnen we de persoon actief begeleiden naar zelfstandigheid, zelfredzaamheid en maatschappelijke integratie en indien mogelijk ook in de richting van een inschakeling in het arbeidsproces.

Het GPMI werd eind 2016 grondig gewijzigd. De belangrijkste wijziging is ongetwijfeld dat iedereen vanaf 25 jaar verplicht een GPMI moet afsluiten. Daarnaast is er de invoering van de gemeenschapdienst. Deze nieuwe verplichting heeft een sterke invloed op de werkbelasting van de medewerkers van het team

maatschappelijk werk. Het mag immers niet alleen gezien worden als een administratieve formaliteit. Het is dus belangrijk dat we vooraf de nodige tijd investeren in het opbouwen van een vertrouwensrelatie, zodat het GPMI zo nauw mogelijk aansluit bij de verwachtingen, de vaardigheden, de bekwaamheden en de behoeften van de gerechtigde. Omdat de uitbreiding van de verplichting tot het afsluiten van een GPMI vooral bij een eerste steunaanvraag een verhoging van de werklast betekent, werden er nieuwe bijzondere betoelagingsregelingen voorzien.

Het doel van de hervorming:

- de maatschappelijke integratie te ondersteunen;
- de professionele inschakeling te ondersteunen;
- personen die leefloon krijgen wijzen op hun verantwoordelijkheid.

Het GPMI is sinds november 2016 uitgebreid naar alle nieuwe leefloondossiers, zonder beperking in leeftijd of in doelgroep. Het is voortaan verplicht voor alle leefloonbegunstigden, hierin inbegrepen erkende vluchtelingen en personen die genieten van een subsidiaire bescherming. Het OCMW kan wel via een gemotiveerde beslissing, de onmogelijkheid of het niet-opportune karakter om een GPMI af te sluiten, vaststellen. Voor sommige leefloonbegunstigden zal er geen GPMI afgesloten worden omwille van gezondheidsredenen of billijkheidsredenen.

Door het verplichtend karakter van het GPMI vanaf eind 2016, merken we een **duidelijke stijging van het aantal GPMI's tussen 2016 en 2017**.

10.9 Hulpverlening op vlak van wonen

De sociale dienst registreert zoveel mogelijk hulpvragen op vlak van wonen. **Steeds meer mensen vragen ondersteuning op vlak van wonen.**

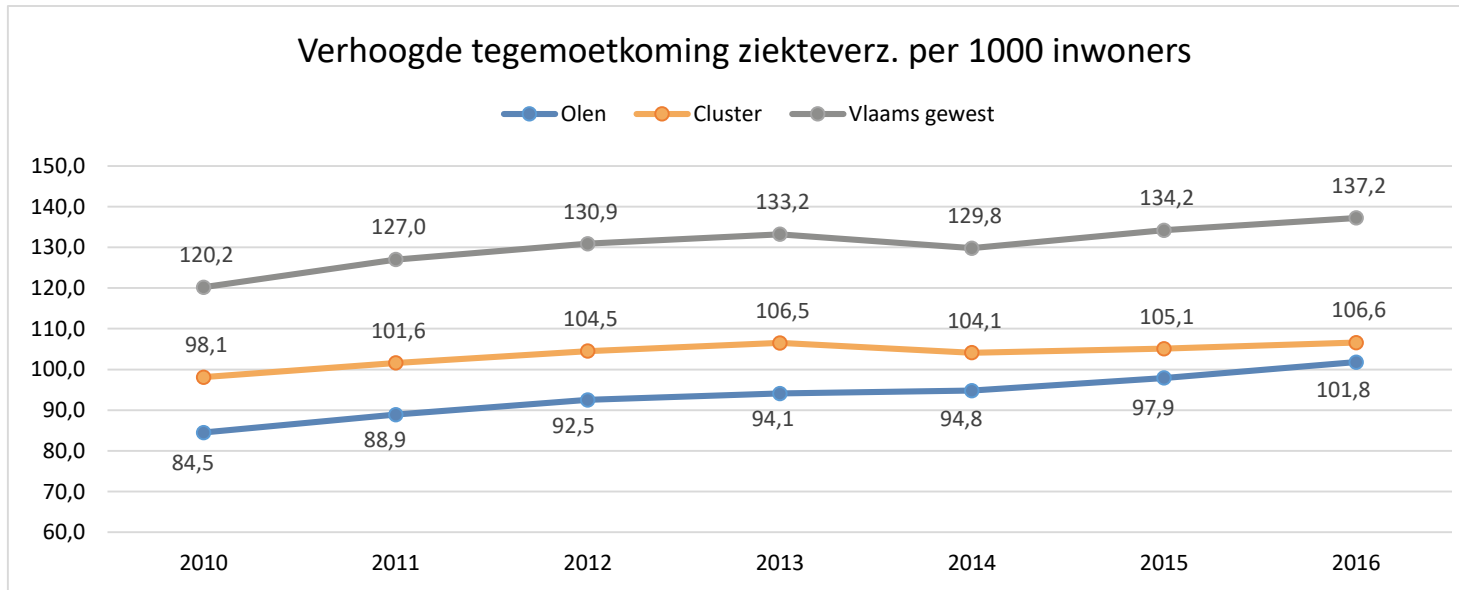
Olen			
Hulpvragen over wonen	2015	2016	2017
Aantal personen	80	95	168
Aantal hulpvragen	102	135	298

Olen			
Top 5 hulpvragen over wonen	2016	Top 5 hulpvragen over wonen	2017
Nood aan een woning	33	Bemiddelen in huurachterstal	30
Vraag naar info	32	Nood aan een woning	23
Bemiddelen in huurachterstand	22	Vraag naar info	21
Inschrijving SVK	18	Uithuiszetting	17
Nood aan opvang	9	Huurwaarborg	12

Olen			
Steunverlening op vlak van wonen	2015	2016	2017
Personen met een huurtoelage	12	7	18
Huurwaarborg	9	13	24

10.10 Verhoogde tegemoetkomingen

Het aantal personen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering neemt toe. Dit is een algemene trend.

Bron: KSZ

Personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering genieten onder andere van hogere terugbetalingen voor geneeskundige verzorging en geneesmiddelen, een gunstiger stelsel voor de vooruitbetalingen en het persoonlijk aandeel (remgeld) in geval van hospitalisatie.

Er zijn 3 rechtgevendende categorieën:

- op basis van een ontvangen sociaal voordeel (leefloon of gelijkaardige OCMW-hulp, IGO, GIB of recht op rentebijslag, uitkering voor personen met een handicap volgens de wet van 27 februari 1987, niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, gehandicapte kinderen met ongeschiktheid van ten minste 66%)
- op basis van een specifieke hoedanigheid en een inkomenscontrole (wezen, gepensioneerden, invaliden, weduwen/weduwnaars, personen die minstens 1 jaar werkloos of arbeidsongeschikt zijn, personen met een erkende handicap die geen tegemoetkoming ontvangen en leden van eenoudergezinnen)
- op basis van een inkomenscontrole voor de gezinnen die zich niet in één van bovenstaande situaties bevinden maar leven in een gezin met een bescheiden inkomen (OMNIO-statuut).

De hervorming van het statuut RVV/OMNIO trad op 1 januari 2014 in werking. Sindsdien spreken we van “de verhoogde tegemoetkoming”. Het systeem werd eenvoudiger door het gebruik van één identieke definitie van huishouden en een nieuw model voor de verklaring op eed over de inkomsten (die voor de verzekerden minder ingewikkeld is om in te vullen). De mutualiteiten trachten potentiële rechthebbenden proactief op te sporen en hen te contacteren met het oog op een mogelijke toekenning van het recht. Hierdoor stijgen het aantal personen met een verhoogde tegemoetkoming.

10.11 Ouderen

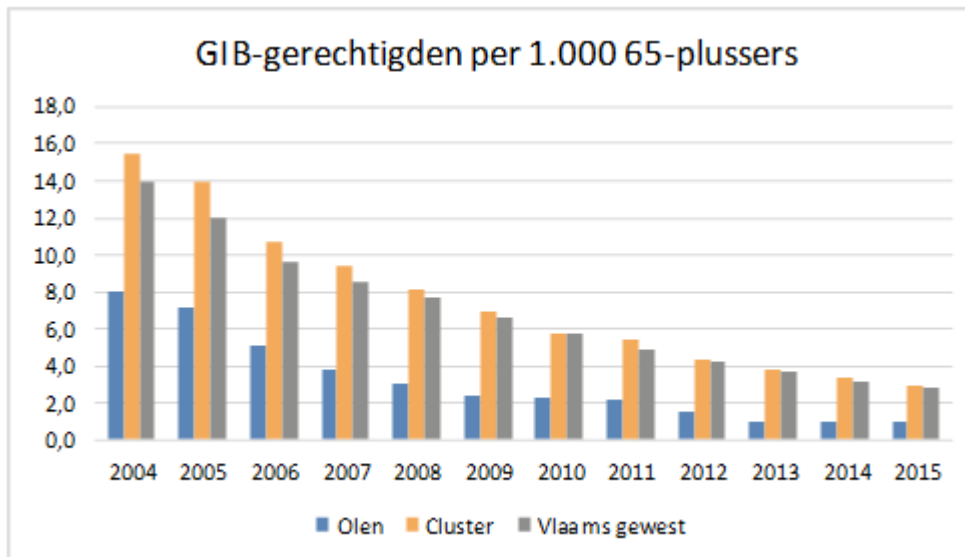
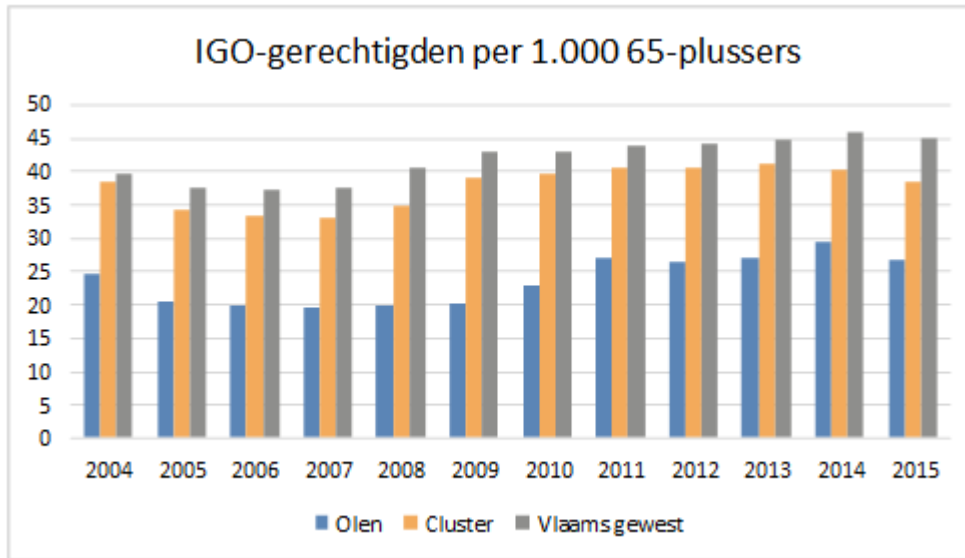
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) en gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB)

De Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) is een uitkering die toegekend wordt aan 65-plussers die niet over voldoende financiële middelen beschikken. De Inkomensgarantie voor Ouderen is dus een uitkering binnen de sociale bijstand. En gezien het om een sociale bijstands- en niet een socialezekerheidsuitkering gaat, hangt het bedrag af van de behoeften: ze wordt enkel toegekend aan wie niet over eigen inkomsten beschikt of over inkomsten die lager liggen dan de IGO. Sinds 2001 vervangt ze het vroegere 'gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB)'. IGO is een zeer waardevol instrument in het bestrijden van de armoede bij ouderen.

De Inkomens Garantie voor Ouderen (IGO) wordt sinds 1 juni 2001 toegekend aan een groot deel van de voormalige gerechtigden op een Gewaarborgd Inkomen voor Bejaarden (GIB) wanneer de regeling van het IGO gunstiger is. De anderen blijven het GIB ontvangen. Daar het IGO voor velen voordeliger is, merk je een duidelijke daling van het aantal GIB-gerechtigden.

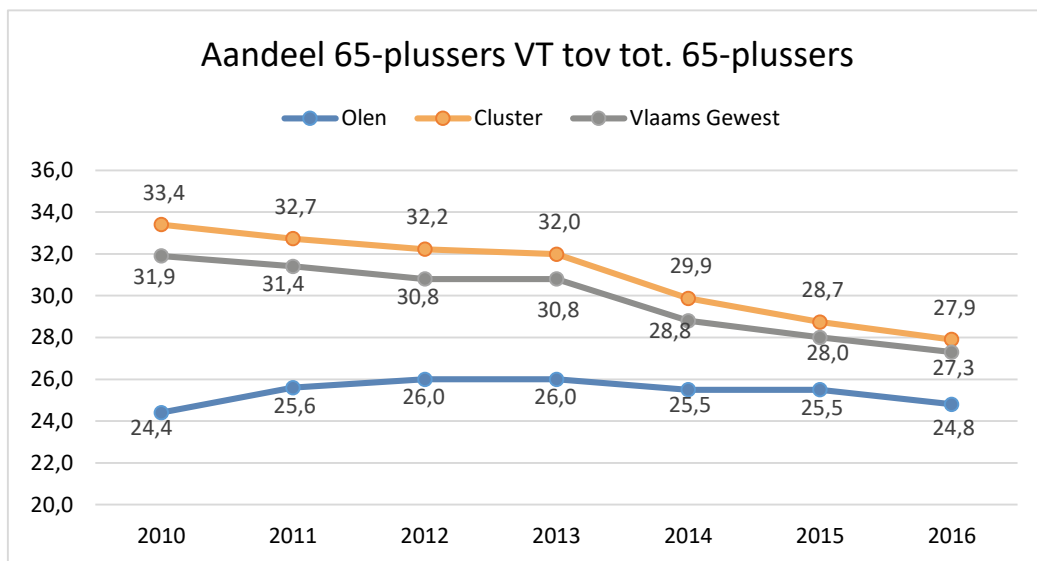
Olen												
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal IGO-gerechtigden	37	31	31	31	32	34	40	49	50	53	60	56
Aantal IGO-gerechtigden per 1.000 inwoners van 65+	25	20	20	20	20	20	23	27	26	27	30	27
Aantal GIB-gerechtigden	12	11	8	6	5	4	4	4	3	2	2	2
Aantal GIB-gerechtigden per 1.000 inwoners van 65+	8,0	7,2	5,1	3,8	3,1	2,4	2,3	2,2	1,6	1,0	1,0	1,0
Totaal aantal GIB/ IGO per 1.000 van 65+	33	27,2	25,1	23,8	23,1	22,4	25,3	29,2	27,6	28	31	28

Bron: Rijksdienst voor pensioenen

Sinds 2010 gebeurt dat automatisch onderzoek ook voor vervroegd gepensioneerden, genieters van een tegemoetkoming voor gehandicapten of leefloners die 65 jaar worden. **Door de IGO is het armoederisico bij gepensioneerden de voorbije jaren lichtjes gedaald.**

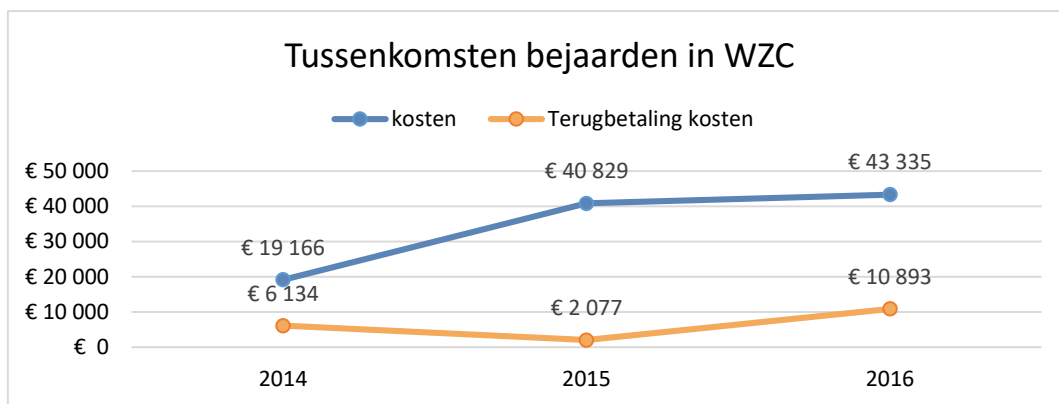
Aandeel 65-plussers met een verhoogde tegemoetkoming ziekteverzekering

Bron: Provincie in cijfers

Tussenkost verblijfskosten woonzorgcentrum

Wanneer bewoners van een woonzorgcentrum (WZC) onvoldoende financiële middelen om de verblijfskosten van het WZC te betalen, kan het OCMW hierin tegemoetkomen.

OCMW Olen						
	Aantal dossiers WZC	Nieuw	Stopgezet	Tussenkost OCMW	Aantal tussenkomsten relatief t.o.v. 65-plussers	Aantal tussenkomsten relatief t.o.v. aantal plaatsen WZC
2014	17	4	5	9	0,44%	7,50%
2015	17	8	4	14	0,67%	11,67%
2016	15	2	6	10	0,46%	8,33%

Bron: OCMW Olen

Olen past voor de plaatsingskosten in een woonzorgcentrum de onderhoudsplicht van de kinderen niet toe. De sociale dienst voert een uitgebreid sociaal en financieel onderzoek van de bejaarde uit. Het aantal opgevolgde dossiers van geplaatste bejaarden kende in 2016 een lichte daling: van 17 dossiers naar 15 dossiers. Het aantal dossiers waarin het OCMW een tussenkomst uitkeerde kende in 2015 een stijging van 50% (van 9 dossiers naar 14 dossiers), maar daalde in 2016 opnieuw tot 10 dossiers.

In het algemeen is er een stijging van de kosten voor het OCMW. Dit heeft een aantal oorzaken:

- **Kostprijs van het WZC:**

We merken grote verschillen in de dagprijs van een WZC: de dagprijs in het goedkoopste WZC in de regio bedraagt anno 2017 per dag 54 euro, de kostprijs in het duurste WZC bedraagt 73 euro per dag. Dit geeft een verschil in dagprijs van 19 euro per dag.

- **Vrije plaatsen:**

In de duurste WZC is er vaak plaats. Wanneer blijkt dat een bejaarde vanuit het ziekenhuis niet meer naar huis kan, moet er snel een opname in een WZC gebeuren.

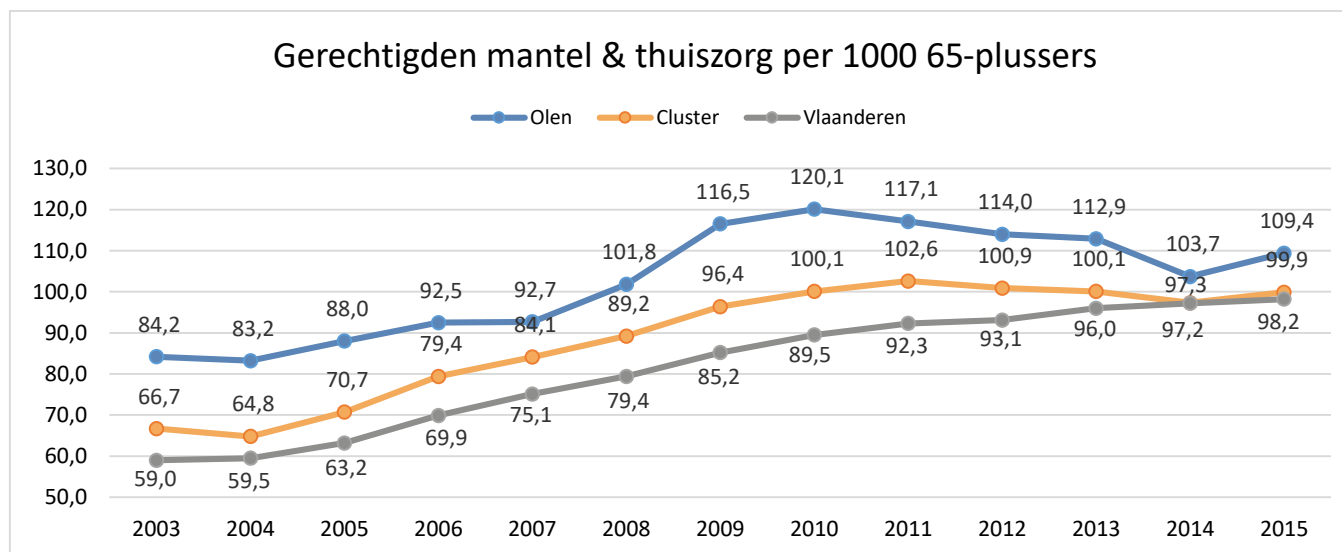
- **Grote inkomensverschillen:**

Hoe lager het inkomen van de bejaarde, hoe hoger de tussenkomst voor het OCMW in de plaatsingskosten. In 2015 en 2016 werden 2 personen met een minimuminkomen verzorgd in het duurste WZC. Dit resulteerde in een sterke stijging van de plaatsingskosten.

Mantel- en thuiszorgpremie

De Vlaamse Zorgverzekering geeft hulpbehoevende mensen een budget om de zorg die ze nodig hebben, rond zich te organiseren.

Dit geldt voor personen in een voorziening en mensen die thuis zorg krijgen, maar ook voor wie zorg krijgt in een semi-residentiële context zoals een dagverzorgingscentrum, kortverblijf of hersteloord. Dankzij dit zorgbudget worden de kosten voor niet-medische hulp- en dienstverlening betaalbaar gehouden en krijgen de mensen meer mogelijkheden om hun leven en zorg zelf te organiseren en hun welzijn te verhogen. Voor heel wat Vlamingen blijkt deze ondersteuning van 130 euro per maand onmisbaar. Iedereen die in Vlaanderen woont, betaalt elk jaar een solidaire bijdrage voor dit budget.

Bron: VAZG

In heel Vlaanderen stijgt het aantal mensen dat deze premie krijgt. Vanaf 2015 is het toekennen van dit recht geautomatiseerd.

In Olen zijn er relatief veel mensen die beroep doen op deze tegemoetkoming.

Woonzorgcentra

In Olen zijn er twee woonzorgcentra: woonzorgcentrum:

- Silverlinde te Olen-Centrum met een capaciteit van 70 plaatsen: 40 eenpersoonskamers en 14 of 15 zorgflats (indien koppel)
- Woonzorgcentrum de Notelaar (Armonea) te Onze-Lieve-Vrouw Olen met 65 plaatsen.
- Woonzorgcentrum de Silverlinde is op heden bezig met een vervangingsnieuwbouw, waardoor er in september 2017 15 plaatsen zullen bijkomen in het woonzorgcentrum.

Gemeente	2015			Realisatiegraad	2017		
	Programmatie 01/09/2015 - realisatie 100%	Aantal voorziene plaatsen/ 100 inwoners 65+	Aantal voorziene plaatsen/ 100 inwoners 80+		Aantal plaatsen 01/07/2017	Aantal plaatsen/100 inwoners 65+	Aantal plaatsen/100 inwoners 80+
Olen	134	6,4	24,23	101%	135	6,09	22,08
Geel	531	7,39	26,3	98%	523	6,93	24,35
Herentals	395	7,39	24,28	81%	318	5,68	18,39

Kasterlee	235	7,11	26,8	78%	184	5,08	17,76
Westerlo	350	7,65	29,26	50%	174	3,57	14,3

www.zorg-en-gezondheid.be en eigen berekeningen

Tot 2015 werd er jaarlijks een programmatie van woonzorgcentra gepubliceerd, met het maximaal aantal plaatsen dat voor elke gemeente in woonzorgcentra voorzien kon worden. De programmatie van woonzorgcentra is tot eind 2020 opgeschort. Dat betekent dat er geen bijkomende woongelegenheden via voorafgaande vergunning kunnen toegekend worden voor nieuwe initiatieven noch voor de uitbreiding van bestaande woonzorgcentra.

Olen voldoet op dit moment aan het vooropgestelde programmatiecijfers.

In 2017 is er een relatief hoge voorziening op vlak van het aantal plaatsen in een WZC in vergelijking met de naburige gemeenten. Indien Olen in de toekomst nog steeds 22 plaatsen per 100 80-plussers wil voorzien in haar gemeente, zullen er 66 tot 75 extra plaatsen moeten bijkomen.

Assistentiewoningen

In Olen zijn er op heden 30 assistentiewoningen, in beheer van woonzorgcentrum de Zilverlinde en 29 assistentiewoningen in woonzorgcentrum de Notelaar (Armonea).

Het laatste programmatiecijfer voor assistentiewoningen dateert van 2010 en bedroeg 56 assistentiewoningen. **Dit wil zeggen dat Olen dit programmatiecijfer voor meer dan 100% heeft behaald.** Olen heeft dan ook relatief veel assistentiewoningen per 100 65-plussers en 80-plussers.

Gemeente	Aantal plaatsen	1/07/2017	
		Aantal plaatsen/100 inwoners 65+	Aantal plaatsen/100 inwoners 80+
Olen	59	2,60	9,60
Geel	52	0,69	2,42
Herentals	100	1,79	5,78
Kasterlee	84	2,32	8,11
Westerlo	65	1,33	5,34

www.zorg-en-gezondheid.be

Indien we, naar analogie met de berekening voor woonzorgcentra, zouden berekenen hoeveel assistentiewoningen er zouden moeten bijkomen om het huidige aantal plaatsen (2,6 per 100 65-plussers en 9,60 per 100 80-plussers) te behouden, komen we op een 30-tal bijkomende plaatsen.

10.12 Woonzorgzone

Creëren van een woonzorgzone vertrekkend vanuit een laagdrempelig lokaal dienstencentrum

Doel van een woonzorgzone?

Zoveel mogelijk zorgvragers een optimale dienstverlening aanbieden die aansluit bij de gedetecteerde noden.

Wat is een woonzorgzone?

Levensbestendige woon- en leefomgeving die aantrekkelijk is en blijft voor de gehele bevolking.

Binnen het kader van de voorziene middelen wil het lokaal bestuur Olen zoveel mogelijk zorgvragenden een optimale dienstverlening aanbieden die aansluit bij de gedetecteerde noden.

Het lokale bestuur wil vooral investeren in het versterken van de informele zorg door het verhogen van de maatschappelijke participatie van alle inwoners en werk maken van een levensloopbestendige woon- en leefomgeving die aantrekkelijk is en blijft voor de gehele bevolking die kiest er te (blijven) wonen juist omwille van de beschermde woonomgeving, de goede voorzieningen en het sociale aspect.

Hoe realiseerde Olen een woonzorgzone?

- **Komie Geire:**

Het lokale bestuur vertrekt hiervoor van een multifunctionele ontmoetingsplaats voor jongeren van 0 tot 100-plus. Het lokaal dienstencentrum Komie Geire opende in augustus 2013 zijn deuren. Het lokaal dienstencentrum biedt diverse informatieve, recreatieve en algemeen vormende activiteiten aan, zet in op een buurt- en wijkwerking (met een centraal aanspreekpunt) en heeft een sociaal café, een sociaal restaurant, een klusjesdienst, ... Ook sensibiliserings- en informatiecampaagnes worden vanuit het LDC georganiseerd (bv. valpreventie, bewegen, zorgconsultatie bij verpleegkundige...)

- **Ondersteuning van de thuiszorg:**

Stapsgewijs wordt een aanbod uitgewerkt in de ondersteuning van de thuiszorg, zodat mensen langer zelfredzaam blijven en zelfstandig kunnen blijven wonen.

- **Voetgangerscirkels:**

Het lokale bestuur engageerde zich eveneens om (een) voetgangerscirkel(s) te ontwikkelen om toegankelijke, veilige en sociale woonzorgzones te realiseren. De eerste voetgangerscirkel is gerealiseerd tussen het LDC en het WZC Zilverlinde. Het lokaal bestuur zal naar de toekomst blijvend investeren in een beleid dat vertrekt vanuit een sterk welzijns-, zorg- en woonconcept. Op basis van het uitgewerkte concept zal het lokaal bestuur de dorpskern vernieuwen.

- **Dementievriendelijke gemeente:**

Ook met partners in woonzorg zijn er concrete afspraken gemaakt omtrent de praktische samenwerking met het LDC. WZC Zilverlinde stelde o.m. alle georganiseerde activiteiten open voor niet-bewoners van het woonzorgcentrum, biedt 1x per week een sociaal restaurant aan, neemt deel aan diverse activiteiten....

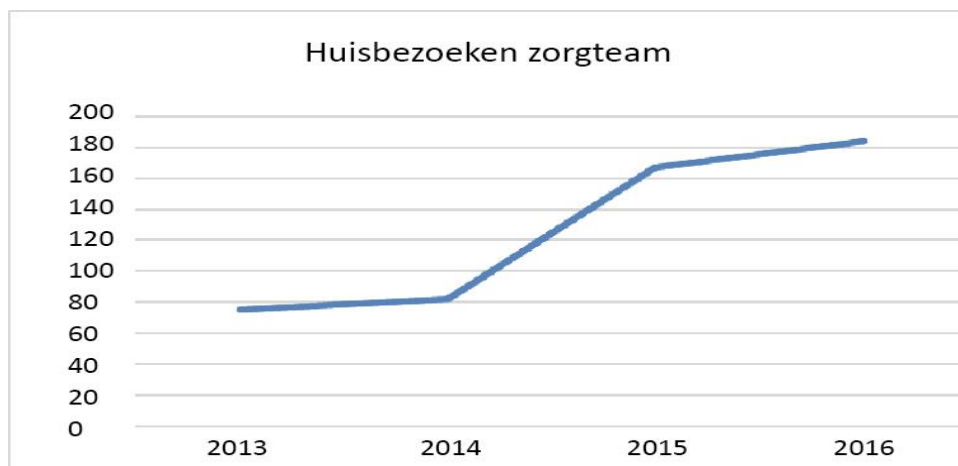
Daarnaast is Olen sinds 2015 een dementievriendelijke gemeente. Er is een stuurgroep van 14 leden opgericht (vanuit verschillende organisaties). Deze stuurgroep werkte o.m. volgende acties uit: fiche vermiste personen, dementievriendelijke wandeling, gids 'langer zelfstandig thuis wonen',...

Zorgteam: outreachend werken

Tegelijkertijd met het ontstaan van het LDC, heroriënteerde de sociale dienst zijn werking in een team maatschappelijk werk en een proactief zorgteam, met een laagdrempelig aanspreekpunt.

Vanuit het zorgteam en de werking van het LDC wordt de individuele zorgverlening en coaching van ouderen opgenomen. Ieders inbreng wordt op elkaar afgestemd om het doel 'zorg voor iedereen' waar te maken. Professionele hulp schakelt men pas in naarmate de oudere meer hulpbehoevend wordt, en naarmate het de kennis, kunde of draagvlak van mantelzorgers te boven gaat. Vanuit het LDC tracht men de mantelzorger maximaal te ondersteunen: organiseren van infosessies en praatcafés vertrekkende vanuit de noden van de mantelzorger.

Dit team zet maximaal in op **outreachend werken** door het inzetten van huisbezoeken. De medewerkers streven naar een maximale uitputting van rechten bij ouderen, het detecteren van plattelandsarmoede en het verhelpen van vereenzaming. Burgers langer thuis laten wonen is het uiteindelijk streefdoel.

Het zorgteam zet maximaal in op outreachend werken. Sinds 2013 is er meer dan een verdubbeling van het aantal huisbezoeken.

In kader van deze doelstelling ontkiemde ook de buurtwerking "een hart voor mijn buur". In 2017 werkte de werkgroep het project 'Burenhulp' uit en via het digitaal platform Hoplr wil de buurtwerking mensen met elkaar in contact brengen.

Verder loopt het leader project 'het bezorgd project', met als doel hulpbehoevende ouderen langer thuis te laten wonen, hun zelfredzaamheid te verbeteren, vereenzaming tegen te gaan en mantelzorgers te ondersteunen. Het OCMW wil dit realiseren door uit te zoeken welke noden deze mensen hebben om dit te kunnen realiseren (huisbezoekenproject i.s.m. B-post) en door het aanbieden van een alternatief vervoersmiddel naar het sociaal restaurant (i.s.m. Rode Kruis).

Voor het huisbezoek zullen in een eerste fase de mensen van B-post een aantal gerichte vragen stellen aan de oudere. In een tweede fase kan het OCMW van Olen een uitgebreid huisbezoek uitvoeren bij ouderen waar B-post bepaalde signalen heeft waargenomen (vereenzaming, huisvesting, armoede,...) en de oudere trachten te mobiliseren naar een gepaste oplossing voor de vastgestelde problematiek.

Passende woningen in een toegankelijke buurt

Om thuis te kunnen blijven wonen, voorziet het lokaal bestuur van Olen 48 woningen die aangepast zijn aan de noden van ouderen. De helft van deze woningen situeren zich in de woonzorgzone. De medewerkers van het LDC nemen de verhuring van de woningen op zich. Dit verhoogt de toeleiding van deze huurders naar het LDC.

Op volgende diensten kunnen bewoners beroep doen:

- Hulp bij onderhoud van de eigen woning door een poestdienst, dienst gezinszorg, klusjesdienst,...
- Samenwerkingsverband met Landelijks Thuiszorg: vanaf december 2017 aanbod van een dagopvang (CADO) in de woonzorgzone
- In de woonzorgzone zijn er naast de bejaardenwoningen ook 30 assistentiewoningen en een woonzorgcentrum met kortverblijf.
- De bevordering van een gevoel van veiligheid thuis.

Als het doel is dat ouderen zo lang mogelijk thuis blijven wonen, moet ook de buurt aan ouderen worden aangepast met

- Voetpaden zonder obstakels, een brede stoep, voldoende zitbanken,... In de woonzorgzone ligt een eerste voetgangerscirkel. Een tweede is in opmaak.
- Voldoende voorzieningen in de buurt (post, winkels, ontmoetingsplek, ...): de bejaardenwoningen liggen naast het centrum van Olen.

10.13 Komie Geire

Het lokaal dienstencentrum openden in september 2013 zijn deuren. Voor de erkenning van een lokaal dienstencentrum gelden de specifieke voorwaarden:

10.13.1 Voorwaarden voor de hulp- en dienstverlening

Het centrum:

- Vervult een preventieve functie voor personen met een beginnende zorgbehoefendheid;
- Organiseert activiteiten van algemeen-informatieve aard. In dat kader moet het centrum jaarlijks minstens tien activiteiten organiseren waarbij op actieve wijze informatie wordt verschaft aan een groep gebruikers.
- Organiseert activiteiten van recreatieve aard. Het centrum biedt jaarlijks minstens 75 groepsactiviteiten van recreatieve aard aan.
- Biedt activiteiten van algemeen vormende aard aan. Het centrum biedt jaarlijks minstens 100 groepsactiviteiten van algemeen vormende aard aan;
- Biedt hulp bij activiteiten van het dagelijkse leven. Die hulp moet aangeboden worden onder minstens twee vormen, zoals onder meer pedicure en manicure, gelaats- en haarverzorging, hulp bij het nemen van bad of douche en wassalon, gezondheidsconsult en dieetadvies.
- Biedt aan zijn gebruikers warme maaltijden aan.

- Biedt hulp bij boodschappen aan gebruikers die onvoldoende mogelijkheden tot zelfzorg hebben en daardoor niet meer in staat zijn om hun persoonlijke administratieve en huishoudelijke boodschappen te doen;
- Biedt buurthulp;
- Neemt of ondersteunt initiatieven die de mobiliteit van de lokale bewoners tot stand brengen of verhogen;
- Beschrijft en verstrekt op een voor de gebruiker verstaanbare manier zijn aanbod en voert er een aangepaste communicatie over met de gebruikers, de potentiële gebruikers en verwijzers;
- Besteedt onder andere aandacht aan de fysieke, culturele, financiële, psychologische en sociale aspecten van bereikbaarheid en toegankelijkheid voor zijn gebruikers;
- Zorgt, door een geïntegreerd aanbod van zowel dienstverlening als activiteiten, dat de gebruiker er terecht kan met al zijn vragen, zorgen, talenten, interesses, behoeften en inzet;
- Garandeert binnen de beschikbare middelen continuïteit van het aanbod, al dan niet in samenwerking met derden;
- Streeft naar een eigentijds, op maatschappelijke behoeften gebaseerd aanbod vanuit een niet-discriminerende houding.

10.13.2 Voorwaarden voor de omkadering

Het centrum:

- Beschikt over minstens één 0,5 equivalent centrumleider, die beschikt over een diploma van master of bachelor en over een periode van maximaal twee kalenderjaren minstens 20 uren bijscholing volgt;
- Zet, binnen de beschikbare middelen, voldoende en deskundig personeel en medewerkers in om zijn vooropgestelde doelstellingen te realiseren;
- Bewaakt op een systematische manier de deskundigheid en het functioneren van het personeel en de medewerkers;
- Stimuleert en ondersteunt de inschakeling van vrijwilligers in zijn werking.

10.13.3 Voorwaarden voor de werking

Het centrum:

- Staat minstens 32 uur per week open als opvang- en ontmoetingscentrum voor de gebruikers, met een passende spreiding over alle werkdagen;
- Richt een centrumraad op met als opdracht, op eigen initiatief of op verzoek van de centrumleider advies uit te brengen over de algemene werking van het centrum, meer bepaald over alle vormen van dienstverlening die ingericht of verstrekt worden, over het activiteitenprogramma en over het jaarverslag. De centrumraad is samengesteld uit minstens negen leden, onder wie de centrumleider, een vertegenwoordiging namens de lokale ouderenadviesraad en minstens vijf gebruikers van het centrum. De centrumraad vergadert minstens viermaal per jaar;
- Garandeert inspraak van gebruikers in zijn algemene werking;
- Garandeert tijdens de openingsuren een permanent aanspreekpunt;
- Kan noden en behoeften van zijn gebruikers signaleren en formuleert zo nodig suggesties voor de afstemming en bijsturing van het woonzorgbeleid;

- Formuleert zijn missie en visie, vertaalt die in duidelijke doelstellingen conform de vastgestelde en te verwachten behoeften, en vertaalt die doelstellingen naar een concrete werking;
- Evalueert op regelmatige tijdstippen de missie en visie. Het evalueert geregeld of de doelstellingen bereikt zijn en stuurt afhankelijk daarvan bij;
- Gaat de tevredenheid van zijn gebruikers na en stuurt afhankelijk daarvan bij. Minstens tweejaarlijks wordt een verantwoorde gebruikerstevredenheidsmeting uitgevoerd;
- Beschikt over een duidelijke organisatiestructuur;
- Organiseert periodiek en op een gestructureerde wijze intern overleg met medewerkers en gebruikers;
- Werkt, als dat nodig is, samen en maakt afspraken met externe relevante actoren voor de realisatie van zijn doelstellingen en opdrachten;
- Beheert zijn beschikbare middelen optimaal met het oog op de realisatie van de vooropgestelde doelstellingen;
- Realiseert zijn doelstellingen volgens de meest geschikte methodieken, rekening houdend met de hedendaagse ontwikkelingen;
- Garandeert aan de gebruikers een klachtrecht en zorgt voor een adequate en objectieve behandeling van de klachten. Het hanteert daarvoor een procedure waarin meegedeeld wordt hoe en waar klachten worden ingediend, en hoe ze behandeld worden.

10.13.4 Voorwaarden voor de infrastructuur

Het centrum:

- Beschikt over duidelijk herkenbare en aaneensluitende lokalen;
- Beschikt voor de organisatie van de activiteiten over een aangepaste en voldoende grote ontmoetingsruimte met minimaal 50 zitplaatsen;
- Beschikt over een aparte gespreksruimte, waar de privacy van de gebruiker gegarandeerd is;
- Beschikt, naast de ontmoetingsruimte over minstens één aparte ruimte voor de organisatie van activiteiten. Die ruimte kan comfortabel gebruikt worden door groepen van minstens 20 personen;
- Is volledig toegankelijk voor rolstoelgebruikers;
- Voorziet in de nodige accommodatie en hulpmiddelen, en zorgt voor een passend onderhoud ervan. De accommodatie en de hulpmiddelen zijn aangepast aan zijn gebruikers, opdrachten en medewerkers.

Komie Geire heeft als doel:

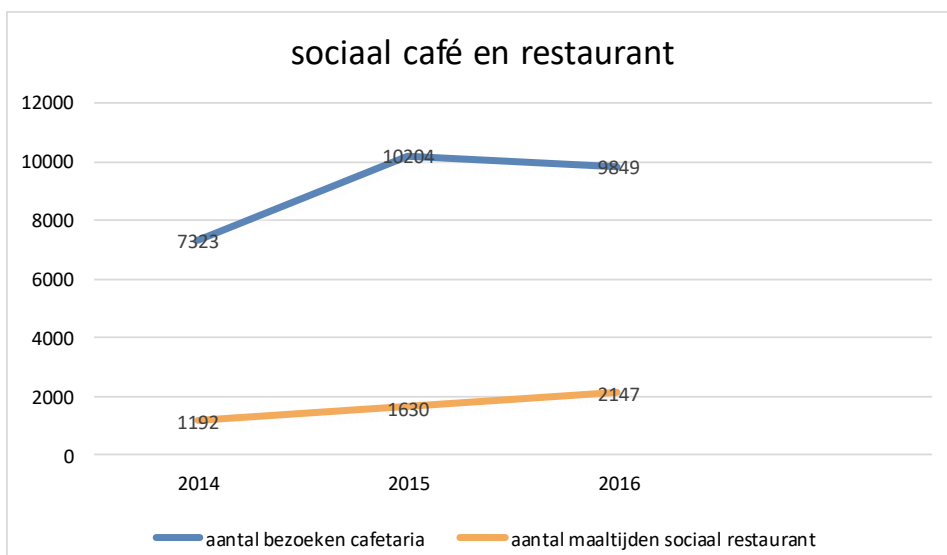
- Centraal laagdrempelig aanspreekpunt binnen de wijk zijn, waar je letterlijk voor alles terecht kunt;
- Regelmatige ontmoetingsgerichte activiteiten organiseren;
- Vormingen en infosessies organiseren;
- Dienstverlening aan te bieden als ondersteuning van thuiszorg om zo mensen langer zelfstandig thuis te laten wonen;
- Lokale vrijwilligersdraaischijf te zijn: sociale netwerken en informele zorg;
- Samen te werken met andere organisaties en verenigingen: netwerken creëren en verstevigen.

De werking van het lokaal dienstencentrum kadert binnen buurtgerichte zorg. Buurtgerichte Zorg wil 'mensen versterken' in hun eigen leefomgeving door:

- Hen te ondersteunen in hun zelfzorg,
- Het draagvlak van de informele zorgverleners te helpen versterken,
- De organisatie van de professionele zorgtaken daarop af te stemmen.

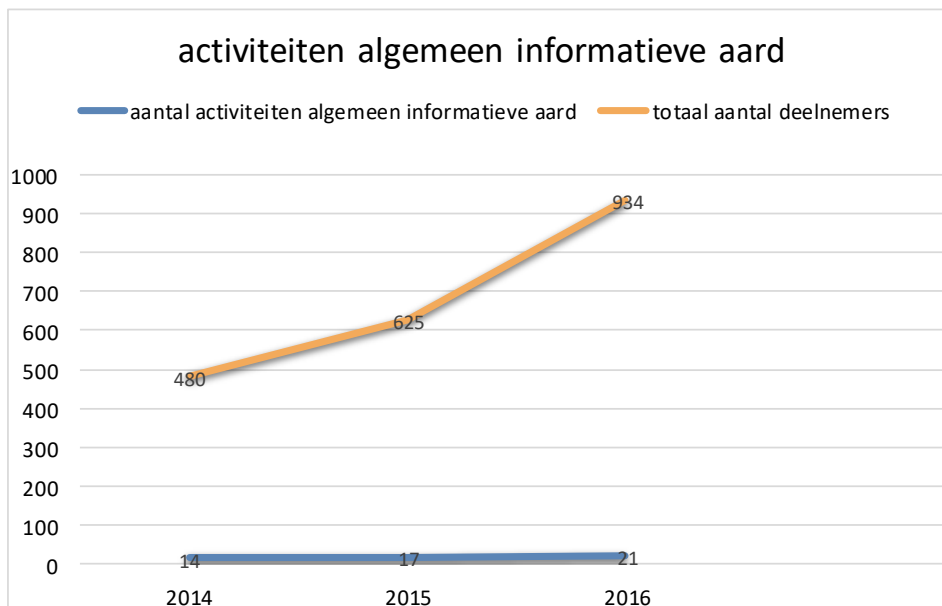
Met als uiteindelijk doel:

- Dat ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen, of als dat niet meer gaat, dat ze zo dicht mogelijk bij thuis in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven,
- Dat elke oudere in de buurt de zorgen krijgt die hij nodig heeft, 24 uur per dag, 7 dagen per week,
- Dat de zorgverstrekking meegroeit met de toenemende zorgen bij het ouder worden,
- Dat elke oudere gebruik kan maken van het hele zorgaanbod.

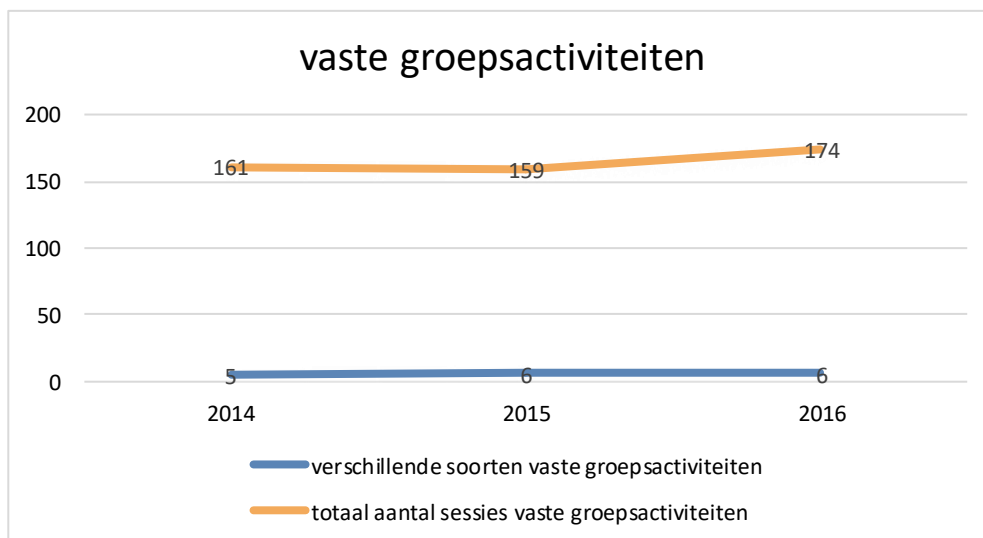

Het aantal bezoeken aan de cafetaria kende in 2015 een sterke stijging. Het aantal bezoeken is de som van het aantal personen die dagelijks het cafetaria bezoeken.

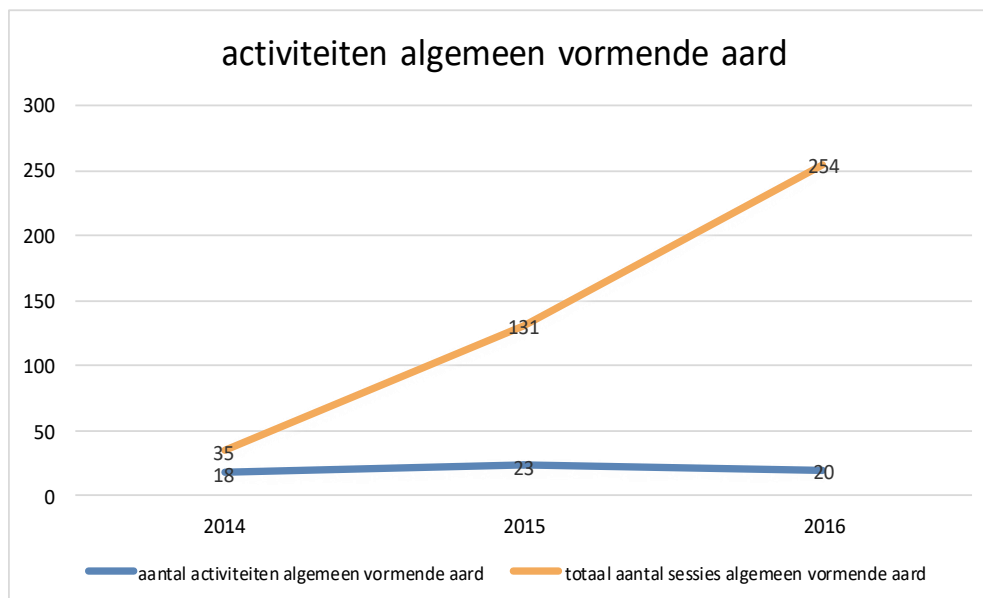
Een lokaal dienstencentrum is verplicht om alle dagen van de week sociaal restaurant aan te bieden. In 2013 bood het LDC, binnen de eigen muren, tweemaal per week sociaal restaurant aan. Door samen te werken met de twee woonzorgcentra in de gemeente Olen, kan het LDC sinds 2016 alle werkdagen sociaal restaurant aanbieden. Hierdoor merk je een duidelijke stijging in het aantal maaltijden op jaarbasis.

Zowel het aantal activiteiten van algemeen informatieve aard als het aantal deelnemers kent een jaarlijkse stijging. Het is niet de bedoeling om het aantal infosessies nog te verhogen. Het zorgaspect en de ondersteuning naar mantelzorgers toe, krijgen extra aandacht.

Het aantal vaste groepsactiviteiten (bv. turen, contactkoor, ...) blijft stabiel. Het totale aantal sessies kent een lichte stijging.

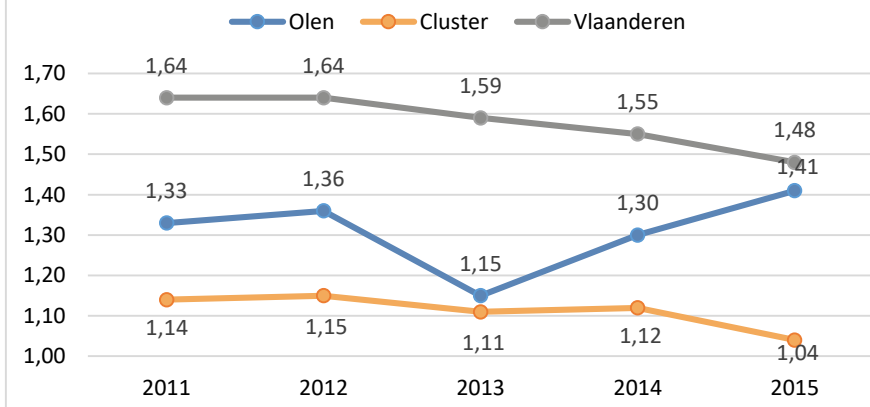

Het totaal aantal activiteiten van algemeen vormende aard (workshop paaskoken, computerhoekje, ...) blijft vrij evenwichtig. Het totaal aantal sessies kent op twee jaar tijd wel een spectaculaire stijging.

10.14 Energie

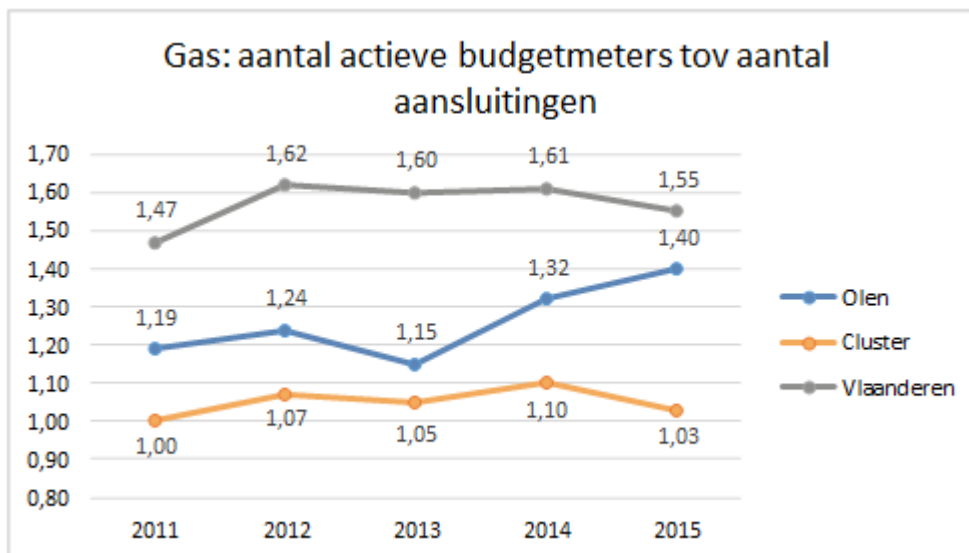
Budgetmeters Elektriciteit	Olen				
	2011	2012	2013	2014	2015
Totale aantal geplaatste ingeschakelde budgetmeters op 31/12/20NN (momentopname)	64	66	56	64	70
Aantal huishoudelijke toegangspunten dat in de loop van 20NN werd afgesloten (excl. afsluitingen tgv verhuis) na advies LAC	1	2	1	1	0
Aantal huishoudelijke elektriciteit afnemers aangesloten op het distributienet op 31/12/20NN	4.818	4.861	4.861	4.913	4.951

Elektriciteit: aantal actieve budgetmeters tov aantal aansluitingen

Gas	Olen				
	2011	2012	2013	2014	2015
Totale aantal geplaatste ingeschakelde (actieve) budgetmeters op 31/12/20NN (momentopname)	37	40	38	45	49
Aantal huishoudelijke toegangspunten dat in de loop van 20NN werd afgesloten (excl. afsluitingen tgv verhuis) na advies LAC	2	5	2	3	4
Aantal huishoudelijke aardgasafnemers aangesloten op het distributienet 31/12/20NN	3.115	3.228	3.299	3.405	3.489

Bron: VREG

VREG

Dossiers op de Lokale Adviescommissie (LAC)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dossiers elektriciteit	37	50	32	48	42	47
Dossiers gas	34	52	28	38	43	27
Dossiers Pidpa	32	37	39	31	43	55

Het aantal dossiers elektriciteit en gas behandeld op de Lokale Adviescommissie kende in 2013 een daling. Sinds 2013 kunnen de schulden, lager dan 750 euro, rechtstreeks afbetaald worden via de budgetmeter. Deze dossiers behandelt het LAC niet. Voor schulden vanaf 750 euro voor elektriciteit en/of aardgas of 1.000 euro voor elektriciteit en aardgas samen, moet de netbeheerder eerst naar de LAC vooraleer hij deze schulden eventueel mag programmeren in de budgetmeter.

Het aantal dossiers van de LAC is daarna opnieuw gestegen. **Door het stijgen van het energiefactuur kunnen heel wat mensen hun energiefactuur niet meer betalen.**

Steeds meer mensen kunnen ook hun waterfactuur niet betalen. Ook de waterfactuur steeg voor de meeste mensen. In plaats van gratis water kreeg elk gezinlid een korting van 20 euro. Hoe groter het gezin, hoe groter de korting. Vooral alleenstaanden en kleine gezinnen zijn de dupe.

10.15 Gezondheid

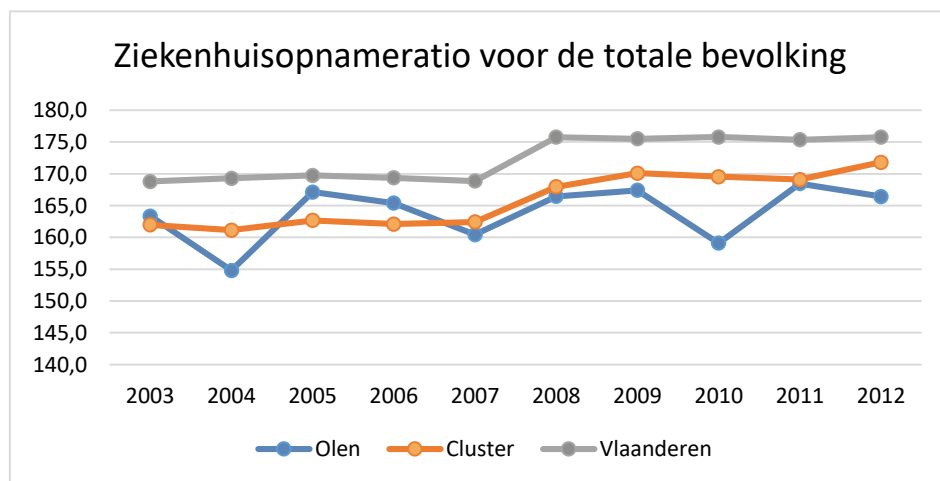
Opnameratio ziekenhuis

Ziekenhuisopnameratio (op basis van klassieke hospitalisatie) voor de totale bevolking. In Olen worden **relatief weinig** mensen opgenomen in het ziekenhuis.

Olen									
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
163,4	154,8	167,1	165,4	160,4	166,5	167,4	159,1	168,5	166,4

Cluster									
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
162,0	161,1	162,7	162,1	162,4	168,0	170,1	169,6	169,1	171,8

Vlaams gewest									
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
168,8	169,3	169,8	169,4	168,9	175,8	175,5	175,8	175,4	175,8

Bron: Agentschap zorg en gezondheid

Lokaal gezondheidsbeleid

Vlaanderen voert een eigen preventief gezondheidsbeleid om gezondheidswinst op bevolkingsniveau te realiseren en zo mensen langer te laten leven en de levenskwaliteit te verhogen.

De wettelijke basis voor dit beleid is gelegd in het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid.

Om de preventieve gezondheidszorg en gezondheidspromotie te sturen werkt de Vlaamse overheid met vooraf geformuleerde gezondheidsdoelstellingen.

Ervaringen wijzen uit dat het werken met doelstellingen niet enkel een betere procesbeheersing van het gezondheidsbeleid mogelijk maakt, maar ook betere resultaten oplevert. Vanaf 2015 richten de gezondheidsdoelstellingen in Vlaanderen zich op volgende thema's:

- vaccinaties;
- bevolkingsonderzoeken naar kanker;
- tabak, alcohol, drugs;
- voeding & beweging;
- depressie en zelfdoding;
- ongevallen in de privésfeer:
 - valincidenten bij ouderen
 - ongevallen bij kinderen

De Vlaamse overheid werkt samen met verschillende actoren om het preventief gezondheidsbeleid te realiseren:

- Logo's zijn regionale netwerken voor preventie.
- Partnerorganisaties zijn centra voor expertise inzake preventie rond een bepaald beleidsthema. De expertise heeft betrekking op gezondheidsbevordering en/of ziektepreventie of het aanleveren van registratiegegevens of een combinatie ervan.
- Organisaties met terreinwerking zijn organisaties die instaan voor het veldwerk met betrekking tot het preventieve gezondheidsbeleid.
- Individuele zorgaanbieders

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid

De voornaamste organisaties die vanuit de Vlaamse overheid als opdracht hebben om zich onder meer naar de lokale besturen te richten, zijn de LOGO's en partnerorganisaties VIGL (Vlaams Instituut Gezond Leven) en de VAD (Vereniging voor Alcohol- en Andere Drugsproblemen vzw). Gemeente Olen heeft het engagement aangegaan om een "Gezonde gemeente" en een "BOEBS!-gemeente" (Blijvend op eigen benen staan) te zijn. Binnen de doelstellingen van deze engagementen wordt dus binnen het lokaal gezondheidsbeleid prioriteit gegeven aan deze Vlaamse gezondheidsdoelstellingen en, gezien de snelle vergrijzing binnen Olen (zie ook punt 4. Socio- demografisch, Leeftijdsopbouw) aan valpreventie bij 55-plussers.

11 Kind

KERNGEGEVENS

- De inwoners van Olen zijn tevreden over het aanbod aan kinderopvang en onderwijs binnen de gemeente
- Huis van het Kind ondersteunt gezinnen bij opvoedingsvragen (In Olen is dit gelokaliseerd in de Komie Geire)
- Er zijn 126 plaatsen in de kinderopvanglocaties in Olen. Er zijn bijna geen wachtlijsten
- Olen heeft 2 lagere scholen: De Kriebel (165 kleuters en 280 lagereschoolkinderen) en De Kleine Wijzer (77 kleuters en 140 lagereschoolkinderen)

11.1 Survey gemeentemonitor kind

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod is aan kleuter en lager onderwijs			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	2%	2%	96%
Vlaams Gewest	4%	7%	89%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de onderwijsinstellingen			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	1%	7%	92%
Vlaams Gewest	3%	9%	87%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan kinderopvang is in de gemeente/ stad			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	4%	10%	85%
Vlaams Gewest	12%	17%	71%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de kinderopvang in de gemeente/ stad			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	3%	19%	78%
Vlaams Gewest	9%	22%	69%

Gemeentemonitor 2017

11.2 Huis van het kind

Omdat (aanstaande) gezinnen de ondersteuning verdienen die ze nodig hebben, is het belangrijk om de krachten te bundelen. Dankzij de goedkeuring van het decreet houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning, wordt de decretale basis hiervoor gelegd. Het decreet is terug te vinden via <http://www.huizenvanhetkind.be/hk/img/decreetprevgezinsond.pdf> en trad in werking vanaf 1 april 2014.

Kind en Gezin werkt stap voor stap verder aan de concrete invulling van het decreet en ondersteunt hierbij inhoudelijk en financieel in de lokale vormgeving. Een regionaal samenwerkingsverband Huis van het Kind biedt lokaal de mogelijkheid om een zo ruim mogelijke ondersteuning te ontwikkelen zodat alle gezinnen met kinderen en jongeren er terecht kunnen voor een samenhangende ondersteuning bij het opvoeden en opgroeien. In Olen werd gekozen om met de zeven gemeenten van de ISOM-regio samen te werken.

Binnen de **ISOM-regio** wordt vandaag al door een verscheidenheid aan partners werk gemaakt van het **Huis van het Kind Middenkempen**. Doorheen deze initiatieven zien we volgende partners en aanbod opduiken:

Centra algemeen welzijnswerk, OCMW, consultatiebureaus, expertisecentra kraamzorg, gezinsbond, huisartsen, huistaakbegeleiding, initiatieven van burgers en gezinnen, inloopteams, inschrijvingen voor vakantiewerkingen, kinderopvang met onder andere het lokaal loket kinderopvang, speelpleinwerkingen, ontmoetingsplaatsen zoals de peuterspeelpunten, oudergroepen, prenatale steunpunten, socio-cultureel werk, spelotheek, infoavonden over opvoedkundige thema's, vroedvrouwen, diensten opvoedingsondersteuning, diensten kansarmenwerking, ...

Deze lijst is dynamisch. Nieuwe opportuniteiten en tendensen worden voortdurend op lokaal vlak verkend zodat de dienstverlening nog verder kan uitgebreid worden. Zo zal dienst opvoedingsondersteuning zich toekomstgewijs meer gaan toespitsen op digitale communicatiekanalen om ouders pedagogisch beter/gemakkelijker te bereiken en te ondersteunen. Cijfers tonen immers aan dat het aantal alleenstaande ouders stijgt maar dat deze ouders amper beschikken over vrije tijd en hierdoor dikwijls niet aanwezig kunnen zijn op activiteiten of de dienstverlening van het Huis van het Kind (geen babysit, weinig of geen tijd, klein netwerk,...).

Het Huis van het kind Middenkempen werkt ook aan een nieuwe, gebruiksvriendelijke, interactieve website voor ouders.

Het Huis van het Kind zal ook ingezet worden als een **krachtig instrument in de strijd tegen Kinderarmoede**. Door de laagdrempelige toegankelijkheid voor alle gezinnen kunnen ze een belangrijke rol spelen in functie van gezinnen in een maatschappelijk kwetsbare positie. Het is belangrijk om in het Huis van het Kind een

laagdrempelig aanbod te creëren voor de ondersteuning van de maatschappelijk kwetsbare gezinnen. Op die manier vervullen de Huizen van het Kind een belangrijke rol in het lokale beleid en in hun strijd tegen kinderarmoede. De peuterspeelpunten, de inloopmomenten van de regioverpleegkundige van Kind en Gezin en de speltheek zijn en blijven dé ideale insteek om kwetsbare gezinnen met jonge kinderen te bereiken. Deze dienstverlening dient bestendig te worden evenals de infoavonden over opvoedkundige thema's die gratis worden aangeboden aan ouders en andere opvoeders. Ook de samenwerking met de dienst kansarmoedewerking zal verder geïntensifieerd worden.

11.3 Kinderopvang

Sinds 2012 organiseert Kikoen in samenwerking met het lokaal bestuur Olen en de scholen kinderopvang voor en na de school en tijdens de schoolvakanties.

Volgens Kikoen is er geen tekort aan plaatsen (januari 2018), behalve in Sint Jozef Olen waar er soms tot 50 kinderen opgevangen worden. Op dit moment zijn er zelden wachtlijsten. Dit omdat Kikoen goed samenwerkt met team vrije tijd en hun aanbod samen proberen af te stemmen op de vraag.

Bezetting locatie Olen-Centrum – 44 plaatsen				
	Voorschools	Naschools	Woensdagnamiddag	Zomervakantie
Schooljaar 2014-2015	26	28	29	37
Schooljaar 2015-2016	29	27	25	33
Schooljaar 2016-2017	21	29	32	35

Kikoen

Bezetting locatie Onze-Lieve-Vrouw Olen – 50 plaatsen				
	Voorschools	Naschools	Woensdagnamiddag	Zomervakantie
Schooljaar 2014-2015	32	47	63	38
Schooljaar 2015-2016	41	36	35	32
Schooljaar 2016-2017	42	37	32	44

Kikoen

Bezetting locatie Sint-Jozef Olen – 32 plaatsen				
	Voorschools	Naschools	Woensdagnamiddag	Zomervakantie
Schooljaar 2014-2015	26	32	n.v.t.	n.v.t.
Schooljaar 2015-2016	30	38	n.v.t.	n.v.t.
Schooljaar 2016-2017	30	43	17	n.v.t.

Kikoen

De gebouwen van de buitenschoolse kinderopvang hebben een opfrisbeurt nodig. Het gebouw van de kinderopvang in Sint Jozef Olen moet grondig gerenoveerd worden.

Evolutie buitenschoolse kinderopvang

In 2016 publiceerde de Vlaamse regering een nota over de krachtlijnen voor een nieuwe organisatie voor de opvang en vrije tijd van kinderen. In deze nota stuurt ze aan op een ver doorgedreven samenwerking tussen onderwijs, cultuur, jeugd, welzijn, kinderopvang om een geïntegreerd opvang- en vrijetijdsaanbod uit te werken. Het lokaal bestuur krijgt hierin een regierol. Ze stuurt aan op een samenwerkingsverband van relevante partners die dit aanbod uitwerkt. Dit aanbod houdt rekening met de noden van kinderen en gezinnen en met de diversiteit. Vlaanderen zal deze visie in de toekomst verder vormgeven.

“Samen met de ministers van onderwijs, cultuur, jeugd, vrije tijd en sport maken we werk van een vernieuwde regelgeving voor de buitenschoolse kinderopvang, waarbij er volop ingezet wordt op een model van integratie van aanbod binnen welzijn, vrije tijd jeugd en sport. We integreren hierbij de middelen van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten. De lokale besturen krijgen hierbij een belangrijke regierol.”

In de nota omschrijft de Vlaamse regering een centrale doelstelling:

Als centrale doelstelling formuleren we: kinderen en gezinnen een geïntegreerd opvang- en vrijetijdsaanbod aanbieden dat:

- kinderen ontplooiingskansen en de mogelijkheid biedt een leuke vrije tijd te hebben;
- ouders toelaat te participeren aan de arbeidsmarkt, een (beroeps)opleiding te volgen en/of deel te nemen aan activiteiten die bijdragen aan hun persoonlijke ontplooiing. We streven er naar dat lokale besturen zo veel als mogelijk voorrang geven aan werkende ouders;
- sociale cohesie en gelijke kansen bevordert.

De algemene doelstelling situeert zich met andere woorden op drie niveaus zijnde het niveau van het kind, van de gezinnen en van de samenleving.

Met de term opvang- en vrijetijdsaanbod vatten we zowel het lokale en het bovenlokale aanbod aangeboden vanuit zowel private als openbare besturen. Vrijetijdsorganisaties leveren een bijdrage aan de opvang zonder dat het hun kerntaak is (zij hebben met andere woorden een secundaire rol). Bedoeling is dat elke partner in het samenwerkingsverband zijn sterktes inzet binnen wat voor hem haalbaar is.

Opvang- en vrijetijdsinitiatieven werken samen in een lokaal samenwerkingsverband onder de regie van het lokaal bestuur. Opvang- en vrijetijdsactiviteiten leveren inspanningen om hun aanbod op mekaar af te stemmen. De verschillende partners vullen mekaar aan en versterken mekaar elk vanuit zijn eigen sterktes.

Het samenwerkingsverband bestaat uit een lokale samenwerking met een aanbod op het vlak van opvang en vrije tijd voor kinderen onder de regie van het lokaal bestuur. Het samenwerkingsverband vertrekt vanuit een geïntegreerde visie op opvang en vrije tijd van kinderen die aansluit bij/uitvoering geeft aan de strategische meerjarenplanning van het lokaal bestuur. We ontwikkelen in het kader van het traject naar een kwaliteitsvolle opvang en vrije tijd hiertoe een gedragen referentiekader.

De actoren werken samen in functie van een geïntegreerd opvang- en vrijetijdsaanbod voor alle kinderen vanaf de kleuterschool, we opteren niet voor een bovengrens. Het door het samenwerkingsverband ontwikkelde aanbod houdt rekening met de noden van jongere en oudere kinderen en met de diversiteit van de doelgroep (kinderen met specifieke zorgbehoeften, kansarme en kansrijke kinderen).

11.4 Onderwijs

Olen kent twee gemeentelijke scholen die zowel een kleuterschool als een lagere school inrichten. Voor basisschool de Kriebel stijgt het aantal leerlingen. Voor basisschool de Kleine Wijzer neemt het leerlingenaantal af.

	De Kriebel		De Kleine Wijzer	
	kleuters	lager schoolkinderen	kleuters	lager schoolkinderen
Schooljaar 2013-2014	177	221	87	167
Schooljaar 2014-2015	165	240	87	167
Schooljaar 2015-2016	170	248	76	148
Schooljaar 2016-2017	177	267	87	147
Schooljaar 2017-2018	165	280	77	140

De Kriebel – De Kleine Wijzer

12 Media en ICT

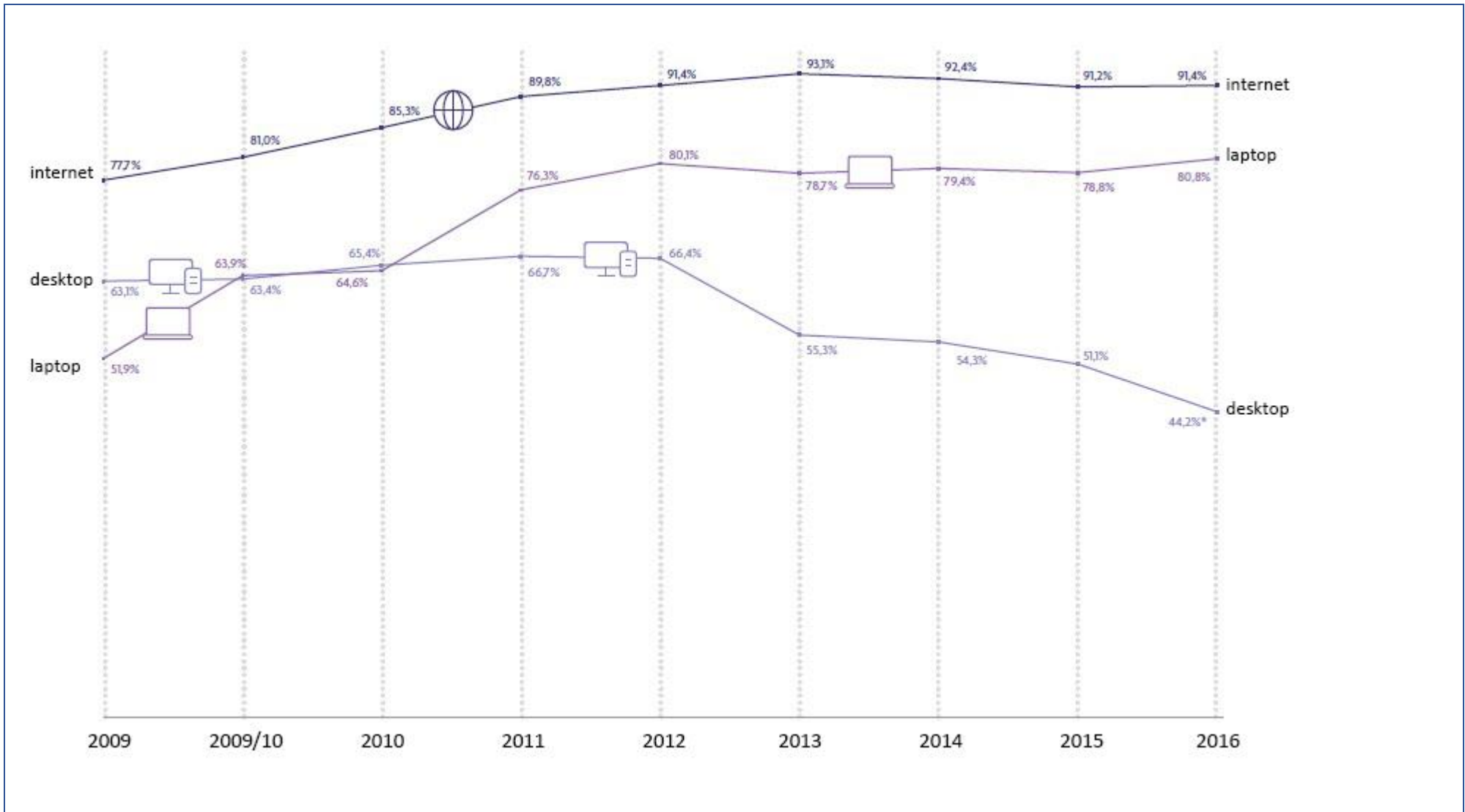
KERNGEGEVENS

- 9 op 10 Vlamingen hebben toegang tot internet in hun huishouden en 9 op 10 Vlamingen schikken over een computer en/ of laptop
- Meer dan 7 op 10 Vlamingen beschikken over een smartphone
- Het gebrek aan de nodige vaardigheden is de belangrijkste reden om geen computer en om geen internet te hebben
- Meer dan 4 op 10 Vlamingen gebruikt de smartphone om het nieuws te volgen op een dagelijkse basis (de krant slechts 3 op 10 Vlamingen)
- Bijna 80% van de Vlamingen gebruikt minstens éénmaal per maand sociale media: Facebook wordt het meest gebruikt
- 81% van de Vlaamse steden en gemeenten gebruiken Facebook als digitaal communicatiekanaal
- Hoewel men lokaal wel denkt interactief te zijn op sociale media, gaat slechts één op drie van de accounts in interactie op Twitter; Op Facebook is dit iets meer dan de helft
- De tevredenheid bij de inwoners van Olen over de informatieverbreiding m.b.t. activiteiten, initiatieven en beslissingen is hoger dan het Vlaamse gemiddelde

12.1 Digitale adaptatie

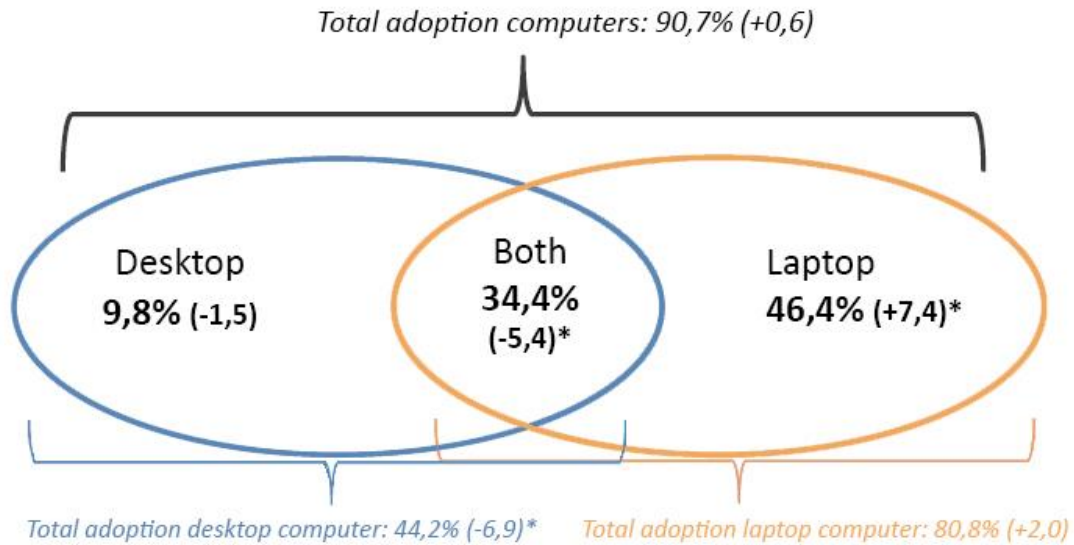
Gebruik van diverse toestellen

Deze grafiek geeft weer dat **91,4% van de Vlamingen toegang heeft tot internet in hun huishouden**. Bovendien beschikt 80,8% van de huishoudens over een laptop en 44,2% over een desktop. In totaal beschikken **9 op 10 Vlamingen over een computer thuis**.

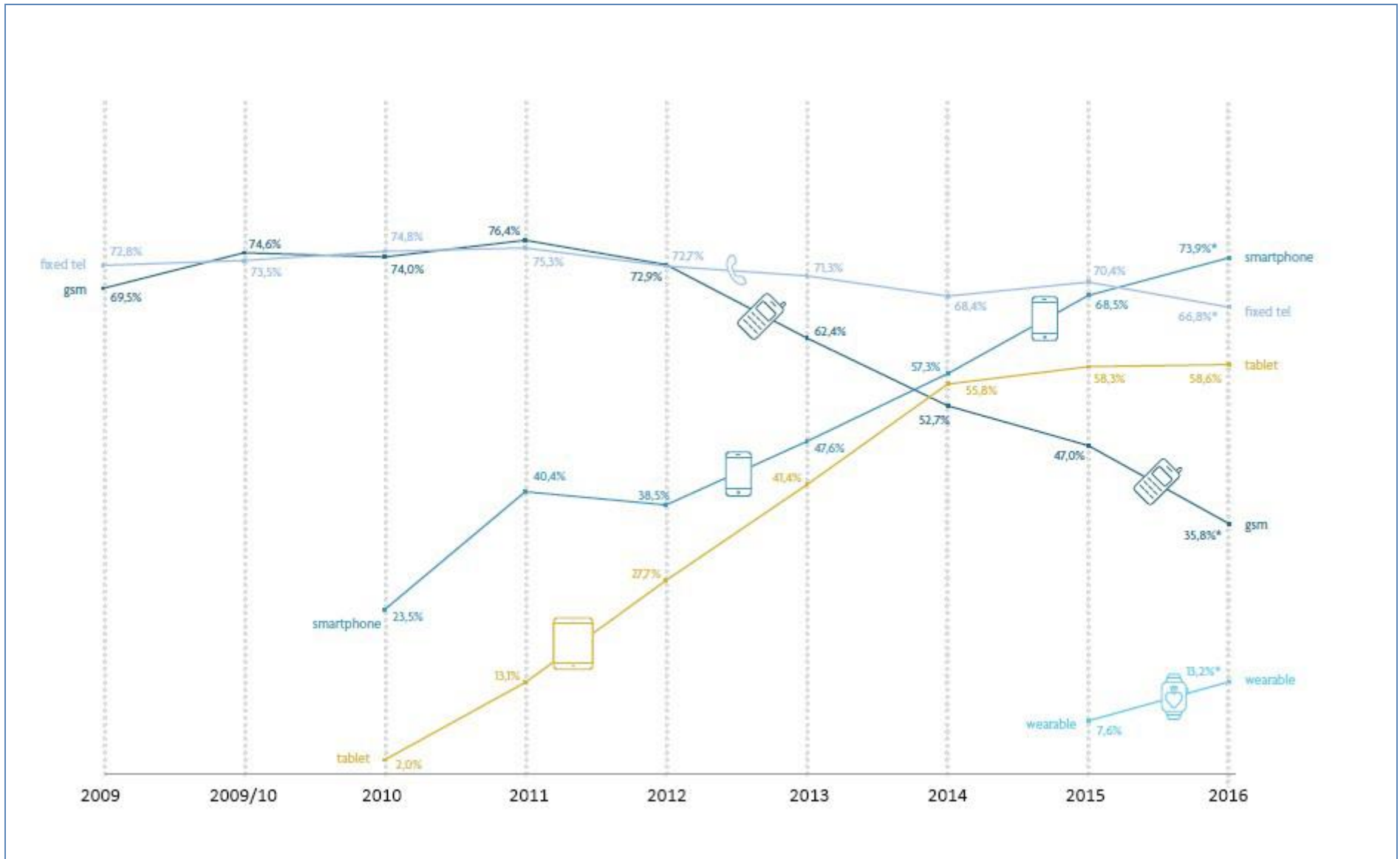
Imec digimeter 2016

Adoption of computers: desktop computers vs. laptop computers

Imec digimeter 2016

Het gebruik van de smartphone is sterk toegenomen: **in 2016 beschikte 73,9% van de Vlamingen over een smartphone**. Dit gaat ten koste van het bezit van 'gewone' gsm's. De groei van de aanwezigheid van tablets in een huishouden is vanaf 2014 gestabiliseerd. In 2016 beschikken bijna 6 op 10 Vlamingen over een tablet.

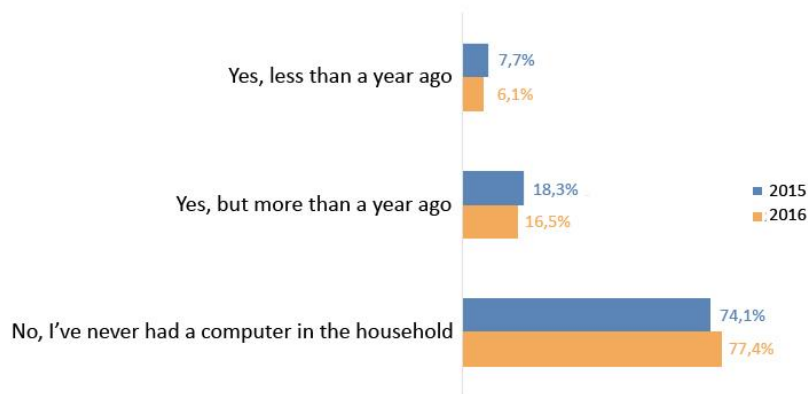

Imec digimeter 2016

Geen computer thuis

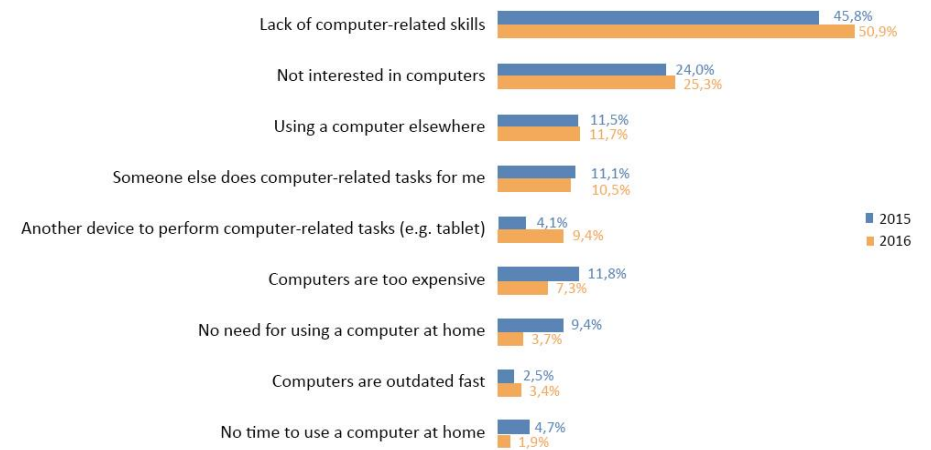
Zoals eerder aangehaald beschikken 9 op 10 Vlamingen over een computer thuis. Dit wil ook zeggen dat 1 op 10 Vlamingen niet over een computer beschikken. De meerderheid van deze Vlamingen hebben ook nog nooit een computer thuis gehad. De belangrijkste reden om geen computer te hebben is **het gebrek aan competenties om ermee te werken**.

Did you previously have a computer at home?

Imec digimeter 2016

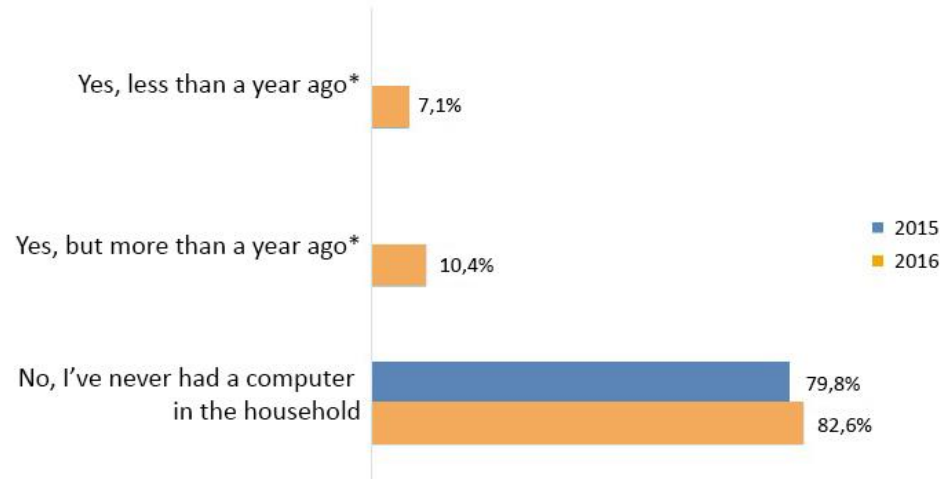
Reasons for not having a computer at home

Geen internet thuis

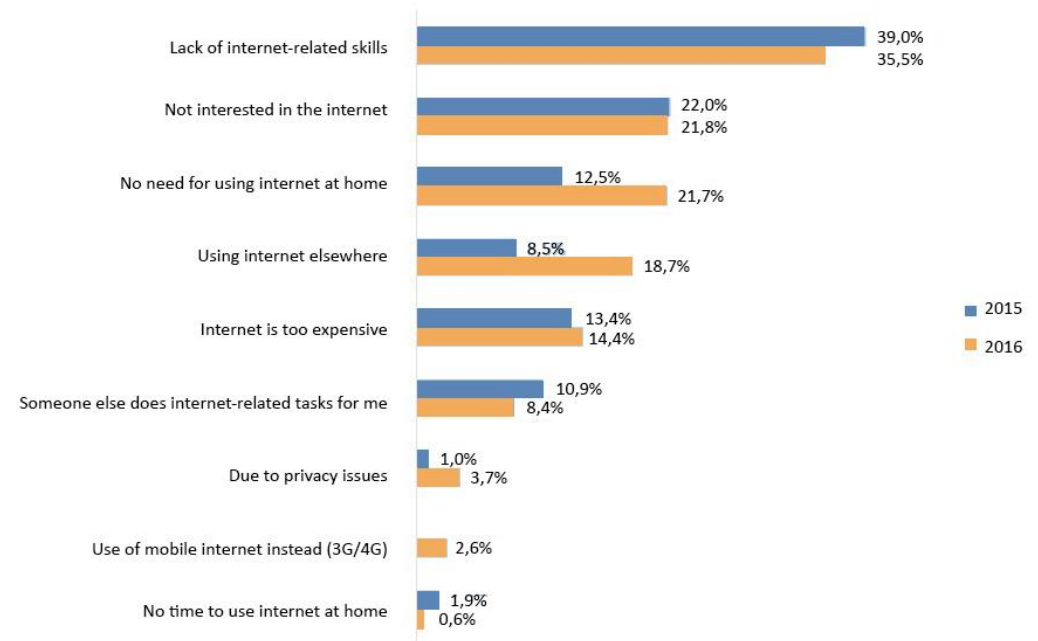
1 op 12 Vlamingen hebben geen internet thuis. De grote meerderheid van deze Vlamingen (ruim 80%) heeft ook nooit internet gehad. Ook hier wordt **het gebrek aan de nodige competenties (en kennis)** aangegeven als de belangrijkste reden voor het gebrek aan internet.

Did you previously have an Internet connection at home

Imec digimeter 2016

Reasons for not having an Internet connection at home

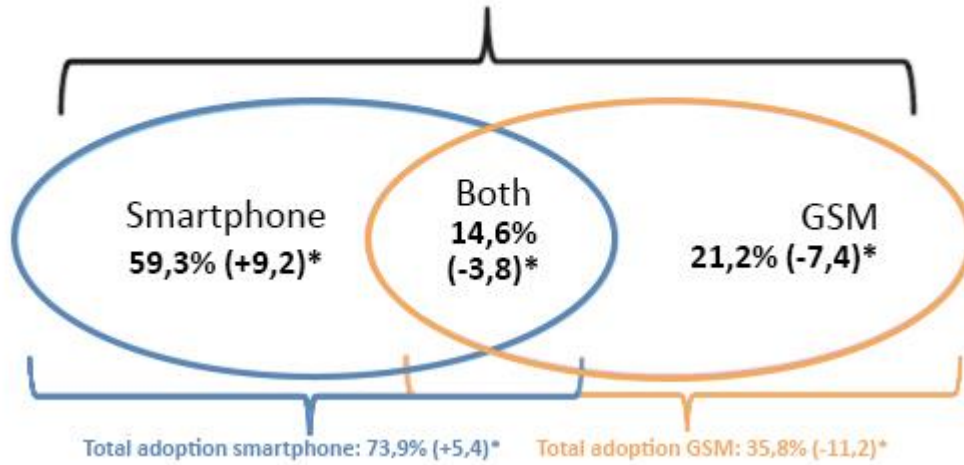

Geen smartphone

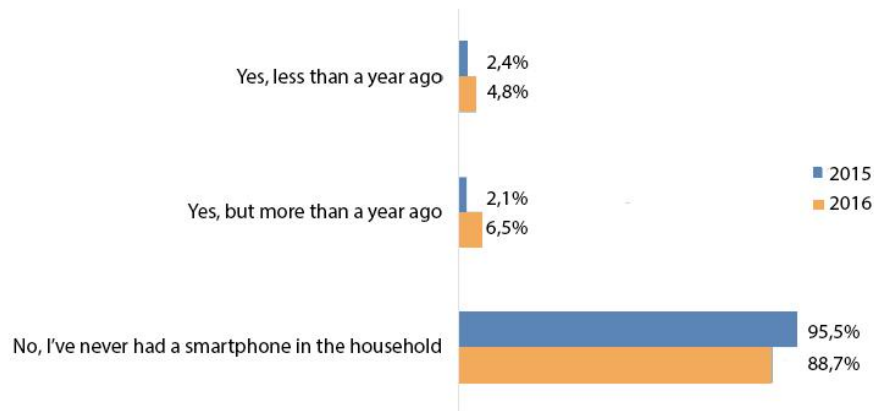
Bijna 74% van de Vlamingen beschikt over een smartphone. Ruim één kwart van de Vlamingen beschikt nog niet over een smartphone. Bijna 90% van deze Vlamingen heeft nooit een smartphone gehad. De meerderheid van deze Vlamingen vindt dat een gsm voldoende is voor hen.

Adoption of mobile phones: smartphones vs. gsms

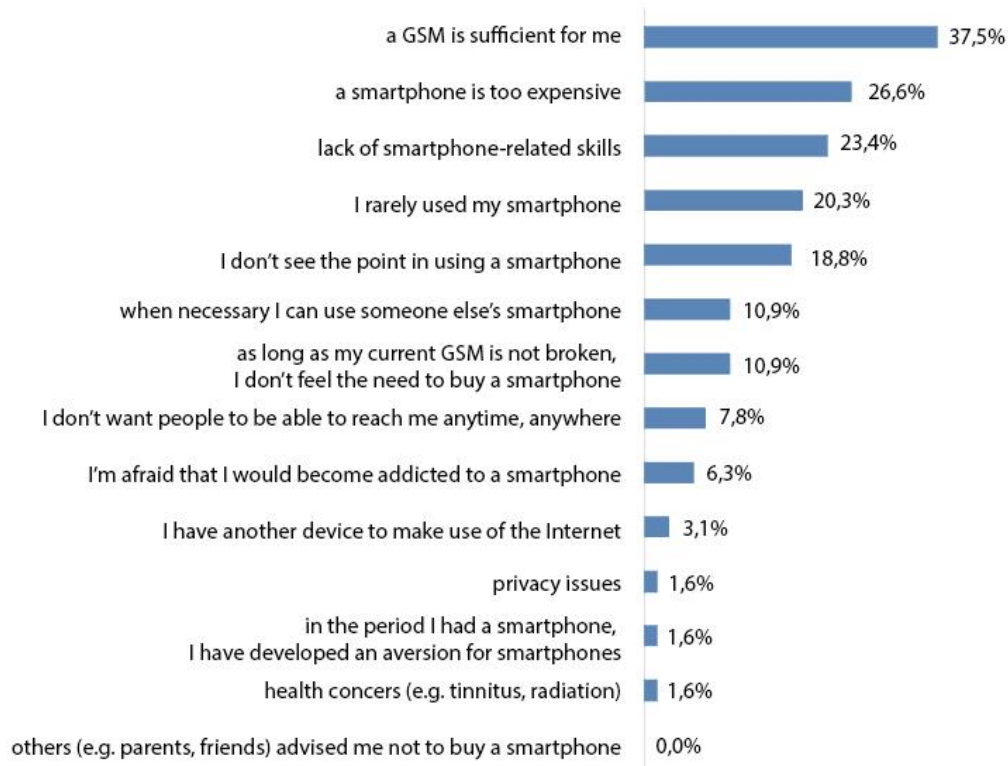
Total adoption mobile phones: 95,2% (-1,9)

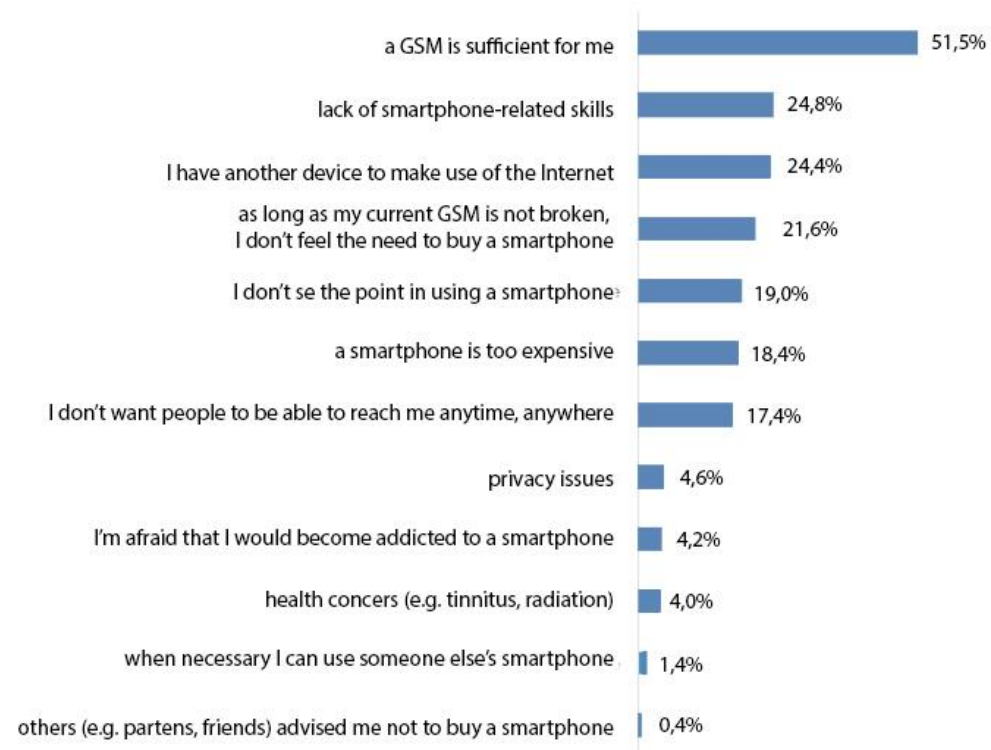
Have you ever had a smartphone before?

Reasons for not having a smartphone: used to have a smartphone

Reasons for not having a smartphone: never had a smartphone

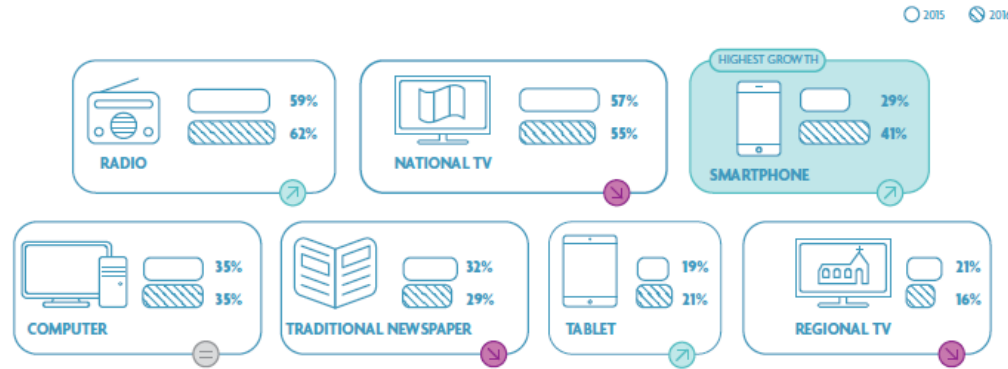

Imec digimeter 2016

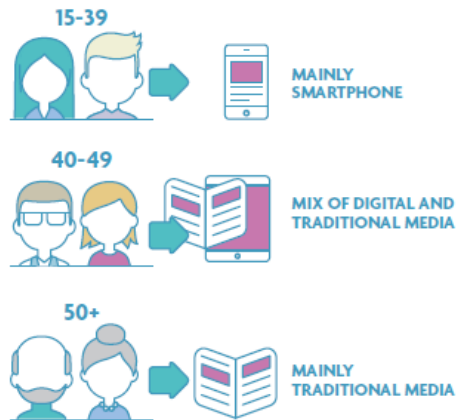

12.2 Nieuws consumeren

Daily news consumption: Strong smartphone growth, other sources stable

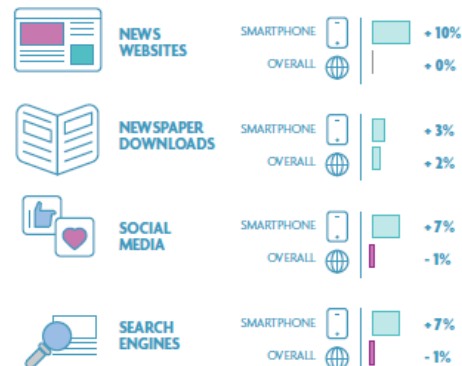

Daily news consumption: DEVICE USAGE BY AGE

Digital news sources:

OVERALL STAGNATION, BUT SMARTPHONE CONTINUES THE RISE

De Imec digimeter heeft onderzocht via welke kanalen Vlamingen nieuws vernemen. Hoewel dat radio en televisie de belangrijkste kanalen blijven, heeft **de smartphone enorm aan belang gewonnen.**

- Meer dan 4 op 10 Vlamingen gebruikt de smartphone om het nieuws te volgen op een dagelijkse basis. Dit is hoger dan de krant (3 op 10 Vlamingen).
- Bij de groep 15 tot 39-jarigen is de smartphone het belangrijkste kanaal om nieuws te vernemen.
- Bij de 50-plussers blijven de traditionele kanalen het meest gebruikt.
- De groep 40 tot 49-jarigen gebruikt een mix van traditionele en digitale kanalen.

Imec digimeter 2016

12.3 Survey gemeentemonitor informatieverspreiding

Het aandeel inwoners in Olen dat vertrouwen heeft in de pers/ media is vergelijkbaar met dit in Vlaanderen. Dit is een laag percentage. Het betreft alle pers en media.

Aandeel inwoners dat vertrouwen heeft in de pers/ media			
2017	Weinig	Neutraal	Veel
Olen	39%	50%	11%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden	42%	45%	12%

Gemeentemonitor – Survey 2017

De inwoners van Olen vinden dat ze goed geïnformeerd zijn over de activiteiten en initiatieven in en door de gemeente, over de beslissingen van de gemeente. De tevredenheid is **hoger** dan het Vlaamse gemiddelde.

Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de activiteiten, in en door de gemeente/de stad			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	5%	8%	87%
Vlaams Gewest	9%	14%	78%
Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de initiatieven, in en door de gemeente/de stad			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	7%	12%	82%
Vlaams Gewest	16%	18%	66%
Aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de beslissingen, in en door de gemeente/de stad			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	11%	20%	69%
Vlaams Gewest	26%	26%	48%

Gemeentemonitor 2017

12.4 Overheidscommunicatie

12.4.1 Overheid in evolutie

Het klassieke beeld van een overheid die communiceert en een burger die ontvangt, zijn we voorbij. In het nieuwe communicatieklimaat is conversatie de norm. De burgers verwachten geen overheid meer die enkel informeert, maar die ook luistert en het gesprek aangaat, zowel online als offline.

Contactpunten in kaart brengen

Een converserende organisatie brengt de contactpunten in kaart: de plekken waar burgers of klanten in contact komen met de organisatie. Dat zal vaak gaan om plaatsen waar er interactie is tussen de organisatie en het publiek: loketten, callcenters, vergaderingen, sociale media,... Ook producten of diensten die je aanbiedt, vormen contactpunten. De vlotheid en vriendelijkheid waarmee je bijvoorbeeld een reispas kan aanvragen, bepaalt sterk je klantenervaring.

Zorg voor de contactpunten

De zorg voor die contactpunten is cruciaal als je wil dat je publiek er een positieve beleving aan overhoudt. Deze contactpunten geven aanleiding tot offline en online conversaties over de organisatie, dienstverlening, mensen die er werken,...

Durf de conversatie aan te gaan

Converseren gebeurt bij voorkeur niet alleen reactief. Het loont de moeite om als organisatie ook zelf de conversatie te starten en een positief en bij voorkeur duurzaam tweerichtingsverkeer met je doelgroep te verzorgen. Conversaties zijn soms wel, maar vaker helemaal niet voorspelbaar. Je kan de deelnemers, inhoud en toon van de conversatie vooraf weinig of niet 'organiseren'. Maar dat mag geen reden zijn om niet te converseren.

12.4.2 Communicatiedienst in evolutie

Iedereen communicatiedienst

Iedereen communiceert: elke medewerker, elke mandataris, elke burger. Medewerkers zijn contactpunten bij uitstek tussen een organisatie en het publiek. Denk bijvoorbeeld aan de medewerkers van de groendienst die aangesproken worden tijdens hun werk op straat.

Team communicatie moet dus hun expertise overmaken aan de collega's en hen begeleiden. Het komt erop aan om de hele organisatie communicatie minded te maken. De communicatiedienst blijft daarbij het nodige doen om de communicatie kwaliteitsvol te houden en om herkenbaarheid te versterken.

Meten is weten

De komende jaren moeten communicatieverantwoordelijken meer dan ooit verantwoording afleggen: waarom ondernemen ze wel of niet communicatie-initiatieven, wat kost dat, wat levert dat op en hoe acceptabel is dat? Het gaat hier niet over het aantal posters in het straatbeeld of over het aantal likes op Facebook, maar over de volgende twee aspecten:

- Waarvoor ben je verantwoordelijk? Wat valt onder de verantwoordelijkheid van de communicatiedienst en wat onder de verantwoordelijkheid van anderen?
- Hoe leg je daarover verantwoording af? Wat werkt? Wat levert het op? Welke resultaten kan je voorleggen?

Overheden in Vlaanderen hebben alsnog weinig traditie in het meten van het bereik van het bereik en de effectiviteit van communicatie. Er zijn twee hoofdredenen waarom de aandacht voor meten toeneemt. Een eerste is financieel van aard. In tijden van budgettaire schaarste is het belangrijk om te weten welke communicatie-instrumenten er echt toe doen en welke veeleer bijkomstig zijn. Een tweede reden is dat de meetinstrumenten voor digitale media zich vanzelf opdringen.

12.4.3 Communicatiekanalen in evolutie

Digitaal, maar nog niet helemaal

Digitaal is het nieuwe normaal. Vlaamse gemeenten beschikken allemaal over een website en 73 procent van de gemeentes stuurt digitale nieuwsbrieven. Meer dan drie vierde van de steden en gemeenten is actief op sociale media.

Hoe snel moet je meegaan in de digitale evoluties? Hier heerst er wat vertwijfeling. Je kan als overheid enerzijds te vroeg investeren in digitale nieuwigheden, op het moment dat deze nog duur zijn en aan kinderziektes onderhevig zijn. Anderzijds kan je ook te lang wachten, waardoor je eigenlijk achterblijft met belangwekkende innovaties. Het blijft dus altijd spannend om als overheid tijdig te investeren en noch te vroeg, noch te laat.

De digitale kloof is ondertussen flink geëvolueerd maar blijft een structureel nevenverschijnsel. Daarbij hebben we te maken met 10 à 15 procent van de Vlamingen die geen internet heeft. Voor deze groep moeten we andere dan digitale kanalen blijven inzetten.

Drukwerk: minder maar beter en gericht

We produceren beduidend minder papier. Print is dead, hoor je dan weleens. Maar dat is een voorbarige conclusie. Drukwerk is nog lang niet dood. In het nieuwe communicatieklimaat beperken we papieren communicatie tot waar ze meerwaarde biedt, complementair aan en in samenwerking met het digitale.

Kanaalstrategie op mensenmaat

Communicatie blijft altijd weer een kwestie van vinden en gevonden worden. Het is belangrijk om de informatie op mensenmaat te bieden. We moeten vooral de informatie brengen die ons publiek echt interesseert. We gebruiken de kanalen en de formats waarmee we het publiek het best kunnen bereiken. We doen dat zo gepersonaliseerd en zo menselijk mogelijk. Eén-op-één-communicatie wordt nog belangrijker dan ze nu al is. Net in een tijd waarin de afstand tussen mensen en organisaties steeds groter lijkt te worden, groeit de behoefte aan individueel contact.

12.4.4 Verpakking in evolutie

Van storytelling tot beleving

Het vertellen van verhalen is populair omdat het helpt om aandacht te trekken en om mensen niet alleen te bereiken, maar ook te 'beraken'. Verhalen werken, op voorwaarde dat ze authentiek zijn en overtuigend gebracht worden. Niets kan op tegen een sterke mondelinge getuigenis. Trend bij storytelling is de zoektocht naar de mens achter de organisatie. Ook bij interne communicatie en interne veranderingsprocessen werkt deze techniek. Het kan mensen helpen om zich geleidelijk te identificeren met en te engageren voor de veranderende organisatie.

Storytelling veronderstelt een goede voorbereiding. Bedenk vooraf welk verhaal je wil vertellen. Wat wil je dat je publiek met het verhaal doet: onthouden, delen, feedback geven, houding aanpassen, gedrag aanpassen, in actie komen,...? Die doelen bepalen mee de inhoud van het verhaal dat je wil (laten) brengen. Zorg ook voor voldoende afwisseling tussen interviews, quotes, foto's en filmpjes.

Verhalen aanleveren is niet alleen de taak van de communicatieverantwoordelijke maar van alle medewerkers. Zij staan met beide voeten in de praktijk en zijn dus goed geplaatst om daar verslag over uit te brengen. De experts communicatie stimuleren en ondersteunen hun collega's om mee verhalen aan te brengen. Ook de gebruikers van je diensten zijn een waardevolle informatiebron. Laat ze aan het woord in een leuk interview. Dat levert niet alleen sterke content op, je geloofwaardigheid neemt ook toe en je vermijdt dat je steeds vanuit een organisatieperspectief communiceert.

Communicatie wordt nog visueler

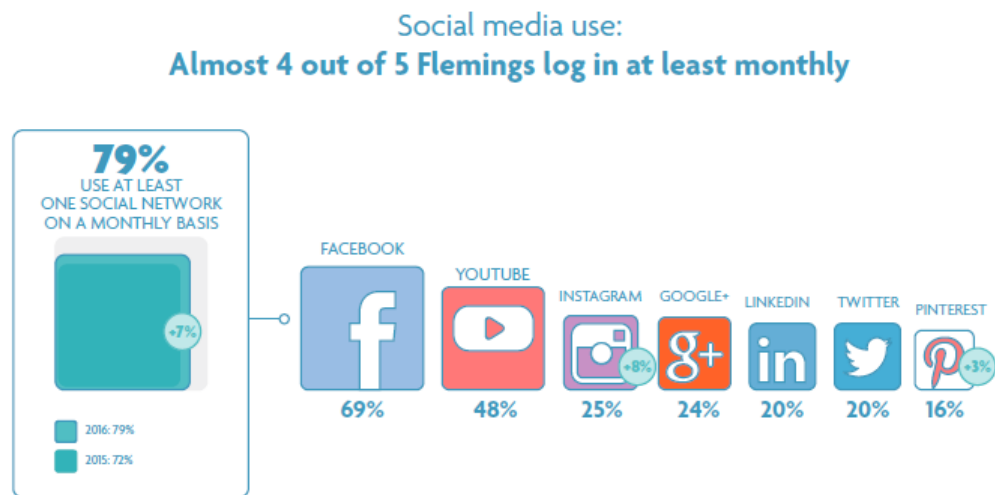
Beelden zijn belangrijk. En die worden nog belangrijker in een tijdperk waarin iedereen foto's en filmpjes gaat delen op sociale media. Communicatie wordt visueler, met een grote verscheidenheid aan beeldmateriaal: foto's en filmpjes, maar ook cards en infographics.

We doen er goed aan vaker in beelden te denken en te werken. Dat beeldmateriaal hoort passend te zijn, de aandacht te trekken, de juiste boodschap en de gewenste beleving over te brengen. Dat helpt om onze communicatie aantrekkelijker en laagdrempeliger te maken. In communicatie met kansengroepen is het zelfs cruciaal.

12.5 Sociale media

12.5.1 Gebruik sociale media door de Vlaming

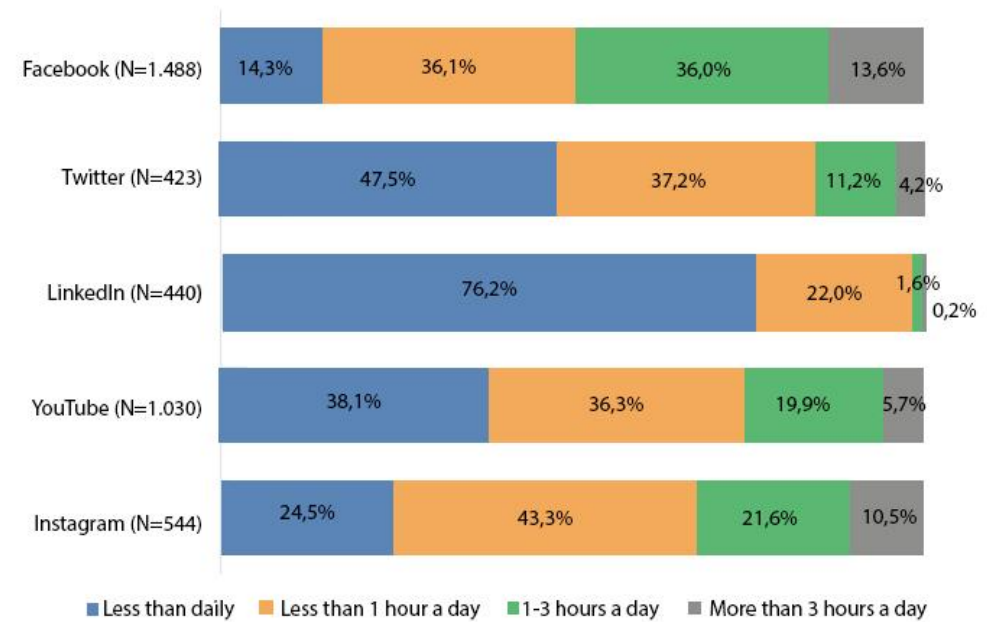
Imecc digimeter 2016

Bijna 80% van de Vlamingen gebruikt minstens éénmaal per maand sociale media. Dit percentage stijgt jaarlijks. Facebook is het meest gebruikte sociale media-netwerk: 7 op 10 Vlamingen gebruiken dit minstens éénmaal per maand. Facebook wordt ook het meest frequent gebruikt. **Bijna de helft van de Vlamingen die Facebook hanteren, gebruiken dit sociale medium minstens 1 uur per dag.**

account holders on listed social media

	Ever had an account	Own/ personal account	Shared account	Deleted account	Use without logging in
Facebook	74,7%	69,3%	2,2%	3,2%	2,0%
YouTube	39,6%	36,6%	1,9%	1,1%	21,1%
Google+	43,4%	39,9%	1,3%	2,2%	8,9%
Twitter	34,1%	28,6%	0,8%	4,7%	2,8%
LinkedIn	33,9%	29,9%	0,6%	3,4%	2,3%
Instagram	33,0%	30,6%	0,8%	1,6%	2,5%
Pinterest	27,2%	23,8%	0,6%	2,9%	2,7%
Foursquare	13,4%	10,0%	0,4%	3,0%	1,2%
Tumblr	11,1%	8,6%	0,3%	2,2%	2,7%
Swarm	11,9%	10,3%	0,4%	1,2%	0,5%
Reddit	5,5%	4,5%	0,3%	0,7%	3,1%
Slack	6,6%	5,5%	0,3%	0,8%	0,6%
We heart it	6,3%	5,4%	0,2%	0,7%	0,8%
Ello	4,4%	3,1%	0,3%	1,0%	0,2%

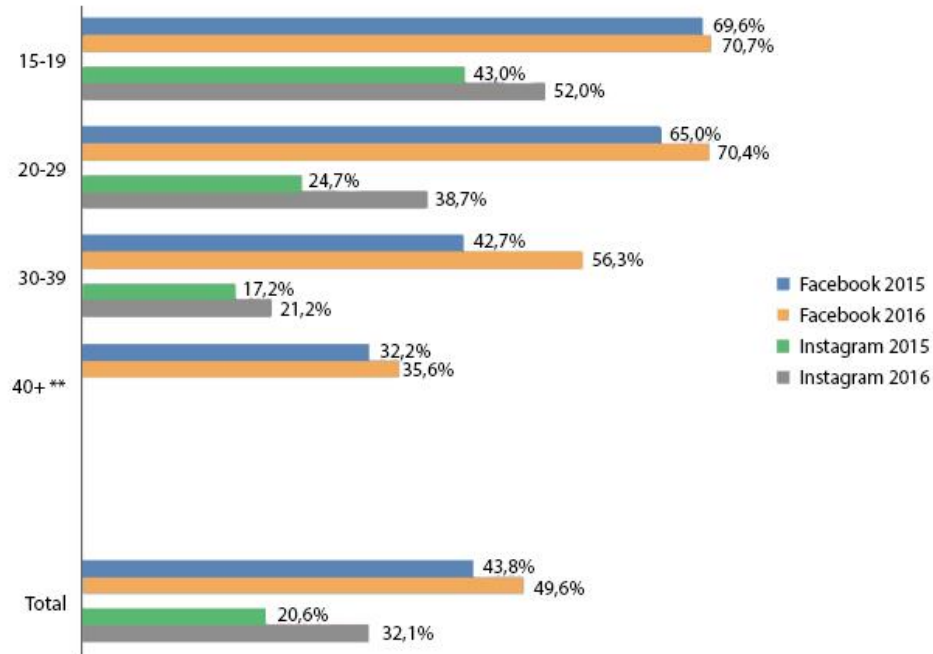
Frequency of using social media

Imec digimeter 2016

Using Facebook vs. Instagram at least 1 hour a day - evolution split by age groups

Imec digimeter 2016

12.5.2 Gebruik sociale media door lokale besturen

Bij de Vlaamse steden en gemeenten is Facebook het meest gebruikte platform. In Nederland is dit Twitter. Maar liefst 87% van de Vlaamse steden en gemeenten heeft een corporate Facebookaccount. **81% van de 309 (308 + Brussel) steden en gemeenten gebruikt hun Facebookpagina ook effectief.** Deze cijfers kunnen nog oplopen als we de niet-corporate accounts mee in rekening nemen, bijvoorbeeld wanneer een gemeente niet actief is met een algemene pagina maar de bibliotheek of jeugddienst wel een pagina heeft.

Bij beide cijfers zien we een stijging in vergelijking met vorig jaar; toen had 73% een corporate Facebookaccount waarvan 60% deze effectief gebruikte. In Nederland zijn net iets meer steden en gemeenten actief op Facebook (90%) en gebruiken ze deze ook vaker (83%).

Twitter is razend populair in Nederland onder publieke personen, journalisten en organisaties. Het hebben van een Twitteraccount en het actief gebruiken ervan ligt er beide op 99%. Onder het grote publiek blijft Facebook dominant, net zoals in België. In Vlaanderen liggen deze cijfers lager. 73% van de steden en gemeenten heeft een Twitteraccount, 58% gebruikt deze actief. In 2016 had 65% een Twitteraccount, en was 54% hierop actief.

Vooraf zenden, weinig interactie. Tijd voor een open keuken!

In Vlaanderen gebruiken ook dit jaar de meeste besturen hun sociale media account(s) vooral nog als zendkanaal om content naar hun gebruikers te pushen. Hoewel men lokaal wel denkt interactief te zijn op sociale media, gaat slechts één op drie van de accounts in interactie op Twitter. Op Facebook is dit iets meer dan de helft.

De voornaamste redenen zijn tijd- en personeelsgebrek. Het sociale mediawerk komt nog te vaak terecht op de schouders van de communicatiedienst. Er is nood aan 'trekkers' binnen de brede organisatie.

Positief is dat meer dan de helft van de respondenten in 2018 beter wilt doen. Dat is ook nodig. Lokale besturen moeten verder investeren in sociale webcare. Om ook de inwoners uit Generatie Z aan te spreken, moeten lokale besturen zich als een restaurant met een open keuken gedragen. De digitale generatie wilt binnenkijken in de keuken, praten met de chef en zelfs mee bepalen hoe het menu eruit moet zien.

Reactiesnelheid

De gemiddelde reactiesnelheid van Vlaamse steden en gemeenten op Twitter in het beantwoorden van vragen is 26u. In Nederland ligt deze snelheid iets lager, namelijk op 25u. Vorig jaar lag dit cijfer in ons land op 19u, maar dit jaar scoort daarom niet meteen slecht.

We kunnen dit verklaren door het feit dat vorig jaar in Vlaanderen op minder vragen werd gereageerd en dat niet-beantwoorde vragen dus niet in dit cijfer zijn opgenomen. In 2017 is het mogelijk dat steden en gemeenten meer, en complexere vragen binnenkrijgen dan in 2016. Dit soort vragen vereisen dus vaak een langere reactieperiode en/of meer personeel.

Lokale besturen experimenteren met video

Nieuw is dat de lokale besturen volop experimenteren met video, één op drie gemeenten zet in op video, en maakt deze zelf. Een minderheid (13%) laat video's voor sociale media maken. Eén op drie wil hier in de toekomst meer op inzetten. Ook Facebook Live valt in de smaak.

12.5.3 Grootste uitdagingen voor lokale besturen

- Een brede uitrol van sociale media binnen de organisatie. Dit is ruimer dan enkel communicatie en ruimer dan enkel de betrokkenheid van de communicatiedienst.
- Een volwaardige digitale dienstverlening uitrollen via sociale media. Waar er geluisterd wordt naar de burger, en waarbij er in interactie wordt gegaan.
- Meer participatie van alle werknemers en van burgers. Om zo informatie van buiten naar binnen te brengen en te weten wat er leeft. Luisteren op sociale media en met deze info omgevingsanalyses maken.
- Meer mogelijkheden benutten. Dit wil zeggen, zowel het benutten van de verschillende kanalen, als het verspreiden van gevarieerde en interessante content.

Bron: 'Het nieuwe communicatieklimaat', 2016, Eric Goubin

13 Vrije tijd

KERNGEGEVENS

AANBOD

- In Olen worden veel vrijetijdsactiviteiten georganiseerd
- Een relatief hoog percentage van de inwoners van Olen (63%) heeft tot 12 keer een pleinevenement bijgewoond in Olen in 2017
- 85% van de inwoners van Olen vindt dat er voldoende activiteiten voor ouderen georganiseerd worden
- Het aantal deelnames aan het jeugd aanbod daalt (zowel speelpleinwerking, sportkampen zomervakanties, deelnames vrijetijdsaanbod korte vakanties)
- Eéndaagse sportactiviteiten zijn blijken succesvoller dan lessenreeksen (uitgezonderd seniorenturnen)
- Het aantal tentoonstellingen van amateurskunstenaars in gemeentelijke locaties blijft stijgen
- De Olense Kartoenaal blijft een groot aantal deelnemers bereiken van over de hele wereld
- Het aantal aangevraagde toelatingen voor evenementen of activiteiten stijgt

VRIJETIJDSPARTICIPATIE

- Het aantal uitgereikte vrijetijdspassen stijgt
- De deelnames aan de sport tweedaagse voor kansarme kinderen stijgt opvallend

INFRASTRUCTUUR

- Het aantal uitleningen van gemeentelijk uitleenmateriaal blijft stabiel
- De Vrede wordt vooral gebruikt als feestzaal door particulieren; Verenigingen gebruiken De Vrede voor hun dagelijkse werking (vb. vergaderingen)
- Tijdens de seizoensperiode is de sporthal nagenoeg volledig bezet; Particulieren kunnen enkel nog overdag terecht in de sporthal; Clubs die nog geen vaste gebruiker zijn kunnen (met hun reguliere werking) niet terecht in onze sporthal.
- In het naseizoen is er weinig gebruik van de sporthal, maar dan zijn er ook geen aanvragen

BIB

- Het aantal actieve leden van de bibliotheek blijft de voorbije tien jaar ongeveer hetzelfde
- Het aantal ontleningen is wisselvallig maar kent een licht dalende trend
- Meer en meer mensen maken in de bibliotheek gebruik van de online mogelijkheden om te reserveren, te verlengen of de catalogus te raadplegen
- De ontleningen van audiovisueel materiaal (CD, DVD) in de bib neemt af. Het streamen van audiovisueel materiaal in Vlaanderen neemt toe

13.1 Vrijwilligers

In ons lokaal bestuur engageren zich heel wat vrijwilligers. Zij zijn niet enkel actief in de sector vrije tijd. Echter, mensen die vrijwilliger zijn, engageren zich om in hun vrije tijd onbezoldigd aan de slag te gaan. Er is weinig literatuur ter beschikking die het vrijwilligerslandschap in kaart brengt. Wij gebruiken hiervoor een onderzoek dat in opdracht van de Koning Boudewijnstichting werd uitgevoerd naar het vrijwilligerswerk in België. Enkel de vrijwilliger die zich situeert in een georganiseerd verband vormt het voorwerp van analyse in deze studie. In de periode oktober 2014 tem januari 2015 werden 10.000 burgers bevestigd.

Aantal

Volgens deze definitie verrichten in België in totaal bijna 1.116.000 personen vrijwilligerswerk, oftewel 12,5% van de Belgische bevolking van 15 jaar en ouder.

Tijd

In het jaar dat voorafging aan de enquête hebben de vrijwilligers in België meer dan 2,2 miljoen onbetaalde activiteiten verricht in georganiseerd verband. Dat zijn gemiddeld 43.000 activiteiten per week of 6000 per dag. Een vrijwilliger heeft gedurende dat jaar gemiddeld 190 uur gewerkt.

Volume

Als we het aantal onbezoldigde werkuren optellen die de ondervraagden rapporteerden en deze extrapoleren naar de hele bevolking, komen we uit op bijna 221,2 miljoen uren vrijwilligerswerk in het afgelopen jaar. Dat is 4,1% van het jaarvolume aan betaald werk in België en het vertegenwoordigt bijna 130.000 VTE's.

Type organisatie

Bij de organisaties waar vrijwilligers actief zijn is de verenigingssector de grote slokop, met 83,3% van de verrichte vrijwilligersactiviteiten. De publieke sector (gemeenten, OCMW's,...) neemt maar een zeer beperkt deel van de activiteiten voor zijn rekening (7,7%).

Sectoren

Als we kijken naar het actiedomein van de organisaties waarin vrijwilligers actief zijn, dan blijken vier sectoren dominant te zijn. Bijna zeven op de tien vrijwilligersactiviteiten spelen zich in deze vier sectoren af: sport (19,4% van de activiteiten), cultuur en socioculturele verenigingen (18,9%), maatschappelijke dienstverlening (16,5%) en onderwijs, vorming en onderzoek (14,3%). Zij worden gevolgd door organisaties die rechten en belangen verdedigen (9,1%) en het jeugdwerk (9%).

Profiel

Er zijn ongeveer evenveel mannelijke als vrouwelijke vrijwilligers in België. Globaal genomen is er een lichte toename van het aantal vrijwilligers naarmate de leeftijd stijgt, met een piek tussen 40 en 49 jaar, waarna het aantal vrijwilligers weer afneemt. Hoewel het beeld leeft dat senioren talrijker aanwezig in het vrijwilligerswerk, wijst onze analyse uit dat de 60-plussers ondervertegenwoordigd zijn in het vrijwilligerswerk wanneer we rekening houden met hun aandeel in de Belgische bevolking. Deze bevinding kan voornamelijk verklaard worden door de lagere participatiegraad van de 60-plussers in Vlaanderen. Door de toenemende vergrijzing van de bevolking vormen de 60-plussers niettemin de grootste vrijwilligersgroep: ongeveer 1 op 4 Belgische vrijwilligers is 60 jaar of ouder.

Er bestaan in België grote verschillen in de deelname aan vrijwilligerswerk naar opleidingsniveau. In het algemeen kunnen we stellen dat hoe hoger het behaalde diploma, hoe groter de deelname aan het vrijwilligerswerk is.

De analyse wijst uit dat tewerkgestelde personen in België significant meer aan vrijwilligerswerk deelnemen dan de andere categorieën, met uitzondering van de studenten. Huisvrouwen/-mannen, arbeidsongeschikten en werklozen hebben een significant lager aandeel in het vrijwilligerswerk. Naar samenstelling van de Belgische vrijwilligerspopulatie toe hebben 57 % van alle vrijwilligers een betrekking en is een vijfde gepensioneerd.

Bron: Het vrijwilligerswerk in België – kerncijfers

13.2 Tendensen in lokaal vrije tijdsbeleid

TRENDS

De vrijetijdssector is een trendgevoelige sector. De kerntaak van team vrije tijd is immers het aanbieden of ondersteuning geven bij het aanbieden van 'belevingen'. De VVSG beschrijft een aantal relevante ruimere maatschappelijke ontwikkelingen en trends die rechtstreeks een invloed hebben op het lokale vrijetijdsbeleid.

a. De tijd van sociale netwerken en sociaal niet werken

Vrije tijd speelt zich af op het moment dat mensen niet werken. Mensen ontspannen zich individueel, met huisgenoten, leggen zich toe op een hobby, doen vrijwilligerswerk enz. Twee opvallende trends zijn relevant. Enerzijds de **opkomst van sociale media** (sociale netwerken): mensen verenigen zich als virtuele identiteiten. Anderzijds is er de **behoefte om samen net niet 'ingelogd'** te zijn. Dit verklaart het succes van openbare 'belevingsparken' zoals Park Spoor Noord. Inwoners en bezoekers trekken met een bijna toevallig gezelschap naar het park.

b. Jonge mensen kiezen voor meer kwaliteit

Een groeiende groep jonge mensen is op zoek naar **authentieke en kwalitatieve zaken**, en dat kan zowel materieel als immaterieel ingevuld worden. Groepsreizen gaan niet meer richting Ibiza maar door veel minder ontgonnen streken, de belangstelling voor streekbier ten opzichte van de gewone pils en het hippe van 'tweedehands' zijn hiervan goede voorbeelden.

c. Van babyboomers en babybusters

Trendwatchers zoals Herman Konings merken een groot verschil tussen de babyboomers (geboren na WO II en 1965) en hun kinderen (geboren tussen 1965 en 1985). De babyboomers kende een echte generatiekloof met de generatie voor hen en slaagden erin een levensstandaard te ontwikkelen die hen in staat stelde 2,5 keer meer te consumeren dan de voorgaande generatie. Deze babyboomers zijn stilaan op pensioen en hebben een financieel comfortabele situatie gecreëerd: ze laten het geld rollen. Aandacht voor duurzaamheid is voor deze groep niet evident. Hun kinderen, de babybusters, zijn in welstand opgegroeid. Maar zodra ze op eigen benen staan is deze welstand voor hen niet meer even vanzelfsprekend (stijgende woningprijzen, startersloon onder druk o.w.v. recessie, dure opvang voor

kinderen, stijgende energieprijzen, enz.). Beide groepen vertonen andere verwachtingspatronen m.b.t. het vrijetijdsaanbod. De **babyboomers zijn gulzige consumenten** van een zo rijk mogelijk aanbod aan cultuur. De **babybusters zijn sterk afhankelijk van kwalitatieve voorzieningen** zoals een goed jeugd aanbod, een goed speelaanbod en aandacht voor speelweefsel bij de inrichting van openbare ruimte, toegankelijke sportinfrastructuur (met voldoende aandacht voor jeugdsport), enz.

d. [Ik kan \(het\) niet meer volgen](#)

Heel wat burgers hebben het gevoel de greep op hun situatie te verliezen. Door hoge eisen op vlak van flexibiliteit en arbeidsduur komt het gezinsleven, de (mentale) gezondheid en de vrije tijd onder druk te staan. Tijd is de nieuwe luxe. Hierdoor is het **steeds moeilijker om collectief met vrijetijdsbehoeften** om te gaan. Meer dan ooit verwachten burgers **maatwerk**: openingsuren van bibliotheken, geïndividualiseerde sportkampen, online inschrijvingsplatformen zijn enkele logische voorbeelden.

e. [Mandatarissen van nu: hoe staan ze tussen de mensen?](#)

De representatiedemocratie die steunt op verkiezingen waarbij de politieke partijen en hun kandidaten coalities vormen en zo invulling geven aan uitvoerende colleges lijkt aan wervingskracht te hebben ingeboet. De verkozenen worden niet langer uitgestuurd om hun verkiezingsprogramma's te realiseren, maar ze worden verondersteld om na hun verkiezing te luisteren en de voeling met hun achterban de klok rond te vertalen in een permanent bij te sturen politieke koers. **De maatstaf om het beleid te waarderen verschuift van legaliteit (zijn de regels gevolgd) naar democratie en integriteit.** Transparantie, zorgvuldigheid bij belangenafweging en motivering zijn belangrijke elementen. Mandatarissen hadden vroeger veel direct contacten met hun kiezers. Mandatarissen van nu worden geconfronteerd met heel andere verwachtingen, gebaseerd op persoonlijke kwaliteiten.

f. [Meer groei, meer grijs, meer groen, meer kleur meer alleen](#)

De bevolking zal toenemen. De groep 65-plussers zal sterker toenemen dan de andere leeftijdsgroepen. Hierdoor zal er een **groeïende groep ouderen** zijn die **langer actief en fit** blijven: een groeiende doelgroep voor het lokaal vrije tijdsbeleid. Anderzijds zal er ook een groeiende groep ouderen zijn die te maken heeft met **ouderdomsziekten** (vb. dementie). Ook voor deze groep kan een aangepast vrijetijdsaanbod uitgebouwd worden (toegankelijkheid dienstencentra, beweeg- en sportinfrastructuur).

In Olen wordt er geen toename van het aantal jongeren verwacht, in tegenstelling tot andere Vlaamse steden en gemeenten. Als men meer gezinnen met kinderen wil aantrekken is een aangepast vrijetijdsaanbod zeer belangrijk: inspanningen op het vlak van kinderopvang, jeugdig en fris cultuur- en sportaanbod, kindvriendelijke openbare ruimte, enz.

De etnische diversiteit in Olen is beperkt ten opzichte van de rest van Vlaanderen en dit zal in de toekomst ook zo blijven. Anderzijds is de multiculturele samenleving een feit, ook in Olen. De maatschappelijke participatie van dit bonte gezelschap aan onze lokale gemeenschap is een belangrijke uitdaging. **Het bestaande vrijetijdsaanbod heeft nog niet altijd de etnische diversiteit weten te verwerken die zich in de omliggende samenleving aftekent.**

Het **aandeel alleenstaanden en éénuoudergezinnen (en ook het risico op kinderarmoede) nemen toe**. De groep alleenwonenden die het sterkst toeneemt, is de groep van tachtigjarigen of ouder. **Het tegengaan van vereenzaming** is een belangrijke uitdaging voor het lokaal bestuur. Het vrijetijdsaanbod dient hiermee rekening te houden evenals andere sectoren zoals het lokale mobiliteitsbeleid, de inrichting van de publieke ruimte, de toegankelijkheid van de lokale dienstverlening, enz.

g. **De economische crisis laat geen enkel beleidsdomein ongemoeid**

Door een opeenvolging van economische crisissen is er onzekerheid bij individuen en bij ondernemingen. Tegen die achtergrond lijkt de ruimte om te investeren in een kwaliteitsvol vrijetijdsbeleid bijzonder krap. Een belangrijke afweging is **de vraag wat de overheid zelf moet doen en wat ze mag of moet overlaten aan de markt**. Daarnaast moet een lokaal bestuur trachten een kwalitatief vrijetijdsaanbod te realiseren dat bereikbaar en betaalbaar is voor alle inwoners.

h. **Innovatie en duurzaamheid moeten schaarste counteren**

De nood aan innovatieve duurzame technologie neemt toe naarmate natuurlijke rijkdommen schaarser worden. Productiviteit en duurzaamheid verhogen speelt niet alleen bij commerciële processen maar ook bij lokale publieke dienstverlening. Personeelsmiddelen zijn kostbaar en de inzet ervan moet effectief en efficiënt zijn. **Hoort de lokale overheid zelf met professionele inzet en aanbod te formuleren of regisseert zij wat anderen, ondersteund door subsidies, voor haar uitvoeren? Hernieuwbare energie en duurzaam eco-efficiënt produceren en bouwen** zijn een must. Ook bij het organiseren van een vrijetijdsaanbod en de bouw van infrastructuur moeten deze vragen gesteld worden.

i. **Zuinig omgaan met schaarse ruimte**

In het toekomstige Vlaanderen zal ruimte steeds schaarser worden. Hoe we met die beperkte ruimte omgaan en **hoe we onze burgers sensibiliseren om bewust om te gaan met private ruimte en bezit is een belangrijke uitdaging**. Efficiënt omgaan met ruimte betekent ook keuzes maken die **meervoudig gebruik stimuleren**: gebruik door meerdere doelgroepen, voor meerdere functies of voor verschillende functies doorheen de tijd. Niet alleen hoe- maar ook de waar-vraag is aan de orde. Hoe bereikbaar is onze vrijetijdsinfrastructuur?

j. **Technologie: wat kan en wat niet**

De overweldigende mogelijkheden van ICT bieden het lokale vrijetijdsbeleid talrijke **opportunities op vlak van werving en promotie, beleidsmonitoring, digitalisering en ontsluiting van informatie**. Allerlei applicaties voegen extra's toe aan de lokale dienstverlening en ondersteunen vb. toeristische aantrekkingskracht van steden en gemeenten. Aan de andere kant zijn er ook valkuilen van een **groeibende dualisering** tussen zij die deel hebben aan de ontwikkelingen en de anderen.

Bron: Toekomst voor vrijetijdsbeleid

13.3 Survey gemeentemonitor vrije tijd

13.3.1 Aanbod

Het aantal keer dat inwoners sportevenementen, pleinevenementen of culturele evenementen bijwonen in de eigen gemeente of een andere gemeente ligt in lijn met de Vlaamse gemeenten. Een relatief hoog percentage van de inwoners van Olen (63%) heeft tot 12 keer een pleinevenement bijgewoond in Olen. Relatief veel inwoners van Olen (85%) zijn van mening dat er voldoende activiteiten voor ouderen worden georganiseerd in Olen.

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar één of meerdere sportevenementen heeft bijgewoond in de eigen of in een andere gemeente				
2017	Tot 12 keer in eigen gemeente	Meer dan 12 keer in eigen gemeente	Tot 12 keer in andere gemeente	Meer dan 12 keer in andere gemeente
Olen	40%	7%	35%	11%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	39%	8%	36%	10%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar één of meerdere pleinevenementen heeft bijgewoond in de eigen of in een andere gemeente				
2017	Tot 12 keer in eigen gemeente	Meer dan 12 keer in eigen gemeente	Tot 12 keer in andere gemeente	Meer dan 12 keer in andere gemeente
Olen	63%	3%	53%	7%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	53%	3%	46%	8%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar één of meerdere culturele evenementen heeft bijgewoond in de eigen of in een andere gemeente				
2017	Tot 12 keer in eigen gemeente	Meer dan 12 keer in eigen gemeente	Tot 12 keer in andere gemeente	Meer dan 12 keer in andere gemeente
Olen	45%	3%	54%	8%
Vlaams Gewest excl 13 centrumsteden	48%	4%	54%	11%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat wekelijks aan sport doet			
2017	Nooit of uitzonderlijke keer	Minstens maandelijks	Minstens wekelijks
Olen	21%	24%	55%
Vlaams Gewest	25%	24%	51%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat afgelopen jaar gebruik maakte van de sportvoorzieningen in de eigen gemeente				
2017	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Niet aanwezig in mijn gemeente
Olen	62%	22%	16%	0%
Vlaams Gewest	61%	20%	18%	1%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende activiteiten zijn voor ouderen in de gemeente/ stad			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	3%	17%	85%
Vlaams gewest	10%	19%	71%

Gemeentemonitor 2017

13.3.2 Voorzieningen

De tevredenheid over de **culturele voorzieningen** in Olen is **lager** dan het Vlaams gemiddelde. De tevredenheid over de sportvoorzieningen, recreatievoorzieningen en speelvoorzieningen is ongeveer dezelfde als het Vlaamse gemiddelde.

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de sportvoorzieningen in de gemeente/ stad			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	7%	17%	76%
Vlaams Gewest	8%	16%	76%

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de recreatievoorzieningen in de gemeente/ stad			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	8%	21%	71%
Vlaams Gewest	11%	20%	68%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de culturele voorzieningen in de gemeente/ stad			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	13%	21%	66%
Vlaams Gewest	10%	18%	72%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar zijn inde gemeente/ stad			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	13%	22%	65%
Vlaams Gewest	21%	18%	61%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende geschikte plekken voor de jeugd zijn inde gemeente/ stad			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	18%	24%	57%
Vlaams Gewest	26%	23%	51%

Gemeentemonitor 2017

13.3.3 Bib

Aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar een bibliotheek heeft bezocht in de eigen gemeente (de categorie is niet aanwezig in mijn gemeente is een inschatting vanuit het perspectief van de inwoners)				
2017	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Niet aanwezig in de eigen gemeente
Olen	55%	30%	14%	1%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden	52%	32%	15%	1%

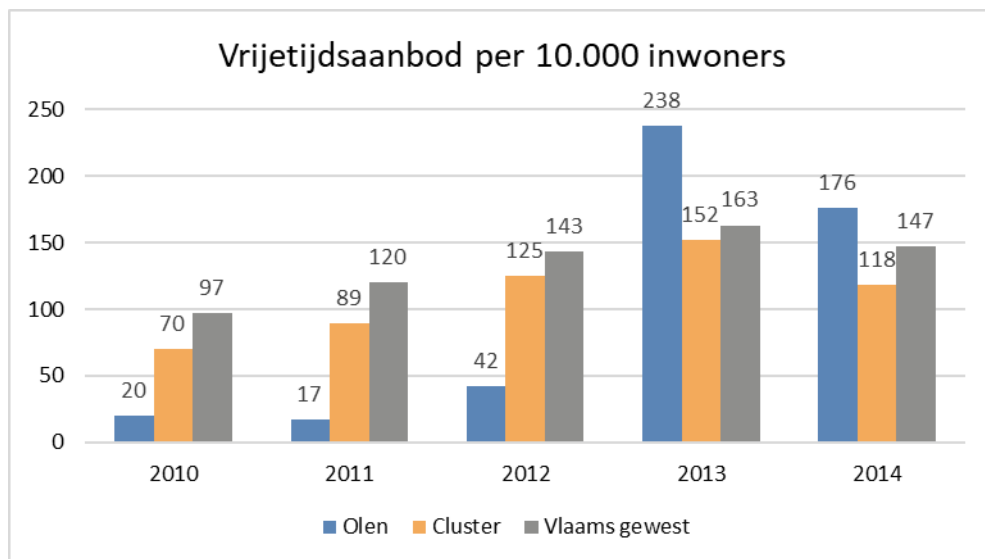
Gemeentemonitor 2017

13.4 Uit-databank

Vrijtijdsaanbod per 10.000 inwoners	2010	2011	2012	2013	2014
Olen	20	17	42	238	176
Cluster	70	89	125	152	118
Vlaams gewest	97	120	143	163	147

2015	Olen	Cluster	Vlaanderen
Muziek (inclusief festival)	19,70	17,40	26,00
Dans - of theatervoorstelling	6,60	11,20	16,90
Film	4,90	8,20	17,20
Expo	15,60	6,20	10,40
Cursussen	36,90	42,50	42,80
Lezing of congres	10,70	17,30	18,20
Party of fuif	18,90	4,10	4,50
Sportactiviteit	21,30	13,40	12,80
Sportwedstrijd bekijken	3,30	3,50	1,90
Begeleide uitstap of rondleiding		6,90	11,60
Eten en drinken	27,10	6,20	8,00
Fiets- of wandelroute	9,80	32,10	6,80
Monument		0,50	1,50
Natuurgebied of park	0,80	1,60	1,60

Spel of quiz	9,00	7,30	6,50
Kamp of vakantie		14,20	9,70
Varia (thema of pretpark, beurs, kermis of feest, markt of braderie, opendeurdag, recreatiedomein)	31,20	24,30	19,20
Totaal	215,80	216,90	215,60

Bron: Uit-databank, cultuurnet

13.5 Gemeentelijke vrijetijdsaanbod

13.5.1 Jeugd aanbod

Het aantal deelnames aan de speelpleinwerking en het aanbod tijdens de korte schoolvakanties neemt af.

	2012	2014	2016	2017
Speelpleinwerking (*)				
Aantal dagen	19	19	19	20
Aantal deelnames	1636	1606	1348	1339
Tienerwerking				
Aantal dagen	N.v.t	9	14	15
Aantal deelnames	N.v.t	109	80	60
Vrijwilligers/ animatoren actief tijdens de zomer	29	35	34	33

(*) de uitstappen zijn hierin niet meegeteld omdat er een maximum op dit aantal zit. Deze uitstappen zijn gemiddeld drie van de vijf bijna vol en twee van de vijf 2/3 vol. De speelplein driedaagse is ook niet meegerekend mede omdat deze werd stopgezet vanaf 2016.

Aanbod tijdens de korte schoolvakanties	2012	2014	2016	2017
Aantal dagen	N.v.t	20	14	11
Aantal deelnames	N.v.t	964	565	460

Buitenspeeldag	2012	2014	2016	2017
Raming deelnemers	150	175	225	350

Kennismaking lokaal bestuur voor scholen (*)	2012	2014	2016	2017
Aantal aanvragen	N.v.t	2	1	1
Aantal klassen	N.v.t	4	2	2

(*) dit is een aanbod dat 2014 gestart is, bij stopzetting kindergemeenteraad. Het eerste jaar voor derde en vierde leerjaar, nadien op vraag van gidsen (bustoer door Olen) enkel voor vierde leerjaar.

13.5.2 Sportaanbod

Sportkampen	2012	2014	2016	2017
Aantal dagen	23	24	19	21
Aantal deelnames	1122	611	522	619

Sportpromotieactiviteiten	2014		2016		2017	
	# activiteiten	# deelnemers	# activiteiten	# deelnemers	# activiteiten	# deelnemers
Wandelingen			3	350	2	242
Lessenreeksen	0	/	0	/	2	22
Lezingen	0	/	1	46	0	/
Jogging	0	/	0	/	1	194
Decathlon Academies	4	32	8	76	0	/
Vierkamp	1		1	30	1	26
Scholenveldloop	1		1	1220	1	1100
De week van de sportclub	1		0	/	0	/
Kleutersportdagen	1	86	3	201	3	220
Sport tweedaagse kansarmen	1	12	1	23	1	30
Memorial van Damme	0	/	1	7	0	/
Kampioenenviering	1		1	72	1	84
Totaal	10	130	20	2025	12	1918

Aantal deelnemers Sportsnack	2014	2016	2017
Olen Centrum	16	22	19
Sint Jozef Olen	11	18	21*
O.L.V. Olen	30	23	15

*Vanaf september 2017 werd er gewerkt met inschrijvingen: omdat er in Sint-Jozef Olen toen maar 2 inschrijvingen waren is de sportsnack sinds toen niet meer doorgegaan.

Turnlessen voor ouderen	2012	2014	2016	2017
Aantal dagen	N.v.t	32	34	37
Aantal deelnames	N.v.t	620	703	635

13.5.3 Cultuuraanbod

Olense Kartoendale	2014	2016	2017
Aantal deelnemers	515	340	336
Aantal inzendingen	1.357	1.089	1.057
Aantal deelnemende landen	60	55	54
Aantal tentoonstellingen Olense Kartoendale	5	5	5

Vzw Keizer Karel	2015	2016	2017
Aantal georganiseerde activiteiten	36	29	29

Culturele en educatieve activiteiten cursusteam	2012	2014	2016	2017
Aantal georganiseerde activiteiten	8	8	8	10
Aantal deelnames	340	205	232	362
Aantal deelnemers	222	137	116	171

Schatten van Vlieg	2014	2015	2016	2017
Aantal deelnemers	50	49	55	88

Tentoonstellingen	2014	2015	2016	2017
Raadzaal	4	4	5	7
Bibliotheek	2	5	6	5

13.5.4 Toeristisch aanbod

Toeristische trekpleisters	Aantal
Molens	1
Dorpszichten	3
Beschermde gebouwen	3
Kapel	1
Kerken	3
Sluizen	1
Musea	2

Natuurdomeinen	2
----------------	---

Wandel- en fietsroutes	Aantal
Wandelroutes	15
Fietsroutes (waarvan Molenroute en fietsknooppuntennetwerk door de Provincie)	3
Fietszoektocht	1
Autoroute (Provincie)	1

Fietszoektocht Olense Kartoendale	2014	2015	2016	2017
Aantal verkochte fietszoektochten	138	109	117	93
Aantal deelnemers die een antwoordformulier indienden	50	73	63	60

Dagtrips voor groepen	2015	2016	2017
Aantal groepsbezoeken	4	4	3

Toeristische activiteiten van het lokaal bestuur	frequentie
Op toer met keizer en boer	1 x per jaar
Kerststallentocht	1 x per jaar
Schoolreizen	6 dagen/jaar
Kinderwandeling	1 x per jaar
Winterwandeling	1 x per jaar

13.5.5 Mondiaal aanbod

Aanbod i.s.m. Noord-Zuidraad	2014	2015	2016	2017
Deelnemers lezing/wereldfeest	N.v.t	150	150	178
Gemiddeld aantal deelnemers filmvoorstellingen	N.v.t	40	25	45

Mondiaal kleuterkamp	2014	2015	2016	2017
Deelnemers	15	7	N.v.t	14

*In 2014 en 2015 konden maximaal 15 kleuters deelnemen. In 2017 werd het maximum aantal opgetrokken tot 25. Er werd geen aparte reclame voor gemaakt.

13.6 Vrijtijdsaanbod door verenigingen of andere actoren

Aantal gesubsidieerde verenigingen	2014	2016	2017
Jeugdverenigingen	5	6	6
Milieu- en natuurverenigingen			
Sociale verenigingen			
Socioculturele verenigingen	32	31	31
Sportverenigingen	28	28	28
Vierdepijlerinitiatieven	?	3	3
Vaderlandslievende verenigingen			
Totaal			

(*) Het gaat hierbij niet over oudercomités of vrijwilligersgroepen die samenwerken met de gemeente.

13.7 Vrijtijdsparticipatie

	2014-2015 (*)	2016-2017
Uitgereikte vrijtijdspassen op basis van omniostatuuat of WIGW	87	117
Uitgereikte vrijtijdspassen op basis van OCMW-atteat	110	167
Uitgereikte vrijtijdspassen op basis van een atteat van een Federale Overheidsdienst	11	8
Totaal aantal uitgereikte vrijtijdspassen	208	292

(*) De vrijtijdspassen worden uitgereikt sinds september 2012.

Via de vrijtijdspas wordt de financiële drempel voor het deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten verlaagd. Dit is echter niet de enige drempel die wordt ervaren. In de publicatie 'Wij blijven niet in de kou staan. Mensen in armoede genieten van cultuur, sport en vrij tijd.' (Gepubliceerd door het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen) worden de verschillende drempels beschreven die mensen in armoede kunnen ervaren als ze willen deelnemen aan vrije tijd.

- Een tekort aan **'cultureel kapitaal'**: Een interesse in cultuur vergt een zekere voorkennis. Mensen in armoede hebben deze kennis zelden meegekregen van thuis uit. Dit resulteert in een zekere weerstand: 'dat is niets voor ons'.
- **Geen opvang**: Kinderopvang is voor mensen in armoede in verschillende opzichten een probleem. Vaak is het netwerk van bureen en familie beperkt en kan men weinig beroep doen op informele opvang.
- **Statusverlegenheid**: Mensen in armoede worstelen met een schaamte- en schuldgevoel om wie ze zijn. Ze weten niet hoe ze zich moeten verhouden tot de 'normale maatschappij'.
- **Geen aangepaste informatie**: Voor mensen in armoede is het niet evident om hun weg te vinden in de overvloed aan folders, cultuurkranten, websites...
- **Kostprijs**: De kostprijs is voor mensen in armoede een evidente drempel.

- **Persoonlijke levenssituatie:** Ondanks het feit dat mensen in armoede aangeven dat cultuur en ontspanning zeer waardevol is voor hen, is het niet altijd evident om zich hiervoor te engageren.
- **Geen vervoer:** Mensen in armoede beschikken zelden over eigen vervoer
- **Beperkt sociaal netwerk:** Mensen in armoede hebben vaak een klein netwerk. Het gaat om mensen in dezelfde situatie als zij of om professionele instanties. Iemand vinden voor een avondje uit is geen evidentie.

De hele publicatie is terug te vinden via de link:

http://www.fondsvrijtijds participatie.be/uploads/documenten_inspirerende_praktijken/inspirerende_praktijken_wij_blijven_niet_in_de_kou_staan.pdf

13.8 Subsidiëring en financiële ondersteuning

Naast werkingssubsidies voor de erkende verenigingen, voorziet het lokaal bestuur ook andere subsidies die moeten bijdragen tot een enerzijds een kwaliteitsvol en anderzijds een gedifferentieerd vrijetijdsaanbod.

Vormingsubsidies	2014	2016	2017
Aantal aanvragen	Jeugd 39 Sport 6	Jeugd 9 Sport 2	Jeugd 15 Sport 3
Uitgereikt bedrag	Jeugd 2.333,00 Sport 212,5	Jeugd 1.260,00 Sport 175	Jeugd 2.137,00 Sport 450

Projectsubsidies voor bijzonder of vernieuwende projecten	2014	2016	2017
Aantal aanvragen	Cultuur 2 Jeugd 1 Sport 3	Cultuur 3 Jeugd 2 Sport 3	0 Jeugd 0 Sport 1
Uitgereikt bedrag	Jeugd 500,00 Sport 450	Jeugd 656,55 Sport 450	Jeugd 0 Sport 500

Tussenkomsten zwembadabonnementen	2014	2016	2017
Aantal aanvragen	146	247	233
Uitgereikt bedrag	2620,20	2623,10	2671

Infrastructuur – en startsubsidies jeugdverenigingen	2012	2014	2016	2017
Infrastructuur				
Aantal aanvragen	2	2	1	1
Uitgereikt bedrag	2.697,80	661,15	4055,85	853,34
Start				
Aantal aanvragen	0	1	0	0
Uitgereikt bedrag	0	500,00	0	0

Subsidies deeltijds kunstonderwijs Herentals		
# deelnemers -18 jaar	2016	2017
Muziek	12	26
Woord	1	6
Dans	4	5
Beeldende kunst	8	16
# deelnemers +18 jaar	2016	2017
Muziek	9	14
Woord	2	0
Dans	0	0
Beeldende kunst	12	5
Totaal	48	72

13.9 Evenementen en dienstverlening aan organisatoren

13.9.1 Toelatingen/ meldingen activiteiten

Over het algemeen **stijgt het aantal toelatingen/ meldingen van activiteiten in Olen.**

Toelatingen/ meldingen activiteiten	2012	2014	2016	2017
Aantal activiteiten (*)	203	194	214	270
Aantal toelatingen muziekactiviteiten met versterkte muziek	33	47	59	52
Aantal toelatingen muziekactiviteiten zonder versterkte muziek	16	18	49	34
Aantal toelatingen security		19	18	18

Aantal toelatingen sterkedrank	4	9	12	24
Aantal toelatingen bewegwijzering/publiciteit	33	29	33	32
Aantal tijdelijke verkeersreglementen opgemaakt door M&R	29	36	32	53
Aantal tijdelijke verkeersreglementen opgemaakt door VT	23	33	23	21
Aantal toelatingen voor het maken van vuur	6	12	12	12
Aantal toelatingen occasionele verkoop	6	7	6	6
Aantal toelatingen markten en braderijen		9	11	13

(*) Deze cijfers slaan enkel terug op aanvragen en geven dus absoluut geen totaalbeeld op het totaal aantal activiteiten in Olen.

13.9.2 Logistieke ondersteuning

Logistieke ondersteuning	2012	2014	2016
Aantal uitleningen uitleenmateriaal gemeente	220	187	185
Aantal keer huur sanitaire voorzieningen voor eigen activiteiten (*)	20	3	12
Aantal keer huur sanitaire voorzieningen voor verenigingen (*)	1	4	3

(*) In 2014 betaalde de vzw Keizer Karel de sanitaire voorzieningen zelf. Deze activiteiten werden toen niet beschouwd als 'eigen activiteiten'.

13.9.3 Financiële ondersteuning

Subsidies buurtfeesten	2012	2014	2016
Aantal aanvragen	27	29	28
Uitgereikt bedrag	2.900	3.750	3.150

Subsidies huur sanitaire voorzieningen	2012	2014	2016
Aantal aanvragen	1	4	3

Uitgereikt bedrag	100,113	619,40	243,78
--------------------------	---------	--------	--------

(*) De subsidies voor het huren van sanitair bestaan sinds 2012. Voorheen konden verenigingen onder bepaalde voorwaarden sanitair voor openluchtactiviteiten aanvragen bij de gemeente en zorgde en betaalde de gemeente zelf voor de huur via een bedrijf.

13.9.4 Infrastructuur voor vrijetijdsbesteding

Teunenberg	Gemeentelijke diensten of gelijkgesteld	Erkende verenigingen	Particulieren
Aantal aanvragen	15	7	15

Ontmoetingscentrum De Vrede		Gemeentelijke diensten of gelijkgesteld	Erkende verenigingen	Werkende verenigingen	Particulieren
Aantal aanvragen minder dan 4 uur	Feestzaal	-	46	38	-
	Vergaderlokaal	-	3	87	-
	Pannenhuis	-	-	3	-
Aantal aanvragen meer dan 4 uur	Feestzaal	14	25	39	66
	Vergaderlokaal	2	9	67	8
	Pannenhuis	1	9	10	10

Polyvalente zaal bib	Gemeentelijke diensten of gelijkgesteld	Erkende verenigingen
Aantal aanvragen minder dan 4 uur	31	30
Aantal aanvragen meer dan 4 uur	61	

Vergaderzaal Olense kinderclub	Gemeentelijke diensten of gelijkgesteld	Erkende verenigingen	Particulieren
Aantal aanvragen minder dan 4 uur	13	78	1
Aantal aanvragen meer dan 4 uur	13	6	15

Bezettingsgraad sporthal 2017 – Grote zaal		
	Seizoen (sept-mei)	Naseizoen (juni-aug)
9.00-16.00 uur	58% (54/92)	1% (12/92)
16.00-23.00 uur	79% (71/90)	0 % (0/90)

- Particulieren kunnen meestal enkel nog overdag terecht in de sporthal tijdens het schooljaar
- Clubs met een reguliere werking kunnen niet terecht in onze sporthal. Tijdens het seizoen is nagenoeg alles volzet.
- Bepaalde delen van de zaal zijn nog vrij, maar dit geeft aan een zaalvoetbalploeg niet de mogelijkheid om te komen.
- In het naseizoen is er zeer weinig verhuur, maar dan zijn er ook gaan aanvragen

Bezettingsgraad sporthal 2017 - Vechtsportzaal		
	Seizoen (sept-juni)	Naseizoen (augustus)
9.00-16.00 uur	18% (17/92)	0% (0/92)
16.00-23.00 uur	43% (39/90)	16% (14/90)

- In de gevechtsportzaal is nog ruimte voor particulieren, enkel is het aantal te beoefenen sporten die men hier kan doen eerder beperkt.
- De open uren die er nu nog zijn, zijn vaak uren die niet ideaal zijn. (Bv: voor kinderen wenst iedereen zijn training tussen 17.00-20.00uur te plannen) De vrije uren zijn vaak na 21.00 uur.

Aantal vaste huurder t.o.v. particulieren		
	Aantal particulieren die de sporthal hebben gehuurd (eenmalig)	Percentage van verhuur door vaste gebruikers
2017	5x sportactiviteiten, 2x evenement	99%

- Nagenoeg alle verhuuraanvragen zijn aanvragen door vaste gebruikers en liggen voor een heel jaar vast. Enkel evenement kunnen voorrang krijgen op deze verhuur.

Turnzaal De Kleine Wijzer	2010	2011	2012
Aantal aanvragen	77	120	193

Turnzaal De Kleine Wijzer 2017	Seizoen (sept-juni)
16.00-23.00 uur + weekend	8% (10/126)

- De kleine wijzer wordt enkel verhuurd aan American Nin Jutsu. Particulieren kunnen de zaal niet huren, tenzij een uitzondering. Er is 1x een uitzondering toegestaan in 2017.
- Hier zijn nog meer mogelijkheden
- Het te beoefenen aantal sporten in deze zaal is echter beperkt omwille van de omvang en het niet aanwezig zijn van sportmateriaal.

Turnzaal De Kriebel	Seizoen (sept-juni)
16.00-23.00 uur + weekend	16% (20/122)

- Turnzaal de Kriebel wordt door drie vaste gebruikers gehuurd
- Hier is nog ruimte om te huren, toch ook weer rekening houden met de beperkte mogelijkheden van de zaal en het niet aanwezig zijn van sportmateriaal.

Speel- en sportterreinen en speelbossen	Functie	Aantal			
		2012	2014	2016	2017
Speelterreinen	Spel	5	5	4	4
Speel- en sportterreinen	Sport en spel	5	6	7	7
Sportterreinen	Sport	1			
Skate terrein	Sport en spel	1	1	1	1
Petanque locaties	Sport		3	3	5
Finse piste	Sport	0	0	0	1
Loopomloop	Sport		2	2	2
Buitenfitness	Sport	0	0	0	2
Pannaveld	Sport		1	1	1
MTB-route	Sport		3	3	4
Speelbossen	Spel				

13.10 Bibliotheek

13.10.1 Trends voor de bibliotheek

De bibliotheek staat voor heel wat uitdagingen.

- Vanaf 2016 is het inrichten van een bibliotheek niet langer decretaal verplicht. Het decreet lokaal cultuurbeleid is aangepast waardoor, vanaf 2016, alle financiële middelen van Vlaanderen rechtstreeks naar het gemeentefonds gaan. Het is het lokaal bestuur zelf dat beslist waaraan de middelen worden besteed.

Bron: decreet lokaal cultuurbeleid

- Functies van de bibliotheek:
 - In de hedendaagse maatschappij is een bibliotheek een niet-commerciële plaats van ontmoeting. Ze moet toegankelijk zijn.
 - De collectie zelf blijft belangrijk en wordt meer en meer digitaal. Maar ook de context bij de verstrekte informatie is belangrijk (wat kunnen mensen met de informatie doen en hoe gaan ze ermee om?)
 - De medewerkers zijn deskundig en beschikken over een specifieke expertise.
 - De lokale inbedding van de bibliotheek blijft cruciaal: er worden linken gelegd met cultuur, onderwijs, welzijnsinstellingen. De bib organiseert activiteiten voor specifieke doelgroepen, aanvullend aan het bestaande aanbod.

Bron: Lokaal mei 2017 artikel: De bibliotheek in een digitale samenleving – www.bibvooriedereen.be

13.10.2 Geletterdheid

Geletterdheid omvat meer dan lezen en schrijven. Geletterdheid omvat de competenties om informatie te verwerven, te verwerken en gericht te gebruiken. Dit betekent met taal, cijfers en grafische gegevens kunnen omgaan en gebruik kunnen maken van ICT. Het PIAAC (Program for the International Assessment of Adult Competencies) onderzocht in Vlaanderen de taalkundige en numerieke vaardigheden die essentieel zijn om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij en de vaardigheden die noodzakelijk zijn om mee te draaien in een technologierijke omgeving en op de arbeidsmarkt.

- 34% van de laaggeschoolden is laaggeletterd in Vlaanderen
- 35% van de anderstaligen is laaggeletterd in Vlaanderen
- 23% van de inactieven en 16% van de werkzoekenden is laaggeletterd

WERKEN AAN GELETERDHEID

Met de neus op de feiten

De cijfers voor laaggeletterdheid in Vlaanderen zijn zonder meer zorgwekkend: 800.000 Vlamingen (één op zes tot zeven) zijn onvoldoende geletterd om goed te kunnen functioneren in een opleiding, op het werk en in het maatschappelijk leven.

De belangrijkste risicogroepen, wat betreft laaggeletterdheid in Vlaanderen, zijn laaggeschoolden, volwassenen met een lage sociaal- economische status, ouderen, eerste generatie migranten, anderstaligen en niet-actieven.

LAAGGELETERDHEID IN VLAANDEREN

laaggeletterdheid

laaggecijferdheid

probleemoplossing in een
technologierijke omgeving

mannen - vrouwen

- ABC** 14% van de mannen
16% van de vrouwen
- x%** 12% van de mannen
17% van de vrouwen
- 17% van de mannen
20% van de vrouwen

leeftijd*

- ABC** 26% van de ouderen
9% van de jongeren
- x%** 24% van de ouderen
11% van de jongeren
- 39% van de ouderen
8% van de jongeren

*leeftijd: jongeren (16-24 jaar), ouderen (55-65 jaar)

geschooldheid

- ABC** 34% van de laaggeschoolden
3% van de hooggeschoolden
- x%** 34% van de laaggeschoolden
3% van de hooggeschoolden
- 35% van de laaggeschoolden
8% van de hooggeschoolden

immigratieachtergrond

- ABC** 41% van de eerste generatie
18% van de tweede generatie
12% van de autochtonen
- x%** 36% van de eerste generatie
19% van de tweede generatie
12% van de autochtonen
- 36% van de eerste generatie
23% van de tweede generatie
17% van de autochtonen

anderstaligheid**

- ABC** 35% van de anderstaligen
- x%** 33% van de anderstaligen
- 32% van de anderstaligen

**Anderstaligen zijn vaker laaggeletterd dan niet-anderstaligen. Of correcter, anderstaligen zijn vaker laaggeletterd in een taal die hen niet eigen is dan niet-anderstaligen. Het is dus moeilijk te bepalen of anderstaligen een risicogroep voor laaggeletterdheid vormen.

werk***

- ABC** 12% van de tewerkgestelden
16% van de werkzoekenden
23% van de inactieven
- x%** 11% van de tewerkgestelden
14% van de werkzoekenden
23% van de inactieven
- 19% van de tewerkgestelden
19% van de werkzoekenden
23% van de inactieven

***Het PIAAC-onderzoek onderscheidt 3 categorieën:
• Iemand is tewerkgesteld indien deze persoon in de week voorafgaand aan het interview werk had, maar ook indien de persoon tijdelijk afwezig is van zijn werk (bv. ziekteverlof, ouderschapsverlof) of indien de persoon onbetaald werk uitoefent in een eigen bedrijf.
• Men is werkzoekend als men zelf aangeeft in de afgelopen maand actief naar werk gezocht te hebben (bv. solliciteren op vacatures, ingaan op uitnodigingen van een arbeidsbemiddelingsbureau zoals de VDAB) en men ook op korte termijn beschikbaar is voor de arbeidsmarkt (binnen de twee weken). Iemand die binnen de drie maanden een nieuwe job begint en bovendien op korte termijn beschikbaar is voor de arbeidsmarkt wordt ook opgevat als werkzoekend.
• Iemand die niet actief op zoek is naar werk of niet beschikbaar is voor de arbeidsmarkt wordt bestempeld als niet-actief.

Bron: PIAAC-onderzoek 2012

PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) is een grootschalig internationaal onderzoek naar basisvaardigheden van volwassenen. Net zoals in 23 andere landen onderzoekt PIAAC in Vlaanderen de taalkundige en numerieke vaardigheden die essentieel zijn voor een volwaardige deelname aan de maatschappij alsook de vaardigheden noodzakelijk om mee te draaien in een technologierijke omgeving en op de arbeidsmarkt.

Meer info over dit onderzoek vindt u op www.piaac.ugent.be

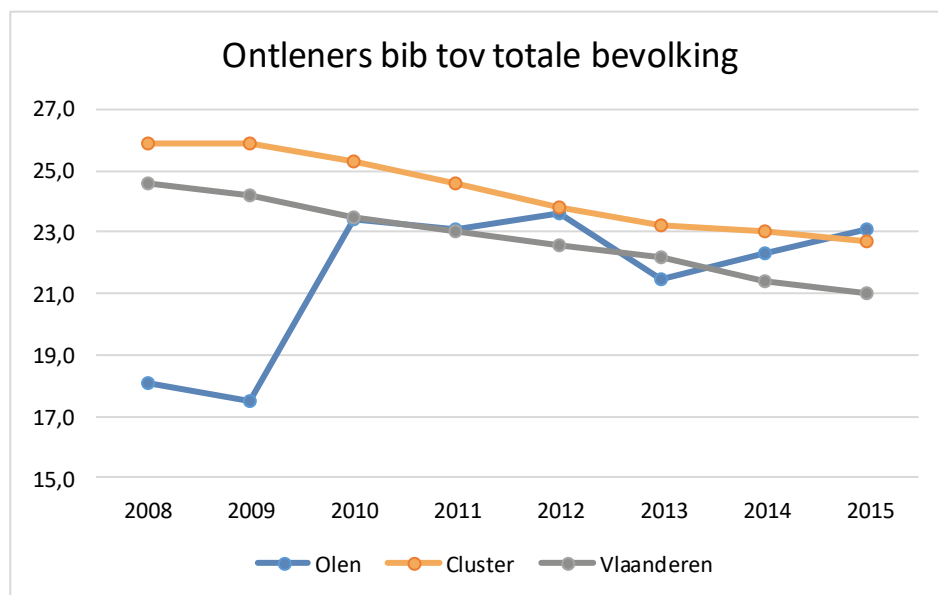
PIACC-onderzoek 2012

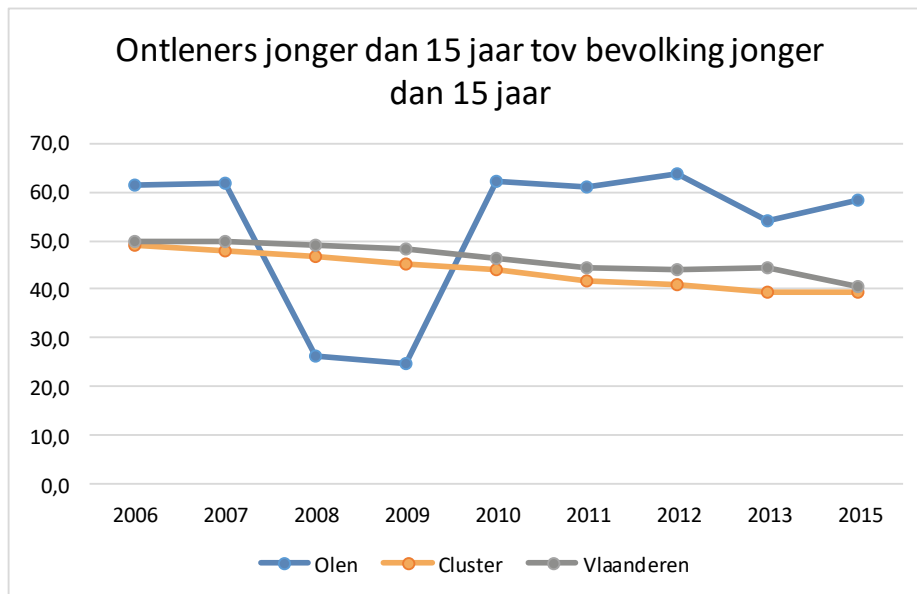
13.10.3 Ontleners en uitleningen

In Olen zijn er **relatief veel leners t.o.v. de totale bevolking**. Ook het aantal leners onder de 15 jaar is relatief hoog.

Olen									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal leners bibliotheek	2.089	2.035	2.745	2.723	2.814	2.588	2.709	2.811	2.718
Totale bevolking	11.547	11.655	11.749	11.784	11.923	12.016	12.125	12.186	12.242
Aantal leners bibliotheek t.o.v. de totale bevolking (in %)	18,1	17,5	23,4	23,1	23,6	21,5	22,3	23,1	22,2

Olen										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2016
Aantal leners bibliotheek onder de 15 jaar	1.119	1.152	494	483	1.204	1.195	1.265	1.078	1.172	1.175
Aantal jongeren onder de 15 jaar	1.825	1.866	1.894	1.943	1.943	1.958	1.985	1.989	2.012	1.993
Aantal leners jonger dan 15 jaar t.o.v. totaal aantal jongeren onder de 15 jaar (in %)	61,3	61,7	26,1	24,9	62,0	61,0	63,7	54,2	58,3	58,9

Uitleningen bib Olen									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gedrukt materiaal	72.128	71.472	62.246	77.077	87.180	86.496	93.095	61.639	61.615

BICC

Het aantal uitleningen van het gedrukt materiaal (boeken, strips, tijdschriften) is wisselvallig.

13.10.4 Digitalisering in de bib

De samenleving wordt meer en meer digitaal. Voor de bibliotheek betekent dit dat er een aantal kansen en uitdagingen zijn voor de toekomst.

Audiovisuele consumptie

Imec lanceert jaarlijks een digimeter. Met dit onderzoek willen ze informatie delen over het gebruik van media en ICT in Vlaanderen. Voor de bib vinden we hierin relevante informatie over het gebruik van audiovisueel materiaal.

Films en series

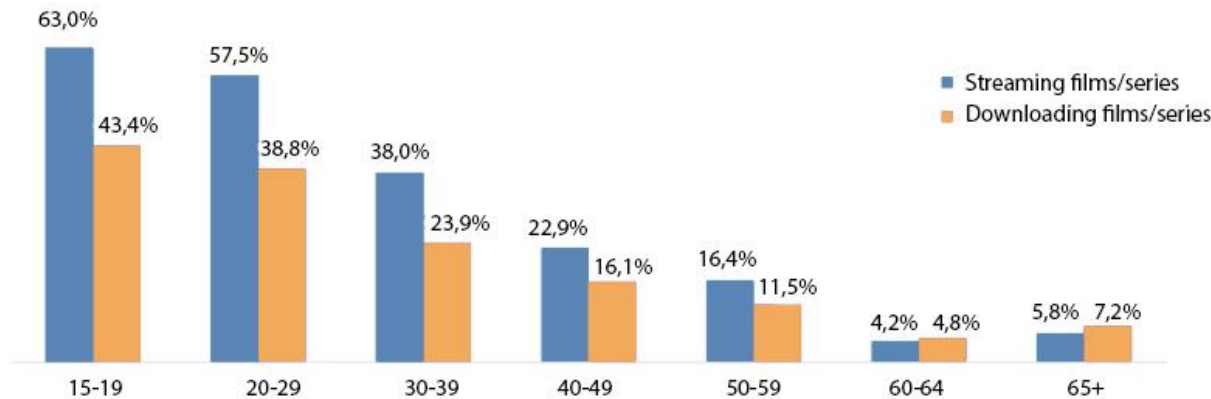
Het aandeel Vlamingen dat films en series minstens éénmaal per maand streamt is toegenomen en bedraagt nu 26%.

Frequency of downloading/streaming films and series

	Ever		Monthly		Daily	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Streaming films/series	37,9%	37,2%	22,9%	26,2%*	6,2%	7,8%
Downloading films/series	33,3%	34,8%	17,5%	18,6%	3,5%	2,2%

Digimeter Imed

Streaming/downloading series and movies on monthly basis - split by age group

Digimeter Imed

Muziek

De volgende vraag werd gesteld voor dit onderzoek: Welk van onderstaande bronnen gebruik je minstens 1 keer per maand om naar muziek te luisteren?

De CD blijft een belangrijke bron (42%) en zit daarmee ongeveer op hetzelfde niveau als het online streamen (40,2%). Er zijn grote verschillen tussen leeftijdscategorieën.

Sources to listen to music - split by age group

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65+	Total
CD	17,4%	32,5%	41,4%	44,7%	43,1%	58,5%	47,0%	42,0%
Online streaming	70,5%	76,4%	59,7%	45,6%	27,5%	19,5%	9,2%	40,2%
Downloads	52,2%	61,5%	56,1%	41,8%	31,0%	21,9%	10,9%	36,9%
Thematic channels digital TV	10,4%	12,7%	15,2%	20,9%	8,3%	8,9%	7,2%	11,9%
LP (vinyl)	8,3%	12,7%	10,6%	9,9%	5,9%	13,0%	4,4%	8,6%
Total online music (streaming + downloads)	84,1%	88,1%	77,5%	63,3%	46,5%	33,1%	17,4%	54,6%

Digimeter Imec

Gebruik van digitale producten in de bib

Het aantal uitleningen van **audiovisueel materiaal (dvd, cd, daisy-boeken, e-boeken en games)** kent een **dalende trend**. Waarschijnlijk is de sterke opkomst van het streaming (muziek, films en series) de oorzaak.

Uitleningen bib Olen									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Audiovisueel materiaal	5.042	5.553	5.171	4.594	4.296	4.304	4.658	3.593	3.951

BICC

Jaar	Aantal e-boek gebruikers	Aantal geleende e-boeken	Aantal gebruikers digitale fundels prentenboeken	Aantal uitleningen digitale fundels prentenboeken	Aantal gebruikers digitale fundels AVI-boeken	Aantal uitleningen digitale fundels AVI-boeken
2015	5	6	17	50	0	0
2014	12	18	0	0	0	0

BICC

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal uren internetgebruik via vaste internetverbinding op jaarbasis	1586	1775	1836	1091	996	804	612	660	982

BICC

Jaar	Aantal unieke bezoekers per jaar catalogus Bibliotheekportalen	Aantal unieke zoekacties per jaar catalogus Bibliotheekportalen	Aantal raadplegingen bezitsinformatie catalogus Bibliotheekportalen	Aantal geregistreerde lidmaatschappen Mijn Bibliotheek	Aantal geraadpleegde lenersgegevens Mijn Bibliotheek	Aantal succesvolle verlengingen online Mijn Bibliotheek	Aantal succesvolle reserveringen online Mijn Bibliotheek
2015	4.133	5.475	3.792	1.009	5.142	5.744	389
2014	2.735	4.923	3.956	765	4.404	5.672	180

BICC

14 Wonen

KERNGEGEVENS

TEVREDENHEID

- De inwoners van Olen zijn over het algemeen tevreden over hun woning, buurt en de gemeente: 94% geeft aan graag te wonen in Olen (t.o.v. 89% in Vlaams gewest)
- Weinig inwoners van Olen hebben een verhuisintentie

RUIMTEBESLAG EN KNOOPPUNTWAAARDE

- Het ruimtebeslag in Olen is hoog: 51% van de ruimte is ingenomen door wonen, werken, recreëren en mobiliteit (Clustergemeenten: 39% en provincie Antwerpen: 34%)
- In Olen zijn weinig grote open ruimtegebieden; De meesten liggen aan de rand
- De knooppuntwaarde van de kernen O.-L.-V.-Olen en St.-J.-Olen zijn goed: de ligging van het station speelt hierbij een belangrijke rol

PATRIMONIUM

- Het aandeel appartementen is gestegen van 1% in 1995 tot 14% in 2017 (vergelijkbaar met Westerlo en Kasterlee; Arrondissement Turnhout: 19%)
- Er worden relatief weinig vergunningen voor renovaties gegeven
- Olen heeft relatief veel sociale woningen per 100 huishoudens (8,7) t.o.v. de clustergemeenten (4) en het Vlaamse gewest (5,4)
- Relatief veel inwoners geven aan te beschikken over een energiezuinige ketel (66%) in vergelijking met het Vlaams gemiddelde van 61%
- Relatief veel inwoners geven aan te beschikken over een zonnepanelen (23%) in vergelijking met het Vlaams gemiddelde van 17%

WONINGPRIJZEN

- De gemiddelde verkoopprijzen voor flats liggen lager dan de clustergemeenten en het Vlaamse gewest
- De gemiddelde verkoopprijzen voor gewone woonhuizen zijn dezelfde als deze van de clustergemeenten en het Vlaamse gewest

14.1 Survey gemeentemonitor wonen

14.1.1 Tevredenheid

De inwoners zijn van Olen zijn tevreden over hun woning, de buurt en het zicht op groen vanuit de woning. Een **relatief hoog percentage (83%) van de inwoners geeft aan tevreden te zijn over de gemeente** (Vlaams gewest: 76%). Een **relatief hoog percentage (76%) van de inwoners geeft aan fier te zijn op de gemeente** (Vlaams gewest: 69%).

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de woning			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	4%	4%	91%
Vlaams gewest	5%	6%	88%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het zicht op groen vanuit de woning			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	10%	18%	72%
Vlaams gewest	14%	14%	73%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de buurt			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	9%	10%	82%
Vlaams gewest	10%	11%	79%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de gemeente/stad			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	6%	11%	83%
Vlaams gewest	9%	14%	76%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat fier is op de gemeente/stad

	2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen		4%	19%	76%
Vlaams gewest		9%	22%	69%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat graag woont in de gemeente/stad

	2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen		2%	4%	94%
Vlaams gewest		4%	7%	89%

Gemeentemonitor 2017

14.1.2 Buitenruimte

Een groot aandeel van de inwoners van Olen (93%) geeft aan te beschikken over private buitenruimte.

Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te beschikken over private buitenruimte: tuin aan de woning

	2017	Ja	Neen
Olen		93%	7%
Vlaams gewest		81%	19%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te beschikken over private buitenruimte: tuinbalkon/koer/terras/patio

	2017	Ja	Neen
Olen		89%	11%
Vlaams gewest		89%	11%

Gemeentemonitor 2017

14.1.3 Energiezuinige woningen

Een relatief **hoog** percentage van de inwoners van Olen geeft aan te beschikken **over een energiezuinige ketel (66%) en over zonnepanelen (23%)**.

Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning met energiezuinige ketel

	2017	Ja	Neen
Olen		66%	34%
Vlaams gewest		61%	39%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning met zonnepanelen

	2017	Ja	Neen
Olen		23%	77%
Vlaams gewest		17%	83%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat aangeeft te wonen in een woning met zonneboiler

	2017	Ja	Neen
Olen		6%	94%
Vlaams gewest		6%	94%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de straten en voetpaden in de buurt over het algemeen netjes zijn

	2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen		10%	8%	81%
Vlaams gewest		21%	12%	68%

Gemeentemonitor 2017

14.1.4 Budget voor wonen

In Olen zijn er **minder huurders** die aangeven dat de totale uitgaven voor het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen.

Aandeel (%) van de inwoners waarvan de totale uitgaven van het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen		
2017	Minder dan of gelijk aan 30%	Meer dan 30%
Olen	85%	15%
Vlaams gewest	82%	18%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners, eigenaars waarvan de totale uitgaven van het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen		
2017	Minder dan of gelijk aan 30%	Meer dan 30%
Olen	87%	13%
Vlaams gewest	88%	12%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners, huurders waarvan de totale uitgaven van het gezin voor wonen minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen		
2017	Minder dan of gelijk aan 30%	Meer dan 30%
Olen	72%	28%
Vlaams gewest	53%	47%

Gemeentemonitor 2017

14.1.5 Verhuisintentie

Aandeel (%) van de inwoners dat de intentie heeft om in de komende 5 jaar te verhuizen			
2017	Ja, binnen dezelfde gemeente/stad	Ja, naar een andere gemeente/ stad	Neen, geen verhuisplannen
Olen	7%	6%	87%
Vlaams gewest	12%	10%	79%

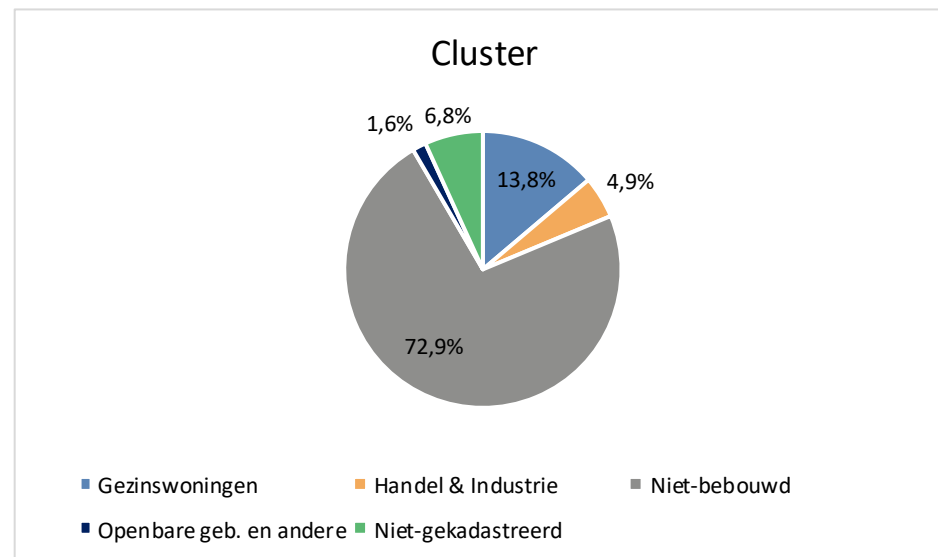
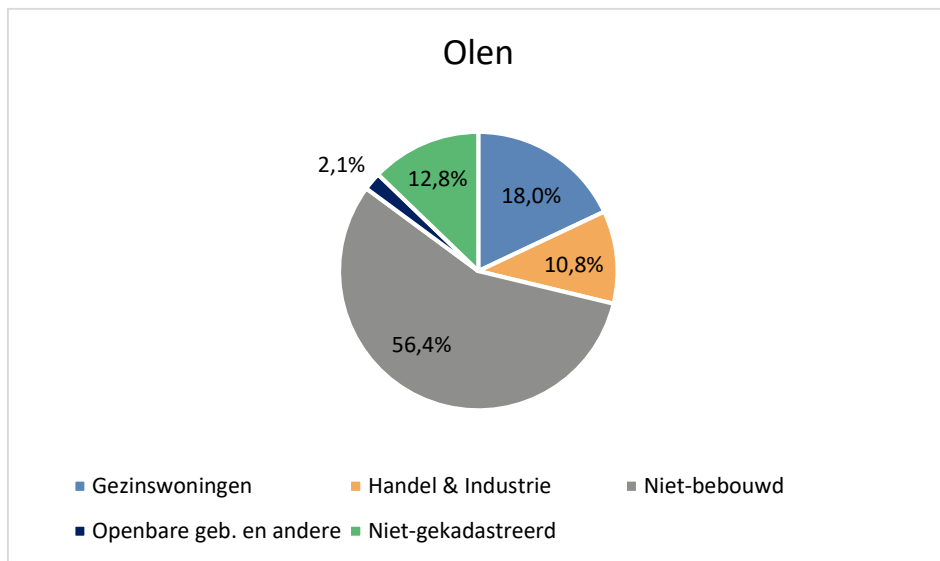
Gemeentemonitor 2017

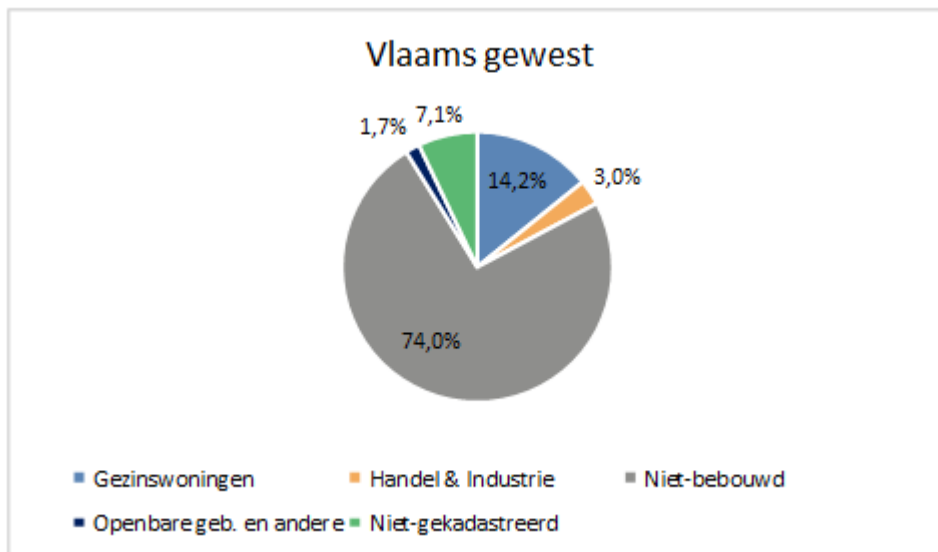
14.2 Ruimtegebruik

Olen heeft een **hoge bevolkingsdichtheid** ten opzichte van de andere clustergemeenten en het Vlaamse gewest. Een groot deel van het grondgebied is bestemd voor gezinswoningen en handel en industrie. Dit gaat ten koste van een relatief klein aandeel niet-bebouwde bestemming van de bodem in Olen.

2015		
Olen Inw/ km ²	Cluster Inw/ km ²	Gewest Inw/ km ²
604,2	367,9	513,2

Kadaster en ADS, bewerking SVR

Kadaster en ADS, bewerking SVR

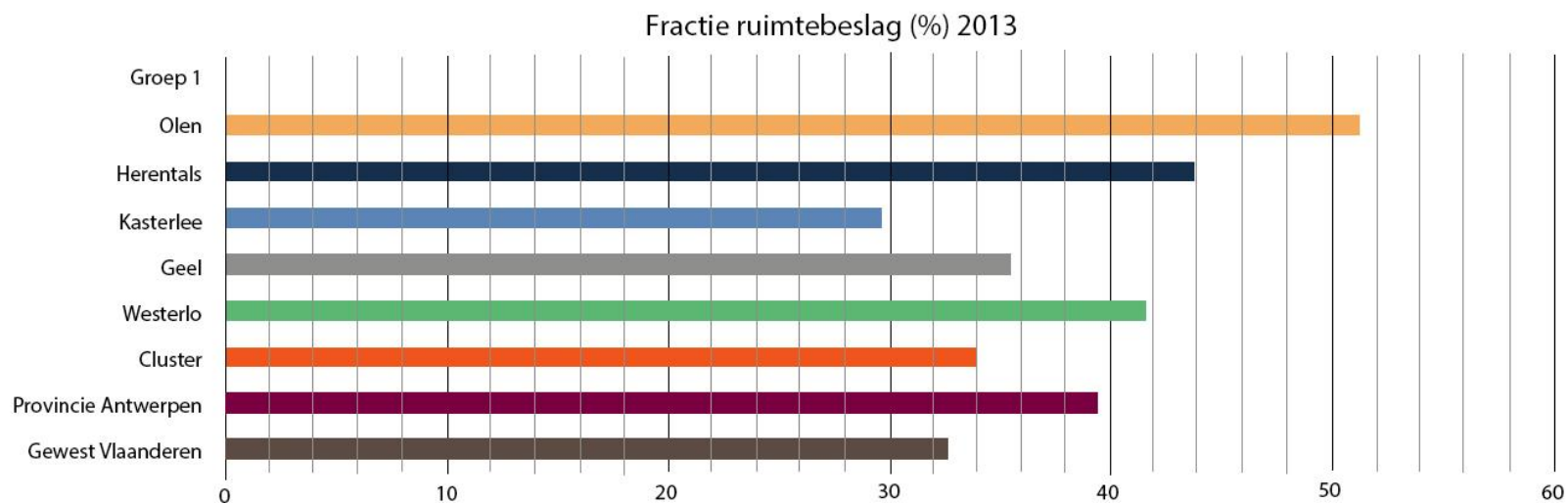
Verschil 2010-2015	Olen		Cluster	Vlaams gewest
	in Ha	in %	in %	in %
Gezinswoningen	24	6,10%	6,60%	4,90%
Handel & Industrie	17	7,30%	3,40%	1,80%
Niet-bebouwd	-43	-3,20%	-1,60%	-1,10%
Openbare geb. en andere	1	2,10%	4,60%	1,20%

Belfiusprofiel

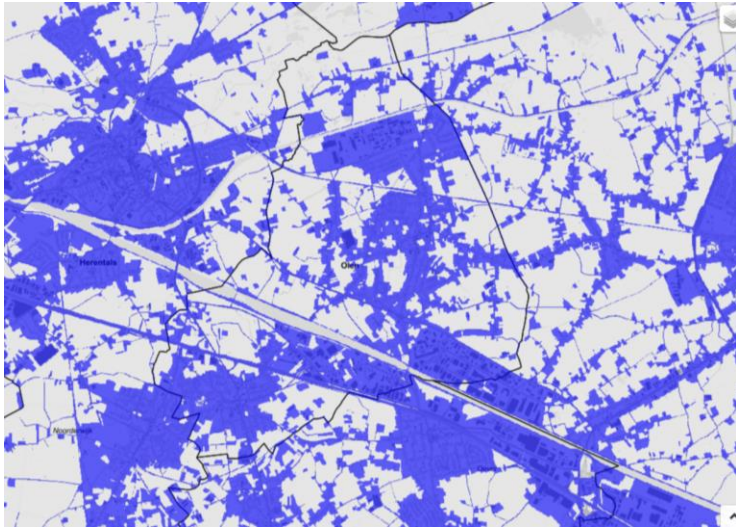
Ruimtebeslag

De term 'ruimtebeslag' gaat om de ruimte ingenomen door wonen, werken, recreëren en mobiliteit. Hierbij wordt niet louter naar de bebouwing gekeken, maar worden ook percelen met recreatieve functies, zoals parken, sportterreinen, begraafplaatsen,... opgenomen en wordt dus rekening gehouden met een grotere oppervlakte dan de verharding. Wateroppervlakken worden niet tot het ruimtebeslag gerekend.

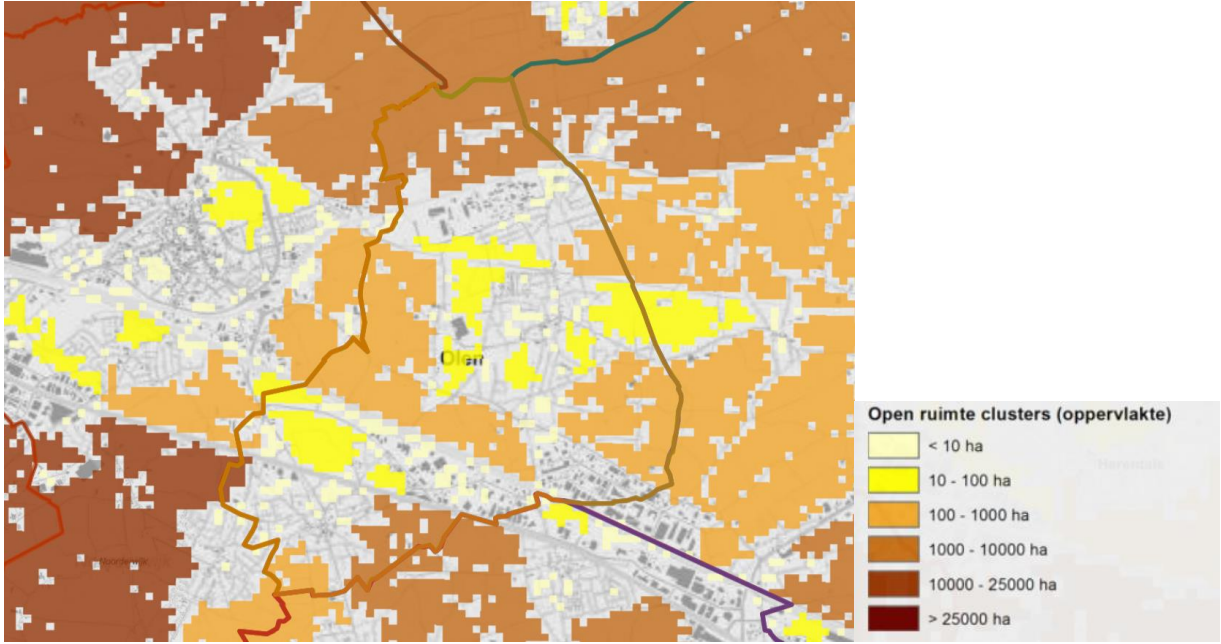
Het ruimtebeslag in de gemeente Olen is erg hoog in vergelijking met omliggende gemeenten, cluster in de provincie, de provincie en Vlaanderen. Meer dan de helft van onze ruimte is ingenomen.

Gemeente	Percentage	Ruimtebeslag	Oppervlakte gemeente
	%	Ha	Ha
Olen	51	1183	2312
Cluster	34	10232	30167
Herentals	44	2094	4796
Kasterlee	30	2135	7226
Geel	35	3900	11018
Westerlo	42	2303	5546
Provincie Antwerpen	39	113342	287645
Gewest Vlaanderen	33	444776	1362861

Ruimtebeslag Olen 2013 – Regiotool Ruimte Vlaanderen

Open ruimte cluster. Regiotool Ruimte Vlaanderen

De kaart geeft een weergave van de aaneengeslotenheid van openruimtegebieden in Vlaanderen volgens hun omvang. Dit beeld geeft een uitdrukking naar de kwaliteit van de open ruimte.

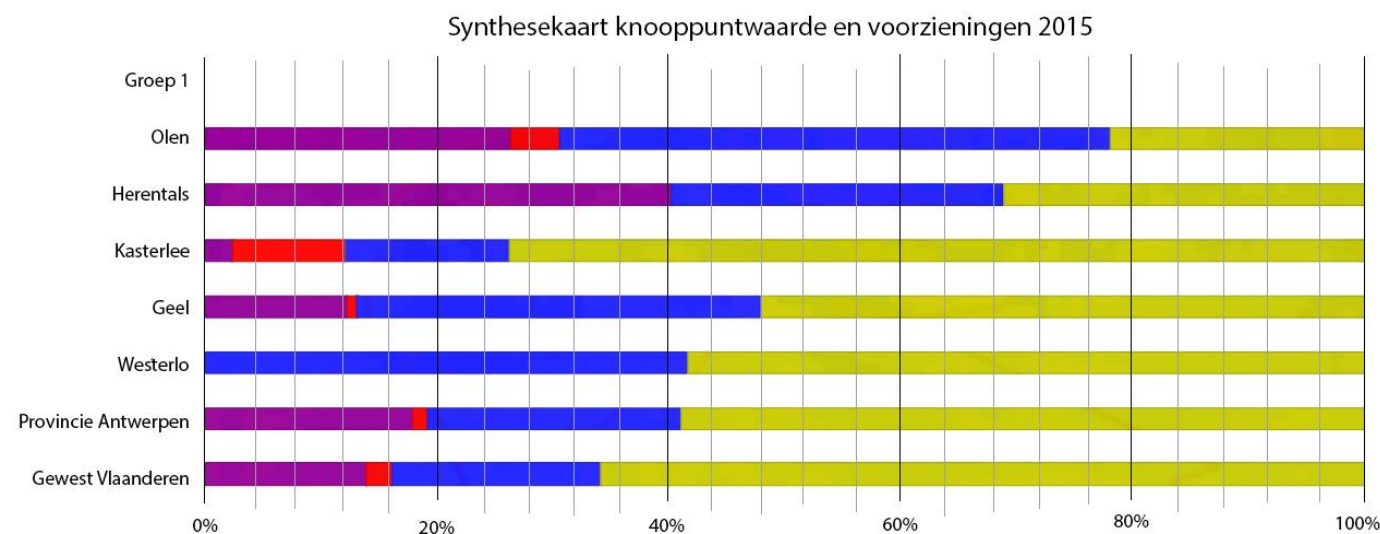
Olen bezit nog een aantal open landschappen. Deze situeren zich aan de randen.

Knooppuntwaarde en voorzieningen

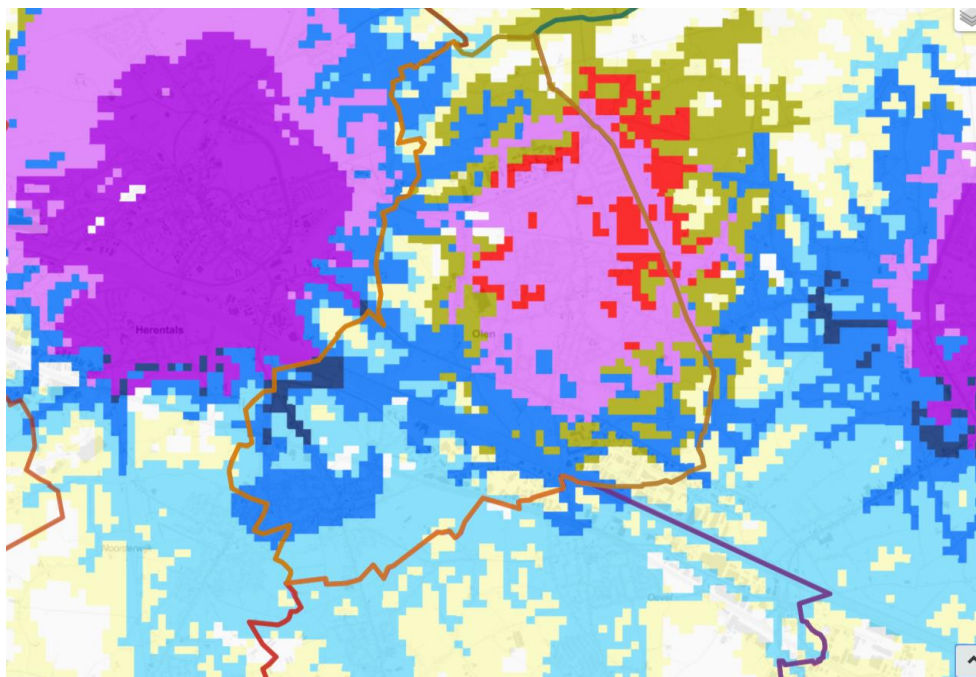
De knooppuntwaarde is de mate waarin een plek is geïntegreerd in het systeem van collectief vervoer voor personen. Ze bepaalt, samen met het voorzieningenniveau, de ontwikkelingsmogelijkheden van een kern of plek zoals de streefwaarden voor ruimtelijk rendement, het type en de mix van activiteiten of de afstand van ontwikkelingen tot het vervoersknooppunt.

De knooppuntwaarde wordt onder meer bepaald door de transportmodus (trein, metro, tram, bus, ...), de frequentie van het vervoersaanbod, de vervoerscapaciteit, aansluitings- en (multimodale) overstapmogelijkheden en aansluiting op fiets- en wandelnetwerken. Hoe makkelijker en directer iemand zich vanuit een plek naar andere plekken kan verplaatsen, hoe hoger de knooppuntwaarde.

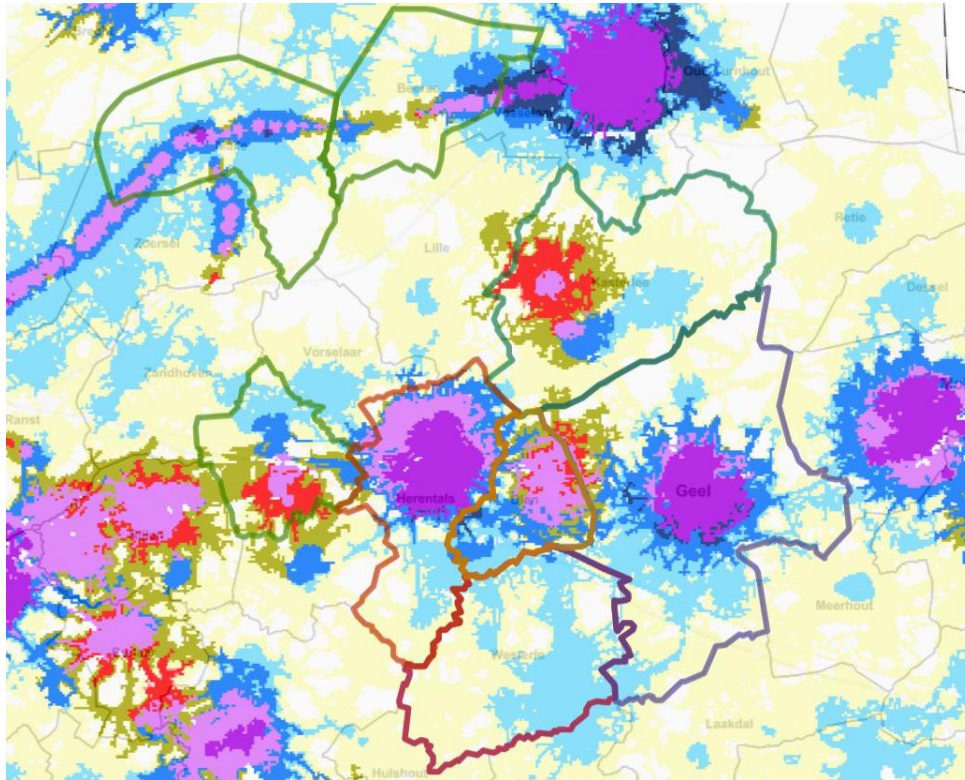
Het voorzieningenniveau en de knooppuntwaarde van de kernen O.-L.-V.-Olen en St.-J.-Olen zijn goed. De ligging van het station speelt hierbij een belangrijke rol.

Regiotool Ruimte Vlaanderen

Knooppuntwaarde en voorzieningen. Regiotool Ruimte Vlaanderen

Knooppuntwaarde en ruimtelijke voorzieningen Cluster. Regiotool Ruimte Vlaanderen

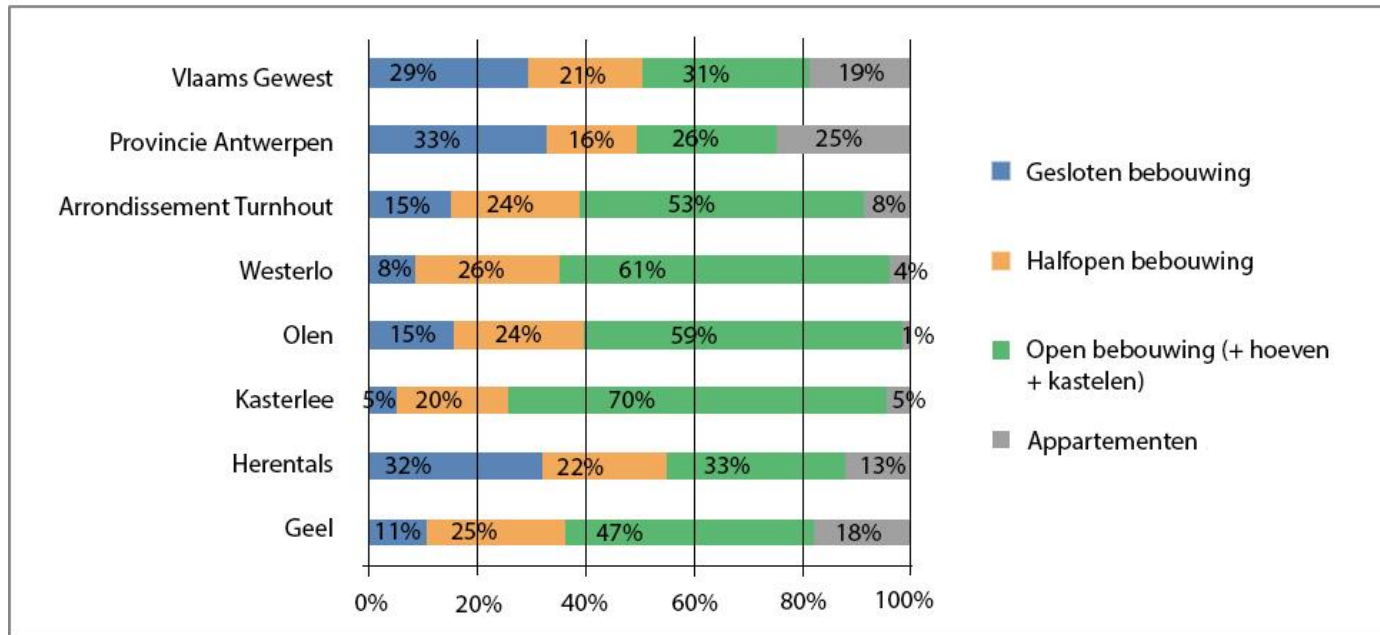
Voorzieningen	Zeer goed	C3	C1	A3	A1
	Goed	C4	C2	A4	A2
	Matig	D3	D1	B3	
	Beperkt	D4	D2	B4	
		Beperkt	Matig	Goed	Zeer goed
		Knooppuntwaarde			

14.3 Woongelegenheden

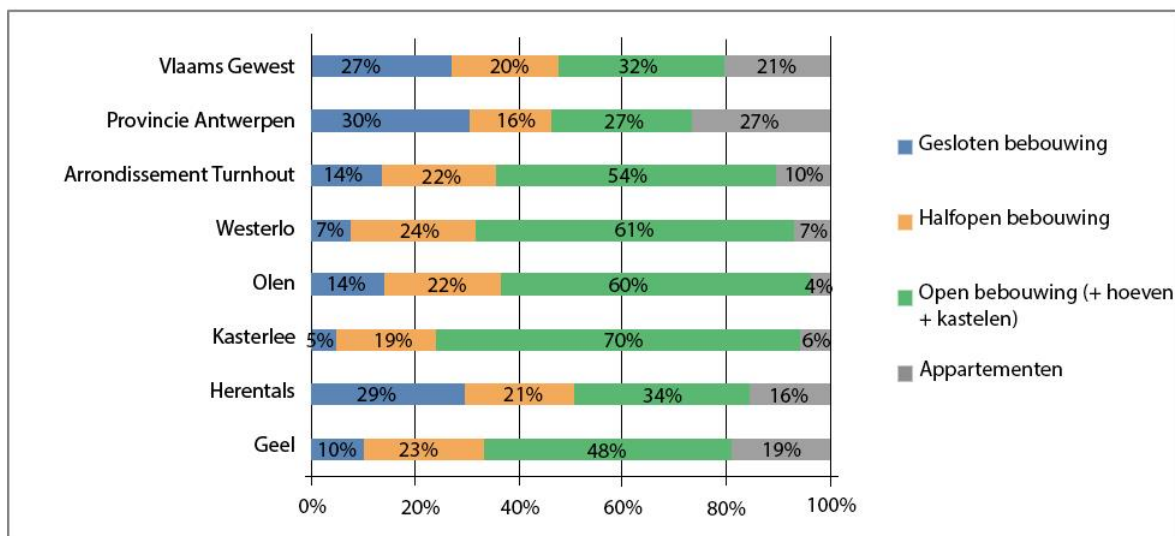
De grafieken tonen aan:

- In 1995 betrof een zeer klein aandeel van het aantal woongelegenheden in Olen appartementen (1%) – dit aandeel is het laagst i.v.m. de buurgemeenten en de referentieregio's.
- De jaren daarna steeg het aantal appartementen (woongelegenheden) telkens zeer sterk in Olen (sterker dan in de buurgemeenten en de referentieregio's)
- **Deze sterke stijging betreft eerder een inhaalbeweging. In 2017 is 14% van het totaal aantal woongelegenheden in Olen een appartement.** Dit is eerder gemiddeld, vergelijkbaar met de gemeenten Westerlo en Kasterlee.

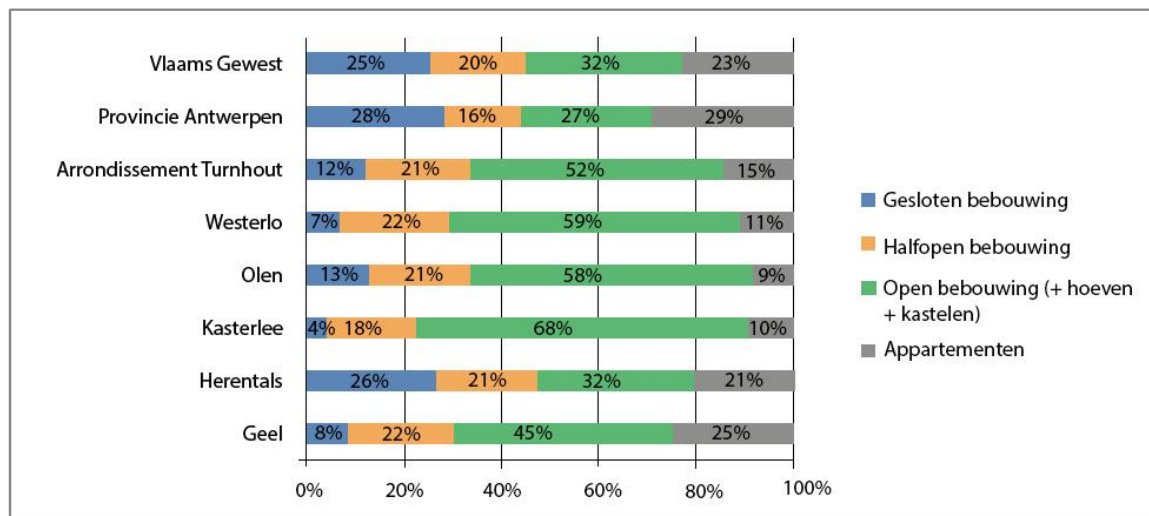
1995

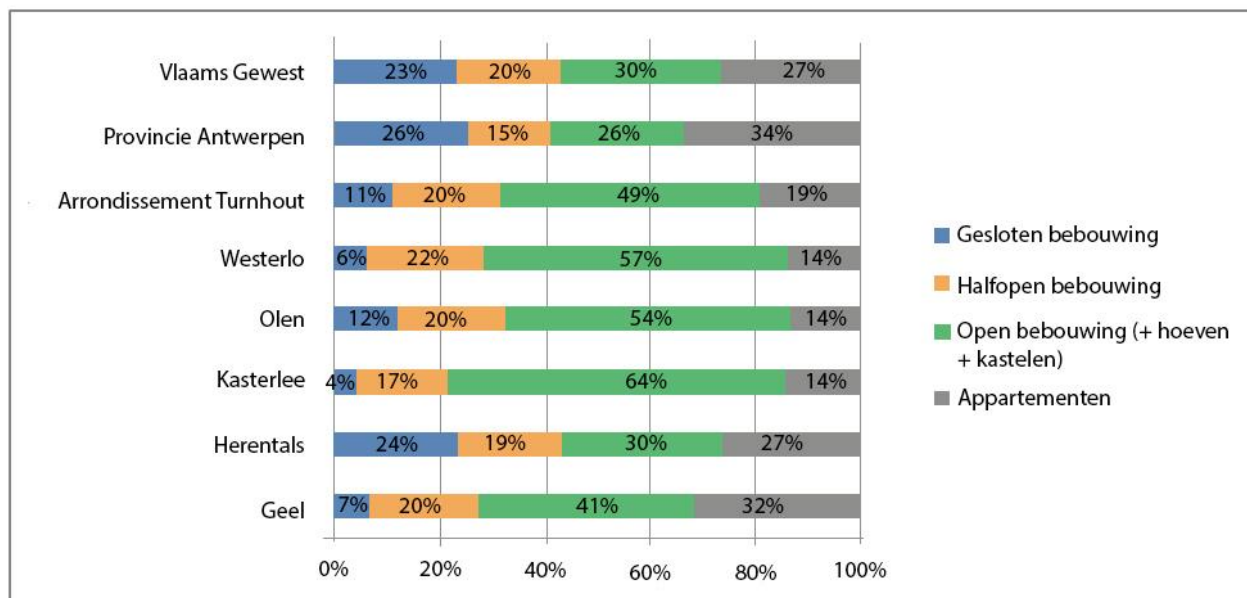

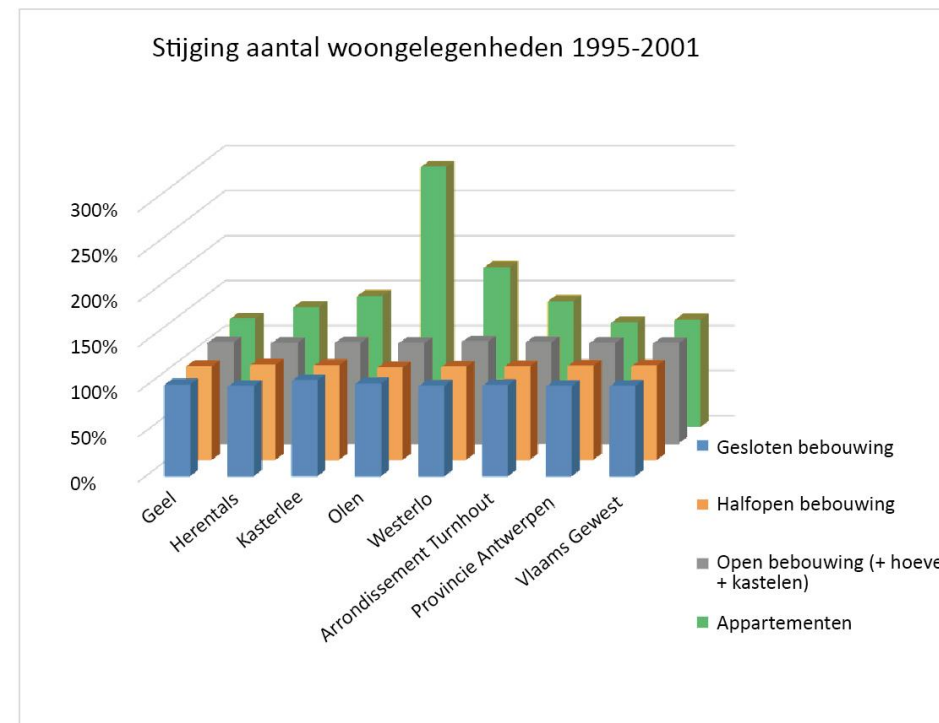
2001

2009

Innovatieve woonvormen

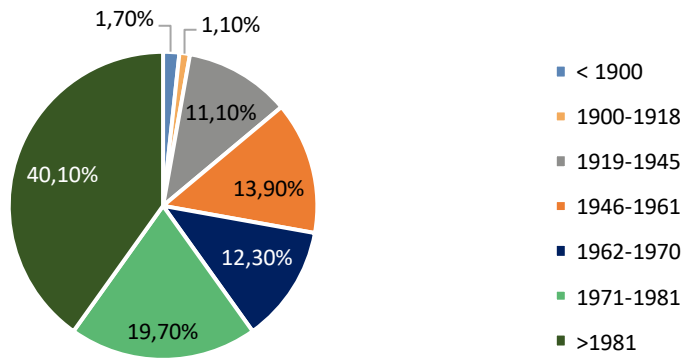
De Vlaamse bouwmeester promoot innovatieve woonvormen die minder beslag leggen op de nog resterende vrije ruimte en tegelijk toch een voldoende hoge kwaliteit van wonen waarborgen. Dit wordt concreet vertaald in schakelwoningen. Een schakelwoning is een type woning dat een alternatief vormt voor een losstaande eengezinswoning én een appartement.

Benaming	Eensgezinswoning	Schakelwoning	Appartement
Voorbeeld			
Omschrijving	<p>Elk gebouw bestaande uit één woonentiteit, waarbij de woonentiteit samenvalt met het volledige gebouw. Wordt ook beschouwd als een eengezinswoning: een gebouw met een nevenfunctie die minder dan de helft van de totale vloeroppervlakte van het gebouw beslaat, en waarbij de rest van het gebouw volledig wordt gebruikt als één woonentiteit.</p>	<p>Elke woning die onderdeel is van een gebouw dat bestaat uit twee of meer met elkaar verweven zelfstandige woningen, waarbij elke woning</p> <ul style="list-style-type: none"> - geheel of gedeeltelijk op de begane grond is gebouwd, - volledig onafhankelijk functioneert - een eigen hoofdtoegang naar het openbaar domein heeft - over een voldoende grote eigen tuin of terras beschikt. 	<p>Een appartement is een zelfstandige woonentiteit waarin alle leeffuncties verdeeld zijn over verschillende ruimtes en die dus beschikt over minstens één slaapkamer.</p> <p>De toegang gebeurt normaliter via een gemeenschappelijke circulatie, al kunnen er ook gelijkvloerse appartementen zijn met een aparte toegang.</p>

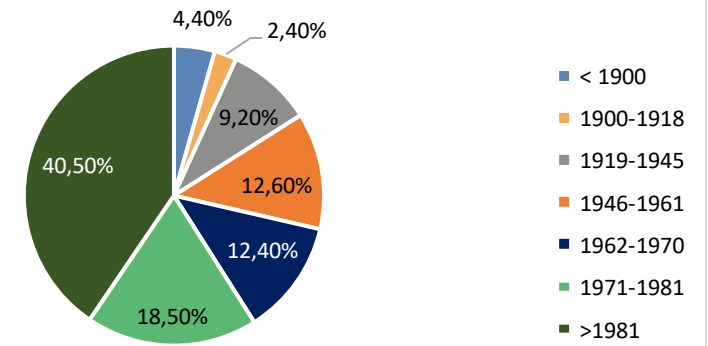
Ouderdom van de woningen

De ouderdom van het woningbestand in Olen is **gelijkaardig aan dit van de clustergemeenten**. Ten opzichte van de rest van Vlaanderen kennen de clustergemeenten een relatief groot aandeel woningen die gebouwd zijn na 1981.

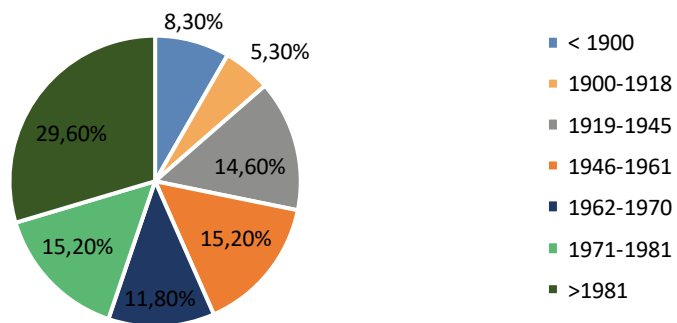
Olen

Cluster

Vlaams gewest

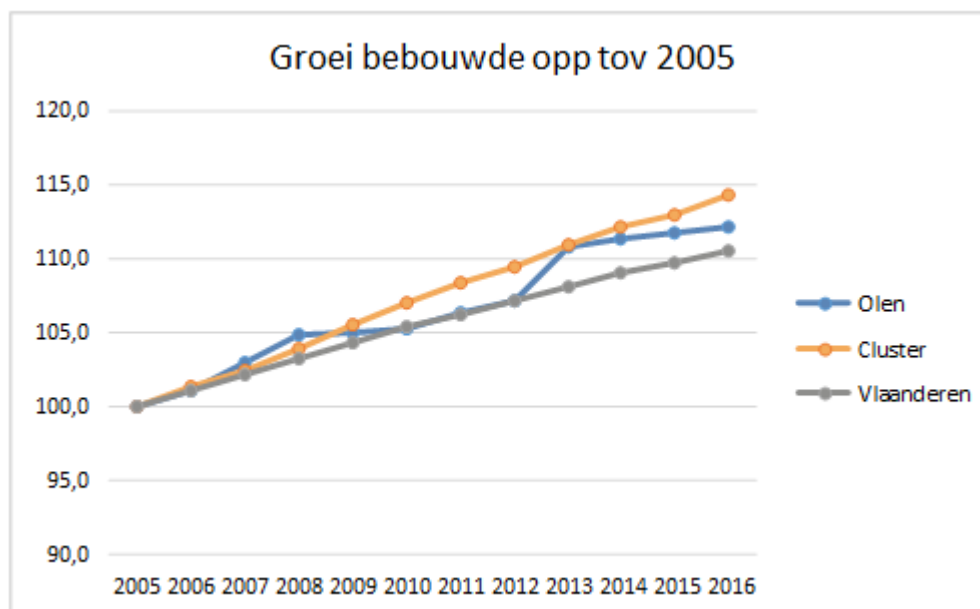

Evolutie bebouwde percelen

Het aantal bebouwde percelen in Olen steeg sneller dan in Vlaanderen vanaf 2005.

Evolutie bebouwde opp. (ha)	Olen											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal bebouwde oppervlakte	640	646	659	671	672	674	681	686	709	712	716	718
Totale opp. in ha	2.317	2.317	2.317	2.317	2.317	2.317	2.317	2.317	2.317	2.317	2.317	2.317
Percentage bebouwde opp.	28%	28%	28%	29%	29%	29%	29%	30%	31%	31%	31%	31%

Kadaster, bewerking SVR

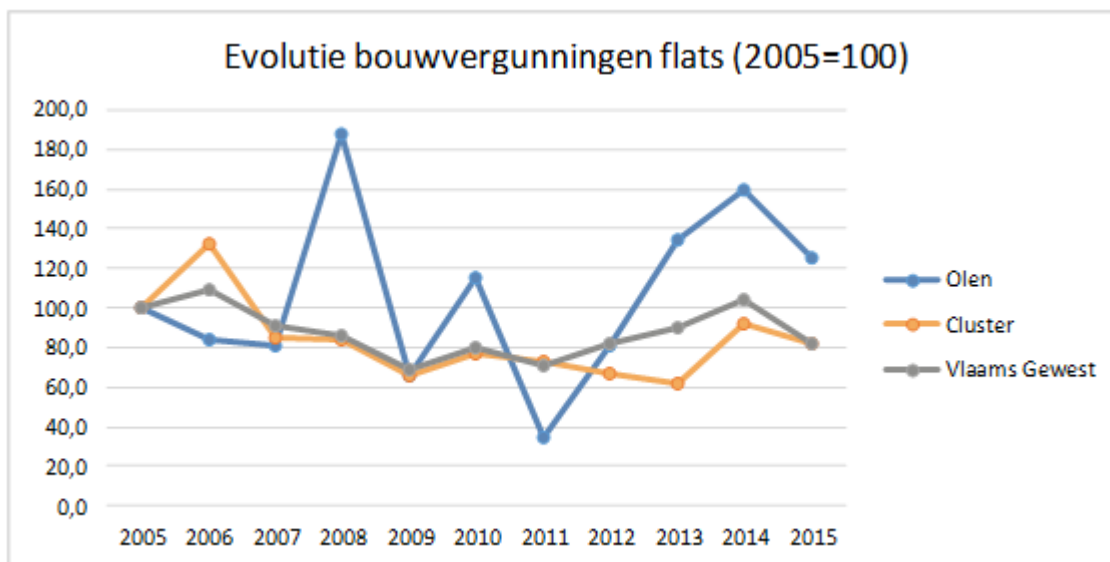
Gemeentelijke profielschets

Bouwvergunningen

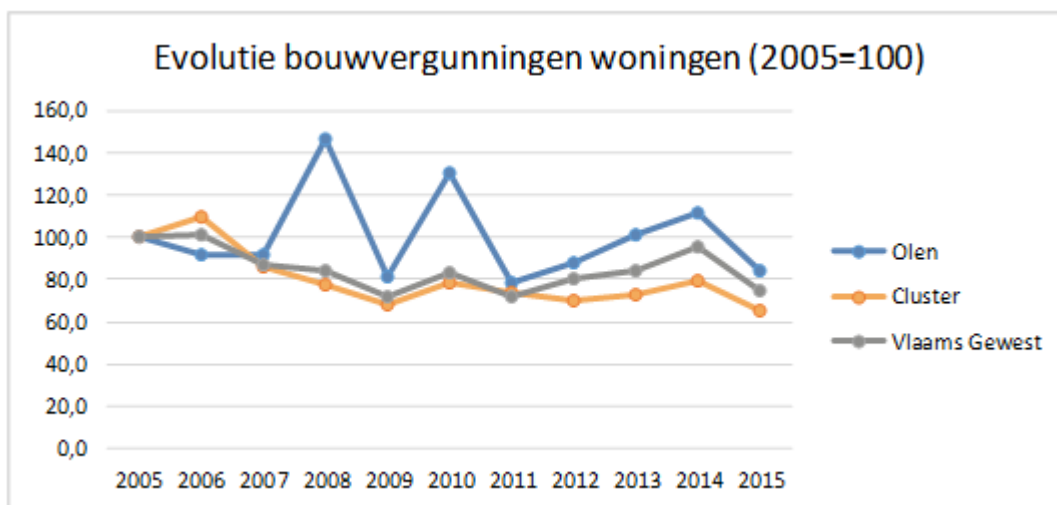
In Olen zijn er de laatste jaren piekmoment geweest wat betreft het afleveren van vergunningen voor nieuwbouw (zowel flats als woningen). Het aantal toegekende vergunningen voor renovaties was relatief laag.

Bouwvergunningen - nieuwbouw			Olen										
			2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Residentieel	Bewoonbare opp. (m ²)	Aantal	7.463	7.291	7.306	9.779	6.239	9.072	11.972	6.186	6.823	6.674	4.755
		Groei (2005=100)	100,0	97,7	97,9	131,0	83,6	121,6	160,4	82,9	91,4	89,4	63,7
	Flats	Aantal	32	27	26	60	21	37	11	26	43	51	40
		Groei (2005=100)	100,0	84,4	81,2	187,5	65,6	115,6	34,4	81,2	134,4	159,4	125,0
	Gebouw	Aantal	44	42	42	50	39	61	45	41	36	39	24
		Groei (2005=100)	100,0	95,5	95,5	113,6	88,6	138,6	102,3	93,2	81,8	88,6	54,5
	Gebouwen met 1 woning	Aantal	37	36	37	41	35	53	43	35	27	26	18
		Groei (2005=100)	100,0	97,3	100,0	110,8	94,6	143,2	116,2	94,6	73,0	70,3	48,6
	Woning	Aantal	69	63	63	101	56	90	54	61	70	77	58
		Groei (2005=100)	100,0	91,3	91,3	146,4	81,2	130,4	78,3	88,4	101,4	111,6	84,1
Niet-residentieel	Gebouw	Aantal	21	18	22	19	18	20	13	15	11	11	12
		Groei (2005=100)	100,0	85,7	104,8	90,5	85,7	95,2	61,9	71,4	52,4	52,4	57,1
	Volume (m ³)	Aantal	182.355	79.008	110.907	103.234	151.938	1.379.045	127.408	317.649	42.964	34.358	786.076
		Groei (2005=100)	100,0	43,3	60,8	56,6	83,3	756,2	69,9	174,2	23,6	18,8	431,1

http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/bouw_industrie/bouwvergunning/

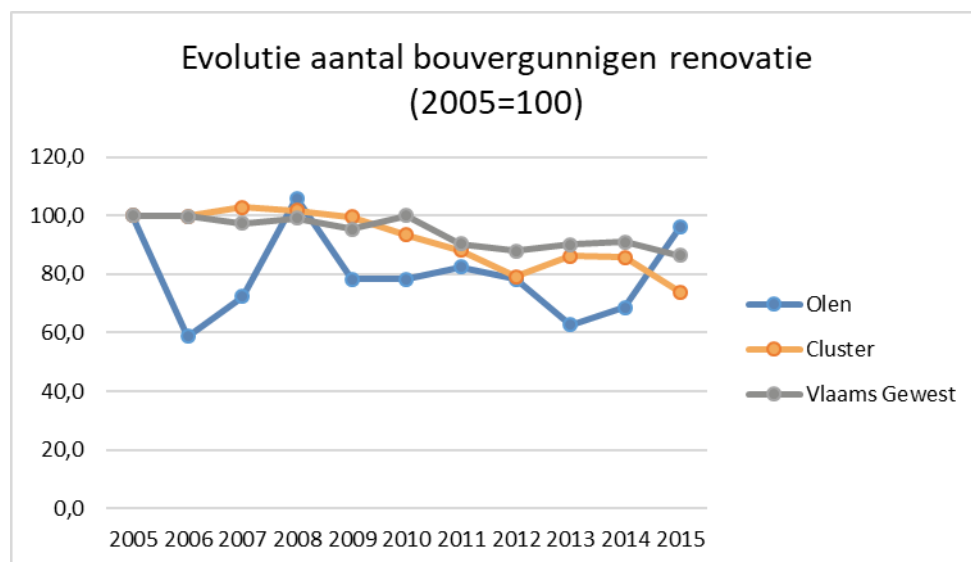
http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/bouw_industrie/bouwvergunning/

http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/bouw_industrie/bouwvergunning/

Bouwvergunningen - renovatie			Olen										
			2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Residentieel	Gebouw	Aantal	51	30	37	54	40	40	42	40	32	35	49
		Groei (2005=100)	100,0	58,8	72,5	105,9	78,4	78,4	82,4	78,4	62,7	68,6	96,1
Niet-residentieel	Gebouw	Aantal	22	18	11	11	14	20	13	10	9	8	20
		Groei (2005=100)	100,0	81,8	50,0	50,0	63,6	90,9	59,1	45,5	40,9	36,4	90,9

http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/bouw_industrie/bouwvergunning/

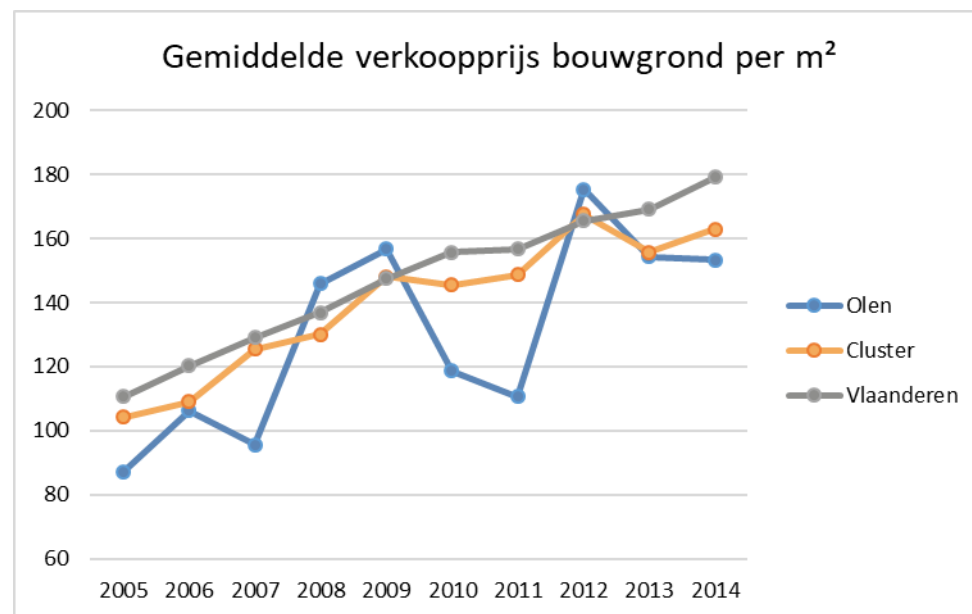
http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/bouw_industrie/bouwvergunning/

Evolutie verkoopprijs bouwgrond per m²

De prijs van bouwgrond per vierkante meter blijft **gemiddeld genomen onder de prijs van deze van de clustergemeenten en het Vlaamse gewest.**

	Olen									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gemiddelde verkoopprijs bouwgrond per m² (in euro)	87	106	96	146	157	119	111	175	154	153
Groei (2005=100)	100,0	122,0	109,7	167,5	179,9	136,1	126,8	201,2	177,0	175,8

Gemeentelijke profielschets

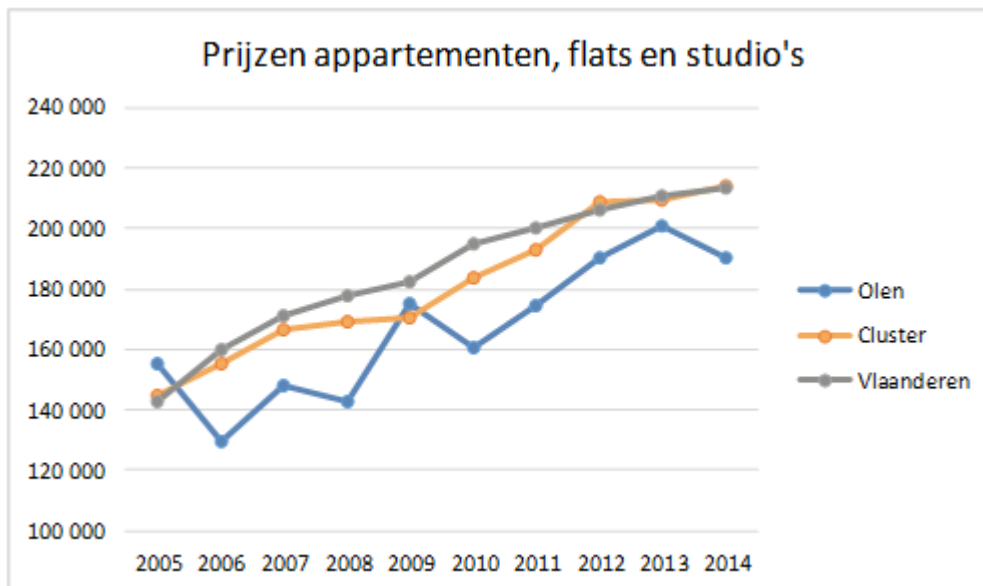
Gemeentelijke profielschets

Evolutie verkoopprijs woonegelegenheden

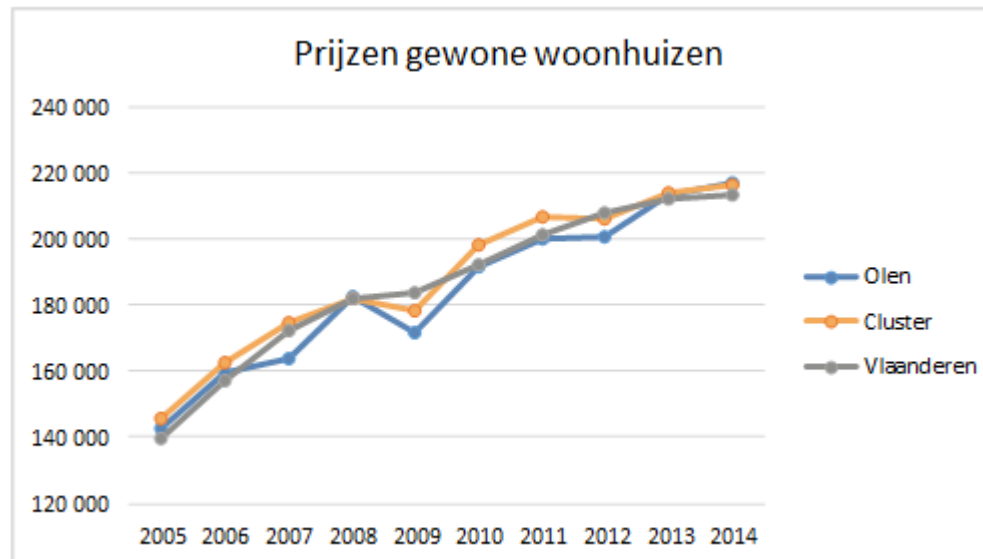
De prijzen van woonegelegenheden blijft in het algemeen **lager dan deze in de clustergemeenten en Vlaanderen.**

		Olen									
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Appartementen, flats en studio's	Gemiddelde verkoopprijs	155.350	129.783	147.887	142.798	175.169	160.421	174.510	190.080	201.215	190.117
	Groei (2005=100)	100,0	83,5	95,2	91,9	112,8	103,3	112,3	122,4	129,5	122,4
Gewone woonhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	142.919	159.711	163.988	182.493	171.621	191.599	200.128	200.961	213.244	216.800
	Groei (2005=100)	100,0	111,7	114,7	127,7	120,1	134,1	140,0	140,6	149,2	151,7
Villa's, bungalows en landhuizen	Gemiddelde verkoopprijs	216.705	230.854	252.064	276.668	252.467	262.500	264.332	290.230	267.062	267.967
	Groei (2005=100)	100,0	106,5	116,3	127,7	116,5	121,1	122,0	133,9	123,2	123,7

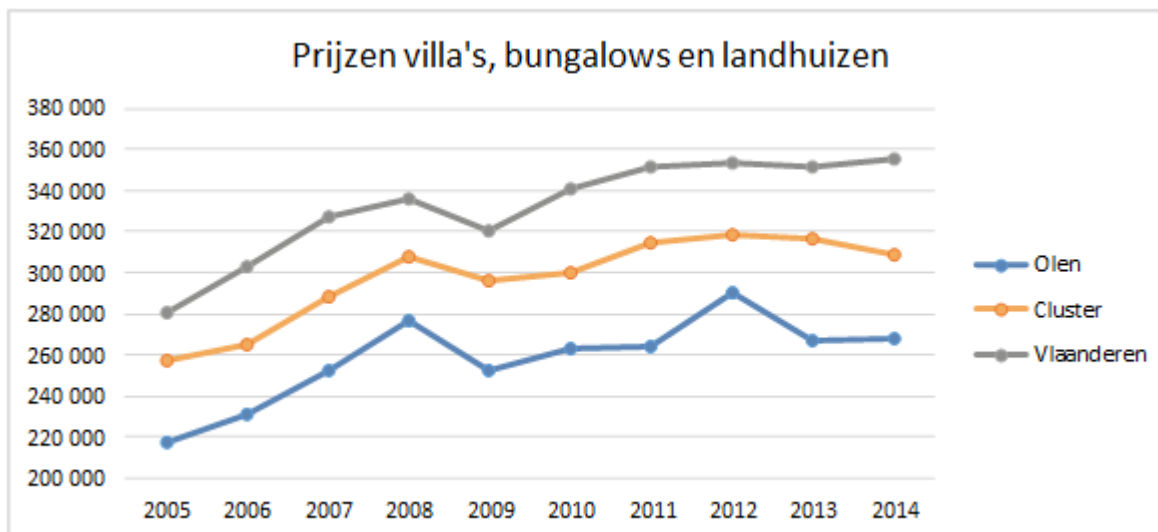
Gemeentelijke profielschets

Gemeentelijke profielschets

Gemeentelijke profielschets

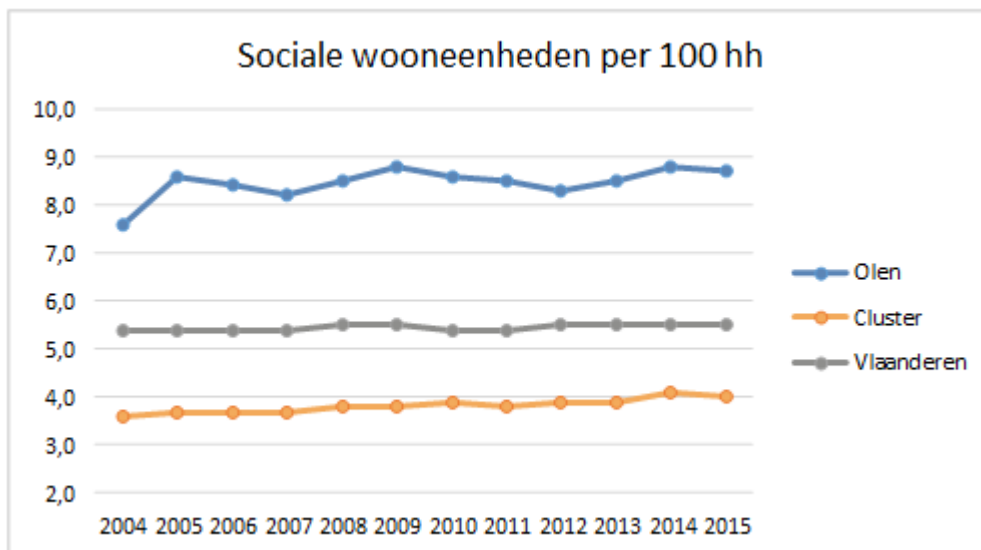
Gemeentelijke profielschets

Sociale wooneenheden – huur

Olen heeft een relatief **hoog aantal sociale huurwoningen** per 100 huishoudens in vergelijking met de clustergemeenten en Vlaanderen. Het aandeel sociale huurwoningen t.o.v. het aantal huishoudens blijft de laatste 10 jaar min of meer constant in Olen, de clustergemeenten en Vlaanderen.

	Olen												
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Aantal huurwoningen	305	314	314	312	309	307	305	303	301	314	315	314	
Aantal huurappartementen	23	60	60	60	81	107	107	50	50	50	50	49	
Aantal duplexen								57	57	57	77	77	
Totaal aantal sociale woningen	328	374	374	372	390	414	412	410	408	421	442	440	
Aantal sociale woningen per 100 huishoudens	7,6	8,6	8,4	8,2	8,5	8,8	8,6	8,5	8,3	8,5	8,8	8,7	

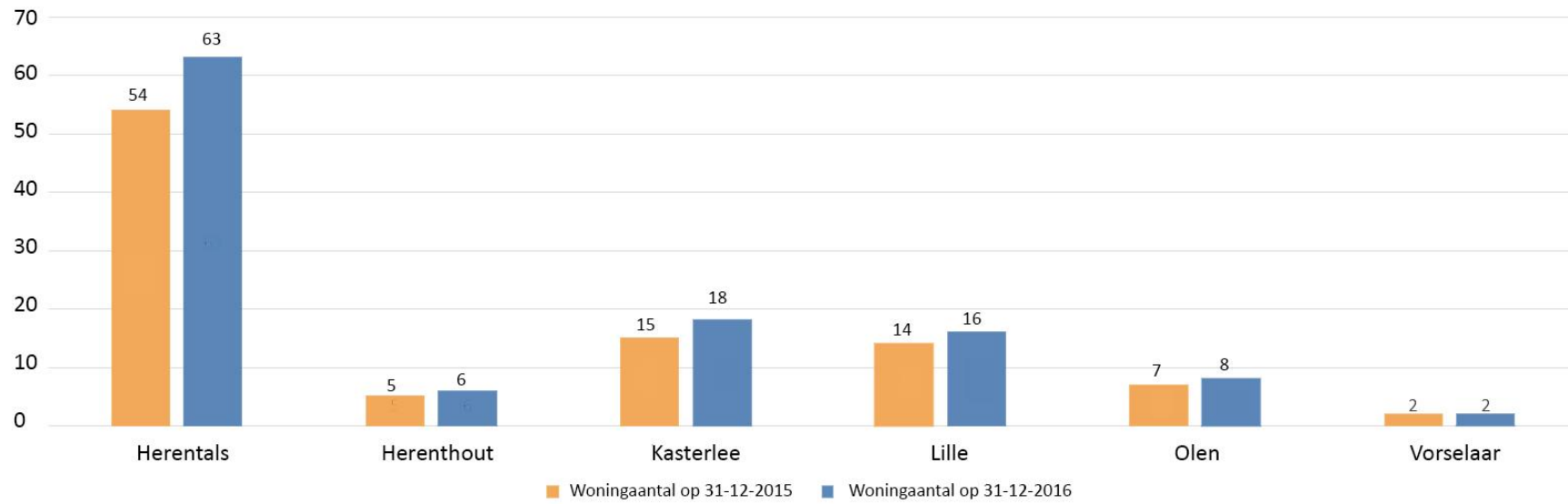
VMSW

VMSW

He aantal woningen die verhuurd worden via een sociaal verhuurkantoor (woning wordt ingehuurd op private markt in onder beheer van een sociaal verhuurkantoor verhuurd aan mensen uit de doelgroep) is zeer beperkt in Olen.

Woninggroei

Jaarverslag SVK ISOM 2016

15 Mobiliteit

KERNGEGEVENS

VERVOERSMIDDELEN

- Relatief veel inwoners van Olen hebben een elektrische fiets (25%)
- Relatief veel inwoners van Olen gebruiken wekelijks de fiets voor korte afstanden
- Relatief weinig inwoners van Olen (56%) vinden dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt (t.o.v. 64% in Vlaanderen)
- Het aantal km dat afgelegd wordt door voertuigen voor personenvervoer en goederenvervoer neemt toe overheen de tijd (Vlaams niveau)
- De files in Vlaanderen nemen sterk toe
- Het aantal wagens per 1000 inwoners is gelijk aan het Vlaamse gemiddelde (523): dit aantal stijgt overheen de jaren

PENDELEN

- Voor de verplaatsingen naar werk/ school verplaatsen relatief veel inwoners van Olen zich met de wagen en relatief weinig inwoners van Olen zich met het openbaar vervoer
- In Olen zijn er relatief veel inkomende pendelaars t.o.v. het Vlaamse gewest

VERKEERSVEILIGHEID

- Relatief veel inwoners van Olen vinden het veilig om te fietsen in de gemeente en vinden dat kinderen zich veilig kunnen verplaatsen in de gemeente
- Relatief veel inwoner van Olen vinden dat de voetpaden en fietspaden in goede staat zijn
- Het totaal aantal ongevallen neemt af maar het aantal ongevallen met fietsers neemt toe, net als in Vlaanderen

15.1 Survey gemeentemonitor mobiliteit

15.1.1 Vervoersmiddelen

Relatief **veel inwoners** van Olen beschikken over een **fiets** (94%) en relatief **veel inwoners** van Olen beschikken over een **elektrische fiets (25%)**.

Aandeel (%) van de inwoners dat in het gezin beschikt over minstens één wagen, motor of bromfiets		
2017	Autobezit	Motor/ bromfiets
Olen	96%	15%
Vlaams gewest	92%	12%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat in het gezin beschikt over minstens één fiets of elektrische fiets		
2017	Fiets	Elektrische fiets
Olen	94%	25%
Vlaams gewest	87%	18%

Gemeentemonitor 2017

15.1.2 Openbaar vervoer

Relatief **weinig inwoners** van Olen vinden dat er voldoende **openbaar vervoer is in de buurt** (slechts 56%).

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	26%	18%	56%
Vlaams gewest	24%	12%	64%

Gemeentemonitor 2017

15.1.3 Verkeersveiligheid

Relatief veel inwoners van Olen vinden **het veilig om te fietsen** in de gemeente (65%). Relatief **veel inwoners** vinden het voor **kinderen veilig** om zicht te verplaatsen in de gemeente (44%). Relatief **weinig inwoners** van Olen hebben vaak/ altijd last van agressief verkeer in de buurt (slechts 10% in Olen versus 17% in Vlaanderen).

Aandeel (%) van de inwoners dat het veilig vindt om te fietsen in de gemeente/ stad				
	2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen		15%	20%	65%
Vlaams gewest		28%	21%	52%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat het voor kinderen veilig vindt om zich te verplaatsen in de gemeente/ stad				
	2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen		29%	26%	44%
Vlaams gewest		42%	25%	33%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden van agressief verkeersgedrag of van onaangepaste snelheid van het verkeer in de buurt					
	2017	Af en toe te snel rijden	Vaak/ altijd te snel rijden	Af en toe agressief in het verkeer	Vaak/ altijd agressief in het verkeer
Olen		34%	44%	28%	10%
Vlaams gewest		34%	44%	29%	17%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden van sluipeerkeer of van lawaai door verkeer

2017	Af en toe te snel rijden	Vaak/ altijd te snel rijden	Af en toe agressief in het verkeer	Vaak/ altijd agressief in het verkeer
Olen	24%	30%	30%	28%
Vlaams gewest	23%	27%	27%	28%

Gemeentemonitor 2017

15.1.4 Infrastructuur

Relatief **veel inwoners** van Olen vinden dat er **voldoende fietspaden** zijn in de gemeente (64% in Olen versus 42% in Vlaanderen) en vinden dat de **fietspaden in goede staat** zijn (59% in Olen versus 44% in Vlaanderen). Relatief **veel inwoners** vinden dat de **voetpaden in goede staat** zijn (60% in Olen versus 48% in Vlaanderen). 64% van de Olenaars vindt dat er voldoende parkeerplaatsen zijn voor bewoners (versus 53% in Vlaanderen).

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende fietspaden zijn in de gemeente/ stad

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	17%	20%	64%
Vlaams gewest excl. 13 centrumsteden	36%	22%	42%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende parkeerplaatsen zijn voor bewoners in de gemeente/ stad

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	16%	19%	64%
Vlaams gewest excl. 13 centrumsteden	27%	20%	53%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de fietspaden in goede staat zijn in de gemeente/ stad			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	19%	23%	59%
Vlaams gewest excl. 13 centrumsteden	32%	24%	44%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de voetpaden in goede staat zijn in de gemeente/ stad			
2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	15%	25%	60%
Vlaams gewest excl. 13 centrumsteden	29%	23%	48%

Gemeentemonitor 2017

15.1.5 Verplaatsingsgedrag

Voor de verplaatsingen tussen de woonplaats en school/ werk verplaatsen relatief **weinig inwoners** zich met het **openbaar vervoer** (11% in Olen versus 16% in Vlaanderen) en relatief **veel inwoners** zich met de **auto** (67% in Olen versus 59% in Vlaanderen).

Relatief **veel inwoners** van Olen verplaatsen zich minstens wekelijks met de **fiets** voor korte afstanden. Relatief **weinig inwoners** van Olen verplaatsen zich minsten wekelijks **te voet** voor korte afstanden.

Modale verdeling naar dominant vervoersmiddel voor verplaatsingen tussen woonplaats en school/werk, volgens aandeel van de inwoners (%)					
2017	Te voet	Met de fiets	Openbaar vervoer	Met de auto	Ander
Olen	3%	18%	11%	67%	1%
Vlaams gewest	4%	16%	16%	59%	4%

Gemeentemonitor 2017

Tijdsduur van de verplaatsing tussen woonplaats en werk, school of opleiding, volgens aandeel van de inwoners (%)

2017	15 min of minder	Meer dan 15 tot 30 min	Meer dan 30 tot 1 uur	Meer dan 1 uur
Olen	26%	31%	28%	15%
Vlaams gewest	24%	31%	30%	15%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat het voorbije jaar de fiets heeft genomen voor korte afstanden

2017	Nooit of uitzonderlijke keer	Minstens maandelijks	Minstens wekelijks
Olen	15%	25%	60%
Vlaams gewest	29%	23%	48%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat het voorbije jaar zich te voet heeft verplaatst voor korte afstanden

2017	Nooit of uitzonderlijke keer	Minstens maandelijks	Minstens wekelijks
Olen	29%	29%	43%
Vlaams gewest	23%	26%	52%

Gemeentemonitor 2017

15.2 Personenmobiliteit

Voertuigkm: Een voertuigkilometer is een kilometer die afgelegd werd door een enkel voertuig

Reizigerskm: Aantal km afgelegd door een reiziger in een vervoersmodaliteit

Vb. Een wagen met 2 inzittenden legt 60 km af. Het aantal voertuigkm van de ze wagen bedraagt 60 km. Het aantal reizigerskm van deze wagen bedraagt 120 km.

Het aantal voertuigkilometers stijgt overheen de jaren. Het aantal reizigerskilometers blijft min of meer constant.

Personenmobiliteit	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Auto							
<i>De MORA publiceert de Vlaamse cijfers van voertuigkilometer en reizigerskilometer van de FOD Mobiliteit en Vervoer. In 2013 werd de methodologie veranderd, de Vlaamse cijfers werden overgenomen van het propagatiemodel Promovia 2014. Hierdoor ontstaat een trendbreuk in de cijfers tussen 2011 en 2012.</i>							
Miljard voertuigkm	N/A	44,5	45,2	51,9	52,2	52,8	
Miljard reizigerskm	N/A	61,9	62,8	63,6	63,1		
Trein miljoen reizigerskm							
<i>Het beheerscontract 2008-2012 afgesloten tussen de federale regering en de NMBS voorziet niet in de publicatie van regionale data. Sinds 2010 zijn geen regionale data meer beschikbaar. De NMBS stelt dat er tot en met 2009 regionale cijfers werden gepubliceerd maar dat de methodologie om nationale vervoerscijfers te verdelen over de regio's na evaluatie niet voldoende betrouwbaar bleken. Tot op heden werd nog geen betrouwbare methode ontwikkeld om accurate regionale cijfers te bekomen.</i>							
De Lijn miljoen reizigersritten							
Antwerpen	201,9	210,2	210,1	206,8	202,3	198	198,6
Oost-Vlaanderen	111,6	114,8	113,3	111,6	112	111,2	109,7
Vlaams-Brabant	98,5	103,3	104,8	108	109,7	108,7	108,6
Limburg	49,8	50,9	50,2	48,7	47,6	47,9	47
West-Vlaanderen	69,4	72	70,7	68,9	67,7	66,4	65,9
Vlaams Gewest	531,2	551,2	549,1	544	539,5	532,2	529,8
Overige modi							
Luchtvaart (miljoen passagiers)	17,43	17,62	19,17	19,41	19,58	22,37	23,68
Fiets (niet beschikbaar)							

Mobiliteitsraad – jaarrapport 2016

De grote meerderheid van het aantal verplaatsingen gebeurt nog steeds als autobestuurder.

Modal split

Er zijn geen cijfers voor 2014 beschikbaar uit het Onderzoek Verplaatsingsgedrag Vlaanderen. De waarnemingen voor OVG 5.1. zijn pas gestart in januari 2015 en deze resultaten zijn nog niet beschikbaar.

Modal split % (gemiddeld aantal verplaatsingen per persoon per dag volgens hoofdvervoerswijze)	OVG4.1	OVG4.2	OVG4.3	OVG4.4	OVG4.5	OVG5.1
Autobestuurder	50,38	49,52	50	52,05	51,89	N/A
Autopassagier	17,35	17,18	17,89	15,7	16,9	N/A
Te voet	11,8	12,49	12,28	11,98	10,84	N/A
Fiets	13,5	13,15	11,91	12,64	12,78	N/A
Bus/tram/metro	3,61	3,14	3,42	3,68	3,48	N/A
Trein	1,48	2,15	1,78	2,02	1,74	N/A
Brom/snor/motorfiets	0,62	0,95	1,02	0,51	1,08	N/A
Andere/onbepaald	1,28	1,41	1,67	1,43	1,28	N/A
Modal split % (gemiddeld aantal afgelegde kilometer per persoon per dag volgens hoofdvervoerswijze)	OVG4.1	OVG4.2	OVG4.3	OVG4.4	OVG4.5	
Autobestuurder	53,19	51,16	46,34	46,04	57,29	N/A
Autopassagier	19,88	24,09	20,25	18,55	23,29	N/A
Te voet	1,34	1,34	0,99	1,46	1,07	N/A
Fiets	4,41	4,46	3,48	3,19	3,8	N/A
Bus/tram/metro	3,24	2,96	2,43	2,56	2,42	N/A
Trein	5,82	7,51	6,58	7,3	6,01	N/A
Brom/snor/motorfiets	0,56	0,82	0,74	0,69	2,04	N/A
Andere/onbepaald	11,54	7,67	19,18	20,2	4,08	N/A

Voertuigen

Voertuigpark personenwagens	3.062.535	3.149.996	3.200.256	3.223.989	3.254.170	3.296.689	3.331.840
Voertuigenmarkt nieuwe personenwagens	249.864	284.142	305.639	269.237	267.860	263.110	281.517
Markt tweedehands ingeschreven voertuigen VL	364.915	363.180	355.212	356.272	365.748	362.998	376.151

Mobiliteitsraad – jaarrapport 2016
(OVG= Onderzoek Verplaatsingsgedrag)

- OVG 4.1: onderzoek heeft plaatsgevonden van september 2008 tem september 2009
- OVG 4.2: onderzoek heeft plaatsgevonden van september 2009 tem september 2010
- OVG 4.3: onderzoek heeft plaatsgevonden van september 2010 tem september 2011
- OVG 4.4: onderzoek heeft plaatsgevonden van september 2011 tem september 2012
- OVG 4.5: onderzoek heeft plaatsgevonden van september 2012 tem september 2013

15.3 Goederenmobiliteit

Goederenmobiliteit	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<p>Voor het spoorvervoer neemt de MORA cijfers over van de Studiedienst van de Vlaamse Regering. Voor de periode 2007-2009 zijn dit cijfers van NMBS Logistics. NMBS Logistics publiceert sinds 2010 om concurrentieredenen geen statistieken meer. Het cijfer voor 2010 is een schatting gebaseerd op Eurostatgegevens waarbij het aandeel NMBS Logistics en het Vlaamse aandeel worden ingeschat. Doorheen de tijd zullen deze cijfers meer en meer onbetrouwbaar worden.</p>							
Weg (tonkm-miljard)*	36,8	39,12	36,82	37,67	47,31		
Binnenvaart (tonkm-miljard)	3,87	4,42	4,5	4,17	3,98	3,89	3,89
Spoor (tonkm-miljard)	3,15	3,72	3,81	3,67	3,69		
Pijpleiding (tonkm)							
Luchtvracht (1.000 ton)**	449	476	475	459	430	454	489
Maritieme ladingen en lossingen zeehavens (1.000 ton)	228.829	259.961	265.040	257.174	261.578	268.881	274.394

* Sinds 2012 worden voor deze datareeks de cijfers van het Promovia-model gebruikt. Tussen 2012 en 2013 is de dataverzameling gewijzigd. Het cijfer van 2013 is daardoor niet vergelijkbaar met de vorige gegevens.

** Deze cijfers bevatten enkel de vrachtgegevens van de nationale luchthaven. De cijfers van de regionale luchthavens zijn niet opgenomen.

Voertuigkilometer (miljoen)

Bestelwagens	5.857,5	6.027,7	6.283,4	6.389,2			
Vrachtwagens (uit 1 stuk)	1.522,9	1.510,6	1.512,5	1.901,7			
Trekker met oplegger	2.992,6	2.995,0	2.975,2	3.445,1			
Vrachtwagens met aanhangwagen	575,6	575,9	572,6	656,7			
Vracht (miljard voertuigkm, bron: Verkeerscentrum)				5,8	5,9	6,1	

Voertuigen

Voertuigpark vrachtwagens (> 3,5 ton) + trekkers	99.571	99.141	98.684	97.269	95.955	95.167	94.982
Voertuigpark lichte vrachtwagens (≤ 3,5 ton)	351.341	366.762	377.949	389.659	399.982	401.800	414.801
Markttotaal nieuwe zware vrachtwagens (> 3,5 ton) + trekkers	6.011	5.300	6.883	6.120	5.389	5.589	6.387
Voertuigenmarkt nieuwe lichte vrachtwagens (≤ 3,5 ton)	30.584	31.872	36.734	32.265	31.581	30.569	36.600

De meerderheid van het goederenverkeer gebeurt via de weg. Het goederenverkeer via de weg neemt ook sterk toe overheen de jaren. Bestelwagens leggen meer dan drie keer zoveel kilometers af dan vrachtwagens.

Mobiliteitsraad – jaarrapport 2016

15.4 Effecten mobiliteit

De files in Vlaanderen blijven ook sterk toenemen overheen de jaren. De CO₂-uitstoot die ontstaat via het wegverkeer neemt toe.

Effecten	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Filezwaarte kilometeruren per 24h (voortschrijdend jaargemiddelde in december) Vlaams Verkeerscentrum							
Vlaanderen	335	386	424	512	604	627	643
Regio Brussel	160	175	178	251	286	287	297
Regio Antwerpen	129	161	179	213	253	271	276
Stiptheid NMBS							
Stiptheid trein België	88,9	85,7	87	87,2	85,6	88,2	90,9
<i>% stipte treinen of met een vertraging van minder dan 6 minuten</i>							
Stiptheid De Lijn							
Stiptheid bussen & trams De Lijn			51,40%	51,08%	50,74%	49,63%	53,12%
<i>% op tijd aan de eindhalte. Criterium 'op tijd' = aankomen tussen [-2/+5] minuten t.o.v. de geplande aankomsttijd</i>							
Emissies transportsector							
NO _x (ton)	69.085	70.003	66.649	63.705	63.818	60.975	
PM ₁₀ (ton)	4.731	4.665	4.348	4.152	4.035	3.879	
PM _{2,5} (ton)	3.596	3.516	3.191	2.290	2.854	2.673	
CO ₂ personen weg (kton)	7.568	7.105	13.021	13.069	13.361	13.475	
CO ₂ goederen weg (kton)	4.448	5.475					

Mobiliteitsraad – jaarrapport 2016

15.5 Pendelstromen

Het steunpunt werk van het Vlaamse gewest verzamelt gegevens over de uitgaande en de inkomende pendelstromen van gemeenten bij loontrekkenden (15-64 jaar). In de tabellen zijn jaargemiddelden opgenomen. Deze informatie zegt iets over de grootte van de stromen en hun onderlinge verhoudingen. Ze zegt niets over de manier waarop personen pendelen (te voet, fiets, openbaar vervoer, wagen, enz.).

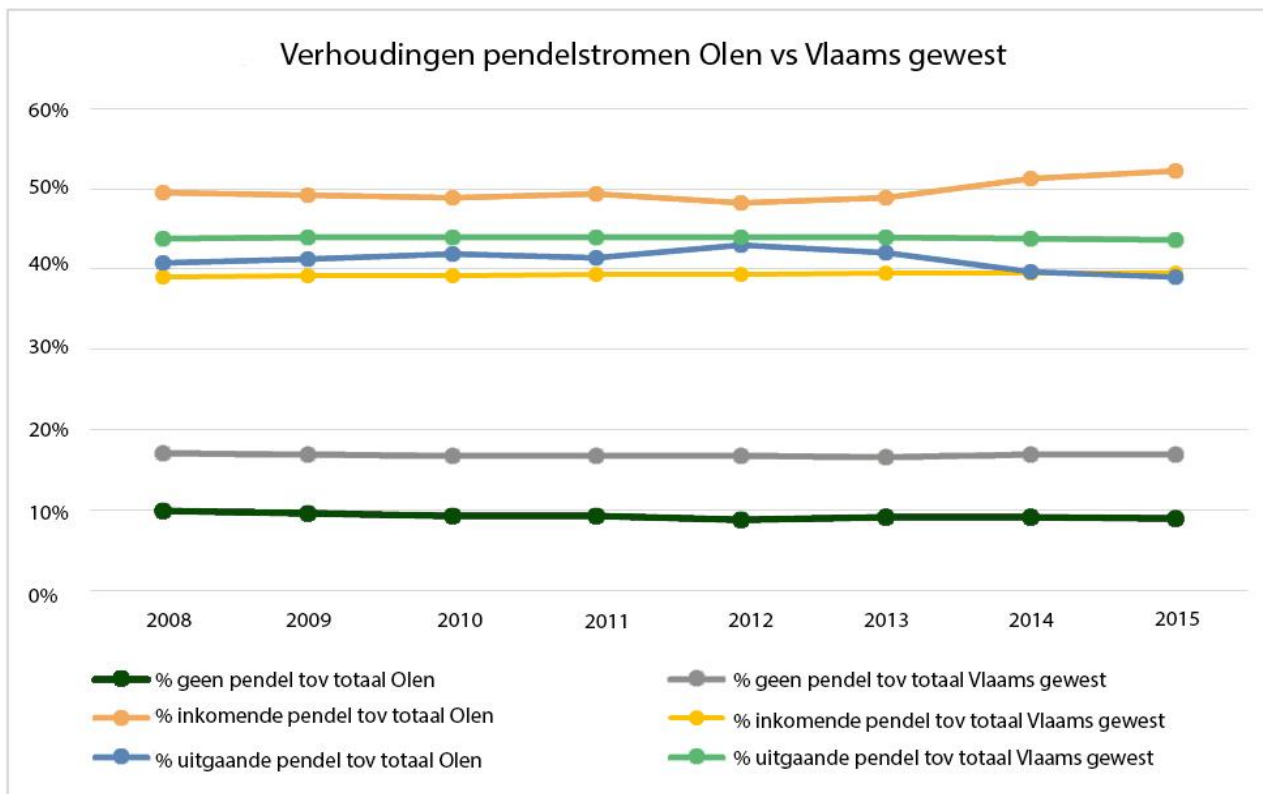
Op Vlaams niveau verwacht men een **stijging van het aantal afgelegde kilometers** van reizigers voor het woon-werk verkeer en woon-school verkeer. Tijdens de spitsuren zal het aantal reizigerskilometers minder sterk toenemen (+7,4% tussen 2012 en 2030) dan tijdens de daluren (+19% tussen 2012 en 2030).

Olen	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Geen pendel (woon- is werkgemeente)	952	913	877	890	830	884	929	914
% geen pendel t.o.v. totaal	10%	10%	9%	9%	9%	9%	9%	9%
Inkomende pendel (in de gemeente)	4.794	4.689	4.645	4.760	4.602	4.728	5.215	5.370
% inkomende pendel t.o.v. totaal	49%	49%	49%	49%	48%	49%	51%	52%
Uitgaande pendel (uit de gemeente)	3.945	3.934	3.973	3.983	4.107	4.064	4.026	4.011
% uitgaande pendel t.o.v. totaal	41%	41%	42%	41%	43%	42%	40%	39%
Totaal	9.691	9.536	9.495	9.633	9.539	9.676	10.170	10.295

Steunpunt werk

Vlaams gewest	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Geen pendel (woon- is werkgemeente)	642.477	631.076	632.452	635.994	635.805	632.839	642.203	649.219
% geen pendel t.o.v. totaal	17%	17%	17%	17%	17%	17%	17%	17%
Inkomende pendel (in de gemeenten)	1.469.142	1.469.838	1.480.592	1.498.238	1.502.864	1.503.854	1.505.714	1.521.105
% inkomende pendel t.o.v. totaal	39%	39%	39%	39%	39%	39%	39%	40%
Uitgaande pendel (uit de gemeenten)	1.647.260	1.648.311	1.661.628	1.677.685	1.675.814	1.674.059	1.670.984	1.676.986
% uitgaande pendel t.o.v. totaal	44%	44%	44%	44%	44%	44%	44%	44%
Totaal	3.758.879	3.749.225	3.774.672	3.811.917	3.814.483	3.810.752	3.818.901	3.847.310

Steunpunt werk

Steunpunt werk

De gemeente Olen heeft een relatief laag aandeel pendelaars die in hun eigen gemeente wonen en werken tov het Vlaamse gewest. Het **aandeel inkomende pendelaars (mensen van buiten de gemeente) is dan weer relatief hoog** ten opzichte van het Vlaamse gewest.

	Miljard reizigerskm	Wijziging t.o.v. 2012	Gem. jaarlijkse groeivoet
	2012	2030	2012-2030
Spitsperiode			
Woon-werk	27,0	+7,4%	+0,4%
Woon-school	5,4	+16,6%	+0,9%
Andere motieven	12,8	+0,5%	+0,0%
Totaal	45,1	+6,5%	+0,4%
Dalperiode			
Woon-werk	8,8	+19,0%	+1,0%
Woon-school	0,9	+22,2%	+1,1%
Andere motieven	83,4	+12,7%	+0,7%
Totaal	93,0	+13,4%	+0,7%

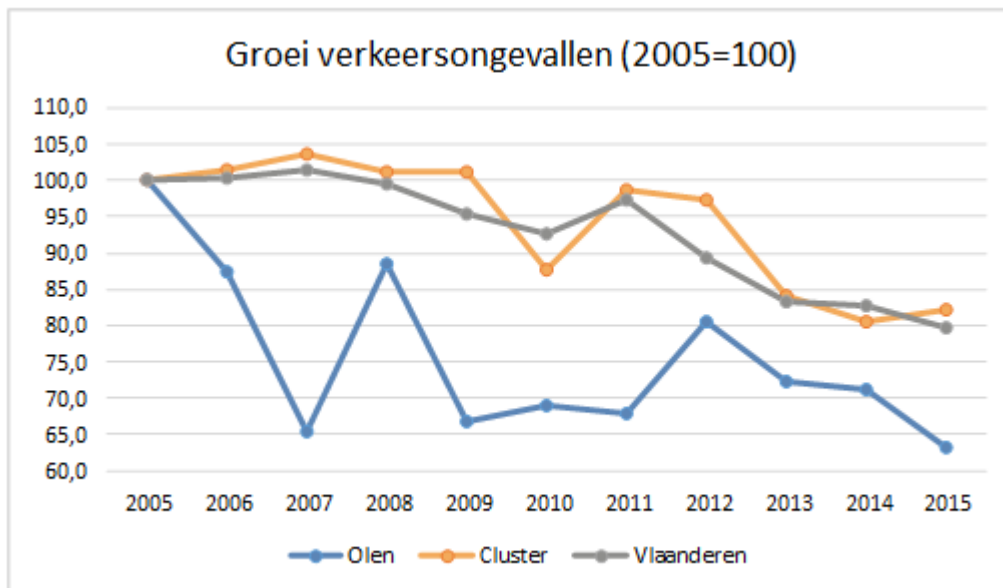
Mobiliteitsraad – jaarrapport 2016 (Federaal planbureau)

15.6 Ongevallen

Het aantal ongevallen in Olen is sterker afgenomen dan in de clustergemeenten en het Vlaamse gewest.

	Olen										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal ongevallen	87	76	57	77	58	60	59	70	63	62	55
Groei (2005=100)	100,0	87,4	65,5	88,5	66,7	69,0	67,8	80,5	72,4	71,3	63,2

ADS

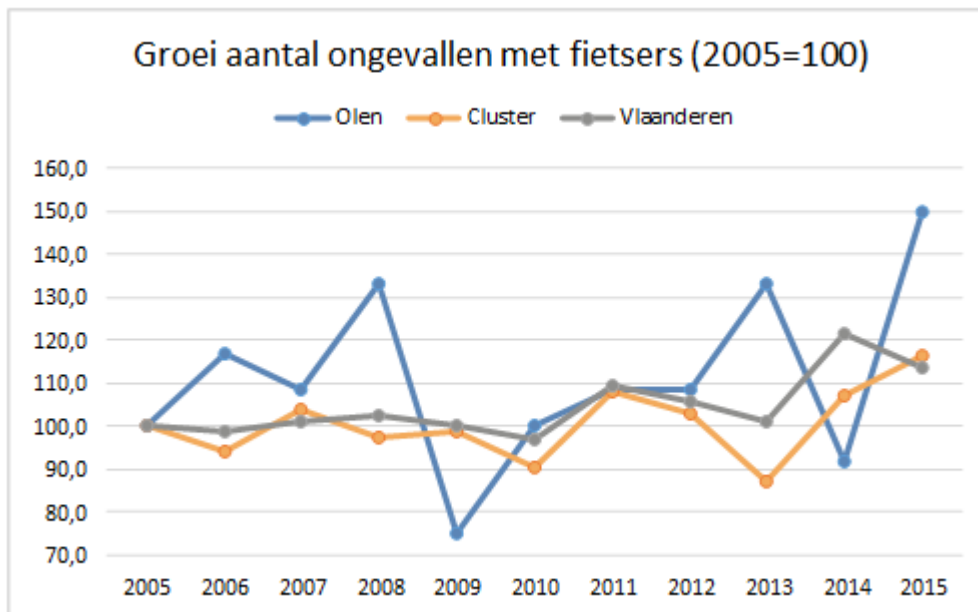
ADS

Slachtoffers bij fietsers

Het aantal slachtoffers bij fietsers neemt niet af en stijgt zelfs. Dit is een trend in Olen, de clustergemeenten en de rest van het Vlaamse gewest.

	Olen										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Totaal aantal slachtoffers bij fietsers	12	14	13	16	9	12	13	13	16	11	18
Groei (2005=100)	100,0	116,7	108,3	133,3	75,0	100,0	108,3	108,3	133,3	91,7	150,0

ADS

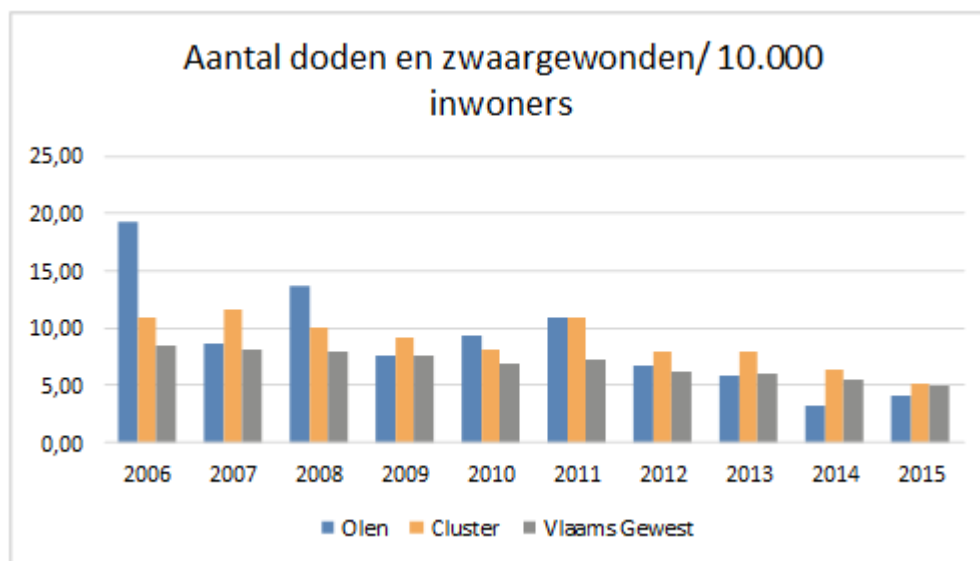

ADS

Aantal doden/ zwaargewonden per 10.000 inwoners

Het aantal doden/ zwaargewonden **neemt af**. In Olen is dit lager dan in de clustergemeenten en in het Vlaams gewest.

	Aantal doden en zwaargewonden per 10.000 inwoners									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Olen	19,31	8,69	13,79	7,69	9,35	10,97	6,68	5,80	3,29	4,09
Cluster	10,89	11,62	10,07	9,15	8,11	10,99	7,93	7,88	6,41	5,25
Vlaams Gewest	8,44	8,19	7,95	7,62	6,87	7,28	6,30	5,98	5,53	5,04

Studiedienst Vlaamse Regering

15.7 Aantal personenwagens

Het aantal personenwagens per 1000 inwoners is in Olen hetzelfde als in de rest van het Vlaamse gewest. De trend **overheen de jaren is stijgend**.

	Aantal personenwagens per 1.000 inwoners											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Olen	491	498	501	503	507	502	504	516	516	513	515	523
Cluster	489	494	498	502	505	507	513	521	521	524	527	532
Vlaams gewest	481	484	488	491	495	497	500	511	511	514	518	522

ADS

15.8 Abonnementen De Lijn

In onderstaande tabellen vind je een overzicht van het aantal abonnementen dat de inwoners van Olen bij De Lijn aankopen. Wanneer je het aandeel omnipas t.o.v. de leeftijdsgroep bekijkt, valt op **dat relatief weinig inwoners van Olen een omnipas-abonnement** hebben in vergelijking met de inwoners van het arrondissement Turnhout en het Vlaamse gewest.

Olen										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Buzzy Pass (6-24j)	210	213	214	235	287	296	284	280	260	225
Omnipas (25-59j)	66	67	90	78	111	122	82	97	59	69
Omnipas (60-64)	4	8	9	11	14	12	17	19	9	6

Regionale statistieken

Aandeel omnipas t.o.v. het aantal inwoners tussen 25 en 59 jaar (in %)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Olen	1,12	1,13	1,5	1,3	1,84	2,02	1,36	1,6	0,97	1,13
Arrondissement Turnhout	2,24	2,33	2,39	2,67	2,84	3,12	3,02	2,81	2,38	2,33
Vlaams gewest	4,11	4,39	4,67	5,09	5,46	5,82	5,59	5,5	5,17	5,18

Regionale statistieken

Aandeel omnipas abonnementen t.o.v. het aantal inwoners tussen 60 en 64 jaar (in %)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Olen	0,73	1,39	1,46	1,65	2,07	1,71	2,43	2,67	1,26	0,87
Arrondissement Turnhout	2,27	2,51	2,58	2,66	2,68	2,92	2,71	2,33	1,74	1,81
Vlaams gewest	3,48	3,92	4,2	4,36	4,47	4,61	4,41	4,16	3,76	4,03

Regionale statistieken

16 Milieu & groen

KERNGEGEVENS

GROEN

- De tevredenheid over groen in de gemeente is bij de inwoners van Olen ongeveer gelijk met het Vlaamse gemiddelde
- Er is relatief weinig buurtgroen en stadsbos in Olen maar de toegang tot dit buurtgroen en stadsbos is goed

AFVAL

- De tevredenheid over de huisvuilvoorziening in Olen is hoog (88%) in vergelijking met Vlaanderen (83%)
- De inwoners van Olen hebben minder vaak last van sluikstorten/ zwerfvuil in vergelijking met Vlaanderen
- Het aantal kg restafval per inwoner in Olen is laag in vergelijking met de clustergemeenten en Vlaanderen en neemt af doorheen de tijd
- Meer dan 80% van de inwoners in Olen is aangesloten op de riolering en de rioolwaterzuiveringsinstallatie: Olen scoort hiermee goed t.o.v. Vlaanderen

ENERGIE

- De top drie van sectoren voor energieverbruikers en uitstoot CO₂-emissies in Olen zijn industrie, particulier en commercieel vervoer en de huishoudens
- Het gemiddeld energieverbruik/ CO₂-emissie voor verwarming per huishouden is gelijk aan dit van Vlaanderen en neemt af overheen de tijd

16.1 Survey gemeentemonitor groen en huisvuil

De tevredenheid van de Olense inwoners met betrekking tot groen is vergelijkbaar met deze van de rest van Vlaanderen. De inwoners van Olen zijn **meer tevreden (88%) over de huisvuilvoorzieningen** in hun gemeente dan in de rest van Vlaanderen (83%). **Relatief veel inwoners** geven aan de afgelopen maand af en toe last te hebben gehad van **geurhinder**: 30% in Olen versus 20% in Vlaanderen. **Relatief weinig inwoners** geven aan vaak/ altijd last te ondervonden hebben van **zwerfvuil of sluikstorten** de afgelopen maand (27% in Olen versus 35% in Vlaanderen).

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het zicht op groen vanuit de woning

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	10%	18%	72%
Vlaams Gewest	14%	14%	73%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan groen is in de gemeente

2017	Oneens	Neutraal	Eens
Olen	7%	12%	81%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden	9%	10%	81%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat tevreden is over de natuur- en groenvoorzieningen in de gemeente/
stad

2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	9%	15%	76%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden	10%	15%	75%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de bewoners dat het afgelopen jaar een bos, park of groenzone bezocht in de eigen gemeente

2017	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer	Niet aanwezig in de eigen gemeente
Olen	11%	42%	44%	3%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden	12%	39%	46%	3%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de bewoners dat het afgelopen jaar een bos, park of groenzone bezocht in een andere gemeente

2017	Nooit	Tot 12 keer	Meer dan 12 keer
Olen	22%	50%	28%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden	22%	48%	30%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over de huisvuilvoorzieningen in de gemeente			
2017	Ontevreden	Neutraal	Tevreden
Olen	3%	9%	88%
Vlaams Gewest excl. 13 centrumsteden	7%	10%	83%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden van geurhinder of lichthinder				
2017	Af en toe geurhinder	Vaak/ altijd geurhinder	Af en toe lichthinder	Vaak/ altijd lichthinder
Olen	30%	12%	6%	5%
Vlaams Gewest	20%	8%	6%	5%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen maand last heeft ondervonden van zwerfvuil of sluikstorten				
2017	Af en toe zwerfvuil	Vaak/ altijd zwerfvuil	Af en toe sluikstort	Vaak/ altijd sluikstort
Olen	35%	27%	22%	9%
Vlaams Gewest	34%	35%	24%	17%

Gemeentemonitor 2017

16.2 Milieuvergunningen en handhaving

Er is een samenwerkingsovereenkomst met de politiezone Neteland waarvan de gemeente deel uitmaakt. De handhavingsambtenaar voert proactieve controles uit naar aanleiding van vergunningsaanvragen en reactieve controles naar aanleiding van klachten.

Behandelde milieudossiers

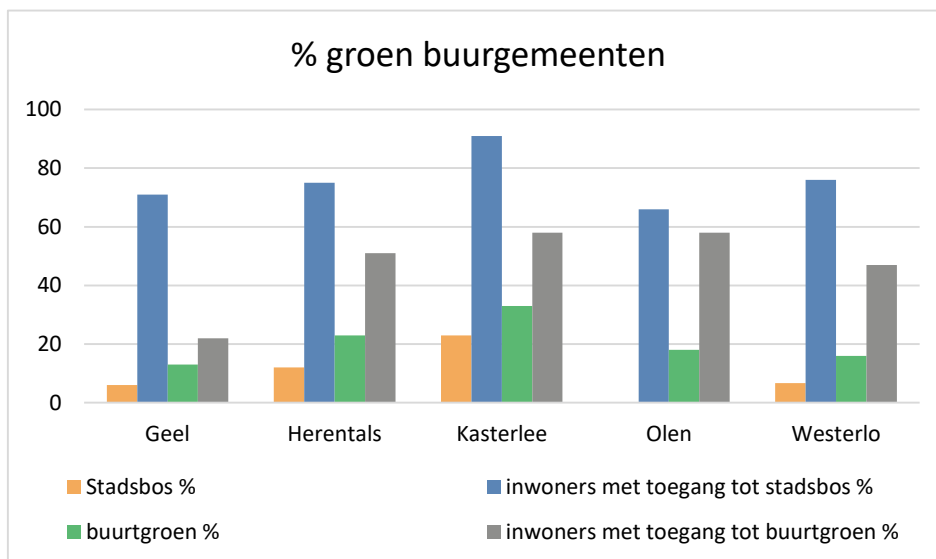
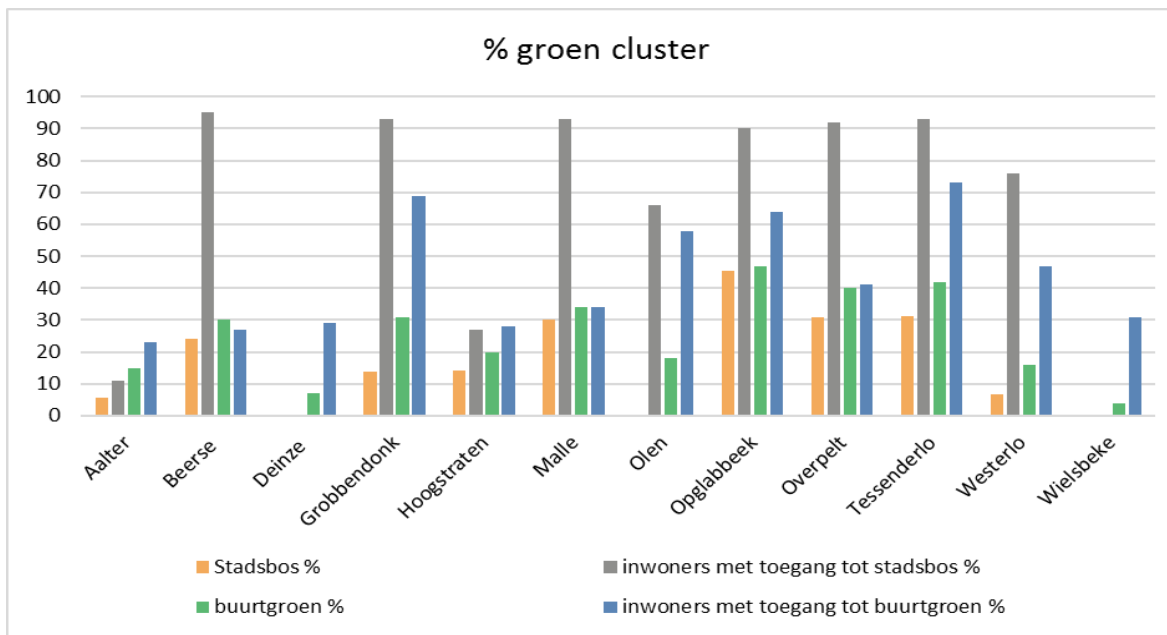
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vlarem klasse	13	16	14	15	13	12	16	13	17	19	8	14	20
Vlarem klasse	12	11	11	15	7	10	12	17	9	5	4	13	6
Vlarem klasse	8	18	8	11	18	14	12	14	23	24	12	23	8
Totaal	33	45	33	41	38	36	40	44	49	48	24	50	34

16.3 Groene ruimte

Definities:

- Stadsbos: Op basis van een aantal criteria opgesteld door het Agentschap van Natuur en Bos, wordt een bos al dan niet als stadsbos beschouwd. Zo wordt onder meer rekening gehouden met de oppervlakte, de toegankelijkheid, de bereikbaarheid met fiets en/of openbaar vervoer, de aanwezigheid van recreatieve functies en de aanwezigheid van een onthaalpunt. Bij voorkeur heeft een stadsbos op het gewestplan/ruimtelijk uitvoeringsplan een groene bestemming.
- Buurtgroen: Openbaar buurtgroen wordt hier gedefinieerd als groen dat een zekere gebruikswaarde heeft, vrij toegankelijk is en minimum 2.000 m² groot is. Dit betekent dat het overdag op een vrij permanente basis wordt opengesteld voor het publiek, ongeacht of het nu een private of publieke eigendom is.

In vergelijking met de cluster van gemeenten beschikt Olen over **relatief weinig buurtgroen en stadsbos**. Echter, **de toegang tot dit buurtgroen en stadsbos is goed**. Dit wil zeggen dat het voor een gemiddelde groep van inwoners op een bereikbare afstand gesitueerd is.

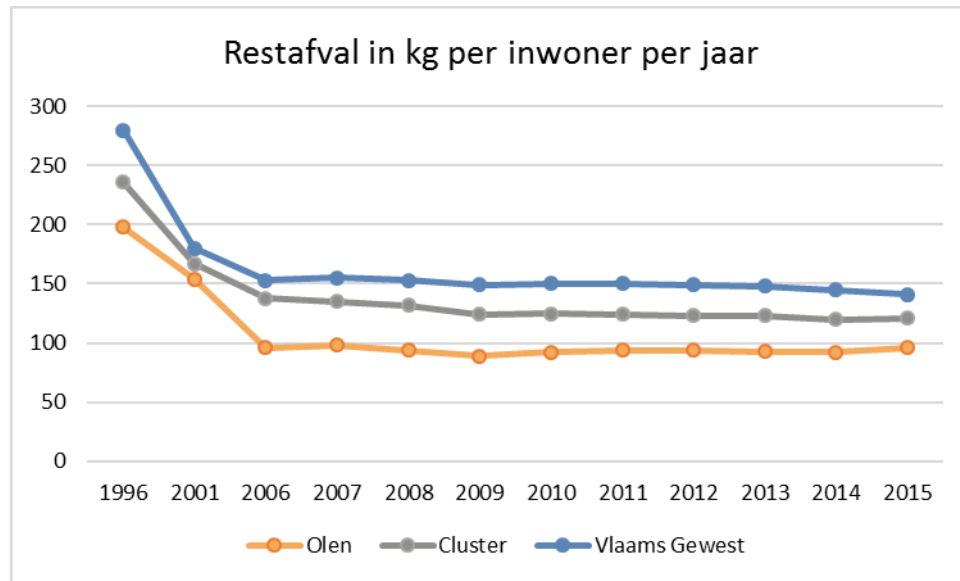
16.4 Afval

Restafval in kg per inwoner

Het aantal kg restafval per inwoner in Olen is **relatief laag** en neemt af doorheen de tijd.

Restafval in kg per inwoner per jaar	1996	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Olen	198	154	96	98	94	89	92	94	94	93	92	96
Cluster	236	167	138	135	132	124	125	124	123	123	120	121
Vlaams Gewest	280	180	153	155	153	149	150	150	149	148	145	141

Studiedienst Vlaamse regering

Studiedienst Vlaamse regering

Gemiddelde uitgaven en inkomsten afval per inwoner

De **werkingskosten voor de verwerking van het afval** en de ophaling van het afval zijn **afgenomen na 2014**. Bovendien zijn de inkomsten uit de opcentiemen van de milieuheffing toegenomen na 2014. Dit zorgt voor een lager saldo (kostprijs) na 2014.

Overzicht uitgaven en ontvangsten afval Olen	2014		2015		2016		2017	
	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven
Aankoop vuilniszakken en GFT-stickers	0 €	-23 502 €	0 €	-14 325 €	0 €	-14 097 €	0 €	-23 502 €
Overige verzekeringen	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Vergoeding Klein Gevaarlijk Afval	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Bijdrage IOK Afvalbeheer	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	-2 254 €	0 €	-2 305 €
Vernietiging ICT-materiaal	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	-166 €
Vergoeding aan winkeliers voor het verkopen van vuilzakken	0 €	-2 156 €	0 €	-2 808 €	0 €	-3 410 €	0 €	-2 227 €
Leasing GFT-containers en huur papiercontainers	0 €	-5 003 €	0 €	-5 139 €	0 €	-4 913 €	0 €	-3 858 €
Exploitatiekosten recyclagepark (IOK afvalbeheer)	0 €	-272 089 €	0 €	-297 273 €	0 €	-289 675 €	0 €	-296 234 €
Werkingskosten en kosten ophaling IOK afvalverwerking (huis-aan-huis)	0 €	-735 087 €	0 €	-593 410 €	0 €	-615 834 €	0 €	-613 278 €
Bijdrage IOK Afvalbeheer	0 €	-2 213 €	0 €	-2 257 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opbrengsten uit verkoop huisvuilzakken, GFT-stickers,...	445 774 €	0 €	485 137 €	0 €	508 657 €	0 €	508 056 €	0 €
Inkomsten uit ophaling textiel	3 747 €	0 €	3 633 €	0 €	2 961 €	0 €	0 €	0 €
Opbrengsten uit andere verkopen (toegangskaat, naaldcontainer, ...)	4 777 €	0 €	5 002 €	0 €	4 214 €	0 €	3 421 €	0 €
Inkomsten grof vuil en weegbrug	81 746 €	0 €	84 687 €	0 €	80 865 €	0 €	75 167 €	0 €
Terugvordering IOK van kosten elektriciteit,...	617 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opcentiemen op milieuheffing (geïnd door OVMA)	47 027 €	0 €	66 198 €	0 €	103 783 €	0 €	88 579 €	0 €
Afgifte zakken, klevers, recipiënten	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Inkomsten uit de inzameling van afval	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Totaal	583 688 €	-1 040 051 €	644 656 €	-915 211 €	700 480 €	-930 183 €	675 223 €	-941 571 €
Saldo	-456 363 €		-270 555 €		-229 703 €		-266 348 €	

Eigen gegevens

Hoeveelheid goederen die in hergebruik genomen worden

Het aantal goederen in hergebruik (in kg per inwoner) neemt toe doorheen de tijd.

Olen	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Goederen in hergebruik (in ton) (*)	41,08	49,35	55,85	59,01	70,90	59,11	60,84	56,4	63,93	74,6	80,92	78,66	80,54
Goederen in hergebruik (in kg per inwoner)	3,69	4,36	4,87	5,11	6,08	5,03	5,14	5,2	5,2	6,1	6,6	6,4	6,5

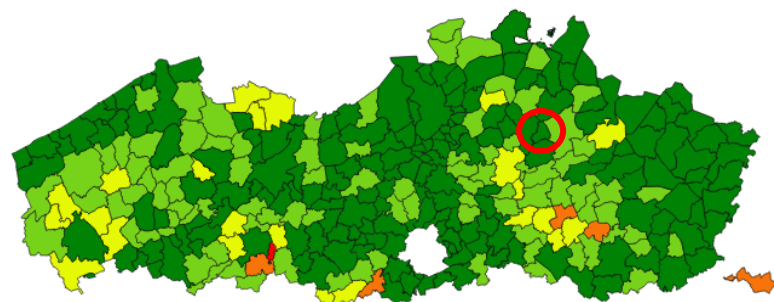
(*) Volgens het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2008-2015 moeten de kringloopcentra tegen 2010 een hergebruik behalen van 5 kg/inwoner per jaar. Volgens de Ladder van Lansink moet afval bij voorkeur voorkomen worden, met daarna in dalende volgorde van voorkeur: hergebruik, recyclage en composteren, verbranden met energierecuperatie, verbranden zonder energierecuperatie en storten als allerlaatste uitweg. Bron: www.lokalestatistieken.be – OVA

Rioleringsgraad afvalwater

De rioleringsgraad geeft aan hoeveel inwoners van de gemeente zijn **aangesloten op het rioleringsnetwerk** t.o.v. het totaal aantal inwoners. **Olen scoort goed met een percentage van meer dan 80%.**

Rioleringsgraad afvalwater voor de Vlaamse gemeenten

Toestand 1 juni 2017

Legende

Rioleringsgraad
> 80%
60% - 80%
40% - 60%
20% - 40%
< 20%

10 0 10 20 30 40 km

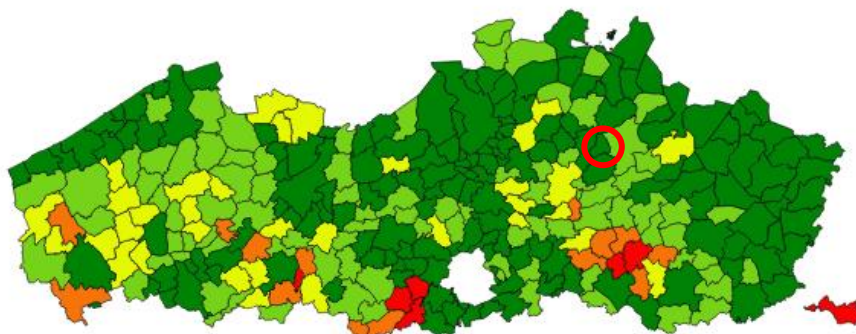
VMM

Zuiveringsgraad afvalwater

De zuiveringsgraad is de verhouding van het totaal aantal inwoners dat aangesloten is op een **rioolwaterzuiveringsinstallatie** ten opzichte van het totaal aantal inwoners in de gemeente. Er wordt hierbij rekening gehouden met grootschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties en kleinschalige waterzuiveringsinstallaties, maar nog niet met individuele behandelingsinstallaties voor afvalwater. **Olen scoort goed met een percentage van meer dan 80%.**

Zuiveringsgraad afvalwater voor de Vlaamse gemeenten

Toestand 1 juni 2017

Legende

Zuiveringsgraad

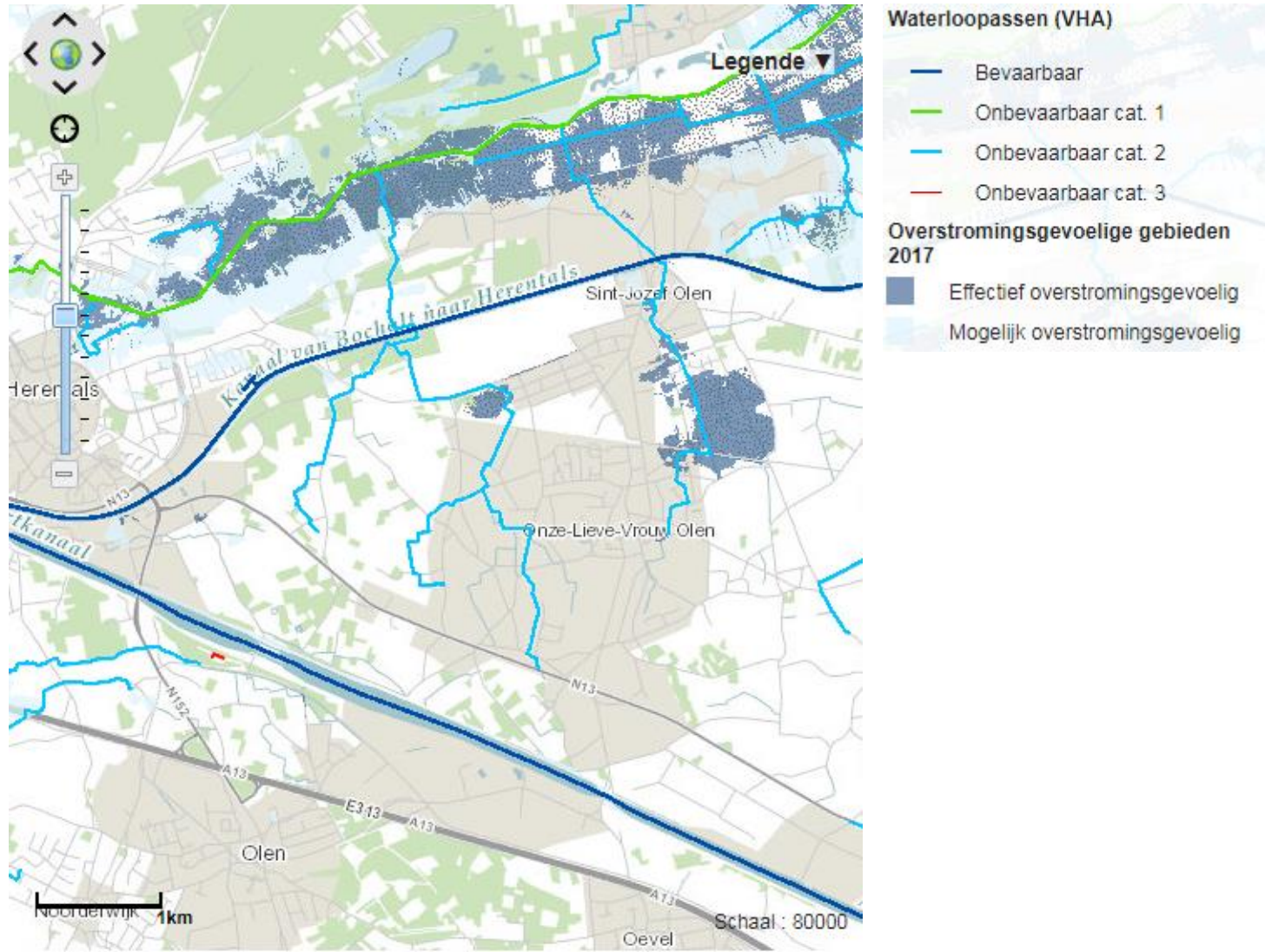
- > 80%
- 60% - 80%
- 40% - 60%
- 20% - 40%
- < 20%

10 0 10 20 30 40 km

VMM

Overstromingsgevoelige gebieden

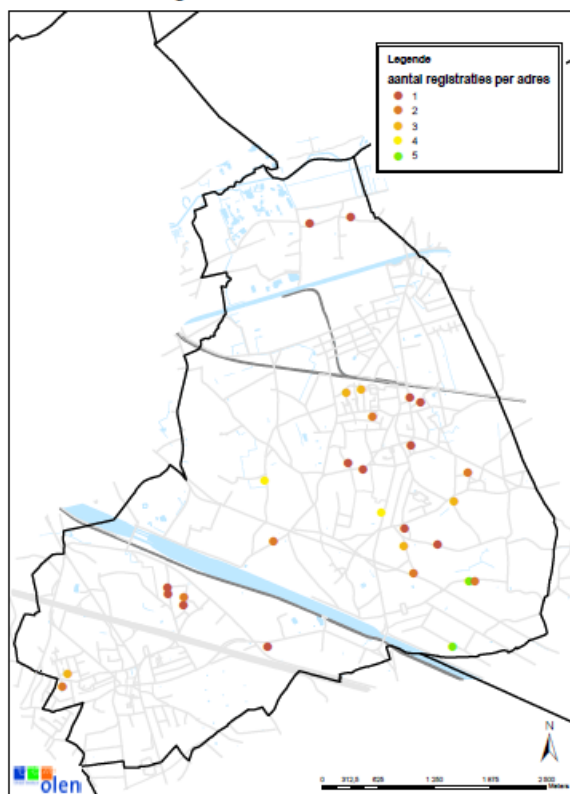
16.5 Dieren

Zwerfkattenproject

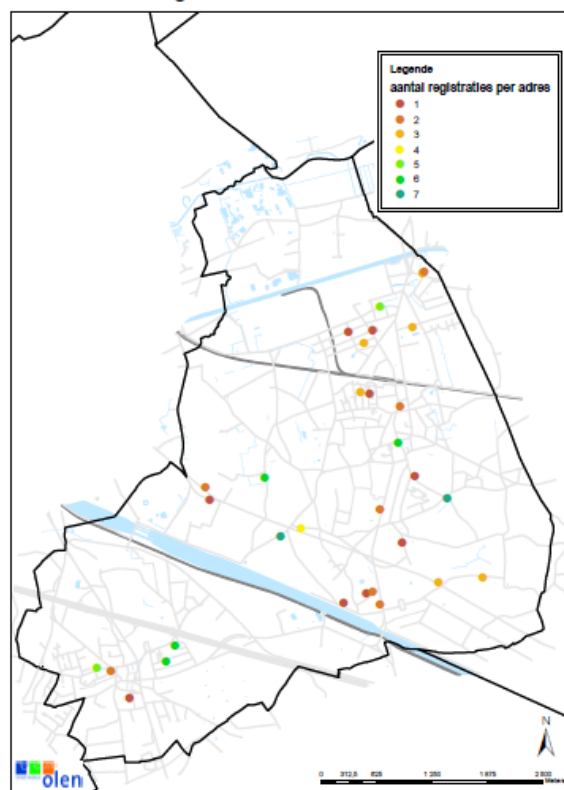
Het aantal zwerfkatten blijft hoog.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Castratie	23	37	28	11	20	9	35	27	33	21
Sterilisatie	22	44	52	28	36	26	28	33	21	61
Euthanasie	4	6	9	3	4	1	3	2	6	3
Totaal aantal gevangen zwerfkatten	49	87	89	42	60	36	66	62	60	84

Registratie zwerfkatten 2015

Registratie zwerfkatten 2016

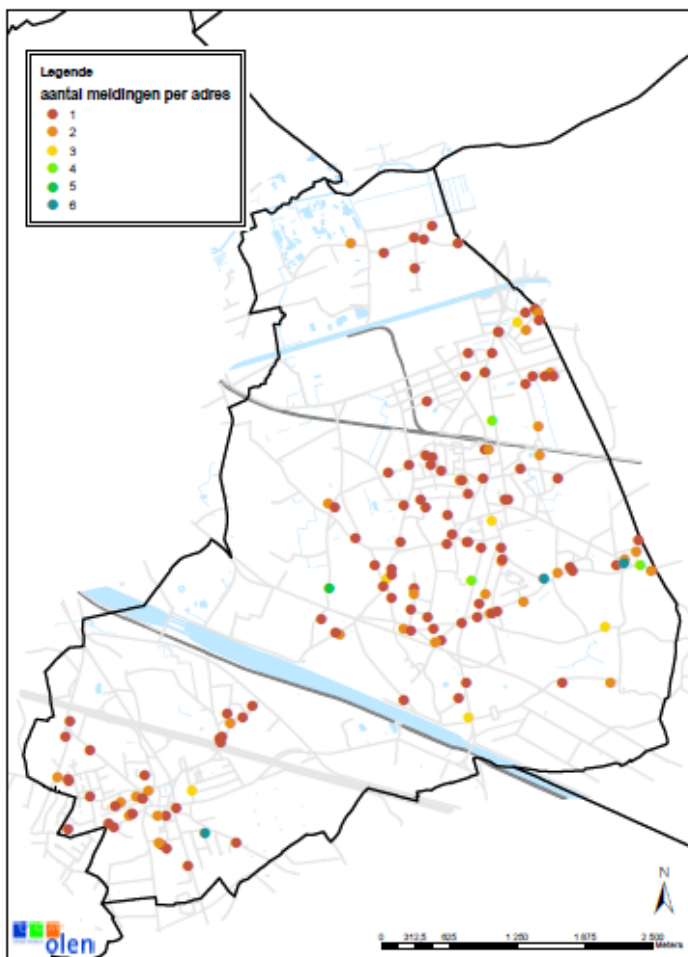

Ratten

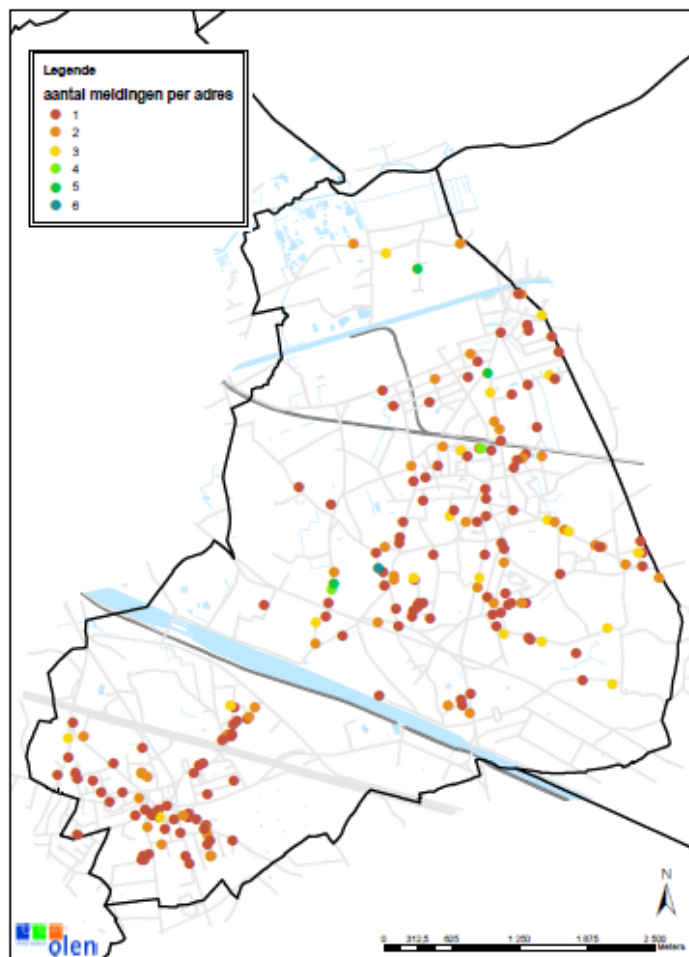
He aantal geregistreerde meldingen over ratten is **sterk toegenomen**.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal geregistreerde meldingen over ratten	12	20	31	56	/	/	202	241

Registratie meldingen ratten 2015

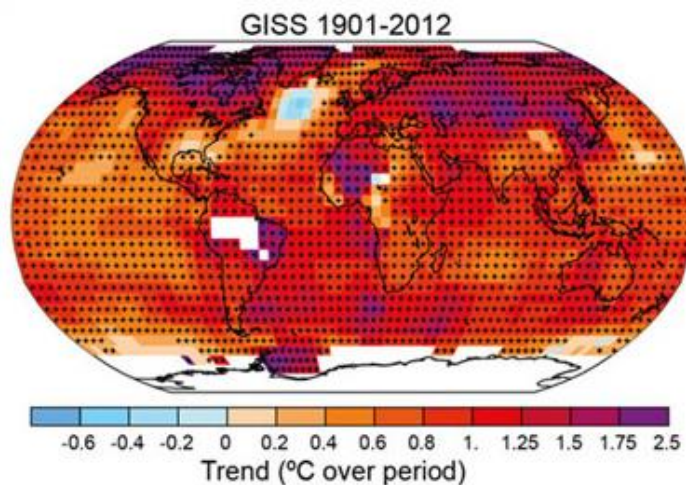
Registratie meldingen ratten 2016

16.6 Ecologie

16.6.1 Energie en klimaatverandering

Klimaatverandering is de laatste jaren niet meer uit de actualiteit weg te denken. En die aandacht is volkomen terecht, want hoewel het klimaat op aarde nooit stabiel is geweest, bevestigen de ruim 2000 klimaatexperten van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) het fenomeen van een wereldwijde temperatuurstijging en het verband met de door de menselijke activiteiten uitgestoten broeikasgassen.

De wetenschappers tonen het duidelijk aan en er is niet de minste twijfel meer: bijna overal ter wereld is de temperatuurgevoelig gestegen. Deze grafiek toont de evolutie van de temperatuur op aarde tussen 1901 en 2012. Ze is afkomstig uit het laatste IPCC-rapport: Climate Change 2013: The Physical Science Basis.

Paradoxaal genoeg is de opwarming van de aarde op zich een natuurlijk verschijnsel: de atmosfeer rond onze planeet - en dan vooral de waterdamp - zorgt immers al miljoenen jaren voor een broeikaseffect dat het leven op aarde beschermt tegen te extreme temperaturen.

Probleem is echter wel dat de menselijke activiteiten - en dan vooral de verbranding van fossiele brandstoffen om aan de steeds groeiende energiebehoefte te voldoen - sinds het begin van de industriële revolutie (1750) en in steeds grotere mate kolossale hoeveelheden broeikasgassen in die atmosfeer doen terechtkomen. Deze uitstoot versterkt het natuurlijk broeikaseffect in grote mate, en heeft een geleidelijke klimaatverandering tot gevolg.

De gevolgen zijn duidelijk meetbaar: een opwarming van de atmosfeer en de oceanen, een wijziging van de frequentie en intensiteit van de neerslag, een wijziging in de activiteit van stormen, een afname van de hoeveelheid sneeuw en ijs, en een verhoging en verzuring van de oceanen. Wat op zich dan weer een impact heeft op de biodiversiteit, de landbouw, de gezondheid, de economie, het waterbeheer, het transport, de energie,...

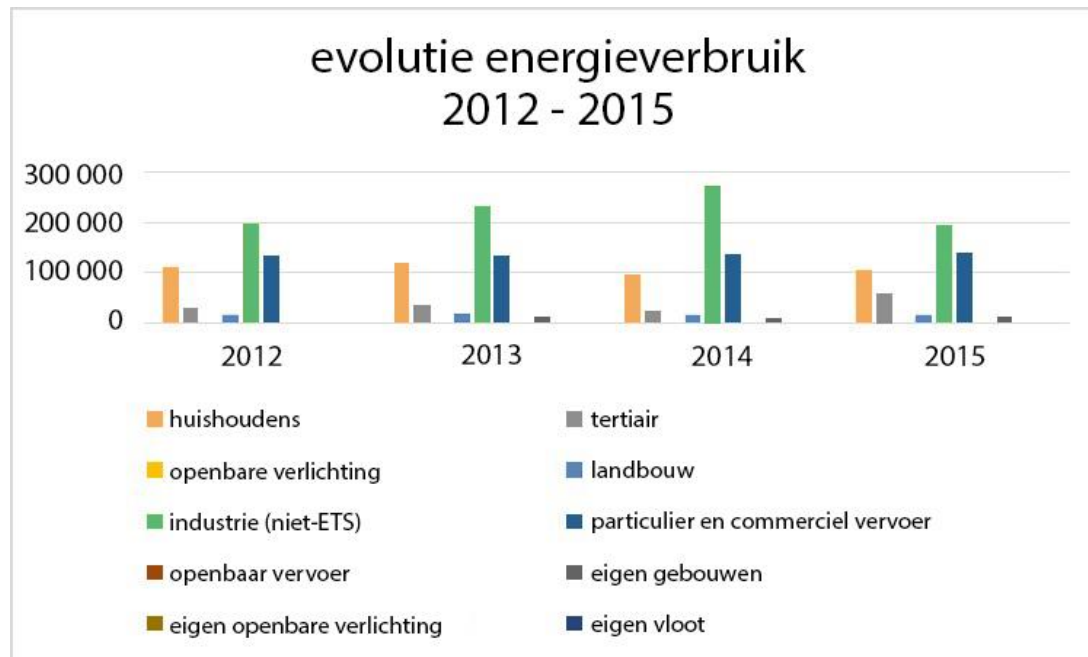
Bron: Klimaat.be – De Belgische federale site voor een betrouwbare informatie over klimaatverandering

16.6.2 Evolutie energieverbruik

De data gebruikt voor deze grafiek zijn richtinggevend. Wijzigingen in conjunctuur, klimaat (graaddagen) en het aantal inwoners kunnen de oorzaak zijn van relevante schommelingen.

De top drie sectoren met het grootste energieverbruiker zijn:

- Industrie
- Particulier en commercieel vervoer
- Huishoudens

Energieverbruik per inwoner door verwarming huishoudens									
Olen									
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
8,4	8,4	8,0	8,1	8,0	8,6	7,0	7,3	8,2	6,7
Cluster									

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
8,2	8,2	7,8	7,8	7,7	8,1	6,6	6,8	7,7	6,3
Vlaams Gewest									
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
8,8	8,8	8,3	8,5	8,2	8,8	7,1	7,4	8,2	6,7

Studiedienst Vlaamse overheid

16.6.3 Burgemeestersconvenant

Begin 2014 besliste Olen, net zoals alle andere 28 Kempense gemeenten, het Burgemeestersconvenant te ondertekenen en uit te voeren. Concreet doet het lokaal bestuur meerdere inspanningen om de CO2-uitstoot gevoelig te verminderen.

Met het burgemeestersconvenant engageren gemeenten zich mee voor de Europese en regionale inspanningen om de CO2-uitstoot te verminderen. Ze zullen die uitstoot op hun grondgebied met minstens 20 procent terugdringen tegen 2020. Het convenant is een initiatief van de Europese Commissie en heeft aldus een belangrijke Europese uitstraling. Het is ook een mooie vlag om het hele lokale energiebeleid focus en systematiek te geven en zichtbaar te maken voor de bevolking.

Het Burgemeestersconvenant is geen vrijblijvend charter. De Europese Unie volgt op of de gemeente haar engagementen nakomt.

Sedert de aftrap begin 2009 hebben bijna 6.000 Europese gemeenten getekend (situatie 2014). In die gemeenten wonen samen 190 miljoen inwoners, bijna 40% van de hele EU.

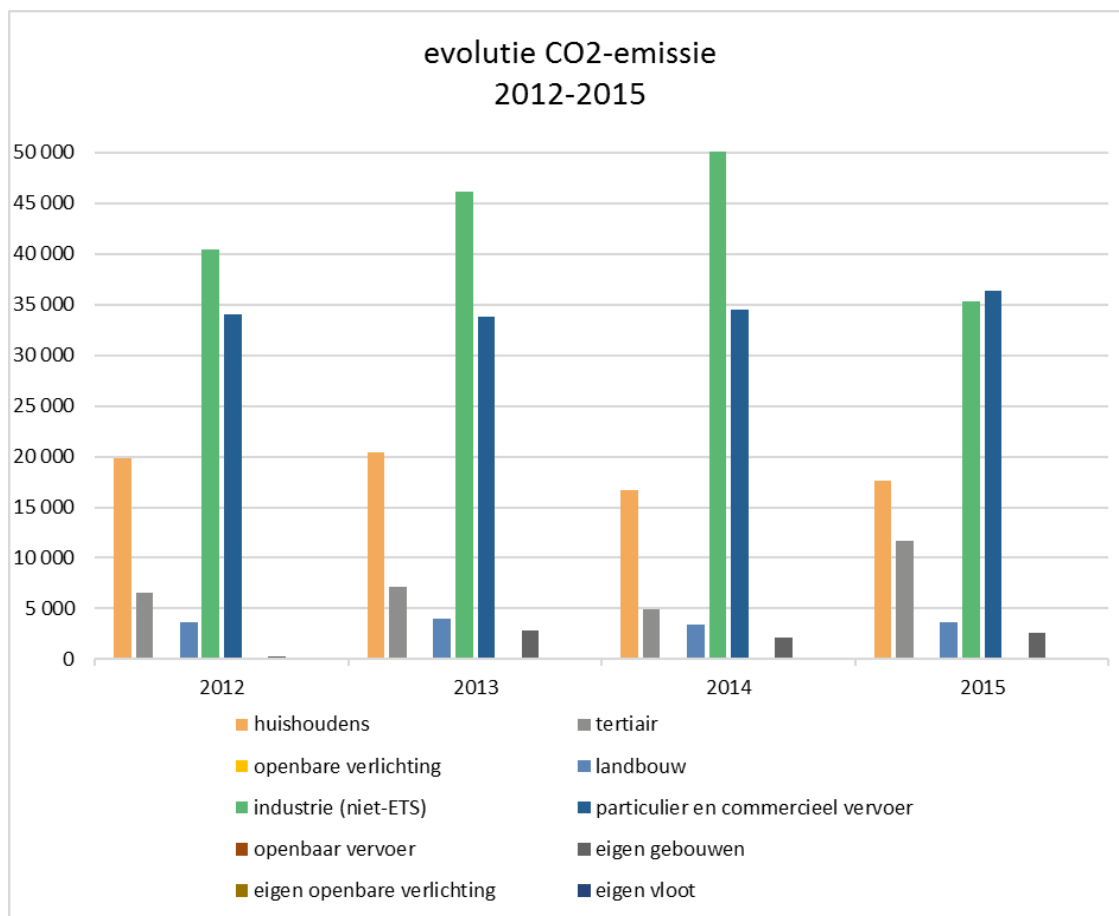
Het Burgemeestersconvenant is een unieke decentrale aanpak van de Europese Unie, die gelooft dat zij niet alles centraal kan decreteren en dat lokale acties heel belangrijk zijn om de Europese energiedoelstellingen mee concreet te realiseren.

16.6.4 Evolutie CO2-emissies

De data gebruikt voor deze grafiek zijn richtinggevend. Wijzigingen in conjunctuur, klimaat (graaddagen) en het aantal inwoners kunnen de oorzaak zijn van relevante schommelingen.

De top drie sectoren met de grootste CO2-emissie zijn:

- Industrie
- Particulier en commercieel vervoer
- Huishoudens

CO2-emissies per inwoner door verwarming huishoudens									
Olen									
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	2,1	1,7	1,8	2,0	1,6
Cluster									
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	2,0	1,7	1,7	1,9	1,6

Vlaams Gewest									
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
2,2	2,2	2,0	2,1	2,0	2,1	1,7	1,8	2,0	1,6

Studiedienst Vlaamse overheid

16.6.5 EPC

Olen					
	2009	2010	2011	2012	2013
Gemiddeld EPC (kWh/m²) bestaande residentiële gebouwen	391	426	446	420	467

VEA

Cluster					
	2009	2010	2011	2012	2013
Gemiddeld EPC (kWh/m²) bestaande residentiële gebouwen	415	393	430	428	436

VEA

Vlaams gewest					
	2009	2010	2011	2012	2013
Gemiddeld EPC (kWh/m²) bestaande residentiële gebouwen	405	393	408	398	414

VEA

	Olen	Cluster	Vlaams gewest
Periode 2006-2014			
Gemiddeld E-peil nieuwbouwwoningen	70,99	74,46	75,96

VEA

16.6.6 Subsidies voor energiebesparende maatregelen

Dak- en muurisolatie zijn samen met de plaatsing van **hoogrendementsglas** de populairste subsidies voor energiebesparende maatregelen.

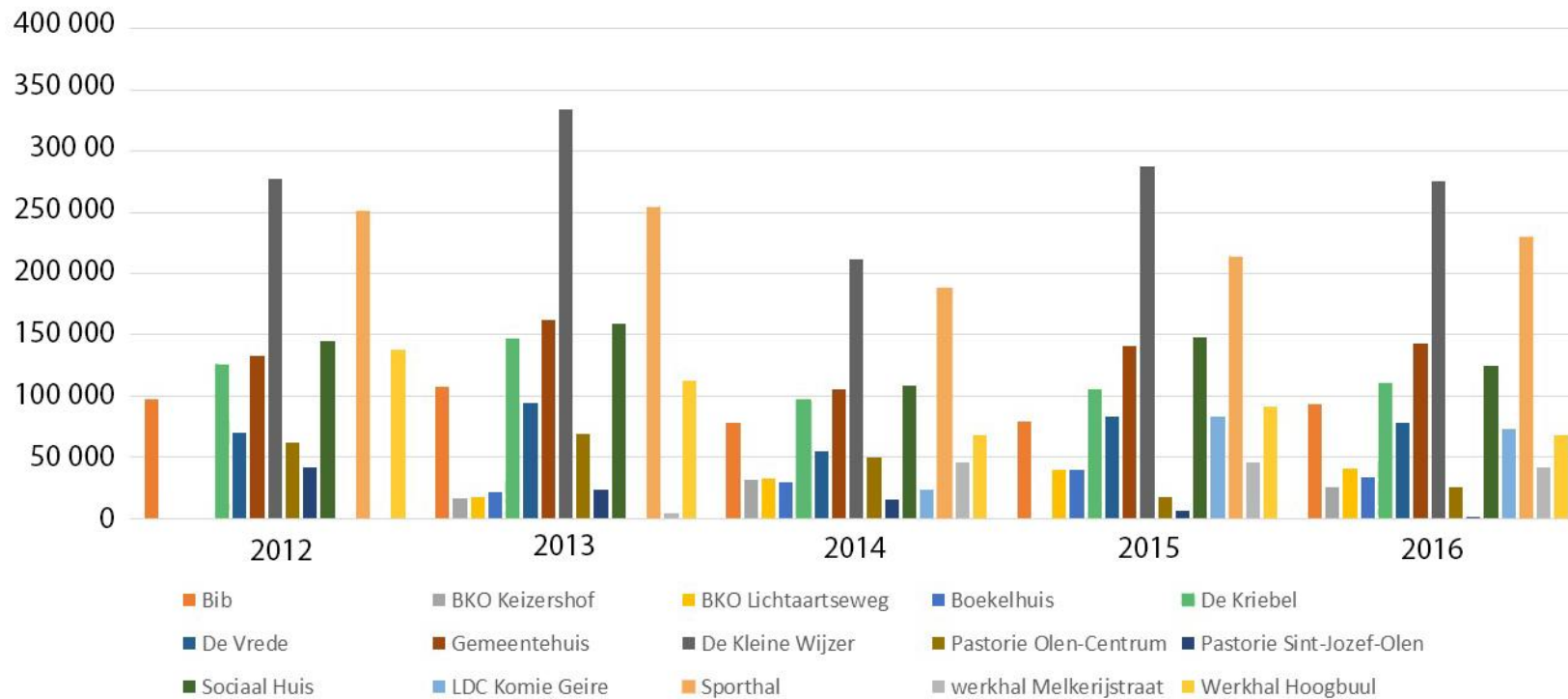
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Condensatieketel	96	92	5	0	0	3
Dakisolatie	75	175	109	164	112	93
HR-glas	56	91	85	42	44	39
Muurisolatie	13	21	61	61	71	57
Relighting	2	4	2	1	1	0
Vloerisolatie	0	8	16	8	14	16
Warmtepomp	2	1	2	2	2	0
Zonneboiler	8	11	33	15	12	6

16.6.7 Aardgasverbruik eigen patrimonium

De top drie van de grootste aardgasverbruikers zijn:

- Kleine Wijzer
- Sporthal
- Gedeelde derde plaats: Gemeentehuis en Sociaal Huis

Aardgasverbruik eigen gebouwen 2012 - 2016

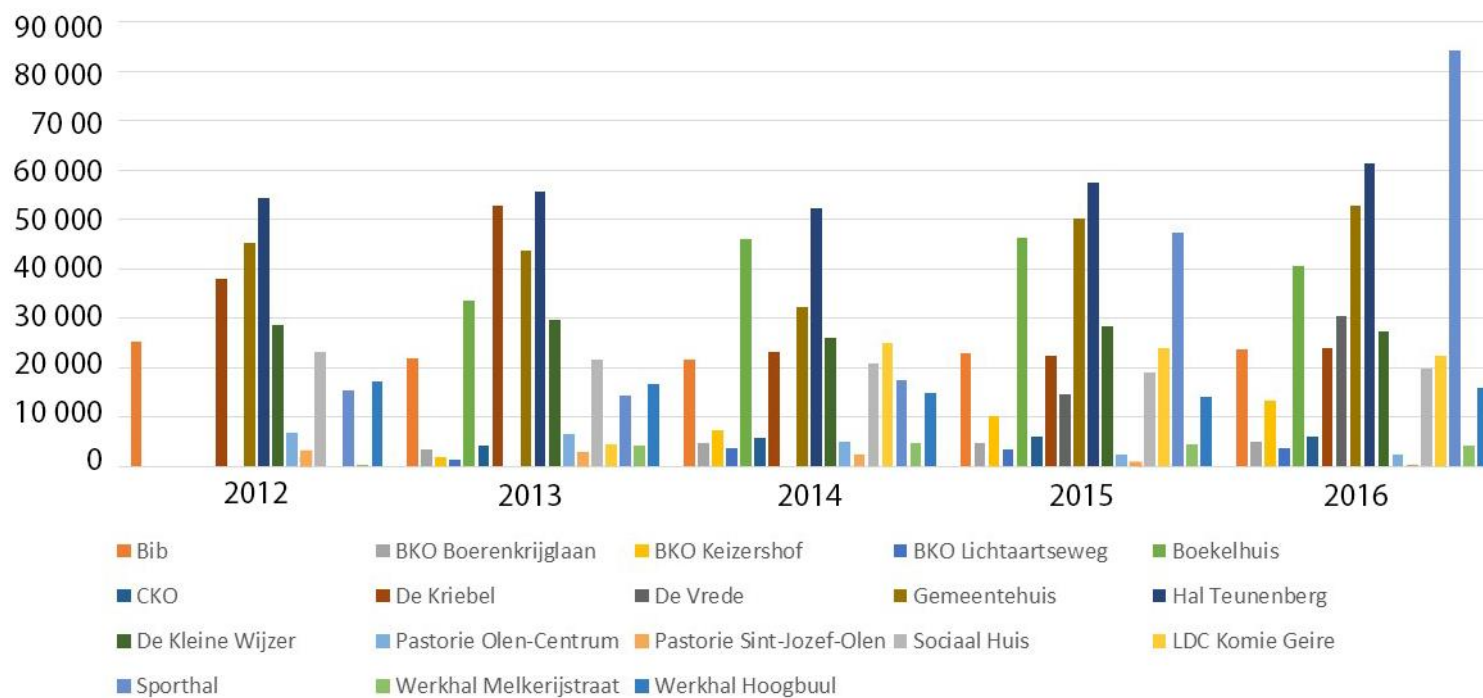

16.6.8 Elektriciteitsverbruik eigen patrimonium

De top drie van de grootste elektriciteitsverbruikers zijn:

- Sporthal
- Hal Teunenberg
- Gemeentehuis

elektriciteitsverbruik eigen gebouwen 2012 - 2016

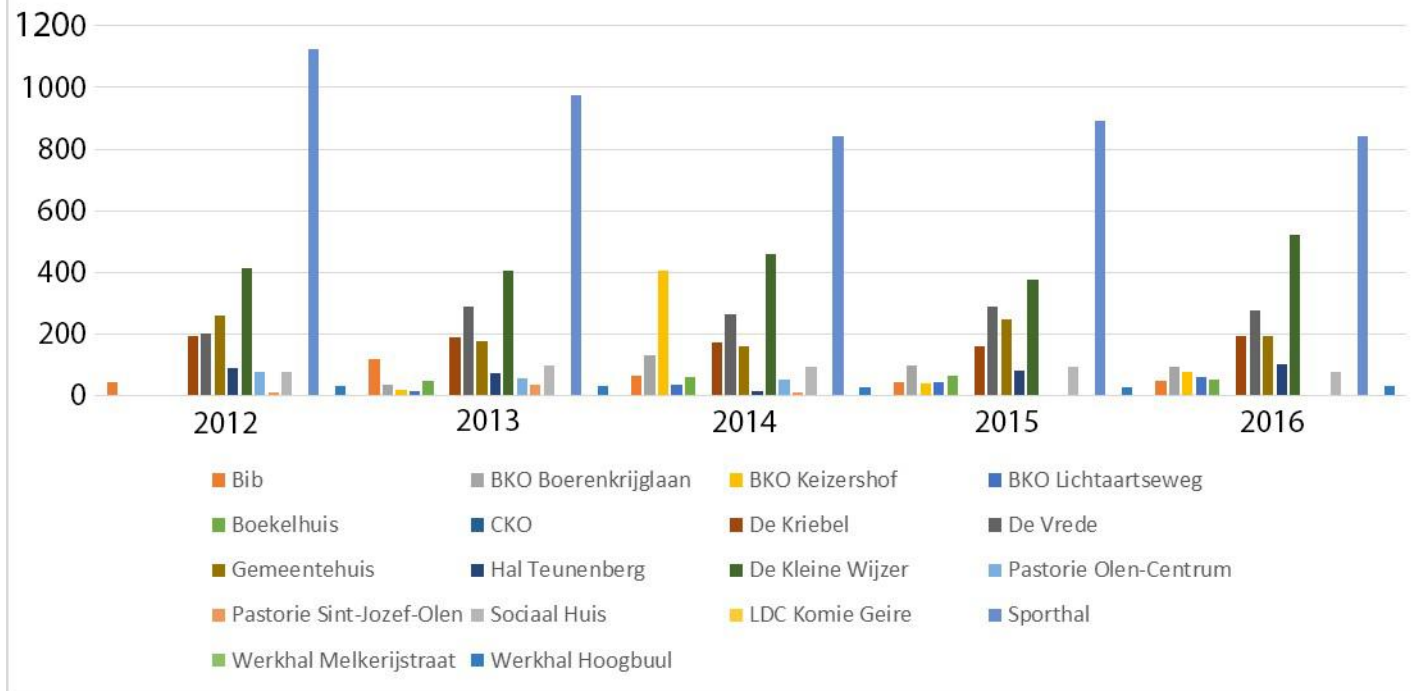

16.6.9 Waterverbruik eigen patrimonium

De top drie van de grootste waterverbruikers zijn:

- Sporthal
- De Kleine Wijzer
- De Vrede

Waterverbruik eigen gebouwen 2012 - 2016

17 Veiligheid

KERNGEGEVENS

- De inwoners van Olen hebben relatief veel vertrouwen in de politie (53%) in vergelijking met Vlaanderen (47%)
- De inwoners van Olen voelen zich relatief veilig in hun buurt en gemeente
- Op vlak van noodplanning wordt er intensief samengewerkt binnen Neteland
- Het aantal politie-interventies per 1.000 inwoners blijft stabiel
- Het aantal GAS-boetes neemt toe in Olen en in politiezone Neteland
- Het aantal interventies van de brandweer voor brand schommelt maar is stabiel overheen de tijd
- Het aantal interventies van de brandweer voor andere zaken dan brand neemt toe overheen de tijd

17.1 Survey gemeentemonitor veiligheid

Relatief **veel inwoner** van Olen hebben vertrouwen in de **politie** (53%). Relatief **veel inwoners** voelen zich **nooit of zelden onveilig** in de buurt (86%) en in de gemeente (88%).

Aandeel (%) inwoners dat vertrouwen heeft in de politie			
2017	Weinig	Neutraal	Veel
Olen	9%	38%	53%
Vlaams Gewest	15%	38%	47%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat zich vaak of altijd onveilig voelt in de buurt			
2017	Nooit of zelden	Af en toe	Vaak of altijd
Olen	86%	11%	3%
Vlaams Gewest	83%	14%	4%

Gemeentemonitor 2017

Aandeel (%) van de inwoners dat zich vaak of altijd onveilig voelt in de gemeente/ stad			
2017	Nooit of zelden	Af en toe	Vaak of altijd
Olen	88%	11%	1%
Vlaams Gewest	75%	20%	5%

Gemeentemonitor 2017

17.2 Evoluties in wetgeving

Voorgeschiedenis

Via het [KB van 16 februari 2006](#) betreffende de nood- en interventieplanning werd de functie ambtenaar verantwoordelijk voor de noodplanning in het leven geroepen. Vanaf die datum moest iedere gemeente, stad en provincie in deze functie gaan voorzien.

In de voorbereiding op een noodsituatie zijn de taken van een lokaal bestuur:

- Opstellen, verspreiden en actualiseren van nood- en interventieplannen
- Opstellen van een risico-inventaris
- Verstrekken van voorafgaande informatie aan de bevolking
- Organiseren van oefeningen
- Voorbereiden en operationeel maken van een gemeentelijk crisiscentrum

Het KB vierde in 2016 haar tiende verjaardag. Binnenlandse Zaken greep deze verjaardag aan om te werken aan een herziening van het KB en de omzendbrieven samen met de lokale en multidisciplinaire partners. De belangrijkste conclusie is dat de huidige structuren (niveaus van beheer, disciplines, multidisciplinair samenwerken,...) wel degelijk werken en geapprecieerd worden door het lokale niveau. De aanpassing van het KB zal de huidige werking ondersteunen door een geactualiseerde, correcte, juridische basis te vormen. De ideeën die zullen worden meegenomen bij het schrijven van een eerste ontwerp van het nieuwe KB kunnen ingedeeld worden in vier grote thema's:

- Samenwerking
- Poolvorming/expertise
- Uniformiteit
- Beheer van informatie

Gevolgen voor lokaal bestuur Olen

Het lokaal bestuur Olen deelt de ideeën uit de herziening van het KB en werkt in 2017 een samenwerkingsverband uit met de gemeenten van de politiezone Neteland. Vanaf 2018 delen Olen en Vorselaar de functie als ambtenaar noodplanning. Drie ambtenaren noodplanning zullen de vijf gemeenten bedienen en zeer nauw samenwerken om aan de vier grote thema's tegemoet te komen. Een intergemeentelijke veiligheidscel wordt samengesteld.

17.3 Politie-interventies

Uitgevoerde interventies

He aantal uitgevoerde interventies neemt toe overheen de tijd. He aantal gerechtelijke pv's neemt af overheen de tijd.

Uitgevoerde politie-interventies	2010		2016	
	Aantal	Per 1.000 inwoners	Aantal	Per 1.000 inwoners
Herentals	4.078	150	4.168	150
Grobbendonk	1.233	112	1.343	120
Olen	1.128	96	1.203	97
Herenthout	637	73	601	68
Vorselaar	622	82	526	68
Andere	204		248	
Totaal	7.902		8.089	

Bron: Politiezone Neteland – Cijferanalyse 2010, 2016

Gerechtelijke pv's

Aantal gerechtelijke pv's	2010		2016	
	Aantal	Relatief	Aantal	Relatief
Herentals	3.149	53%	2.656	53%
Grobbendonk	713	14%	740	15%
Olen	892	15%	681	14%
Herenthout	526	8%	467	9%
Vorselaar	576	10%	398	8%
Totaal	5.856		4.942	

Bron: Politiezone Neteland – Cijferanalyse 2010

Eigendomsdelicten

	Olen				
	2008	2010	2012	2014	2016
Woninginbraken	31	22			44
Afwezigheidstoezicht	---	120	562	426	324
Inbraken in bedrijven	7	8	10	13	11
Fietsdiefstallen	45	44	41	41	42
Diefstallen uit voertuigen	10	14	9	13	6
Diefstallen van voertuigen	4	4	4	2	3
Gauwdiefstallen	2	4	5	5	10
	In verhouding tot politiezone Neteland				
	2008	2010	2012	2014	2016
Woninginbraken	15%	12%			19%
Afwezigheidstoezicht	---	20%	15%	12%	10%
Inbraken in bedrijven	23%	26%	22%	33%	26%

Fietsdiefstallen	11%	15%	11%	12%	14%
Diefstallen uit voertuigen	9%	15%	10%	11%	8%
Diefstallen van voertuigen	11%	17%	19%	8%	3%
Gauwdiefstallen	2%	4%	5%	7%	14%

Bron: Politiezone Neteland – Cijferanalyse

Drugsdelicten

	Olen				In verhouding tot politiezone Neteland			
	2010	2012	2014	2016	2010	2012	2014	2016
Aantal pv's voor drugsdelicten	14	5	9	22	9%	4%	6%	13%

Overlast

	Olen					In verhouding tot politiezone Neteland				
	2008	2010	2012	2014	2016	2008	2010	2012	2014	2016
Sluikstorten										
Meldingen sluikstorten	10	8	10	10	7	8%	9%	11%	12%	10%
Aantal pv's voor sluikstorten	---	1	7	4	2	---	10%	37%	29%	13%
Aantal gas-pv's voor	---	18	21	11	7	---	19%	14%	10%	12%
Vandalisme										
Meldingen vandalisme	62	65				15%	18%			
Aantal pv's voor vandalisme	---	85				---	17%			
Aantal gas-pv's voor vandalisme	---	3				---	38%			
Geluidshinder										

Meldingen geluidshinder	60	56	79	71	59	10%	11%	11%	12%	10%
Aantal pv's voor geluidshinder	---	1	2	0	2	---	17%	22%	0	40%
Aantal gas-pv's voor	---	2	4	5	1	---	20%	17%	11%	5%
Rondhanggedrag										
Meldingen rondhanggedrag	1	4	6			8%	14%	14%		

Bron: Politiezone Neteland – Cijferanalyse 2010

Gemeentelijke administratieve sancties

Aantal dossiers in politiezone Neteland	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Grobbendonk	11	9	23	28	42	42	25	39
Herentals	74	97	127	155	241	153	203	197
Herenthout	6	14	16	20	23	28	30	19
Olen	21	24	42	48	38	66	70	52
Vorselaar	20	21	39	33	55	68	35	13
Totaal	132	165	247	284	399	352	363	320

Bron: Politiezone Neteland – Cijferanalyse 2010

Vertrouwen in de politie

Aandeel van de inwoners dat vertrouwen in de politie			
2017	Weinig	Neutraal	Veel
Olen	9%	38%	53%
Vlaams Gewest	15%	38%	47%

17.4 Brandweer

Brandweerinterventies

	2008 (*)	2009 (*)	2010	2011
Loos alarm	5	11	18	9
Algemeen (*)	5	4	0	2
Automatische melding	0	0	1	0
Buiten	0	0	3	9
Gebouw	3	6	1	3
Controle	0	0	2	2
Gras/bos/heide	1	2	2	1
Industrie	4	5	2	1
Schouw	2	4	6	1
Voertuig	3	3	1	4
Vaartuig	1	0	1	1
Totaalaantal interventies brand	24	35	37	33
Loos alarm	0	2	3	9
Gasgeur/ontsnapping	3	0	1	2
Rest gevaarlijke stoffen			3	2
Persoon vast/opgesloten			0	3
Persoon beklemd			6	5
Persoon bijzonder gevaar			1	1
Persoon te water	0	1	1	2
Dier in nood	0	2	1	6
Wespenverdelging	72	114	37	136
Vrijmaken openbare weg			14	13
Wateroverlast	2	0	16	3
Reinigen wegdek	10	16	14	22
Technische interventie andere			3	2
Speciale interventies			0	3
Logistiek andere			0	1
Bijstand ziekenwagen			1	4

Andere (*)	34	37	---	---
Totaal aantal interventies andere dan brand	121	172	100	206

(*) De brandweer gebruikte voor de jaarverslagen van 2008 en 2009 een andere indeling van rubrieken.
Bron: Jaarverslagen van de Officier-Dienstchef van de brandweerdienst Herentals (2008, 2009 en 2010+2011)

Verkoop rookmelders

	2011	2012
Aantal verkochte rookmelders	162	241